

Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació

DECRET 167/2023, de 29 de setembre, del Consell, pel qual s'estableix per a la Comunitat Valenciana el currículum del cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure. [2023/9996]

ÍNDEX

- Preàmbul
- Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació
- Article 2. Currículum
- Article 3. Organització i distribució horària
- Article 4. Mòduls professionals: Formació en centres de treball
- Article 5. Espais i equipament
- Article 6. Professorat
- Article 7. Docència en anglès
- Article 8. Autonomia dels centres
- Article 9. Requisits dels centres per a impartir aquests ensenyaments
- Article 10. Avaluació, promoció i acreditació
- Article 11. Adaptació als diferents tipus i persones destinatàries de l'oferta educativa
- Article 12. Requisits del professorat dels centres privats o públics de titularitat diferent de l'administració educativa
 - Disposició addicional única. Autorització de centres docents
 - Disposició transitòria única. Efectes acadèmics
 - Disposició derogatòria única. Derogació normativa
 - Disposició final primera. Aplicació i desplegament
 - Disposició final segona. Entrada en vigor
- Annex I. Mòduls Professionals
- Annex II. Seqüenciació i distribució horària setmanal dels mòduls professionals
 - Annex III. Professorat
 - Annex IV. Currículum dels mòduls professionals: Anglès tècnic I-M i II-M
 - Annex V. Espais mínims
 - Annex VI. Titulacions acadèmiques requerides per a impartir els mòduls professionals que conformen el cicle formatiu en centres de titularitat privada o d'altres administracions diferents de l'educativa

PREÀMBUL

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix en l'article 53 que és competència exclusiva de la Generalitat la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, els nivells i els graus, les modalitats i les especialitats, en l'àmbit de les seues competències, sense perjudici del que es disposa en l'article vint-i-set de la Constitució Espanyola i en les lleis orgàniques que, conforme a l'apartat u del seu article huitanta-u, la desenvolupen.

Una vegada aprovat i publicat en el *Boletín Oficial del Estado* el Real decret 402/2020, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure i es fixen els aspectes bàsics del currículum, els continguts bàsics del qual representen el 55 % de la duració total del currículum d'aquest cicle formatiu, que s'estableix en 2.000 hores, en virtut del que disposen els articles 6.2, 6.3, 39.4 i 39.6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, modificada per Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, i en el capítol I del títol I del Real decret 1147/2011, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació de la Formació Professional del sistema educatiu, és procedent i necessari, tenint en compte els aspectes definits en la normativa anteriorment esmentada, establir el currículum complet d'aquests nous ensenyaments de Formació Professional inicial vinculats al títol esmentat en l'àmbit d'aquesta comunitat autònoma, ampliant i contextualitzant els continguts dels mòduls professionals i respectant el perfil professional d'aquest.

En la definició d'aquest currículum s'han tingut en compte les característiques educatives, així com les socioproductives i laborals de la Comunitat Valenciana, a fi de donar resposta a les necessitats generals de qualificació dels recursos humans per a incorporar-los a l'estructura

Conselleria de Educación, Universidades y Empleo

DECRETO 167/2023, de 29 de septiembre, del Consell, por el que se establece para la Comunitat Valenciana el currículum del ciclo formativo de grado medio correspondiente al título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre. [2023/9996]

ÍNDICE

- Preàmbulo
- Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación
- Artículo 2. Currículo
- Artículo 3. Organización y distribución horaria
- Artículo 4. Módulos profesionales: Formación en centros de trabajo
- Artículo 5. Espacios y equipamiento
- Artículo 6. Profesorado
- Artículo 7. Docencia en inglés
- Artículo 8. Autonomía de los centros
- Artículo 9. Requisitos de los centros para impartir estas enseñanzas
- Artículo 10. Evaluación, promoción y acreditación
- Artículo 11. Adaptación a los distintos tipos y personas destinatarias de la oferta educativa
- Artículo 12. Requisitos del profesorado de centros privados o públicos de titularidad diferente a la administración educativa
 - Disposición adicional única. Autorización de centros docentes
 - Disposición transitòria única. Efectos académicos
 - Disposición derogatoria única. Derogación normativa
 - Disposición final primera. Aplicación y desarrollo
 - Disposición final segunda. Entrada en vigor
- Anexo I. Módulos profesionales
- Anexo II. Secuenciación y distribución horaria de los módulos profesionales
 - Anexo III. Profesorado
 - Anexo IV. Currículo módulos profesionales: Inglés técnico I-M y II-M
 - Anexo V. Espacios mínimos
 - Anexo VI. Titulaciones académicas requeridas para la impartición de los módulos profesionales que conforman el ciclo formativo en centros de titularidad privada o de otras administraciones distintas de la educativa

PREÁMBULO

El Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana establece en su artículo 53 que es de competencia exclusiva de la Generalitat la regulación y administración de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades, en el ámbito de sus competencias, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo veintisiete de la Constitución Española y en las leyes orgánicas que, conforme al apartado uno de su artículo ochenta y uno, la desarrollen.

Una vez aprobado y publicado en el *Boletín Oficial del Estado* el Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, por el que se establece el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre y se fijan los aspectos básicos del currículum, cuyos contenidos básicos representan el 55 por ciento de la duración total del currículum de este ciclo formativo, establecida en 2000 horas, en virtud de lo dispuesto en los artículos 6.2, 6.3, 39.4 y 39.6 de la Ley orgànica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, modificada por Ley orgànica 3/2020, de 29 de diciembre, y en el capítulo I del título I del Real decreto 1147/2011, de 29 de julio, por el que se establece la ordenación de la formación profesional del sistema educativo, procede, teniendo en cuenta los aspectos definidos en la normativa anteriormente citada, establecer el currículum completo de estas nuevas enseñanzas de Formación Profesional inicial vinculadas al título mencionado en el ámbito de esta comunidad autónoma, ampliando y contextualizando los contenidos de los módulos profesionales, respetando el perfil profesional del mismo.

En la definición de este currículum se han tenido en cuenta las características educativas, así como las socio-productivas y laborales, de la Comunitat Valenciana con el fin de dar respuesta a las necesidades generales de cualificación de los recursos humanos para su incorpora-

productiva de la Comunitat Valenciana, sense cap perjudici a la mobilitat de l'alumnat.

Tenint en compte la normativa esmentada i el principi de necessitat, està plenament justificada l'elaboració i la tramitació d'aquest currículum per a regular aquests nous ensenyaments de Formació Professional vinculats al títol esmentat en l'àmbit d'aquesta comunitat autònoma, ampliant i contextualitzant els continguts dels mòduls professionals i respectant el perfil professional d'aquest.

Quant al procés de transició i drets de l'alumnat que estiga cursant el cicle formatiu establert per a l'obtenció del títol de tècnic en Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural, emparat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu

1. L'alumnat que, en finalitzar el curs escolar 2020-2021, complisca les condicions requerides per a cursar els ensenyaments del segon curs del títol de tècnic en Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural, emparat per la LOGSE, i que no haja superat algun dels mòduls professionals del primer curs del cicle formatiu corresponent, els ensenyaments del qual se substitueixen d'acord amb el que s'ha indicat en la disposició addicional primera d'aquest decret del Consell, disposarà de dues convocatòries en cadascun dels dos anys successius per a poder superar aquests mòduls professionals, sempre amb el límit màxim de convocatòries pendents de realitzar per la persona interessada, que estableix la normativa vigent en cadascun dels règims d'impartició dels ensenyaments de Formació Professional.

Transcorregut aquest període, en el curs escolar 2023-2024, se li aplicaran les convalidacions, per als mòduls superats, establides en l'article 14 del Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure o la norma bàsica que el substituïska, regulat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.

2. A l'alumnat que, en finalitzar el curs escolar 2020-2021, no complisca les condicions requerides per a cursar els ensenyaments del segon curs del títol de tècnic en Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural, emparats per la LOGSE, se li aplicaran les convalidacions establides en l'article 14 del Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, o la norma bàsica que el substituïska, regulat per la LOE.

3. L'alumnat que, en finalitzar el curs escolar 2023-2024, no complisca, per no haver superat el mòdul professional de Formació en centres de treball, les condicions requerides per a obtenir el títol de tècnic en Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural, emparat per la LOGSE, disposarà d'una convocatòria en el curs escolar següent per a poder superar aquest mòdul professional, sempre amb el límit màxim de convocatòries pendents de realitzar per la persona interessada, que estableix la normativa vigent en cadascun dels règims d'impartició dels ensenyaments de Formació Professional. A l'alumnat que, transcorregut aquest període, no haja obtingut el títol corresponent, se li aplicaran les convalidacions, per als mòduls superats, establides en l'article 14 del Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, o la norma bàsica que el substituïska, regulat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, modificada per Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre.

Aquesta norma s'ha elaborat de manera coherent amb la normativa estatal, de la Unió Europea i la de la Comunitat Valenciana, amb la intenció de mantindre un marc normatiu estable, predictable, integrat i clar, de manera que complisca el principi de seguretat jurídica.

Es completa així eficaçment i eficientment, el marc legal establert pel Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, que estableix l'esmentat títol i els seus ensenyaments mínims, introduint la regulació adequada i imprescindible, que estableix les obligacions necessàries a fi d'atendre l'objectiu que es pretén aconseguir, seguint el principi de proporcionalitat.

Aquest decret del Consell ha sigut elaborat de manera transparent amb la participació dels agents implicats en el procés de tramitació d'aquesta norma, s'ha donat publicitat a la iniciativa normativa i als documents propis del procés d'elaboració, s'ha sotmés l'expedient a informació i audiència pública, i s'ha publicat l'anunci corresponent en

ció a la estructura productiva de la Comunitat Valenciana, sin perjuicio alguno a la movilidad del alumnado.

Teniendo en cuenta la normativa citada, y el principio de necesidad, está plenamente justificada la elaboración y tramitación del presente currículo para regular estas nuevas enseñanzas de Formación Profesional vinculadas al título mencionado en el ámbito de esta comunidad autónoma, ampliando y contextualizando los contenidos de los módulos profesionales, respetando el perfil profesional del mismo.

En cuanto al proceso de transición y derechos del alumnado que esté cursando el ciclo formativo establecido para la obtención del título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, amparado por la Ley orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo.

1. El alumnado que, al finalizar el curso escolar 2020-2021, cumpla las condiciones requeridas para cursar las enseñanzas del segundo curso del título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, amparado por la LOGSE, y que no haya superado alguno de los módulos profesionales del primer curso del correspondiente ciclo formativo cuyas enseñanzas se sustituyen de acuerdo con lo indicado en la disposición adicional primera del presente decreto del Consell, contará con dos convocatorias en cada uno de los dos años sucesivos para poder superar dichos módulos profesionales, siempre con el límite máximo de convocatorias pendientes de realizar por la persona interesada, que establece la normativa vigente en cada uno de los regímenes de impartición de las enseñanzas de Formación Profesional.

Transcurrido dicho periodo, en el curso escolar 2023-2024, se le aplicarán las convalidaciones, para los módulos superados, establecidas en el artículo 14 del Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, por el que se establece el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre o norma básica que lo sustituya, regulado por la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación.

2. Al alumnado que, al finalizar el curso escolar 2020-2021, no cumpla las condiciones requeridas para cursar las enseñanzas del segundo curso del título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, amparados por la LOGSE, se le aplicarán las convalidaciones establecidas en el artículo 14 del Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, por el que se establece el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, o norma básica que lo sustituya regulado por la LOE.

3. El alumnado que, al finalizar el curso escolar 2023-2024, no cumpla, por no haber superado el módulo profesional de Formación en centros de trabajo, las condiciones requeridas para obtener el título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, amparado por la LOGSE, dispondrá de una convocatoria en el siguiente curso escolar para poder superar dicho módulo profesional, siempre con el límite máximo de convocatorias pendientes de realizar por la persona interesada, que establece la normativa vigente en cada uno de los regímenes de impartición de las enseñanzas de Formación Profesional. Al alumnado que, transcurrido dicho periodo, no hubiera obtenido el correspondiente título, se le aplicarán las convalidaciones, para los módulos superados, establecidas en el artículo 14 del Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, por el que se establece el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, o norma básica que lo sustituya, regulado por la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, modificada por Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre.

La presente norma se ha elaborado de manera coherente con la normativa estatal, de la Unión Europea y la de la Comunitat Valenciana, con la intenció de mantener un marco normativo estable, predecible, integrado y claro, dando cumplimiento con ello al principio de seguridad jurídica.

Se completa así eficaz y eficientemente, el marco legal establecido por el Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, que establece el mencionado título y sus enseñanzas mínimas, introduciendo la regulación adecuada e imprescindible, que establece las obligaciones necesarias a fin de atender el objetivo que se pretende conseguir, siguiendo el principio de proporcionalidad.

Este decreto del Consell ha sido elaborado de manera transparente con la participación de los agentes implicados en el proceso de tramitación de esta norma, se ha dado publicidad a la iniciativa normativa y a los documentos propios del proceso de elaboración, se ha sometido el expediente a información y audiencia pública, y se ha publicado el

el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, en compliment de l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En l'elaboració i tramitació d'aquesta norma s'han respectat els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, donant així compliment al que s'estableix en l'article 129.1 de la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En primer lloc, s'adequa als principis de necessitat i eficàcia. La necessitat ve donada perquè la seua regulació és una mesura necessària per a facilitar l'adequació al que es preveu en la normativa vigent.

D'altra banda, la seua eficàcia ve assegurada pel fet que aquest decret estableix un cicle de Formació Professional que dona resposta a les necessitats de formació dels perfils professionals, necessaris tant per a un sector de la població com per a determinats sectors productius i de prestació de serveis en la Comunitat Valenciana. La norma és a més eficaç, en tant que s'estableix una oferta formativa adequada per a les expectatives de formació o ocupació de les persones i de competències professionals requerides pel teixit empresarial.

D'altra banda, s'estableix dins d'un marc normatiu clar determinat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'Educació, i la Llei orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional, i afavorint la certitud i la claredat de l'ordenament jurídic en matèria de Formació Professional.

L'adequació al principi de proporcionalitat s'aconsegueix en la mesura en què el decret conté la regulació imprescindible per a la consecució dels objectius anteriorment esmentats, alhora que no conté restriccions de drets ni imposa obligacions als seus destinataris.

El principi de transparència es garanteix en la mesura en què, tant amb caràcter previ a la tramitació formal del decret com durant aquesta, s'han realitzat consultes als interlocutors socials i s'han realitzat els tràmits de consulta pública prèvia i d'informació pública, tot això de conformitat amb el que es preveu en l'article 26, apartats 2 i 6, de la Llei 50/1997, de 27 de novembre.

La subjecció d'aquest decret al principi d'eficiència ve fonamentada en el fet que no imposa càrregues administratives innecessàries o accessòries i, alhora, racionalitza en la seua aplicació la bona gestió dels recursos públics que utilitza.

De tot el que s'ha exposat, es posa de manifest que l'elaboració i la tramitació de la norma s'ajusta als principis de bona regulació establits en l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

S'ha prestat atenció especial a les àrees prioritàries, mitjançant la definició dels continguts de prevenció de riscos laborals, que permeten que tot l'alumnat puga obtenir el certificat de tècnic o tècnica en Prevenció de Riscos Laborals, Nivell Bàsic, expedit d'acord amb el que disposa el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, i incorpora en el currículum la formació en la llengua anglesa per a facilitar-ne la mobilitat professional a qualsevol país europeu.

Aquest currículum requereix una concreció posterior en les programacions que l'equip docent ha d'elaborar, les quals han d'incorporar el disseny d'activitats d'aprenentatge i el desenvolupament d'actuacions flexibles que, en el marc de la normativa que regula l'organització dels centres, possibiliten adequacions particulars del currículum en cada centre docent d'acord amb els recursos disponibles, sense que en cap cas supose la supressió d'objectius que afecten la competència general del títol.

La implantació del currículum objecte de regulació d'aquest decret del Consell tindrà lloc a partir del curs escolar 2021-2022, per als ensenyaments (mòduls professionals) seqüenciats en el primer curs de l'annex II d'aquest decret del Consell, i en el curs 2022-2023, per als ensenyaments (mòduls professionals) seqüenciats en el segon curs de l'annex II esmentat. Simultàniament, en els mateixos cursos acadèmics, es deixaran d'impartir els corresponents al primer i al segon curs dels ensenyaments establits per a l'obtenció del títol de tècnic en Conducció d'Activitats Físicoesportives en el Medi Natural, emparat per la

anuncio correspondiente en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, en cumplimiento del artículo 133 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas.

En la elaboración y tramitación de esta norma se han respetado los principios de necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica, transparencia y eficiencia, dando así cumplimiento a lo establecido en el artículo 129.1 de la Ley 39/2015, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas.

En primer lugar, se adecua a los principios de necesidad y eficacia. Su necesidad viene dada porque su regulación es una medida necesaria para facilitar la adecuación a lo previsto en la normativa vigente.

Por otro lado, su eficacia viene asegurada por el hecho de que este decreto establece un ciclo de Formación Profesional que da respuesta a las necesidades de formación de los perfiles profesionales, necesarios tanto para un sector de la población como para determinados sectores productivos y de prestación de servicios en la Comunitat Valenciana. La norma es además eficaz, en tanto que se establece una oferta formativa adecuada para las expectativas de formación o empleo de las personas y de competencias profesionales requeridas por el tejido empresarial.

Por otra parte, se establece dentro de un marco normativo claro determinado por la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación (LOE), la Ley orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo de Educación, y la Ley orgánica 3/2022, de 31 de marzo, de ordenación e integración de la Formación Profesional, y favoreciendo la certidumbre y la claridad del ordenamiento jurídico en materia de Formación Profesional.

La adecuación al principio de proporcionalidad se logra en la medida en que el decreto contiene la regulación imprescindible para la consecución de los objetivos anteriormente mencionados, a la vez que no contiene restricciones de derechos ni impone obligaciones a sus destinatarios.

El principio de transparencia se garantiza en la medida en que, tanto con carácter previo a la tramitación formal del decreto como durante esta, se han realizado consultas a los interlocutores sociales y se han realizado los trámites de consulta pública previa y de información pública, todo ello de conformidad con lo previsto en el artículo 26, apartados 2 y 6, de la Ley 50/1997, de 27 de noviembre.

La sujeción de este decreto al principio de eficiencia viene fundamentada en el hecho de que no impone cargas administrativas innecesarias o accesorias y, a la vez, racionaliza en su aplicación la buena gestión de los recursos públicos que utiliza.

De todo lo expuesto, se pone de manifiesto que la elaboración y tramitación de norma se ajusta a los principios de buena regulación establecidos en el artículo 129.1 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas.

Se ha prestado especial atención a las áreas prioritarias, mediante la definición de contenidos de prevención de riesgos laborales, que permitan que todo el alumnado pueda obtener el certificado de técnico o técnica en Prevención de Riesgos Laborales, Nivel Básico, expedido de acuerdo con lo dispuesto en el Real decreto 39/1997, de 17 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de los Servicios de Prevención, e incorporando en el currículum formación en la lengua inglesa para facilitar su movilidad profesional a cualquier país europeo.

Este currículum requiere una posterior concreción en las programaciones que el equipo docente ha de elaborar, las cuales han de incorporar el diseño de actividades de aprendizaje y el desarrollo de actuaciones flexibles que, en el marco de la normativa que regula la organización de los centros, possibiliten adecuaciones particulares del currículum en cada centro docente de acuerdo con los recursos disponibles, sin que en ningún caso suponga la supresión de objetivos que afecten a la competencia general del título.

La implantación del currículum objeto de regulación del presente decreto del Consell tindrà lloc a partir del curso escolar 2021-2022, para las enseñanzas (módulos profesionales) secuenciadas en el curso primero del anexo II del presente decreto del Consell, y en el curso 2022-2023, para las enseñanzas (módulos profesionales) secuenciadas en el segundo curso del mencionado anexo II. Simultáneamente, en los mismos cursos académicos, dejarán de impartirse las correspondientes al primer y segundo cursos de las enseñanzas establecidas para la obtención del título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, emparat per la

Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.

Per tant, a proposta del conseller d'Educació, Universitats i Ocupació, fent ús de les competències de l'article 53 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, a l'empara del que es preveu en l'article 18.f de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de Govern Valencià, consultats el Consell Valencià de Formació Professional i la Mesa Sectorial d'Educació, consultats els agents socials, amb informe favorable de la Direcció General de Pressupostos, amb informe favorable de la Direcció General de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions, amb informe de l'Advocacia General de la Generalitat, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 29 de setembre de 2023,

DECRETE

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest decret del Consell té per objecte establir el currículum del cycle formatiu de grau mitjà vinculat al títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, tenint en compte les característiques socioproductives, laborals i educatives de la Comunitat Valenciana. A aquest efecte, la identificació del títol, el perfil professional que s'expressa en la competència general, les competències professionals, personals i socials i la relació de qualificacions, així com l'entorn professional i la prospectiva del títol en el sector o els sectors, són els que es defineixen en el títol de tècnic en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, determinat en el Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, pel qual s'estableix el títol esmentat i es fixen els aspectes bàsics del currículum.

2. El que disposa aquest decret del Consell serà aplicable en els centres docents que desenvolupen els ensenyaments del cycle formatiu de grau mitjà de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, situats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Currículum

1. La duració total del currículum d'aquest cycle formatiu, inclosa tant la càrrega lectiva dels mòduls professionals com la càrrega lectiva reservada per a la docència en anglès, és de 2000 hores.

2. Els seus objectius generals, així com les orientacions pedagògiques, són els que s'estableixen per a cadascun d'aquests en el Reial decret 402/2020, de 25 de febrer.

3. Els continguts, els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació d'aquests mòduls professionals s'estableixen en l'annex I d'aquest decret del Consell.

Article 3. Organització i distribució horària

La impartició dels mòduls professionals d'aquest cycle formatiu, quan s'ofereix en règim presencial ordinari, s'organitzarà en dos cursos acadèmics. La seqüenciació en cada curs acadèmic, la seua càrrega lectiva completa i la distribució horària setmanal es concreten en l'annex II d'aquest decret del Consell.

Article 4. Mòdul professional: Formació en centres de treball

El mòdul professional de Formació en centres de treball es farà, amb caràcter general, durant el tercer trimestre del segon curs.

Article 5. Espais i equipament

1. Els espais mínims que han de reunir els centres educatius per a permetre el desenvolupament dels ensenyaments d'aquest cycle formatiu, complint la normativa sobre la prevenció de riscos laborals, així com la normativa sobre la seguretat i la salut en el lloc de treball, són els que s'estableixen en l'annex V d'aquest decret del Consell.

2. Els espais formatius establits poden ser ocupats per diversos grups d'alumnat que cursen el mateix o altres cycles formatius o etapes educatives, i no necessàriament s'han de diferenciar mitjançant tancaaments.

3. L'equipament, a més de ser el necessari i suficient per a garantir l'adquisició dels resultats d'aprenentatge i la qualitat de l'ensenyament

vas en el Medio Natural, amparado por la Ley orgànica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo.

Por tanto, a propuesta del conseller de Educación, Universidades y Empleo, en uso de las competencias del artículo 53 del Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, al amparo de lo previsto en el artículo 18.f de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de Gobierno Valenciano, consultados el Consejo Valenciano de Formación Profesional y la Mesa Sectorial de Educación, consultados los agentes sociales, con informe favorable de la Dirección General de Presupuestos, con informe de la Dirección General de Tecnologías de la Información y las Comunicaciones, con informe de la Abogacia General de la Generalitat, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, y previa deliberación del Consell, en la reunión del día 29 de septiembre de 2023,

DECRETO

Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación

1. El presente decreto del Consell tiene por objeto establecer el currículum del ciclo formativo de grado medio vinculado al título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, teniendo en cuenta las características socio-productivas, laborales y educativas de la Comunitat Valenciana. A estos efectos, la identificación del título, el perfil profesional que viene expresado por la competencia general, las competencias profesionales, personales y sociales y la relación de cualificaciones, así como el entorno profesional y la prospectiva del título en el sector o sectores son los que se definen en el título de técnico en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, determinado en el Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, por el que se establece el mencionado título y se fijan los aspectos básicos del currículum.

2. Lo dispuesto en este decreto del Consell será de aplicación en los centros docentes que desarrollen las enseñanzas del ciclo formativo de grado medio de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, ubicados en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana.

Artículo 2. Currículo

1. La duración total del currículum de este ciclo formativo, incluida tanto la carga lectiva de sus módulos profesionales como la carga lectiva reservada para la docencia en inglés, es de 2000 horas.

2. Sus objetivos generales, así como las orientaciones pedagógicas, son los que se establecen para cada uno de ellos en el Real decreto 402/2020, de 25 de febrero.

3. Los contenidos, los resultados de aprendizaje y los criterios de evaluación de estos módulos profesionales se establecen en el anexo I del presente decreto del Consell.

Artículo 3. Organización y distribución horaria

La impartición de los módulos profesionales de este ciclo formativo, cuando se oferte en régimen presencial ordinario, se organizará en dos cursos académicos. La secuenciación en cada curso académico, su carga lectiva completa y la distribución horaria semanal se concreten en el anexo II del presente decreto del Consell.

Artículo 4. Módulo profesional: Formación en centros de trabajo

El módulo profesional de Formación en centros de trabajo se realizará, con carácter general, en el tercer trimestre del segundo curso.

Artículo 5. Espacios y equipamiento

1. Los espacios mínimos que deben reunir los centros educativos para permitir el desarrollo de las enseñanzas de este ciclo formativo, cumpliendo con la normativa sobre prevención de riesgos laborales, así como la normativa sobre seguridad y salud en el puesto de trabajo, son los establecidos en el anexo V de este decreto del Consell.

2. Los espacios formativos establecidos pueden ser ocupados por diferentes grupos de alumnado que cursen el mismo u otros ciclos formativos o etapas educativas y no necesariamente deben diferenciarse mediante cerramientos.

3. El equipamiento, además de ser el necesario y suficiente para garantizar la adquisición de los resultados de aprendizaje y la calidad de

a l'alumnat segons el sistema de qualitat que s'adopte, ha de complir les condicions següents:

a) Els equips, les màquines i el material anàleg que s'utilitzen han de disposar de la instal·lació necessària perquè funcionen correctament, i han de complir les normes de seguretat i de prevenció de riscos i totes les altres normes que hi siguen aplicables.

b) La quantitat i les característiques hauran d'estar en funció del nombre d'alumnat i permetre l'adquisició dels resultats d'aprenentatge, tenint en compte els criteris d'avaluació i els continguts que s'inclouen en cadascun dels mòduls professionals que s'impartisquen en els espais mencionats.

Article 6. Professorat

1. Els aspectes referents a les especialitats del professorat amb atribució docent en els mòduls professionals del cicle formatiu de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure indicats en el punt 2 de l'article 2 d'aquest decret del Consell, segons el que preveu la normativa estatal de caràcter bàsic, són els que estableix actualment l'annex III A) del Reial decret 402/2020, de 25 de febrer.

En l'annex III d'aquest decret del Consell es determinen les especialitats i, si és el cas, els requisits de formació inicial del professorat amb atribució docent en el mòdul professional d'Anglès tècnic inclòs en l'article 7.

2. Per tal de garantir la qualitat d'aquests ensenyaments, per a poder impartir els mòduls professionals que conformen el cicle formatiu, el professorat dels centres docents no pertanyents a l'administració educativa, ubicats en l'àmbit territorial de la Comunitat, han de tindre la titulació acadèmica corresponent que s'indica en l'annex VI d'aquest decret del Consell i, a més, acreditar la formació pedagògica i didàctica a què fa referència l'article 100.2 de la LOE. La titulació acadèmica universitària que es requereix s'adaptarà a la seua equivalència de grau/master universitari.

En tot cas, s'exigirà que els ensenyaments conduents a les titulacions esmentades engloben els objectius dels mòduls professionals i, si aquests objectius no estan inclosos, a més de la titulació, s'haurà d'acreditar, mitjançant una certificació, una experiència laboral, almenys, de tres anys en el sector vinculat a la família professional, en què s'hagen efectuat activitats productives en empreses relacionades implícitament amb els resultats d'aprenentatge.

3. En relació al professorat especialista, haurà de posseir els requisits que s'indiquen en els apartats 3, 4 i 5 de l'article 12 de l'esmentat Reial decret 402/2020, de 25 de febrer, en el cas de la competència docent atribuïda a «professorat especialista».

4. El mòdul professional 1334, Guia de Bicicleta, podrà ser impartit per professorat especialista, amb autorització prèvia de la direcció general competent en matèria de personal docent.

Article 7. Docència en anglès

1. Amb la finalitat que l'alumnat conega la llengua anglesa, en els seus vessants oral i escrit, que li permeta resoldre situacions que impliquen la producció i la comprensió de textos relacionats amb la professió, conèixer els avanços d'altres països, fer propostes d'innovació en el seu àmbit professional i facilitar la seua mobilitat a qualsevol país europeu, el currículum d'aquest cicle formatiu incorpora la llengua anglesa de manera integrada en dos mòduls professionals, d'entre els que componen la totalitat del cicle formatiu.

2. Aquests mòduls s'impartiran de manera voluntària pel professorat que hi tinga atribució docent i que posseïska, a més, l'habilitació lingüística en anglès, d'acord amb la normativa aplicable a la Comunitat Valenciana. A fi de garantir que l'ensenyament en anglès s'impartisca en els dos cursos acadèmics del cicle formatiu de manera continuada, es triaran mòduls professionals dels dos cursos, i els mòduls susceptibles de ser impartits en llengua anglesa són els que es relacionen amb les unitats de competència incloses en el títol.

3. Com a conseqüència de la major complexitat que suposa la transmissió i la recepció d'ensenyaments en una llengua diferent de la materna, els mòduls professionals que s'impartisquen en llengua anglesa incrementaran la seua càrrega horària lectiva en dues hores setmanals per al mòdul que s'impartisca en el primer curs, i en dues hores per al que es desenvolupe durant el segon curs. A més, el professorat que impartisca aquests mòduls professionals tindrà assignades en el seu

la enseñanza al alumnado según el sistema de calidad adoptado, deberá cumplir las siguientes condiciones:

a) Los equipos, máquinas y material análogo que se emplee dispondrán de la instalación necesaria para su correcto funcionamiento y cumplirán con las normas de seguridad y prevención de riesgos y con cuantas otras sean de aplicación.

b) Su cantidad y características deberá estar en función del número de alumnado y permitir la adquisición de los resultados de aprendizaje, teniendo en cuenta los criterios de evaluación y los contenidos que se incluyen en cada uno de los módulos profesionales que se impartan en los referidos espacios.

Artículo 6. Profesorado

1. Los aspectos referentes a las especialidades del profesorado con atribución docente en los módulos profesionales del ciclo formativo de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre indicados en el punto 2 del artículo 2 del presente decreto del Consell según lo previsto en la normativa estatal de carácter básico, son los establecidos actualmente en el anexo III A) del Real decreto 402/2020, de 25 de febrero.

En el anexo III del presente decreto del Consell se determinan las especialidades y, en su caso, los requisitos de formación inicial del profesorado con atribución docente en el módulo profesional de Inglés técnico incluido en el artículo 7.

2. Con el fin de garantizar la calidad de estas enseñanzas, para poder impartir los módulos profesionales que conforman el ciclo formativo, el profesorado de los centros docentes no pertenecientes a la administración educativa, ubicados en el ámbito territorial de la Comunitat, deberán poseer la correspondiente titulación académica que se indica en el anexo VI del presente decreto del Consell y además acreditar la formación pedagógica y didáctica a la que hace referencia el artículo 100.2 de la LOE. La titulación académica universitaria requerida se adaptará a su equivalencia de grado/master universitario.

En todo caso, se exigirá que las enseñanzas conducentes a las titulaciones citadas engloben los objetivos de los módulos profesionales y, si dichos objetivos no estuvieran incluidos, además de la titulación deberá acreditarse, mediante certificación, una experiencia laboral de, al menos, tres años en el sector vinculado a la familia profesional, realizando actividades productivas en empresas relacionadas implícitamente con los resultados de aprendizaje.

3. En relación al profesorado especialista, deberá poseer los requisitos indicados en los apartados 3, 4 y 5 del artículo 12 del mencionado Real decreto 402/2020, de 25 de febrero, en el caso de la competencia docente atribuida a «profesorado especialista».

4. El módulo profesional 1334, Guía de Bicicleta, podrá ser impartido por profesorado especialista, previa autorización de la dirección general competente en materia de personal docente.

Artículo 7. Docencia en inglés

1. Con el fin de que el alumnado conozca la lengua inglesa, en sus vertientes oral y escrita, que le permita resolver situaciones que impliquen la producción y comprensión de textos relacionados con la profesión, conocer los avances de otros países, realizar propuestas de innovación en su ámbito profesional y facilitar su movilidad a cualquier país europeo, el currículo de este ciclo formativo incorpora la lengua inglesa de forma integrada en dos módulos profesionales de entre los que componen la totalidad del ciclo formativo.

2. Estos módulos se impartirán de forma voluntaria por el profesorado con atribución docente en los mismos que, además, posea la habilitación lingüística en inglés de acuerdo con la normativa aplicable en la Comunitat Valenciana. Al objeto de garantizar que la enseñanza en inglés se imparta en los dos cursos académicos del ciclo formativo de forma continuada, se elegirán módulos profesionales de ambos cursos y los módulos susceptibles de ser impartidos en lengua inglesa son los relacionados con las unidades de competencia incluidas en el título.

3. Como consecuencia de la mayor complejidad que supone la transmisión y recepción de enseñanzas en una lengua diferente a la materna, los módulos profesionales impartidos en lengua inglesa incrementarán su carga horaria lectiva en dos horas semanales para el módulo que se imparta en el primer curso y dos horas para el que se desarrolle durante el segundo curso. Además, el profesorado que imparta dichos módulos profesionales tendrá asignadas en su horario

horari individual tres hores setmanals de les complementàries al servei del centre per a preparar-los.

4. Si no es compleixen les condicions indicades, amb caràcter excepcional i de manera transitòria, els centres autoritzats per a impartir el cicle formatiu, en el marc general del seu projecte educatiu, concretaran i desenvoluparan el currículum del cicle formatiu, i inclouran un mòdul d'Anglès tècnic en cada curs, llengua vehicular del qual serà l'anglès, amb una càrrega horària de dues hores setmanals en el primer curs i dues hores setmanals en el segon curs. El currículum d'aquests mòduls d'Anglès tècnic es concreta en l'annex IV.

Article 8. Autonomia dels centres

1. Els centres educatius disposaran, d'acord amb la normativa aplicable en cada cas, de la necessària autonomia pedagògica, d'organització i de gestió econòmica per a desenvolupar els ensenyaments i adaptar-los a les característiques concretes de l'entorn socioeconòmic, cultural i professional.

2. En el marc general del projecte educatiu i en funció de les característiques del seu entorn productiu, els centres autoritzats per a impartir el cicle formatiu concretaran i desenvoluparan el currículum mitjançant l'elaboració del projecte curricular del cicle formatiu i de les programacions didàctiques de cadascun dels seus mòduls professionals, en els termes establerts en aquest decret del Consell, en què es potenciarà o es crearà la cultura de prevenció de riscos laborals en els espais on s'impartisquen els diversos mòduls professionals, així com una cultura de respecte ambiental, treball de qualitat realitzat segons les normes de qualitat, creativitat, innovació i igualtat de gèneres.

3. La conselleria amb competències en aquests ensenyaments de Formació Professional afavorirà l'elaboració de projectes d'innovació, així com de models de programació docent i de materials didàctics que faciliten que el professorat desenvolupe el currículum.

4. Els centres, en l'exercici de la seua autonomia, podran adoptar experimentacions, plans de treball, formes d'organització o ampliació de l'horari escolar en els termes que establisca la conselleria amb competències en aquests ensenyaments de Formació Professional, sense que, en cap cas, s'imposen aportacions a l'alumnat ni exigències per a aquesta.

Article 9. Requisits dels centres per a impartir aquests ensenyaments

Tots els centres de titularitat pública o privada ubicats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana que oferisquen ensenyaments conduents a l'obtenció del títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure s'ajustaran al que estableix la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, i les normes que la despleguen i, en tot cas, hauran de complir els requisits que s'estableixen en l'article 46 del Reial decret 1147/2011, de 29 de juliol, a més del que s'estableix en el Reial decret 402/2020, de 25 de setembre, i les normes que el despleguen.

Article 10. Avaluació, promoció i acreditació

Per a l'avaluació, la promoció i l'acreditació de la formació que s'estableix en aquest decret del Consell, caldrà ajustar-se a les normes que dicte expressament la conselleria amb competències en aquests ensenyaments de Formació Professional.

Article 11. Adaptació als diferents tipus i persones destinatàries de l'oferta educativa

La conselleria amb competències en aquests ensenyaments de Formació Professional podrà realitzar ofertes formatives, d'aquest cicle formatiu, adaptades a les necessitats específiques de col·lectius desfavorits o amb risc d'exclusió social, i adequar els ensenyaments d'aquest cicle formatiu a les característiques dels diversos tipus d'oferta educativa a fi d'adaptar-se a les característiques de les persones destinatàries.

Article 12. Requisits del professorat dels centres privats o públics de titularitat diferent de l'administració educativa

1. El professorat dels centres de titularitat privada o de titularitat pública d'una altra administració diferent de l'educativa que, en la data d'entrada en vigor d'aquest decret del Consell, no tinga els requisits acadèmics exigits en l'article 6 podrà impartir els corresponents mòduls

individual tres horas semanales de las complementarias al servicio del centro para su preparación.

4. Si no se cumplen las condiciones indicadas, con carácter excepcional y de forma transitoria, los centros autorizados para impartir el ciclo formativo, en el marco general de su proyecto educativo, concretarán y desarrollarán el currículo del ciclo formativo incluyendo un módulo de Inglés técnico en cada curso, cuya lengua vehicular será el inglés, con una carga horaria de dos horas semanales en el primer curso y dos horas semanales en el segundo curso. El currículo de estos módulos de Inglés técnico se concreta en el anexo IV.

Artículo 8. Autonomía de los centros

1. Los centros educativos dispondrán, de acuerdo con la legislación aplicable en cada caso, de la necesaria autonomía pedagógica, de organización y de gestión económica para el desarrollo de las enseñanzas y su adaptación a las características concretas del entorno socioeconómico, cultural y profesional.

2. En el marco general del proyecto educativo y en función de las características de su entorno productivo, los centros autorizados para impartir el ciclo formativo concretarán y desarrollarán el currículo mediante la elaboración del proyecto curricular del ciclo formativo y de las programaciones didácticas de cada uno de sus módulos profesionales, en los términos establecidos en este decreto del Consell, potenciando o creando la cultura de prevención de riesgos laborales en los espacios donde se impartan los diferentes módulos profesionales, así como una cultura de respeto ambiental, trabajo de calidad realizado conforme a las normas de calidad, creatividad, innovación e igualdad de géneros.

3. La conselleria con competencias en estas enseñanzas de Formación Profesional favorecerá la elaboración de proyectos de innovación, así como de modelos de programación docente y de materiales didácticos, que faciliten al profesorado el desarrollo del currículo.

4. Los centros, en el ejercicio de su autonomía, podrán adoptar experimentaciones, planes de trabajo, formas de organización o ampliación del horario escolar en los términos que establezca la conselleria con competencias en estas enseñanzas de Formación Profesional, sin que, en ningún caso, se impongan aportaciones al alumnado ni exigencias para la misma.

Artículo 9. Requisitos de los centros para impartir estas enseñanzas

Todos los centros de titularidad pública o privada ubicados en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana que ofrezcan enseñanzas conducentes a la obtención del título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, se ajustarán a lo establecido en la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, y en las normas que la desarrollen y, en todo caso, deberán cumplir los requisitos que se establecen en el artículo 46 del Real decreto 1147/2011, de 29 de julio, además de lo establecido en el Real decreto 402/2020, de 25 de febrero y normas que lo desarrollen.

Artículo 10. Evaluación, promoción y acreditación

Para la evaluación, promoción y acreditación de la formación establecida en este decreto del Consell se atenderá a las normas que expresamente dicte la conselleria con competencias en estas enseñanzas de Formación Profesional.

Artículo 11. Adaptación a los distintos tipos y personas destinatarias de la oferta educativa

La conselleria con competencias en estas enseñanzas de Formación Profesional podrá realizar ofertas formativas, de este ciclo formativo, adaptadas a las necesidades específicas de colectivos desfavorecidos o con riesgo de exclusión social, y adecuar las enseñanzas del mismo a las características de los distintos tipos de oferta educativa con objeto de adaptarse a las características de las personas destinatarias.

Artículo 12. Requisitos del profesorado de centros privados o públicos de titularidad diferente a la administración educativa

1. El profesorado de los centros de titularidad privada o de titularidad pública de otra administración distinta a la educativa que, en la fecha de entrada en vigor de este decreto del Consell, carezca de los requisitos académicos exigidos en el artículo 6 podrá impartir los

professionals que conformen aquest currículum si estan en algun dels supòsits següents:

a) Professorat que haja impartit docència en els centres especificats en l'enunciat d'aquest article, sempre que dispose per a això dels requisits acadèmics requerits, durant un període de dos cursos acadèmics complets o, si no, dotze mesos en períodes continus o discontinus, dins dels quatre cursos anteriors a l'entrada en vigor d'aquest decret del Consell, en el mateix mòdul professional inclòs en un cicle formatiu emparat per la LOGSE que siga objecte de la convalidació que s'estableix en l'annex IV del Reial decret 402/2020, de 25 de febrer. L'acreditació docent corresponent es podrà sol·licitar durant un any després de l'entrada en vigor d'aquest decret del Consell.

b) Professorat que tinga una titulació acadèmica universitària i la formació pedagògica i didàctica requerida i acredite, a més, una experiència laboral, almenys, de tres anys en el sector vinculat a la família professional, en què haja realitzat activitats productives o docents en empreses relacionades implícitament amb els resultats d'aprenentatge del mòdul professional.

2. El procediment que cal seguir per a obtindre l'acreditació docent que s'estableix en aquest article serà el següent:

El professorat que considere reunir els requisits necessaris ho sol·licitarà a la direcció territorial corresponent amb competències en educació, i haurà d'adjuntar la documentació següent:

- Fotocòpia compulsada del títol acadèmic oficial.
- Documents justificatius de complir els requisits indicats en els apartats a i/o b d'aquest article.

3. La persona titular de la direcció territorial, amb un informe previ del seu Servei d'Inspecció d'Educació, elevarà proposta de resolució davant de l'òrgan administratiu competent en matèria d'ordenació d'aquests ensenyaments de Formació Professional, de la conselleria amb competències en matèria d'educació, que dictarà una resolució individualitzada al respecte. Contra la resolució, i segons es preveu en l'article 122.1 in fine de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la persona interessada podrà presentar recurs d'alçada, en el termini d'un mes des de la seua notificació, davant de la secretària autonòmica de què depenga el mencionat òrgan administratiu competent, aspecte que haurà de constar en la mencionada resolució. Aquestes resolucions quedaran inscrites en un registre creat a aquest efecte.

Transcorregut aquest termini sense haver-se interposat el recurs, la resolució serà ferma amb caràcter general.

Si l'acte no fora exprés la persona sol·licitant i altres possibles persones interessades podran interposar recurs d'alçada en qualsevol moment a partir de l'endemà del dia en què, d'acord amb la seua normativa específica, es produïsquen els efectes del silenci administratiu.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única. Autorització de centres docents

Tots els centres de titularitat pública o privada situats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana que, en la data d'entrada en vigor d'aquest decret del Consell, tinguen autoritzats ensenyaments conduents a l'obtenció del títol de tècnic en Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural, emparat per la LOGSE, i complisquen els espais mínims requerits en el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, emparat per la LOE, queden autoritzats per a impartir els ensenyaments conduents a l'obtenció del títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure, emparat per la LOE.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Única. Efectes acadèmics

Els efectes acadèmics derivats d'aquest decret del Consell s'entendran referits a partir del començament dels processos d'escolarització del curs 2021-2022.

correspondientes módulos profesionales que conforman el presente currículo si se encuentran en alguno de los siguientes supuestos:

a) Profesorado que haya impartido docencia en los centros especificados en el enunciado de este artículo, siempre que dispusiese para ello de los requisitos académicos requeridos, durante un periodo de dos cursos académicos completos, o en su defecto doce meses en periodos continuos o discontinuos, dentro de los cuatro cursos anteriores a la entrada en vigor del presente decreto del Consell, en el mismo módulo profesional incluido en un ciclo formativo amparado por la LOGSE que sea objeto de la convalidación establecida en el anexo IV del Real decreto 402/2020, de 25 de febrero. La acreditación docente correspondiente podrá solicitarse durante un año a la entrada en vigor del presente decreto del Consell.

b) Profesorado que disponga de una titulación académica universitaria y de la formación pedagógica y didáctica requerida, y además acredite una experiencia laboral de al menos tres años en el sector vinculado a la familia profesional, realizando actividades productivas o docentes en empresas relacionadas implícitamente con los resultados de aprendizaje del módulo profesional.

2. El procedimiento a seguir para obtener la acreditación docente establecida en este artículo será el siguiente:

El profesorado que considere reunir los requisitos necesarios, lo solicitará a la correspondiente dirección territorial con competencias en educación, adjuntando la siguiente documentación:

- Fotocopia compulsada del título académico oficial.
- Documentos justificativos de cumplir los requisitos indicados en el apartado a y/o b) de este artículo.

3. La persona titular de la dirección territorial previo informe de su Servicio de Inspección de Educación, elevará propuesta de resolución ante el órgano administrativo competente en materia de ordenación de estas enseñanzas de Formación Profesional, de la conselleria con competencias en materia de educación, que dictará resolución individualizada al respecto. Contra la resolución y según lo previsto en el artículo 122.1 in fine de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas, la persona interesada podrá presentar recurso de alzada, en el plazo de un mes desde su notificación, ante la secretaría autonómica de la que dependa el mencionado órgano administrativo competente, extremo que deberá constar en la mencionada resolución. Estas resoluciones quedarán inscrites en un registro creado al efecto.

Transcurrido dicho plazo sin haberse interpuesto el recurso, la resolución será firme a todos los efectos.

Si el acto no fuera expreso la persona solicitante y otras posibles personas interesadas podrán interponer recurso de alzada en cualquier momento a partir del día siguiente a aquel en que, de acuerdo con su normativa específica, se produzcan los efectos del silencio administrativo.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única. Autorización de centros docentes

Todos los centros de titularidad pública o privada ubicados en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana que, en la fecha de entrada en vigor de este decreto del Consell, tengan autorizadas enseñanzas conducentes a la obtención del título de técnico en Conducción de Actividades Físico-deportivas en el Medio Natural, amparado por la LOGSE, y cumplan con los espacios mínimos requeridos en el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, amparado por la LOE, quedan autorizados para impartir las enseñanzas conducentes a la obtención del título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre, amparado por la LOE.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Única. Efectos académicos

Los efectos académicos derivados de este decreto del Consell se entenderán referidos a partir del comienzo de los procesos de escolarización del curso 2021-2022.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que estableix aquesta norma.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Aplicació i desplegament

S'autoritza a qui tinga la titularitat de la conselleria competent en matèria educativa per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a aplicar i desplegar el que disposa aquest decret del Consell.

Segona. Entrada en vigor

Aquest decret del Consell entrarà en vigor l'endemà de ser publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 29 de setembre de 2023

El president de la Generalitat,
CARLOS MAZÓN GUIXOT

El conseller d'Educació, Universitats i Ocupació,
JOSÉ ANTONIO ROVIRA JOVER

ANNEX I

Mòduls professionals

1. Mòdul professional: Tècniques d'equitació
Codi: 1325

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Selecciona, col·loca i retira els equips per a la muntada, interpreta l'ús d'aquests i analitza la funcionalitat que tenen.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha caracteritzat el lloc, l'equí i l'equip per a la muntada.*
- b) S'han definit els elements de l'equip de muntada i les funcions d'aquests.*
- c) S'han col·locat i s'han retirat els elements de l'equip de muntada.*
- d) S'ha manejat l'equí durant la col·locació i l'adaptació de l'equip.*
- e) S'ha comprovat la posició i l'adaptació de l'equip a la morfologia de l'animal.*

f) S'han pres les mesures per a evitar rascades amb l'equip.

g) S'ha ajustat l'equip i s'ha realitzat la cinglada inicial.

h) S'ha aplicat la normativa de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.

2. Preveu, en el procés previ a la muntada, les possibles reaccions de l'equí muntat i en valora les condicions físiques, el temperament i les aptituds.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha estudiat la conducta de l'equí en l'acostament, la posada de la cabeçada i el guiatge del cabestre.

b) S'han observat les reaccions de l'equí en el procés de preparació per a la muntada.

c) S'han estudiat les respostes de l'equí en el procés de conducció del ronsal al lloc de treball i en moure'l a la corda.

d) S'ha comprovat l'acceptació i l'adaptació en moviment de l'equip de muntada.

e) S'ha aplicat la normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.

3. Munta amb seguretat i equilibri als tres aires i relaciona les tècniques amb la mena d'animal, el terreny i la situació.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha diferenciat la seqüència de moviments del cavall als tres aires naturals.

b) S'han descrit i s'han aplicat les tècniques per a pujar a l'equí i s'ha controlat l'animal.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo establecido en la presente norma.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Aplicación y desarrollo

Se autoriza a quien ostente la titularidad de la conselleria competente en materia educativa para dictar cuantas disposiciones sean necesarias para la aplicación y desarrollo de lo dispuesto en el presente decreto del Consell.

Segunda. Entrada en vigor

Este decreto del Consell entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 29 de septiembre de 2023

El presidente de la Generalitat,
CARLOS MAZÓN GUIXOT

El conseller de Educación, Universidades y Empleo,
JOSÉ ANTONIO ROVIRA JOVER

ANEXO I

Módulos profesionales

1. Módulo profesional: Técnicas de equitación.

Código: 1325.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Selecciona, coloca y retira los equipos para la monta, interpretando su uso y analizando su funcionalidad.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha caracterizado el lugar, el equino y el equipo para la monta.*
- b) Se han definido los elementos del equipo de monta y las funciones de los mismos.*
- c) Se han colocado y retirado los elementos del equipo de monta.*
- d) Se ha manejado el equino durante la colocación y adaptación del equipo.*

e) Se ha comprobado la posición y adaptación del equipo a la morfología del animal.

f) Se han tomado las medidas para evitar rozaduras con el equipo.

g) Se ha ajustado el equipo y se ha realizado el cinchado inicial.

h) Se ha aplicado la normativa de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales en las tareas realizadas.

2. Prevé, en el proceso previo a la monta, las posibles reacciones del equino montado valorando sus condiciones físicas, temperamento y aptitudes.

Criterios de evaluación:

a) Se ha estudiado la conducta del equino en el acercamiento, la puesta de la cabezada y el guiado del cabestro.

b) Se han observado las reacciones del equino en el proceso de preparación para la monta.

c) Se han estudiado las respuestas del equino en el proceso de conducción del diestro al lugar de trabajo y al moverlo a la cuerda.

d) Se ha comprobado la aceptación y adaptación en movimiento del equipo de monta.

e) Se ha aplicado la normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales en las tareas realizadas.

3. Monta con seguridad y equilibrio a los tres aires, relacionando las técnicas con el tipo de animal, el terreno y la situación.

Criterios de evaluación:

a) Se ha diferenciado la secuencia de movimientos del caballo a los tres aires naturales.

b) Se han descrito y aplicado las técnicas para subirse al equino controlando al animal.

c) S'ha definit la postura a cavall i s'ha adquirit la postura amb l'equí aturat i en moviment.

d) S'han descrit i s'han aplicat les ajudes en equitació.

e) S'han realitzat transicions entre aires, canvis de direcció, de ritme, de marxa i parades.

f) S'han corregit les desobediències del cavall durant la muntada.

g) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

4. Munta amb seguretat i equilibri en els passos de dificultat relativa i analitza les tècniques i els procediments d'aplicació en cada situació.

Criteris d'avaluació:

a) S'han definit i s'han aplicat les combinacions d'ajudes i les funcions avançades d'aquestes.

b) S'han aplicat les tècniques de superació d'obstacles i franqueig de salts xicotets.

c) S'ha regulat la intensitat del treball físic de l'equí.

d) S'ha valorat la conveniència de descavalcar.

e) S'han aplicat les tècniques per a baixar del cavall.

f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

5. Valora el cavall durant la muntada i analitza les seues reaccions.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat l'estat i l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat de muntada.

b) S'ha valorat la higiene i les condicions de vida del cavall després de la muntada.

c) S'han registrat les reaccions del cavall muntat i la progressió d'aquestes.

d) S'han estimat les respostes a les ajudes del genet o de l'amazona i les desobediències del cavall muntat.

e) S'ha omplert una fitxa de control sobre la valoració del cavall muntat.

f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

B. Continguts:

a) Selecció, col·locació i retirada d'equips per a la muntada:

Característiques dels llocs per a l'equitació. Picador cobert, pistes, exterior d'instal·lacions, altres. Característiques del cavall de sella. Equip bàsic del genet o amazona i equip secundari (pantalons de muntar, casc, botes, guants, jupetí protector, assot, esperons, polaines). Característiques i tipus. Talles i ajust. Equip bàsic de l'equí i equip addicional (muntura, cabeçada de muntar, embocadura, dessuador, salvacreu, pitral, cuera, altres). Tipus i característiques.

Ús de l'equip de muntada. Selecció de l'equip que s'utilitzarà. Utilització dels diferents elements de l'equip. Funcionalitat de l'equip del genet o amazona (seguretat, comoditat, protecció, transmissió de les ajudes i altres). Funcionalitat de l'equip de l'equí (seguretat, control, comoditat i percepció de les ajudes).

Ensellar i embridar. Posada d'altres elements de l'equip (protectors, benes, martingales, cingles de volteig i altres). Desensellar i desembriar. Retirada del cavall d'altres elements de l'equip de muntada. Execució tècnica.

Maneig de l'equí durant la col·locació de l'equip de muntada. Control del cavall i seguretat. Col·locació i adaptació de l'equip del cavall: tècniques de maneig i control.

Adaptació de l'equip al cavall. Talles dels elements de l'equip. Equips i tipus de muntada. Revisió de la posició de l'equip.

Prevenció de rascades de l'equip. Parts anatòmiques que s'han de tindre en compte. Estat de l'equip i contacte amb el cavall. Ús de protectors. Rascades o ferides durant la muntada.

Ajust de l'equip del cavall. Cinglada inicial. Ajust dels muntants, sotagola i muserola. Tipus de muserola (francesa, alemanya, combinada i altres). Ajust del pit pitral, cuera i altres elements de l'equip.

Normativa de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

b) Previsió de les possibles reaccions de l'equí muntat:

Temperament i aptitud per a la muntada. Conducta del cavall en el procés de preparació per a la muntada. Acostament, posada de la cabeçada, guiatge del cabestre, ensellat, embridar, entre altres. Mobilització del cavall i reajustament de la cingla.

c) Se ha definido la postura a caballo y se ha adquirido la misma con el equino parado y en movimiento.

d) Se han descrito y se han aplicado las ayudas en equitación.

e) Se han realizado transiciones entre aires, cambios de dirección, de ritmo de marcha y paradas.

f) Se han corregido desobediencias del caballo durante la monta.

g) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

4. Monta con seguridad y equilibrio en pasos de relativa dificultad, analizando las técnicas y los procedimientos de aplicación en cada situación.

Criterios de evaluación:

a) Se han definido y aplicado combinaciones de ayudas y funciones avanzadas de las mismas.

b) Se han aplicado técnicas de superación de obstáculos y franqueo de pequeños saltos.

c) Se ha regulado la intensidad del trabajo físico del equino.

d) Se ha valorado la conveniencia de echar pie a tierra.

e) Se han aplicado las técnicas para echar pie a tierra.

f) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

5. Valora el caballo durante la monta, analizando sus reacciones.

Criterios de evaluación:

a) Se ha valorado el estado y la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en la actividad de monta.

b) Se ha valorado la higiene y las condiciones de vida del caballo tras la monta.

c) Se han registrado las reacciones del caballo montado y la progresión de las mismas.

d) Se han estimado las respuestas a las ayudas del jinete o de la amazona y las desobediencias del caballo montado.

e) Se ha rellenado una ficha de control sobre la valoración del caballo montado.

f) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

B. Contenidos:

a) Selección, colocación y retirada de equipos para la monta:

Características de los lugares para la equitación. Picadero cubierto, pistas, exterior de instalaciones, otros. Características del caballo de silla. Equipo básico del jinete o amazona y equipo secundario (pantalones de montar, casco, botas, guantes, chaleco protector, fusta, espuelas, polainas). Características y tipos. Tallas y ajuste. Equipo básico del equino y equipo adicional (montura, cabezada de montar, embocadura, sudadero, salvacruces, petral, baticola, otros). Tipos y características.

Uso del equipo de monta. Selección del equipo que se va a utilizar. Utilización de los distintos elementos del equipo. Funcionalidad del equipo del jinete o amazona (seguridad, comodidad, protección, transmisión de las ayudas y otras). Funcionalidad del equipo del equino (seguridad, control, comodidad y percepción de las ayudas).

Ensillado y embridado. Puesta de otros elementos del equipo (protectores, vendas, martingalas, cinchuelo de volteo y otros). Desensillado y desembriado. Retirada del caballo de otros elementos del equipo de monta. Ejecución técnica.

Manejo del equino durante la colocación del equipo de monta. Control del caballo y seguridad. Colocación y adaptación del equipo del caballo: técnicas de manejo y control.

Adaptación del equipo al caballo. Tallas de los elementos del equipo. Equipos y tipos de monta. Revisión de la posición del equipo.

Prevención de rozaduras del equipo. Partes anatómicas que se deben tener en cuenta. Estado del equipo y contacto con el caballo. Uso de protectores. Rozaduras o heridas durante la monta.

Ajuste del equipo del caballo. Cinchado inicial. Ajuste de los montantes, ahogadero y muserola. Tipos de muserola (francesa, alemana, combinada y otras). Ajuste del pecho petral, baticola y otros elementos del equipo.

Normativa de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.

b) Previsión de las posibles reacciones del equino montado:

Temperamento y aptitud para la monta. Conducta del caballo en el proceso de preparación para la monta. Acercamiento, puesta de la cabezada, guiado del cabestro, ensillado, embridado, entre otros. Movilización del caballo y reajuste de cincha.

Preparació de l'equí: possibles reaccions en el condicionament per a la muntada. Estudi de la sensibilitat de l'equí.

Guiatge del ronsal. Entrada en pista o lloc de treball. Mobilització a la corda. Valoració física i reaccions de l'equí. Ús de la posició en l'espai, gestos, tacte i veu.

Aceptació del cavall dels elements de l'equip. Revisió per a la muntada de l'adaptació de l'equip al cavall. Col·locació dels estreps en la posició d'ús. Cinglada final. Control del cavall en els ajustos finals de l'equip.

Normativa de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

c) Muntada amb seguretat i equilibri als tres aires:

Aires en el cavall. Aires naturals i artificials, caminats i saltats, simètrics i dissimètrics. Anàlisi del pas, trot i galop. Tipus de pas, trot i galop. Moviments artificials o viciats durant la muntada.

Revisió d'accions, d'estreps i de cingles. Tècniques per a pujar al cavall: amb ajuda i sense ajuda. De salt, des d'escaló, donar el peu i altres. Aplicació. Errors en muntar-hi. Subjecció de regnes. Contacte amb la boca de l'animal. Estrebar. Calçament d'estreps. Control del cavall i seguretat en muntar-hi.

Postura a cavall. Descripció posicional dels segments corporals del genet o amazona (cap, múscles, tronc i seient, braços, mans, cames, peus, altres). Defectes habituals en la postura a cavall. Aplicació de la postura amb l'equí en moviment (postura equilibrada i flexible). Adaptació a l'equí en el pas, trot i galop. Utilització del trot alçat i assegut. Muntada amb estreps i sense estreps.

Ajudes en equitació: naturals i artificials. Funcions bàsiques i aplicació. Normes d'utilització de les ajudes. Les cames, les mans, el pes del cos, la veu, altres. Definició de conceptes bàsics d'equitació. Equilibri, impulsió, contacte, reunió, altres.

Execució tècnica de les transicions, canvis de direcció, de ritme de marxa i parades. Combinació d'ajudes bàsiques. Anàlisi de les aptituds i capacitats del cavall muntat.

Desobediències del cavall muntat. Mètodes per a controlar el cavall davant de desobediències. Correccions tècniques. Valoració del comportament del cavall muntat.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

d) Muntada amb seguretat i equilibri en passos de dificultat relativa:

Combinació d'ajudes: aplicació tècnica i funcions avançades. Accions de cames, seient i regnes. Regna directa d'oposició, contrària d'oposició, intermèdia i altres. Ús d'assot i esperons.

Descripció tècnica de superació d'obstacles i franqueig de salts xicotets. Superació d'obstacles, muntat o del ronsal. Portes, reixats, bancals, altres. Seient profund i equilibri. Salts xicotets. Trancs preparatoris d'aproximació, batuda, paràbola i recepció.

Regulació de la intensitat de treball. Fases d'una sessió (part inicial o calfament, part principal i part final o tornada a la calma). Adaptació a la condició física de l'animal. Augment progressiu de la intensitat intercalant parades. Treball del cavall. Tornada a la calma progressiva.

Tècniques de descavalcament: baixar del cavall. Valoració de la conveniència de baixar del cavall en funció de la situació. Desestrear. Errors en el descavalcament. Aplicació de les tècniques per al descavalcament del cavall. Correcció d'errors en el descavalcament. Control del cavall i seguretat en el descavalcament.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

e) Valoració del cavall durant la muntada:

Adequació dels equips de muntada. Comprovació de l'estat de l'equip de muntada. Revisió i manteniment de l'equip. Neteja i cures de l'equip de muntada. Productes de neteja i manteniment. Emmagatzematge i protecció. Guarda-arnesos, suports i fundes.

Revisió de l'estat del cavall. Valoració de la higiene del cavall després de la muntada. Grau de sudoració i climatologia. Raspallat, dutxa, altres. Establució o solta de l'equí.

Registre de reaccions del cavall. Seguiment de l'evolució de l'animal.

Respostes a les ajudes. Desobediències del cavall muntat.

Preparación del equino: posibles reacciones en el acondicionamiento para la monta. Estudio de la sensibilidad del equino.

Guiado del diestro. Entrada en pista o lugar de trabajo. Movilización a la cuerda. Valoración física y reacciones del equino. Uso de la posición en el espacio, gestos, tacto y voz.

Aceptación del caballo de los elementos del equipo. Revisión para la monta de la adaptación del equipo al caballo. Colocación de los estribos en la posición de uso. Cinchado final. Control del caballo en los ajustes finales del equipo.

Normativa de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

c) Monta con seguridad y equilibrio a los tres aires:

Aires en el caballo Aires naturales y artificiales, andados y saltados, simétricos y disimétricos. Análisis del paso, trote y galope. Tipos de paso, trote y galope. Movimientos artificiales o viciados durante la monta.

Revisión de acciones de estribos, estribos y cinchas. Técnicas para subirse al caballo: con ayuda y sin ayuda. De salto, desde escalón, dar el pie y otras. Aplicación. Errores al montar. Sujeción de riendas. Contacto con la boca del animal. Estribar. Calzado de estribos. Control del caballo y seguridad al montar.

Postura a caballo. Descripción posicional de los segmentos corporales del jinete o amazona (cabeza, hombros, tronco y asiento, brazos, manos, piernas, pies, otros). Defectos habituales en la postura a caballo. Aplicación de la postura con el equino en movimiento (postura equilibrada y flexible). Adaptación al equino en el paso, trote y galope. Utilización del trote levantado y sentado. Monta con y sin estribos.

Ayudas en equitación: naturales y artificiales. Funciones básicas y aplicación. Normas de utilización de las ayudas. Las piernas, las manos, el peso del cuerpo, la voz, otras. Definición de conceptos básicos de equitación. Equilibrio, impulsión, contacto, reunión, otros.

Ejecución técnica de las transiciones, cambios de dirección, de ritmo de marcha y paradas. Combinación de ayudas básicas. Análisis de las aptitudes y capacidades del caballo montado.

Desobediencias del caballo montado. Métodos para controlar al caballo ante desobediencias. Correcciones técnicas. Valoración del comportamiento del caballo montado.

Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.

d) Monta con seguridad y equilibrio en pasos de relativa dificultad:

Combinación de ayudas: aplicación técnica y funciones avanzadas. Acciones de piernas, asiento y riendas. Rienda directa de oposición, contraria de oposición, intermedia y otras. Uso de fusta y espuelas.

Descripción técnica de superación de obstáculos y franqueo de pequeños saltos. Superación de obstáculos, montado o del diestro. Puertitas, cancelas, bancales, otros. Asiento profundo y equilibrio. Pequeños saltos. Trancos preparatorios de aproximación, batida, parábola y recepción.

Regulación de la intensidad de trabajo. Fases de una sesión (parte inicial o calentamiento, parte principal y parte final o vuelta a la calma). Adaptación a la condición física del animal. Aumento progresivo de la intensidad intercalando paradas. Trabajo del caballo. Vuelta a la calma progresiva.

Técnicas para desmontar del caballo: echar pie a tierra. Valoración de la conveniencia de echar pie a tierra en función de la situación. Desestribar. Errores al desmontar. Aplicación de las técnicas para desmontar del caballo. Corrección de errores al desmontar. Control del caballo y seguridad al desmontar.

Normativa ambiental, de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

e) Valoración del caballo durante la monta:

Adecuación de los equipos de monta. Comprobación del estado del equipo de monta. Revisión y mantenimiento del equipo. Limpieza y cuidados del equipo de monta. Productos de limpieza y mantenimiento. Almacenamiento y protección. Guarnición, soportes y fundas.

Revisión del estado del caballo. Valoración de la higiene del caballo tras la monta. Grado de sudoración y climatología. Cepillado, ducha, otros. Establucio o soltado del equino

Registro de reacciones del caballo. Seguimiento de la evolución del animal.

Respuestas a las ayudas. Desobediencias del caballo montado.

Problemes en la muntada derivats del comportament del cavall (nerviosisme, incomprensió, proves de lideratge).

Fitxes de control i ús de les TIC. Valoració de la condició física del cavall. Absència de lesions o malalties significatives. Ritme cardíac i respiratori. Valoració de la conducta dels equins aplicada a la muntada. Conductes habituals que defineixen el caràcter de l'equí. Comportament i reaccions de l'equí a les ordres. Conductes anormals i vicis. Aptitud per a la muntada. Observació del cavall muntat. Estudi del moviment del cavall al pas, al trot i al galop. Moviments viciats del cavall muntat.

Observació durant el procés de preparació i conclusions. Previsió de les reaccions del cavall muntat.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

2. Mòdul professional: Guia eqüestre

Codi: 1327

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Revisa, prepara i recull els materials, els cavalls i els mitjans per a la ruta, i interpreta l'ús d'aquests i el procediment establert.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha comprovat la disponibilitat i l'operativitat dels mitjans i els materials necessaris per a la ruta.

b) S'ha comprovat l'estat i l'aptitud dels cavalls per a la ruta i se'ls han prestat les cures bàsiques abans, durant i després de l'etapa.

c) S'han manejat els equins en les operacions d'embarcament, transport i desembarcament durant les rutes.

d) S'han definit els elements de l'equip i els materials per a la ruta i les funcions d'aquests.

e) S'han preparat els cavalls i s'ha adaptat la col·locació dels equips per a l'etapa a les característiques de les i dels participants en la ruta.

f) S'ha seguit el procediment de manteniment i emmagatzematge dels materials i els equips abans, durant i després de la ruta.

g) S'ha revisat el material del grup i l'equip de cada persona participant i s'ha assegurat l'avituellament per als i per a les participants i els cavalls durant la ruta.

h) S'ha aplicat la normativa de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques de revisió i cura realitzades.

2. Verifica i adapta els itineraris eqüestres i analitza les característiques de les persones participants i les condicions de realització de l'activitat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han definit els criteris per a recopilar informació sobre l'àmbit individual i col·lectiu del grup i per a identificar els senyals de fatiga o de possibles conductes de risc.

b) S'han reconegut en el terreny els punts de dificultat i el dosatge de l'esforç i dels descansos, ateses les distàncies i els desnivells pels quals es realitzarà la ruta eqüestre.

c) S'han preparat les vies alternatives per als possibles passos conflictius de la ruta eqüestre.

d) S'han reconegut els indicis naturals que poden ser referent per a l'orientació i els accidents geològics i els ecosistemes que són d'interès per a la ruta eqüestre.

e) S'han utilitzat els instruments i els mapes per a orientar-se en tota mena de condicions ambientals.

f) S'han localitzat els punts de pernociació i d'evacuació.

g) S'ha comprovat el protocol de seguretat davant de possibles situacions de perill.

3. Guia grups per itineraris eqüestres i relaciona les tècniques de progressió amb el programa establert i amb les condicions del medi.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha proporcionat informació a les persones participants sobre l'itinerari, les característiques del cavall i l'ús de l'equip i del material per a garantir la seguretat.

Problemas en la monta derivados del comportamiento del caballo (nerviosismo, incomprensión, pruebas de liderazgo).

Fichas de control y uso de las TIC. Valoración de la condición física del caballo. Ausencia de lesiones o enfermedades significativas. Ritmo cardíaco y respiratorio. Valoración de la conducta de los equinos aplicada a la monta. Conductas habituales que definen el carácter del equino. Comportamiento y reacciones del equino a las órdenes. Conductas anormales y vicios. Aptitud para la monta. Observación del caballo montado. Estudio del movimiento del caballo al paso, al trote y al galope. Movimientos viciados del caballo montado.

Observación durante el proceso de preparación y conclusiones. Previsión de las reacciones del caballo montado.

Normativa ambiental, de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

2. Módulo profesional: Guía ecuestre.

Código: 1327.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Revisa, prepara y recoge los materiales, los caballos y los medios para la ruta interpretando su uso y el procedimiento establecido.

Criterios de evaluación:

a) Se ha comprobado la disponibilidad y operatividad de los medios y materiales necesarios para la ruta.

b) Se ha comprobado el estado y la aptitud de los caballos para la ruta y se les han prestado los cuidados básicos antes, durante y después de la etapa.

c) Se han manejado los equinos en las operaciones de embarque, transporte y desembarque durante las rutas.

d) Se han definido los elementos del equipo y los materiales para la ruta y las funciones de los mismos.

e) Se han preparado los caballos adaptando la colocación de los equipos para la etapa a las características de las personas participantes en la ruta.

f) Se ha seguido el procedimiento de mantenimiento y almacenamiento de los materiales y equipos antes, durante y después de la ruta.

g) Se ha revisado el material del grupo y el equipo de cada persona participante y se ha asegurado el avituallamiento para las y los participantes y los caballos durante la ruta.

h) Se ha aplicado la normativa de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales en las tareas de revisión y cuidado realizadas.

2. Verifica y adapta los itinerarios ecuestres analizando las características de las y los participantes y las condiciones de realización de la actividad.

Criterios de evaluación:

a) Se han definido criterios para recopilar información sobre el nivel individual y colectivo del grupo y para identificar señales de fatiga o de posibles conductas de riesgo.

b) Se han reconocido en el terreno los puntos de dificultad y la dosificación del esfuerzo y de los descansos atendiendo a las distancias y a los desniveles por el que se realizará la ruta ecuestre.

c) Se han preparado vías alternativas para los posibles pasos conflictivos de la ruta ecuestre.

d) Se han reconocido los indicios naturales que pueden ser referente para la orientación y los accidentes geológicos y ecosistemas que son de interés para la ruta ecuestre.

e) Se han utilizado los instrumentos y mapas para orientarse en todo tipo de condiciones ambientales.

f) Se han localizado los puntos de pernociación y de evacuación.

g) Se ha comprobado el protocolo de seguridad ante posibles situaciones de peligro.

3. Guía grupos por itinerarios ecuestres relacionando las técnicas de progresión con el programa establecido y con las condiciones del medio.

Criterios de evaluación:

a) Se ha proporcionado información a las y los participantes sobre el itinerario, las características del caballo y el uso del equipo y del material para garantizar la seguridad.

b) S'han descrit i s'han demostrat les tècniques d'equitació per a una ruta eqüestre i s'ha corregit l'execució d'aquestes a les persones participants.

c) S'ha adoptat una organització i una situació en el grup que permet el control d'aquest i de les dificultats de les i dels participants abans i durant l'activitat.

d) S'han utilitzat els codis de senyals i els aparells de comunicació per a transmetre durant la ruta informació al grup i, si ha calgut, a agents externs.

e) S'han realitzat maniobres de suport a les persones participants que presenten dificultats en la progressió per la ruta.

f) S'han aplicat els protocols d'actuació en les incidències produïdes.

g) S'han preparat l'espai per als cavalls i les condicions per a les parades i la pernòctació.

h) S'ha aplicat la normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.

4. Col·labora en l'organització d'activitats eqüestres recreatives i interpreta el procediment establert.

Criteris d'avaluació:

a) S'han caracteritzat els tipus d'activitats recreatives de l'empresa.

b) S'han seleccionat els espais, les instal·lacions i els equips per a activitats eqüestres recreatives.

c) S'han establert els criteris d'assignació d'animals als diferents perfils de les persones participants.

d) S'ha comprovat prèviament el comportament dels animals, els equips, els materials, les instal·lacions i els espais.

e) S'han descrit i s'han demostrat les tècniques eqüestres que s'utilitzaran en les activitats.

f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

5. Realitza activitats eqüestres recreatives, segons el protocol establert, i relaciona les característiques dels i les participants amb els procediments d'actuació.

Criteris d'avaluació:

a) S'han preparat els espais, els animals i els materials per a les activitats eqüestres recreatives.

b) S'ha informat els i les participants sobre les normes que s'han de seguir en les activitats eqüestres recreatives.

c) S'han instruït els i les participants en equitació amb un objectiu recreatiu.

d) S'ha col·laborat en el desenvolupament de jocs i gimcanes a cavall i s'ha seguit el protocol establert.

e) S'han guiat del ronsal els ponis durant els passejos infantils a cavall.

f) S'ha guiat en passejos a cavall i s'ha col·laborat en l'enganxament i el passeig de persones participants amb cotxe de cavalls.

g) S'ha col·laborat en les activitats eqüestres d'oci per a persones amb discapacitat i s'ha seguit el protocol establert.

h) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

6. Valora les activitats eqüestres recreatives i de conducció de grups a cavall i analitza les dades recopilades.

Criteris d'avaluació:

a) S'han recollit les dades sobre la mateixa actuació i sobre les reaccions del grup en l'activitat.

b) S'han registrat les incidències pel que fa a l'ajust de l'activitat als temps previstos.

c) S'han registrat les conductes dels animals que no siguin adequades per a l'activitat eqüestre en què estan implicats.

d) S'han recollit les incidències que afecten la seguretat durant el desenvolupament de les activitats.

e) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat eqüestre.

f) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.

g) S'han proposat les mesures correctores dels desajustaments detectats i s'ha elaborat un informe sobre l'activitat eqüestre realitzada.

h) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

b) Se han descrito y demostrado las técnicas de equitación para una ruta ecuestre y se ha corregido la ejecución de las mismas a las y los participantes.

c) Se ha adoptado una organización y situación en el grupo que permite el control del mismo y de las dificultades de las personas participantes antes y durante la actividad.

d) Se han utilizado códigos de señales y aparatos de comunicación para transmitir durante la ruta información al grupo y, en su caso, a agentes externos.

e) Se han realizado maniobras de apoyo a las personas participantes que presentan dificultades en la progresión por la ruta.

f) Se han aplicado los protocolos de actuación en las incidencias producidas.

g) Se han preparado el espacio para los caballos y las condiciones para las paradas y la pernóctación.

h) Se ha aplicado la normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales en las tareas realizadas.

4. Colabora en la organización de actividades ecuestres recreativas interpretando el procedimiento establecido.

Criterios de evaluación:

a) Se han caracterizado los tipos de actividades recreativas de la empresa.

b) Se han seleccionado los espacios, las instalaciones y los equipos para actividades ecuestres recreativas.

c) Se han establecido criterios de asignación de animales a los distintos perfiles de personas participantes.

d) Se ha comprobado previamente el comportamiento de animales, equipos, materiales, instalaciones y espacios.

e) Se han descrito y demostrado las técnicas ecuestres que se van a utilizar en las actividades.

f) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

5. Realiza actividades ecuestres recreativas, según protocolo establecido, relacionando las características de los y las participantes con los procedimientos de actuación.

Criterios de evaluación:

a) Se han preparado los espacios, los animales y los materiales para las actividades ecuestres recreativas.

b) Se ha informado a los y las participantes acerca de las normas que deben seguirse en las actividades ecuestres recreativas.

c) Se ha instruido a los y las participantes en equitación con objetivo recreativo.

d) Se ha colaborado en el desarrollo de juegos y gymkhanas a caballo, siguiendo el protocolo establecido.

e) Se ha guiado del diestro a ponis durante los paseos infantiles a caballo.

f) Se ha guiado en paseos a caballo y se ha colaborado en el enganche y paseo de personas participantes en coche de caballos.

g) Se ha colaborado en las actividades ecuestres de ocio para personas con discapacidad siguiendo el protocolo establecido.

h) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

6. Valora las actividades ecuestres recreativas y de conducción de grupos a caballo analizando los datos recopilados.

Criterios de evaluación:

a) Se han recogido datos sobre la propia actuación y sobre las reacciones del grupo en la actividad.

b) Se han registrado las incidencias en cuanto al ajuste de la actividad a los tiempos previstos.

c) Se han registrado las conductas de los animales que no sean adecuadas para la actividad ecuestre en la que están implicados.

d) Se han recogido incidencias que afectan a la seguridad durante el desarrollo de las actividades.

e) Se ha valorado la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en la actividad ecuestre.

f) Se ha rellenado la ficha de valoración de la actividad según el programa de la misma.

g) Se han propuesto medidas correctoras de los desajustes detectados y se ha elaborado un informe sobre la actividad ecuestre realizada.

h) Se ha aplicado la normativa ambiental, la de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

B. Continguts:

a) Revisió, preparació i recollida de materials, cavalls i mitjans per a la ruta:

Equips i materials per a rutes eqüestres. Funcions dels elements de l'equip eqüestre:

Equip i material eqüestre del cavall en ruta (de muntada i maneig, de transport del material, de cures i manutenció).

Equip i material eqüestre del genet o de l'amazona en ruta (indumentària, calçat, complements, elements de seguretat).

Equip, avituallament i material eqüestre col·lectiu en ruta (de pernociació, d'hidratació i alimentació, aparells de comunicació, de ferratge d'emergència, de guarnicioneria i reparacions, farmaciola, seguretat).

Equip i materials específics per a persones amb discapacitat i/o necessitats especials.

Manteniment, transport i emmagatzematge de materials i equips:

Procediments de revisió d'equips i materials individuals i col·lectius (inspecció visual i comprovació de l'estat).

Manteniment bàsic i operatiu. Registre d'operacions de manteniment (reparacions d'equip i guarnicioneria).

Neteja, cures, emmagatzematge i protecció de l'equip de ruta. Inventaris. Productes de neteja i manteniment, suports i fundes.

Retirada de l'equip i del material als cavalls.

Transport de materials i equips. Revisió del mitjà de transport i col·locació dels materials i els mitjans per a protegir-los. Transport dels aliments.

Cavalls per a la ruta eqüestre. Estat físic i temperamental i aptitud del cavall per a la ruta:

Procediments de revisió de l'estat del cavall. Detecció de problemes de salut, signes de salut i de situació anormal, cures, medicació. Comprovació de signes de fatiga, ferides i matadures, entre altres.

Preparació del cavall per a la ruta. Adaptació de l'equip i del material als cavalls i a les persones participants. Col·locació del material en els cavalls. Distribució en alforges. Criteris de seguretat i equilibri-estabilitat.

Comportament del cavall en ruta. Comportament del cavall sol i en companyia d'altres cavalls i egües.

Cures i transport equins abans, durant i després de la ruta:

Higiene i aplicació de primers auxilis al cavall. Raspallat, dutxa, neteja de cascós.

Reparacions bàsiques de ferradura. Resolució d'un problema de ferradura per desreblada i clavada de claus, substitució o col·locació de ferradura, utilització d'hiposandàlia, altres. Manteniment, neteja, emmagatzematge i protecció.

Tècniques per a embarcar i desembarcar; personal i mitjans. Col·locació dels animals i permanència en el vehicle. Necessitats bàsiques del cavall durant el viatge. Transport d'animals lesionats o malalts durant la ruta. Normativa, requisits i documentació. Planificació del transport i tècniques de conducció.

Establució o solta del cavall. Ús de boxs individuals, quadres corregudes, tancats exteriors i altres.

Alimentació i hidratació de les persones i dels cavalls en una ruta eqüestre:

Avituallament durant la ruta.

Càlcul de quantitat d'aliments sòlids i líquids per als cavalls en ruta.

Càlcul de quantitat d'aliments sòlids i líquids per a les persones participants. Càlcul per etapes.

Supervisió de la quantitat i l'estat d'aliments sòlids i líquids.

Alimentació i hidratació en ruta. Aportació d'aigua, aliments concentrats, de volum i complements.

Personal, documentació i permisos per a les rutes eqüestres.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

b) Verificació i adaptació d'itineraris eqüestres:

Examen del terreny a cavall. Comprovació de les característiques aportades per la cartografia (distàncies, pendents, accidents paisatgístics i fites d'orientació).

Varietat paisatgística i de càrrega de treball. Localització i condicions dels espais per a la realització d'activitats lúdiques i de sensibilitza-

B. Contenidos:

a) Revisión, preparación y recogida de materiales, caballos y medios para la ruta:

Equipos y materiales para rutas ecuestres. Funciones de los elementos del equipo ecuestre:

Equipo y material ecuestre del caballo en ruta (de monta y manejo, de transporte del material, de cuidados y manutención).

Equipo y material ecuestre del jinete o de la amazona en ruta (indumentaria, calzado, complementos, elementos de seguridad).

Equipo, avituallamiento y material ecuestre colectivo en ruta (de pernociación, de hidratación y alimentación, aparatos de comunicación, de herraje de emergencia, de guarnicionería y reparaciones, botiquín, seguridad).

Equipos y materiales específicos para personas con discapacidad y/o necesidades especiales.

Mantenimiento, transporte y almacenaje de materiales y equipos:

Procedimientos de revisión de equipos y materiales individuales y colectivos (inspección visual y comprobación del estado).

Mantenimiento básico y operativo. Registro de operaciones de mantenimiento (reparaciones de equipo y guarnicionería).

Limpieza, cuidados, almacenaje y protección del equipo de ruta. Inventarios. Productos de limpieza y mantenimiento, soportes y fundas.

Retirada del equipo y del material a los caballos.

Transporte de materiales y equipos. Revisión del medio de transporte y colocación de los materiales y medios para su protección. Transporte de los alimentos.

Caballos para la ruta ecuestre. Estado físico-temperamental y aptitud del caballo para la ruta:

Procedimientos de revisión del estado del caballo. Detección de problemas de salud, signos de salud y de situación anormal, curas, medicación. Comprobación de signos de fatiga, heridas y mataduras, entre otros.

Preparación del caballo para la ruta. Adaptación del equipo y del material a los caballos y a los y las participantes. Colocación del material en los caballos. Distribución en alforjas. Criterios de seguridad y equilibrio-estabilidad.

Comportamiento del caballo en ruta. Comportamiento del caballo solo y en compañía de otros caballos y yeguas.

Cuidados y transporte equinos antes, durante y después de la ruta:

Higiene y aplicación de primeros auxilios al caballo. Cepillado, ducha, limpieza de cascós.

Reparaciones básicas de herraje. Resolución de problema de herraje por desremachado y clavado de clavos, sustitución o colocación de herradura, utilización de hiposandalia, otros. Mantenimiento, limpieza y almacenaje y protección.

Técnicas para embarque y desembarque; personal y medios. Colocación de los animales y permanencia en el vehículo. Necesidades básicas del caballo durante el viaje. Transporte de animales lesionados o enfermos durante la ruta. Normativa, requisitos y documentación. Planificación del transporte y técnicas de conducción.

Establució o suelta del caballo. Utilización de boxs individuales, cuadras corridas, cercados exteriores y otros.

Alimentación e hidratación de las personas y de los caballos en una ruta ecuestre:

Avituallamiento durante la ruta.

Cálculo de cantidad de alimentos sòlidos y líquidos para caballos en ruta.

Cálculo de cantidad de alimentos sòlidos y líquidos para las personas participantes. Cálculo por etapas.

Supervisión de la cantidad y estado de alimentos sòlidos y líquidos.

Alimentación e hidratación en ruta. Aporte de agua, alimentos concentrados, de volumen y complementos.

Personal, documentación y permisos para las rutas ecuestres.

Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.

b) Verificación y adaptación de itinerarios ecuestres:

Examen del terreno a caballo. Comprobación de características aportadas por la cartografía (distancias, pendientes, accidentes paisajísticos e hitos de orientación).

Variiedad paisajística y de carga de trabajo. Localización y condiciones de los espacios para la realización de actividades lúdicas y de

ció sobre els valors naturals, culturals i recursos de la zona. Espais per a l'observació, la parada, l'explicació i les activitats recreatives.

Verificació del tipus de terreny i dels punts de dificultat. Notes de camp:

Condicions del terreny que afecten la marxa del cavall.

Alternatives per als passos conflictius de la ruta: arbredes, costeres pronunciades, extensions d'aigua i terrenys relliscosos o escarpats, entre altres.

Verificació de condicions de l'itinerari:

Duració. Distribució de l'esforç i necessitats d'avituallament.

Llocs i espais. Punts de reagrupament i descans durant el recorregut. Zones d'evacuació del grup a cavall.

Alternatives de l'itinerari en funció de l'estat del terreny, la climatologia i l'horari previst, entre altres.

Adaptació de l'activitat programada al tipus de persones participants:

Proves de nivell tècnic prèvies a l'activitat.

Supervisió del maneig bàsic del cavall realitzat pels i per les participants. Posada de la cabeçada, guiatge del cabestre, lligatge del cavall, preparació del cavall, altres.

Expectatives i necessitats de les persones del grup. Coneixements i experiència prèvia.

Alternatives de l'itinerari en funció del nivell dels i de les participants. Variants en funció de les capacitats, les necessitats i les motivacions dels i de les participants. Nivells de l'itinerari. Adequació als interessos i els nivells de competència motriu.

Adaptació de les activitats a la participació de persones amb discapacitat (espai, instal·lacions, material, transmissió de la informació i activitats). Accions i mitjans per a l'ajuda o el suport d'agents externs.

Senyals de fatiga i possibles conductes de risc. Identificació primerenca i actuació anticipada.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

c) Guiatge del grup per itineraris eqüestres:

Legislació vigent. Espais protegits, característiques dels ecosistemes i espècies de la zona i impacte ambiental.

Informació a les persones participants. Experimentació de fórmules i situacions. Tipus de llenguatge:

Informació sobre la ruta eqüestre (horaris previstos, etapes, previsió climatològica, nivell de dificultat, equip i material, llocs d'especial interès).

Informació sobre el cavall de marxa. Característiques i costums dels cavalls que s'utilitzen.

Normes de l'activitat i de seguretat: utilització de l'equip i del material, organització de l'avituallament, conductes respecte del medi ambient en una ruta eqüestre.

Comunicació d'errors d'execució de la tècnica eqüestre.

Tècniques d'equitació i maneig del cavall en rutes eqüestres. Explicació, demostració i ajuda:

Col·locació de la cabeçada, guiatge del cabestre i lligatge del cavall en ruta. Preparació del cavall en ruta. Problemes de les persones usuàries en la preparació i la utilització de l'equip i el material i en el maneig per a la preparació del cavall.

Muntar i descavalcar en ruta.

Postura a cavall en ruta. Ajudes en equitació en ruta.

Descripció i aplicació de les tècniques. Identificació d'errors d'execució. Dificultats de les persones usuàries en l'aplicació de les tècniques d'equitació muntats.

Aplicació de maniobres de suport a les persones participants en ruta. Aplicació de protocols d'actuació en passos de dificultat relativa. Vies, encreuaments, retards, obstacles, entre altres, i possibles incidents. Ajuda i suport individualitzat en passatges difícils.

Tècniques específiques d'ajuda per a persones amb discapacitat i/o necessitats especials.

Organització del grup i seguretat: distribució del personal i dels i de les participants dins del grup. Assignació de funcions en el grup:

Situacions compromeses i formes d'actuació: descontrol del cavall, caigudes i altres.

sensibilización sobre los valores naturales, culturales y recursos de la zona. Espacios para la observación, la parada, la explicación y las actividades recreativas.

Verificación del tipo de terreno y de los puntos de dificultad. Notas de campo:

Condiciones del firme que afectan a la marcha del caballo.

Alternativas para pasos conflictivos de la ruta: arboledas, cuestras pronunciadas, extensiones de agua, terrenos resbaladizos o escarpados, entre otros.

Verificación de condiciones del itinerario:

Duración. Distribución del esfuerzo y necesidades de avituallamiento.

Lugares y espacios. Puntos de reagrupamiento y descanso durante el recorrido. Zonas de evacuación del grupo a caballo.

Alternativas del itinerario en función del estado del terreno, climatología y horario previsto, entre otros.

Adaptación de la actividad programada al tipo de personas participantes:

Pruebas de nivel técnico previas a la actividad.

Supervisión del manejo básico del caballo realizado por los y las participantes. Puesta de la cabezada, guiado del cabestro, atado del caballo, preparación del caballo, otros.

Expectativas y necesidades de las personas del grupo. Conocimientos y experiencia previa.

Alternativas del itinerario en función del nivel de los y las participantes. Variantes en función de las capacidades, necesidades y motivaciones de los y las participantes. Niveles del itinerario. Adequación a intereses y niveles de competencia motriz.

Adaptación de las actividades a la participación de personas con discapacidad (espacio, instalaciones, material, transmisión de la información y actividades). Acciones y medios para ayuda o apoyo de agentes externos.

Señales de fatiga o posibles conductas de riesgo. Identificación temprana y actuación anticipada.

Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.

c) Guiado del grupo por itinerarios ecuestres:

Legislación vigente. Espacios protegidos, características de los ecosistemas y especies de la zona e impacto ambiental.

Información a los y las participantes. Experimentación de fórmulas y situaciones. Tipo de lenguaje:

Información sobre la ruta ecuestre (horarios previstos, etapas, previsión climatológica, nivel de dificultad, equipo y material, lugares de especial interés).

Información sobre el caballo de marcha. Características y costumbres de los caballos que se utilizan.

Normas de la actividad y de seguridad: utilización del equipo y del material, organización del avituallamiento, conductas respecto al medio ambiente en una ruta ecuestre.

Comunicación de errores de ejecución de la técnica ecuestre.

Técnicas de equitación y manejo del caballo en rutas ecuestres. Explicación, demostración y ayuda:

Puesta de la cabezada, guiado del cabestro y atado del caballo en ruta. Preparación del caballo en ruta. Problemas de las personas usuarias en la preparación y utilización del equipo y material y en el manejo para la preparación del caballo.

Montar y echar pie a tierra en ruta.

Postura a caballo en ruta. Ayudas en equitación en ruta.

Descripción y aplicación de las técnicas. Identificación de errores de ejecución. Dificultades de las personas usuarias en la aplicación de las técnicas de equitación montados.

Aplicación de maniobras de apoyo a los y las participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultad. Vías, cruces, retrasos, obstáculos, entre otros, y posibles incidentes. Ayuda y apoyo individualizado en pasajes difíciles.

Técnicas específicas de ayuda para personas con discapacidad y/o necesidades especiales.

Organización del grupo y seguridad. Distribución del personal y los y las participantes dentro del grupo. Assignación de funciones en el grupo:

Situaciones comprometidas y formas de actuación: descontrol del caballo, caídas y otros.

Previsió de reaccions del grup i dels seus components en la ruta equestre.

Situació respecte del grup i el control d'aquest. Revisió del material del grup i de l'equip de cada persona usuària. Protocol de solució de dificultats en ruta. Protocol de situació d'emergència i primers auxilis. Reorganització del grup davant de dificultats. Col·laboració de l'auxiliar de guia i dels i les participants.

Codis de senyals per a la conducció d'un grup a cavall. Avanç, parada, acceleració o desacceleració i canvi de direcció en ruta, entre altres. Transmissió d'informació en ruta. Aparells de comunicació interna i externa.

Espai per als cavalls en parades:

Preparació per a la pernociació.

Assegurament del cavall entre etapes: estabulació, tancat elèctric, lligat (estaques d'amarrament, travat en prat, corda llarga amb nusos per a lligar diversos cavalls entre dos punts i altres).

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

d) Col·laboració en l'organització d'activitats equestres recreatives:

Activitats equestres. Tipus (hípiques i esportives, recreatives, culturals i espectacles, amb persones amb discapacitat i altres).

Activitats equestres recreatives. Tipus i característiques. Enfocament formatiu, turístic, d'ocupació del temps d'oci, de realització d'activitat físicoesportiva i altres. Estudi de les ofertes de mercat i possibilitats de l'empresa. Classes d'equitació, jocs amb cavalls, passejos a cavall i amb cotxe de cavalls.

Espais i instal·lacions per a activitats equestres recreatives. Aula, picador, pistes de diversos tipus, voltants de la instal·lació i altres. Equips per a activitats equestres recreatives. Utilització de l'equip en activitats equestres recreatives.

Realització de les activitats prèvies a la real amb persones participants. Resposta dels animals, equips, materials, instal·lacions, espais, entre altres. Resolució de problemes detectats.

Criteris d'assignació dels animals:

Característiques de l'equi per a activitats equestres recreatives.

Característiques de l'equi per a activitats d'hipoteràpia.

Binomi genet/amazona – cavall compensat. Experiència, caràcter i morfologia del genet/amazona i del cavall.

Planificació del treball de l'animal.

Tècniques equestres específiques:

Treball tècnic amb els i les participants. Guiatge del destre del cavall amb genet o amazona novell, guiatge de tanda, peu a terra o muntada i altres.

Transmissió de les tècniques d'equitació.

Adaptació de les tècniques al nivell dels i de les participants. Aplicació amb diferents materials i equips.

Adaptació de les tècniques a persones amb discapacitat o necessitats especials.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

e) Realització d'activitats equestres recreatives:

Supervisió de recursos implicats en activitats equestres recreatives:

Preparació d'espais. Terrenys, tanques, altres.

Selecció i preparació dels animals en funció de l'activitat i de les persones participants.

Revisió de materials per a activitats (cons, barres de franqueig, cavaletti, ramals, material d'activitat física, altres).

Col·locació de l'equip i del material per a les activitats equestres recreatives.

Informació a les persones participants. Continguts i tipus de llenguatge. Adaptacions per a facilitar el procés a persones amb discapacitat:

Normativa de l'empresa i de les activitats. Normes de seguretat. Comportament entre èquids. Ús de les instal·lacions, materials i equips per part de les persones usuàries. Normativa específica de cada activitat.

Instruccions a l'usuari/a en equitació d'oci. Exercicis d'assimilació tècnica. Treball individualitzat i en grup. Exercicis en tanda, exercicis d'aplicació i altres.

Dades d'interés (patrimoni cultural i natural).

Previsión de reacciones del grupo y sus componentes en la ruta ecuestre.

Situación respecto al grupo y control del mismo. Revisión del material del grupo y del equipo de cada persona usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emergencia y primeros auxilios. Reorganización del grupo ante dificultades. Colaboración de la o del auxiliar de guía y de los y las participantes.

Códigos de señales para la conducción de un grupo a caballo. Avance, parada, aceleración o deceleración y cambio de dirección en ruta, entre otros. Transmisión de información en ruta. Aparatos de comunicación interna y externa.

Espacio para los caballos en paradas:

Preparación para la pernociación.

Aseguramiento del caballo entre etapas: estabulado, cercado eléctrico, atado (estacas de amarre, trabado en prado, cuerda larga con nudos para atar varios caballos entre dos puntos y otros).

Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.

d) Colaboración en la organización de actividades ecuestres recreativas:

Actividades ecuestres. Tipos (hípicas y deportivas; recreativas; culturales y espectáculos; con personas con discapacidad y otras).

Actividades ecuestres recreativas. Tipos y características. Enfoque formativo, turístico, de ocupación del tiempo de ocio, de realización de actividad físico-deportiva y otros. Estudio de las ofertas de mercado y posibilidades de la empresa. Clases de equitación, juegos con caballos, paseos a caballo y en coche de caballos.

Espacios e instalaciones para actividades ecuestres recreativas. Aula, picadero, pistas de diversos tipos, alrededores de la instalación y otros. Equipos para actividades ecuestres recreativas. Utilización del equipo en actividades ecuestres recreativas.

Realización de las actividades previas a la real con personas participantes. Respuesta de los animales, equipos, materiales, instalaciones, espacios, entre otros. Resolución de problemas detectados.

Criterios de asignación de los animales:

Características del equino para actividades ecuestres recreativas.

Características del equino para actividades de hipoterapia.

Binomio jinete/amazona – caballo compensado. Experiencia, carácter y morfología del jinete/amazona y del caballo.

Planificación del trabajo del animal.

Técnicas ecuestres específicas:

Trabajo técnico con los y las participantes. Guiado del diestro del caballo con jinete o amazona novel, guiado de tanda pie a tierra o montado y otros.

Transmisión de las técnicas de equitación.

Adaptación de las técnicas al nivel de los y las participantes. Aplicación con distintos materiales y equipos.

Adaptación de las técnicas a personas con discapacidad o necesidades especiales.

Normativa ambiental, de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

e) Realización de actividades ecuestres recreativas:

Supervisión de recursos implicados en actividades ecuestres recreativas:

Preparación de espacios. Terrenos, vallados, otros.

Selección y preparación de animales en función de actividad y personas participantes.

Revisión de materiales para actividades (conos, barras de tranqueo, cavaletti, ramales, material de actividad física, otros).

Colocación del equipo y del material para las actividades ecuestres recreativas.

Información a las y los participantes. Contenidos y tipo de lenguaje. Adaptaciones para facilitar el proceso a personas con discapacidad:

Normativa de la empresa y de las actividades. Normas de seguridad. Comportamiento entre équidos. Utilización de las instalaciones, materiales y equipos por parte de las personas usuarias. Normativa específica de cada actividad.

Instrucciones al usuario/a en equitación de ocio. Ejercicios de asimilación técnica. Trabajo individualizado y en grupo. Ejercicios en tanda, ejercicios de aplicación y otros.

Datos de interés (patrimonio cultural y natural).

Intervenció en activitats:

Criteris d'adaptació de les activitats eqüestres (espai, instal·lacions, material, transmissió de la informació, activitats). Tipus d'activitats eqüestres per a persones amb discapacitat: circuits psicopedagògics, jocs eqüestres adaptats, teràpies eqüestres, equitació adaptada, oci i altres.

Jocs i gimcanes a cavall. Estructura de les activitats. Individual o per equips. Ús del material.

Jocs populars a cavall. Proves peu a terra o muntat. Activitats conjuntes, en circuit, per grups i altres. Jocs de velocitat i precisió.

Passejos en poni. Guiatge del ronsal o de la mà. Col·laborador lateral de seguretat. Passeig en grup. Animació infantil. Estimulació infantil. Cançons, gestos, exercicis, altres. Diferències entre passeig i ruta muntant a cavall.

Passeig a cavall. Guia personalitzat o de grup. Adequació al nivell del grup. Distribució i organització del grup. Control del grup. Muntada d'exterior. Recorreguts pròxims. Volences del cavall.

Passeig en cotxe de cavalls. Selecció de l'equip d'enganxament i col·locació (aclucalls, tirs, collera, tafarra i altres). Enganxada. Conducció per carretera i medi natural (codi de circulació viària i normes de conducta i legislació en el medi natural).

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

f) Valoració de les activitats eqüestres recreatives i de conducció de grups a cavall:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus. Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes. Anàlisi de l'activitat, del grup i del tècnic, entre altres. Valoració respecte del programa. Documents d'avaluació. Elaboració. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Recollida d'informació:

Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les persones participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o del guia. Situació, efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Registre de dades relacionades amb el cavall. Conductes inadequades dels animals en l'activitat. Velocitat del cavall al pas, al trot i al galop. Adaptació entre els animals i les persones participants.

Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat eqüestre. Valoració de l'adaptació als animals i als i les participants. Anàlisi de la possibilitat d'utilització en diferents activitats. Lleugeresa, comoditat, solidesa, possibilitat de reparació, funcionalitat, estètica i altres.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

3. Mòdul professional: Atenció a grups

Codi: 1328

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Caracteritza la dinàmica grupal i la relaciona amb els aspectes psicològics i sociològics que la sustenten.

Criteris d'avaluació:

a) S'han explicat els processos bàsics del desenvolupament evolutiu de les persones.

b) S'han caracteritzat els processos que influeixen en la conformació social de la conducta i les actituds.

c) S'han descrit les característiques de les discapacitats i la repercussió que tenen en el desenvolupament d'activitats grupals recreatives.

Intervención en actividades:

Criterios de adaptación de las actividades ecuestres (espacio, instalaciones, material, transmisión de la información, actividades). Tipos de actividades ecuestres para personas con discapacidad: circuitos psicopedagógicos, juegos ecuestres adaptados, terapias ecuestres, equitación adaptada, ocio y otras.

Juegos y gymkhanas a caballo. Estructura de las actividades. Individual o por equipos. Uso del material.

Juegos populares a caballo. Pruebas pie a tierra o montado. Actividades conjuntas, en circuito, por grupos y otras. Juegos de velocidad y precisión.

Paseos en pony. Guiado del diestro o de la mano. Colaborador lateral de seguridad. Paseo en grupo. Animación infantil. Estimulación infantil. Canciones, gestos, ejercicios, otros. Diferencias entre paseo y ruta montando a caballo.

Paseo a caballo. Guía personalizado o de grupo. Adecuación al nivel del grupo. Distribución y organización del grupo. Control del grupo. Monta de exterior. Recorridos próximos. Querencias del caballo.

Paseo en coche de caballos. Selección del equipo de enganche y colocación (anteojera, tiros, collarón, retranca y otros). Enganche. Conducción por carretera y medio natural (código de circulación vial y normas de conducta y legislación en el medio natural).

Normativa ambiental, de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

f) Valoración de las actividades ecuestres recreativas y de conducción de grupos a caballo:

Fichas de control de valoración de la actividad. Tipos. Procedimientos de toma de datos en el desarrollo de la actividad. Recopilación de información. Evaluación interna o autoevaluación y evaluación externa. Encuestas. Análisis de la actividad, del grupo y del personal técnico, entre otros. Valoración respecto al programa. Documentos de evaluación. Elaboración. Fichas de seguimiento. Utilización de las TIC.

Recogida de información:

Registros acerca de los comportamientos del grupo. Progresión de las y los participantes en la actividad. Ejecución técnica, efectividad y seguridad.

Registros sobre las actuaciones del personal técnico o personal guía. Situación, efectividad de la comunicación.

Registro de incidencias y ajuste a los tiempos previstos. Fases de la actividad, tiempos de las intervenciones. Incidencias que afectan a la seguridad del desarrollo de las actividades. Estimación del grado de seguridad de la actividad.

Registro de datos relacionados con el caballo. Conductas inadecuadas de los animales en la actividad. Velocidad del caballo al paso, al trote y al galope. Adaptación entre animales y personas participantes.

Adecuación de los equipos y materiales utilizados en la actividad ecuestre. Valoración de la adaptación a los animales y a los y las participantes. Análisis de la posibilidad de utilización en distintas actividades. Ligereza, comodidad, solidez, posibilidad de reparación, funcionalidad, estética y otros.

Elaboración de informes sobre la actividad. Propuestas de medidas correctoras y de mejoras en la programación. Posibles mejoras y creación de nuevas actividades.

Normativa ambiental, de bienestar animal y la de prevención de riesgos laborales.

3. Módulo profesional: Atención a grupos.

Código: 1328.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Caracteriza la dinámica grupal, relacionándola con los aspectos psicológicos y sociológicos que la sustentan.

Criterios de evaluación:

a) Se han explicado los procesos básicos del desarrollo evolutivo de las personas.

b) Se han caracterizado los procesos que influyen en la conformación social de la conducta y las actitudes.

c) Se han descrito las características de las discapacidades y su repercusión en el desarrollo de actividades grupales recreativas.

d) S'ha valorat la diversitat cultural i la implicació d'aquesta en contextos recreatius.

e) S'han descrit les principals diferències característiques des de la perspectiva de gènere i la seua implicació en contextos recreatius.

2. Desenvolupa les estratègies i les tècniques de dinamització grupal en funció del context d'intervenció i adequa l'ús de les tècniques a les seues fases.

Criteris d'avaluació:

a) S'han classificat els elements que configuren l'estructura grupal i les relacions entre aquests.

b) S'han investigat les diverses fases d'un grup.

c) S'han caracteritzat els possibles rols tipus en els i les integrants d'un grup.

d) S'han determinat diverses tècniques de grup per a cadascuna de les fases en què es troba el grup.

e) S'ha valorat la importància de la utilització de dinàmiques de grup per a interactuar amb els seus integrants.

f) S'han desenvolupat les tècniques de dinàmica de grups i s'han considerat els espais i els mitjans necessaris.

g) S'han desenvolupat les tècniques de dinàmica de grups per a col·lectius específics i s'han incorporat les adaptacions i les ajudes tècniques requerides.

h) S'ha justificat el paper del tècnic com a iniciador i dinamitzador de processos grupals.

3. Identifica les tècniques de comunicació i analitza les característiques dels grups i de les persones implicades en el procés.

Criteris d'avaluació:

a) S'han analitzat els elements del procés de comunicació grupal.

b) S'han definit els estils de comunicació que fan més eficaç el procés de comunicació en funció del context.

c) S'han seleccionat les estratègies per a superar barreres de comunicació grupal.

d) S'han adaptat les tècniques de comunicació a contextos i grups.

e) S'han determinat les tècniques de comunicació adequades a la situació i atesa la diversitat cultural i funcional, sobretot en situacions de discapacitat.

f) S'han descrit les habilitats de comunicació necessàries per a afavorir el procés de comunicació.

g) S'ha valorat la importància de les habilitats socials en el procés de comunicació.

4. Implementa les estratègies de gestió de conflictes grupals i la solució de problemes i selecciona les tècniques en funció del context d'intervenció.

Criteris d'avaluació:

a) S'han analitzat les fonts de l'origen dels problemes i els conflictes en el funcionament dels grups.

b) S'han desenvolupat habilitats socials de solució de problemes dins del grup.

c) S'han desenvolupat les tècniques de gestió de conflictes de grups dins del grup.

d) S'han descrit les fases del procés de presa de decisions.

e) S'ha valorat la importància del respecte i la tolerància en la gestió de conflictes i en la solució de problemes.

5. Avalua els processos de grup i identifica els aspectes susceptibles de millora.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques d'investigació social.

b) S'han determinat les estratègies i els instruments per a l'estudi de grups.

c) S'ha definit l'avaluació dels processos grupals.

d) S'han descrit els indicadors d'avaluació.

e) S'han omplert els registres en els suports establits.

f) S'han identificat les situacions que necessiten millorar.

g) S'ha autoavaluat la situació personal i social de partida del tècnic.

B. Continguts:

a) Caracterització de la dinàmica grupal:

Trets bàsics de psicologia evolutiva.

Desenvolupament personal i elements bàsics. Personalitat, motivació, actituds, emoció i sensació. Autoconcepte i autoestima.

d) Se ha valorado la diversidad cultural y su implicación en contextos recreativos.

e) Se han descrito las principales características diferenciales desde la perspectiva de género y su implicación en contextos recreativos.

2. Desarrolla estrategias y técnicas de dinamización grupal en función del contexto de intervención adecuando el uso de las técnicas a sus fases.

Criterios de evaluación:

a) Se han clasificado los elementos que configuran la estructura grupal y las relaciones entre ellos.

b) Se han investigado las diferentes fases de un grupo.

c) Se han caracterizado los posibles roles tipo en los y las integrantes de un grupo.

d) Se han determinado diferentes técnicas de grupo para cada una de las fases en las que se encuentra el grupo.

e) Se ha valorado la importancia de la utilización de dinámicas de grupo para interactuar con sus integrantes.

f) Se han desarrollado técnicas de dinámica de grupos, considerando los espacios y los medios necesarios.

g) Se han desarrollado técnicas de dinámica de grupos para colectivos específicos incorporando las adaptaciones y ayudas técnicas requeridas.

h) Se ha justificado el papel del personal técnico como iniciador y dinamizador de procesos grupales.

3. Identifica técnicas de comunicación analizando las características de los grupos y de las personas implicadas en el proceso.

Criterios de evaluación:

a) Se han analizado los elementos del proceso de comunicación grupal.

b) Se han definido los estilos de comunicación que hacen más eficaz el proceso de comunicación en función del contexto.

c) Se han seleccionado estrategias para superar barreras de comunicación grupal.

d) Se han adaptado las técnicas de comunicación a contextos y grupos.

e) Se han determinado las técnicas de comunicación adecuadas a la situación y atendiendo a la diversidad cultural y funcional, sobre todo en situaciones de discapacidad.

f) Se han descrito las habilidades de comunicación necesarias para favorecer el proceso de comunicación.

g) Se ha valorado la importancia de las habilidades sociales en el proceso de comunicación.

4. Implementa estrategias de gestión de conflictos grupales y solución de problemas seleccionando técnicas en función del contexto de intervención.

Criterios de evaluación:

a) Se han analizado las fuentes del origen de los problemas y conflictos en el funcionamiento de los grupos.

b) Se han desarrollado habilidades sociales de solución de problemas dentro del grupo.

c) Se han desarrollado técnicas de gestión de conflictos de grupos dentro del grupo.

d) Se han descrito las fases del proceso de toma de decisiones.

e) Se ha valorado la importancia del respeto y la tolerancia en la gestión de conflictos y en la solución de problemas.

5. Evalúa los procesos de grupo, identificando los aspectos susceptibles de mejora.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado técnicas de investigación social.

b) Se han determinado las estrategias e instrumentos para el estudio de grupos.

c) Se ha definido la evaluación de los procesos grupales.

d) Se han descrito los indicadores de evaluación.

e) Se han cumplimentado los registros en los soportes establecidos.

f) Se han identificado las situaciones que necesitan mejorar.

g) Se ha autoevaluado la situación personal y social de partida del personal técnico.

B. Contenidos:

a) Caracterización de la dinámica grupal:

Rasgos básicos de psicología evolutiva.

Desarrollo personal, elementos básicos. Personalidad, motivación, actitudes, emoción y sensación. Autoconcepto y autoestima.

Discapacitat. Etiologia, simptomatologia, classificació, indicacions, precaucions i contraindicacions. Característiques psicològiques, afectives i socials de les persones segons els tipus de discapacitat.

Cultura i socialització. Conceptes bàsics d'integració social. Educació intercultural.

Educació per a la llibertat, la igualtat, la pau, la ciutadania i la cooperació. Coeducació.

b) Desenvolupament d'estratègies i tècniques de dinamització grupal:

El grup. Psicologia del grup. Persona i grup. Grup de pertinença i grup de referència.

Processos i estructura d'un grup. Elements estàtics i dinàmics del grup.

Fenòmens que afecten el grup. La cohesió social. Factors que afavoreixen la cohesió grupal.

Fases de desenvolupament d'un grup.

El lideratge: tipus.

Tècniques de dinàmica de grups com a metodologia d'intervenció. Espais i mitjans necessaris.

Tècniques de dinàmica de grups per a col·lectius específics. Adaptacions. Pautes per a optimitzar les relacions interpersonals. Ajudes tècniques.

Justificació del paper del personal tècnic com a iniciador i dinamitzador de processos grupals.

c) Identificació de tècniques de comunicació:

El procés de comunicació. Elements en el procés de comunicació. Tipus de comunicació.

Estils de comunicació. Assertivitat. Tipus de consignes i d'explicacions facilitadores de la comunicació amb persones amb discapacitat.

Dificultats i barreres de la comunicació.

Tècniques de comunicació. Adaptació de les tècniques de comunicació per a afavorir la participació de les persones amb discapacitat.

Valoració de la importància de la comunicació i la interacció comunicativa en diferents contextos.

Transmissió de missatges. Utilització del llenguatge oral i del llenguatge escrit en la transmissió de missatges. Utilització del llenguatge icònic i del llenguatge audiovisual en la transmissió de missatges.

Valoració de la importància d'adequar la comunicació a l'interlocutor o la interlocutora i a una possible discapacitat.

Actituds personals que faciliten o dificulten la comunicació.

Justificació de les habilitats socials bàsiques de comunicació. Escolta activa. Errors d'escolta. Empatia. Ayudar a pensar.

d) Gestió de conflictes i resolució de problemes:

El conflicte en les relacions interpersonals. Comportaments i relacions tipus. Rivalitat. Cohesió.

Les actituds dels grups davant dels conflictes.

Tècniques per a la gestió i la resolució de conflictes.

El procés de presa de decisions. Mètodes més usuals per a la presa de decisions en grup. Fases en la presa de decisions.

Valoració de la importància del respecte i de la tolerància en la resolució de problemes i conflictes.

e) Avaluació dels processos de grup:

Aplicació de tècniques d'investigació social al treball amb grups.

Anàlisi d'estratègies i instruments per a l'estudi de grups.

Avaluació de l'estructura i els processos grupals. Tècniques d'observació.

Selecció d'indicadors.

Recollida de dades. Tècniques d'elaboració i ompliment de registres.

Interpretació de dades.

Valoració de l'autoavaluació com a estratègia per a la millora de la competència social.

4. Mòdul professional: Organització d'itineraris

Codi: 1329

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Valora el context d'intervenció de les activitats guiades en el medi natural i selecciona la informació rellevant per al disseny d'itineraris.

Discapacidad. Etiología, sintomatología, clasificación, indicaciones, precauciones y contraindicaciones. Características psicológicas, afectivas y sociales de las personas según los tipos de discapacidad.

Cultura y socialización. Conceptos básicos de integración social. Educación intercultural.

Educación para la libertad, la igualdad, la paz, la ciudadanía y la cooperación. Coeducación.

b) Desarrollo de estrategias y técnicas de dinamización grupal:

El grupo. Psicología del grupo. Persona y grupo. Grupo de pertenencia y grupo de referencia.

Procesos y estructura de un grupo. Elementos estáticos y dinámicos del grupo.

Fenómenos que afectan al grupo. La cohesión social. Factores que favorecen la cohesión grupal.

Fases de desarrollo de un grupo.

El liderazgo: tipos.

Técnicas de dinámica de grupos como metodología de intervención. Espacios y medios necesarios.

Técnicas de dinámica de grupos para colectivos específicos. Adaptaciones. Pautas para la optimización de las relaciones interpersonales. Ayudas técnicas.

Justificación del papel del personal técnico como iniciador y dinamizador de procesos grupales.

c) Identificación de técnicas de comunicación:

El proceso de comunicación. Elementos en el proceso de comunicación. Tipos de comunicación.

Estilos de comunicación. Assertividad. Tipo de consignas y de explicaciones facilitadoras de la comunicación con personas con discapacidad.

Dificultades y barreras de la comunicación.

Técnicas de comunicación. Adaptación de las técnicas de comunicación para favorecer la participación de las personas con discapacidad

Valoración de la importancia de la comunicación e interacción comunicativa en distintos contextos.

Transmisión de mensajes. Utilización del lenguaje oral y del escrito en la transmisión de mensajes. Utilización del lenguaje icónico y del lenguaje audiovisual en la transmisión de mensajes.

Valoración de la importancia de adecuar la comunicación al interlocutor o a la interlocutora y a una posible discapacidad.

Actitudes personales que facilitan o dificultan la comunicación.

Justificación de las habilidades sociales básicas de comunicación. Escucha activa. Errores de escucha. Empatía. Ayudar a pensar.

d) Gestión de conflictos y resolución de problemas:

El conflicto en las relaciones interpersonales. Comportamientos y relaciones tipo. Rivalidad. Cohesión.

Las actitudes de los grupos ante los conflictos.

Técnicas para la gestión y resolución de conflictos.

El proceso de toma de decisiones. Métodos más usuales para la toma de decisiones en grupo. Fases en la toma de decisiones.

Valoración de la importancia del respeto y de la tolerancia en la resolución de problemas y conflictos.

e) Evaluación de los procesos de grupo:

Aplicación de técnicas de investigación social al trabajo con grupos.

Análisis de estrategias e instrumentos para el estudio de grupos.

Evaluación de la estructura y los procesos grupales. Técnicas de observación.

Selección de indicadores.

Recogida de datos. Técnicas de elaboración y cumplimentación de registros.

Interpretación de datos.

Valoración de la autoevaluación como estrategia para la mejora de la competencia social.

4. Módulo profesional: Organización de itinerarios.

Código: 1329.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación

1. Valora el contexto de intervención de las actividades guiadas en el medio natural, analizando la información relevante para el diseño de itinerarios.

Criteris d'avaluació:

a) S'han establert els procediments de cerca, processament, organització i arxivament de la informació per a la preparació de l'itinerari.

b) S'han analitzat les característiques geogràfiques, geològiques, socioeconòmiques i biològiques de l'entorn sobre el qual es dissenyarà l'itinerari.

c) S'ha revisat la normativa mediambiental aplicable a la planificació d'itineraris en el medi natural.

d) S'han analitzat els factors que condicionen la dificultat i la perillositat dels recorreguts.

e) S'han considerat els valors culturals i paisatgístics de l'entorn com a elements d'interès de l'activitat.

f) S'han descrit els perfils dels grups de persones participants en activitats recreatives en el medi natural.

2. Selecciona els elements rellevants per al disseny d'itineraris i interpreta les representacions cartogràfiques.

Criteris d'avaluació:

a) S'han interpretat els elements i la simbologia d'un mapa topogràfic.

b) S'han explicat les característiques dels recorreguts a partir de la representació cartogràfica.

c) S'han calculat els desnivells i les distàncies longitudinals a partir de mapes de diverses escales.

d) S'han detallat els codis gràfics que indiquen els punts o els trams de l'itinerari amb més dificultat i perillositat.

e) S'han calculat els rumbos i l'azimut.

f) S'han localitzat possibles zones d'evacuació davant d'incidències en recorreguts de grups per la zona.

3. Dissenyar itineraris pel medi natural i relaciona la zona, els mitjans disponibles i el perfil del grup amb el servei demanat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han determinat els punts d'inici i de finalització del recorregut.

b) S'han traçat la distància, els desnivells i les dificultats del recorregut, adaptats als perfils de les persones participants.

c) S'han establert els temps de ruta, de descans i d'activitats complementàries.

d) S'han plantejat rutes alternatives en els punts conflictius de la ruta prevista.

e) S'han previst les activitats recreatives en funció de la intensitat del recorregut i dels perfils dels i de les participants.

f) S'han utilitzat les tecnologies de la informació i la comunicació en el disseny d'itineraris.

4. Estableix els recursos necessaris per a la realització de l'itinerari i analitza el tipus d'activitat i els interessos dels i de les participants.

Criteris d'avaluació:

a) S'han establert els procediments d'obtenció de permisos d'accés, circulació i pernoctació per a la zona de l'activitat.

b) S'ha detallat la logística de l'activitat tenint en compte la participació de persones amb discapacitat.

c) S'han previst els espais i els mitjans necessaris per al recorregut i per a les activitats recreatives.

d) S'ha elaborat un llibre de ruta amb el programa de l'activitat, el perfil topogràfic, els punts referents per a l'orientació i els significatius de l'itinerari.

e) S'han calculat les provisions per a cobrir els requeriments d'hidratació i d'alimentació del grup.

5. Concreta els protocols de seguretat per als itineraris en el medi natural i determina les conductes i els recursos necessaris.

Criteris d'avaluació:

a) S'han determinat les mesures específiques de seguretat en funció del recorregut i del grup.

b) S'ha previst l'equipament de seguretat individual i col·lectiu en funció de les condicions del recorregut.

c) S'ha establert el procediment d'actuació davant de condicions adverses en l'itinerari.

d) S'ha explicat el procediment de coordinació amb els serveis d'emergència de la zona.

e) S'ha concretat l'actuació que ha de seguir cada persona participant i el grup en situacions de perill.

Criterios de evaluación:

a) Se han establecido los procedimientos de búsqueda, procesamiento, organización y archivo de la información para la preparación del itinerario.

b) Se han analizado las características geográficas, geológicas, socioeconómicas y biológicas del entorno sobre el que se va a diseñar el itinerario.

c) Se ha revisado la normativa medioambiental aplicable a la planificación de itinerarios en el medio natural.

d) Se han analizado los factores que condicionan la dificultad y la peligrosidad de los recorridos.

e) Se han considerado los valores culturales y paisajísticos del entorno como elementos de interés de la actividad.

f) Se han descrito los perfiles de los grupos de personas participantes en actividades recreativas en el medio natural.

2. Selecciona los elementos relevantes para el diseño de itinerarios, interpretando representaciones cartográficas.

Criterios de evaluación:

a) Se han interpretado los elementos y la simbología de un mapa topográfico.

b) Se han explicado las características de los recorridos a partir de la representación cartográfica.

c) Se han calculado desniveles y distancias longitudinales a partir de mapas de diferentes escalas.

d) Se han detallado los códigos gráficos que indican los puntos o tramos del itinerario con mayor dificultad y peligrosidad.

e) Se han calculado rumbos y azimut.

f) Se han localizado posibles zonas de evacuación ante incidencias en recorridos de grupos por la zona.

3. Diseña itinerarios por el medio natural, relacionando la zona, los medios disponibles y el perfil del grupo con el servicio demandado.

Criterios de evaluación:

a) Se han determinado los puntos de inicio y de finalización del recorrido.

b) Se han trazado la distancia, los desniveles y las dificultades del recorrido adaptados a los perfiles de las personas participantes.

c) Se han establecido los tiempos de ruta, de descanso y de actividades complementarias.

d) Se han planteado rutas alternativas en los puntos conflictivos de la ruta prevista.

e) Se han previsto actividades recreativas en función de la intensidad del recorrido y de los perfiles de los y las participantes.

f) Se han utilizado las tecnologías de la información y la comunicación en el diseño de itinerarios.

4. Establece los recursos necesarios para la realización del itinerario analizando el tipo de actividad y los intereses de los y las participantes.

Criterios de evaluación:

a) Se han establecido los procedimientos de obtención de permisos de acceso, circulación y pernoctación para la zona de la actividad.

b) Se ha detallado la logística de la actividad, teniendo en cuenta la participación de personas con discapacidad.

c) Se han previsto los espacios y los medios necesarios para el recorrido y para las actividades recreativas.

d) Se ha elaborado un libro de ruta con el programa de la actividad, el perfil topográfico, los puntos referentes para la orientación y los significativos del itinerario.

e) Se han calculado las provisiones para cubrir los requerimientos de hidratación y de alimentación del grupo.

5. Concreta protocolos de seguridad para los itinerarios en el medio natural determinando las conductas y los recursos necesarios.

Criterios de evaluación:

a) Se han determinado las medidas específicas de seguridad en función del recorrido y del grupo.

b) Se ha previsto el equipamiento de seguridad individual y colectivo en función de las condiciones del recorrido.

c) Se ha establecido el procedimiento de actuación ante condiciones adversas en el itinerario.

d) Se ha explicado el procedimiento de coordinación con los servicios de emergencia de la zona.

e) Se ha concretado la actuación que ha de seguir cada persona participante y el grupo en situaciones de peligro.

f) S'ha justificat l'ús dels accidents del terreny davant de fenòmens atmosfèrics adversos.

6. Determina el procés de seguiment del recorregut i especifica el tipus de dades necessàries per a incorporar-hi millores.

Criteris d'avaluació:

a) S'han seleccionat les formes de registre de dades sobre les reaccions del grup, del personal tècnic i de la seua progressió en l'itinerari i en les activitats.

b) S'han dissenyat els instruments per a recollir les incidències pel que fa a l'ajust de la ruta respecte de l'itinerari previst.

c) S'ha valorat la necessitat de recollir dades sobre l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat.

d) S'han determinat els aspectes que poden ser considerats incidències que afecten la seguretat de l'activitat.

e) S'ha confeccionat un model d'informe basat en les fitxes de valoració, en el programa i en les propostes de millora.

f) S'ha valorat l'aplicació de la normativa ambiental i de prevenció de riscos laborals en el disseny d'itineraris.

B. Continguts:

Valoració del context d'intervenció de les activitats guiades en el medi natural:

Activitats per itineraris en el medi natural. Tipus i característiques.

Cerca d'informació. Fonts oficials de dades cartogràfiques, legals i mediambientals.

Normativa de referència per a activitats en el medi natural.

Dades geogràfiques, geològiques, biològiques, meteorològiques i socioeconòmiques.

Elements culturals i paisatgístics.

Procediments i tècniques per a l'anàlisi, el tractament, el processament i l'arxivament d'informació. Utilització de les tecnologies de la informació.

Selecció de punts d'interès per als itineraris en el medi natural. Criteris, relació amb els perfils de les i dels participants.

Factors que condicionen els itineraris pel medi natural. Utilització de mapes topogràfics. Distàncies, desnivells, dificultat, perillositat i altres.

Criteris per a localitzar les zones potencialment perilloses. Indicadors de possibilitat de desprendiments, allaus i crescudes, entre altres.

Persones participants en les activitats guiades pel medi natural. Característiques. Valoració dels interessos i les expectatives dels perfils de les persones participants. Aspectes que s'han de tindre en compte en persones amb discapacitat o necessitats especials.

b) Selecció d'elements rellevants per al disseny d'itineraris:

Factors que condicionen els itineraris pel medi natural.

Interpretació de mapes topogràfics. Distàncies, desnivells, dificultat, perillositat i altres.

Característiques de les zones, segons la seua representació topogràfica. Estudi de possibilitats de connexió amb vies de comunicació principals.

Mapa i orientació.

Instruments bàsics per a l'orientació: brúixola, altímetre, curvímetre; funcionament i aplicacions.

Declinació magnètica. Azimut. Triangulació. Rumb i contrarrumb.

Instruments bàsics per a l'orientació: brúixola, altímetre, curvímetre; funcionament i aplicacions. Declinació magnètica. Azimut. Triangulació. Rumb i contrarrumb.

Perfils topogràfics. Interpretació i disseny:

Càlcul de distàncies.

Càlcul de pendents.

c) Disseny d'itineraris pel medi natural:

Disseny de l'itinerari:

Inici i final del recorregut. Connexió amb vies de comunicació.

Trajectòria de l'itinerari.

Distàncies, temps i desnivells. Duració de l'itinerari.

Punts de dificultat.

Punts d'evacuació.

Punts d'interès paisatgístic i mediambiental.

Punts de reagrupament, de descans i d'activitats complementàries.

f) Se ha justificado el uso de los accidentes del terreno frente a fenómenos atmosféricos adversos.

6. Determina el proceso de seguimiento del recorrido especificando el tipo de datos necesarios para incorporar mejoras al mismo.

Criterios de evaluación:

a) Se han seleccionado formas de registro de datos sobre las reacciones del grupo, del personal técnico y de su progresión en el itinerario y en las actividades.

b) Se han diseñado instrumentos para recoger las incidencias en cuanto al ajuste de la ruta respecto al itinerario previsto.

c) Se ha valorado la necesidad de recoger datos sobre la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en la actividad.

d) Se han determinado los aspectos que pueden ser considerados incidencias que afectan a la seguridad de la actividad.

e) Se ha confeccionado un modelo de informe basado en las fichas de valoración, en el programa y en las propuestas de mejora.

f) Se ha valorado la aplicación de la normativa ambiental y de prevención de riesgos laborales en el diseño de itinerarios.

B. Contenidos:

Valoración del contexto de intervención de las actividades guiadas en el medio natural:

Actividades por itinerarios en el medio natural. Tipos y características.

Búsqueda de información. Fuentes oficiales de datos cartográficos, legales y medioambientales:

Normativa de referencia para actividades en el medio natural.

Datos geográficos, geológicos, biológicos, meteorológicos y socioeconómicos.

Elementos culturales y paisajísticos.

Procedimientos y técnicas para el análisis, tratamiento, procesamiento y archivo de información. Utilización de las tecnologías de la información.

Selección de puntos de interés para los itinerarios en el medio natural. Criterios, relación con los perfiles de las y los participantes.

Factores que condicionan los itinerarios por el medio natural. Utilización de mapas topográficos. Distancias, desniveles, dificultad, peligrosidad y otros.

Criterios para localizar zonas potencialmente peligrosas. Indicadores de posibilidad de desprendimientos, aludes y crecidas, entre otros.

Personas participantes en las actividades guiadas por el medio natural. Características. Valoración de los intereses y expectativas de los perfiles de personas participantes. Aspectos que se deben tener en cuenta en personas con discapacidad o necesidades especiales.

b) Selección de elementos relevantes para el diseño de itinerarios:

Factores que condicionan los itinerarios por el medio natural.

Interpretación de mapas topográficos. Distancias, desniveles, dificultad, peligrosidad y otros.

Características de las zonas atendiendo a su representación topográfica. Estudio de posibilidades de conexión con vías de comunicación principales.

Mapa y orientación.

Instrumentos básicos para la orientación: brújula, altímetre, curvímetro; funcionamiento y aplicaciones.

Declinación magnética. Azimut. Triangulación. Rumbo y contrarrumbo

Instrumentos básicos para la orientación: brújula, altímetre, curvímetro; funcionamiento y aplicaciones. Declinación magnética. Azimut. Triangulación. Rumbo y contrarrumbo.

Perfiles topográficos. Interpretación y diseño:

Cálculo de distancias.

Cálculo de pendientes.

c) Diseño de itinerarios por el medio natural:

Diseño del itinerario:

Inicio y final del recorrido. Conexión con vías de comunicación.

Traectoria del itinerario.

Distancias, tiempos, y desniveles. Duración del itinerario.

Puntos de dificultad.

Puntos de evacuación.

Puntos de interés paisajístico y medioambiental.

Puntos de reagrupamiento, de descanso y de actividades complementarias.

Característiques de les i dels participants i desenvolupament de l'itinerari:

Dosatge de l'esforç i dels descansos.
Competència tècnica i motriu de les persones participants.
Passos difícils. Rutes alternatives.
Necessitats d'avitallament.
Dificultats associades als tipus de discapacitat.
Activitats complementàries en els itineraris. Variants en funció de les capacitats, necessitats i motivacions de les persones usuàries:

Activitats lúdiques i de sensibilització sobre els valors naturals i culturals i sobre els recursos de la zona.

Accions i mitjans per a l'ajuda o el suport d'agents externs.
Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el disseny d'itineraris.

d) Recursos necessaris per a les activitats guiades en el medi natural:

Normativa sobre espais naturals. Figures de protecció ambiental:

Condicions per a l'accés i els usos.

Limitacions per al transport. Transport per a persones amb discapacitat.

Obtenció de permisos d'accés, de circulació i de pernoctació. Normativa vigent i organisme expedidor.

Recursos materials i humans en les activitats guiades en el medi natural. Racionalització dels mitjans. Tècniques de gestió de recursos.

Recursos per a les activitats complementàries. Tipus, manteniment i emmagatzematge. Adaptacions per a la participació de persones amb discapacitat.

Materials i mitjans per a la protecció del medi natural.

Informació adaptada a les persones participants. Mitjans i recursos de sensibilització i promoció. Disseny del llibre de ruta i selecció de fitxes i quaderns de camp.

Provisions per a la hidratació i l'alimentació del grup. Tipus, quantitat i maneres de transport de l'aigua i dels aliments.

e) Protocols de seguretat en itineraris en el medi natural:

Mesures específiques de seguretat en funció del recorregut i del grup. Disponibilitat del material necessari.

Equipament de seguretat individual i col·lectiu.

Condicions de seguretat en el recorregut. Idoneïtat davant de la naturalesa i la intensitat dels possibles agents de l'entorn.

Actuació en situacions de perill. Accions i tècniques per a actuacions en condicions adverses. Valoració de la gravetat de la situació i de les persones o les instàncies a les quals cal informar.

Variabilitat del medi natural. Respostes davant d'agents meteorològics adversos.

Deterioració o pèrdua del material. Manteniment operatiu i ús excepcional de mitjans de fortuna.

Normes de comportament en cada tram. Estudi de les contingències en l'activitat.

Protocol de seguretat. Mesures per a prevenir i resoldre situacions de perill. Conductes i recursos per a la protecció del grup.

Protocols de socors-evacuació. Coordinació amb els serveis d'emergència.

Sistemes d'avís i de comunicació amb les persones participants.

Aparells de comunicació: funcionament i ús, procediment de comprovació.

f) Determinació del procés de seguiment del recorregut:

Tècniques i instruments per al seguiment de l'activitat. Observació sistemàtica. Fulls de recollida de dades:

Dades sobre les reaccions del grup. Registres de conductes adequades i inadequades.

Dades relacionades amb els temps programats. Registre d'incidències respecte de l'ajust de l'activitat al programa.

Dades sobre el comportament dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat.

Dades sobre les incidències que afecten la seguretat durant el desenvolupament de l'activitat.

Dades sobre l'aplicació de la normativa ambiental i la de prevenció de riscos laborals.

Características de las y los participantes y desarrollo del itinerario:

Dosificación del esfuerzo y de los descansos.
Competencia técnica y motriz de las y los participantes.
Pasos difíciles. Rutas alternativas.
Necesidades de avituallamiento.

Dificultades associades a los tipos de discapacidad.
Actividades complementarias en los itinerarios. Variantes en función de las capacidades, necesidades y motivaciones de las personas usuarias:

Actividades lúdicas, de sensibilización sobre los valores naturales y culturales y sobre los recursos de la zona.

Acciones y medios para ayuda o apoyo de agentes externos.
Uso de las tecnologías de la información y la comunicación en el diseño de itinerarios.

d) Recursos necesarios para las actividades guiadas en el medio natural:

Normativa sobre espacios naturales. Figuras de protección ambiental:

Condiciones para el acceso y los usos.

Limitaciones para el transporte. Transporte para personas con discapacidad.

Obtención de permisos de acceso, circulación y pernoctación. Normativa vigente y organismo expedidor.

Recursos materiales y humanos en las actividades guiadas en el medio natural. Racionalización de los medios. Técnicas de gestión de recursos.

Recursos para las actividades complementarias. Tipo, mantenimiento y almacenamiento. Adaptaciones para la participación de personas con discapacidad.

Materiales y medios para la protección del medio natural.

Información adaptada a las y los participantes. Medios y recursos de sensibilización y promoción. Diseño del libro de ruta y selección de fichas y cuadernos de campo.

Provisiones para hidratación y alimentación del grupo. Tipo, cantidad y formas de transporte del agua y de los alimentos.

e) Protocolos de seguridad en itinerarios en el medio natural:

Medidas específicas de seguridad en función del recorrido y del grupo. Disponibilidad del material necesario.

Equipamiento de seguridad individual y colectivo.

Condiciones de seguridad en el recorrido. Idoneidad ante la naturaleza e intensidad de los posibles agentes del entorno.

Actuación en situaciones de peligro. Acciones y técnicas para actuaciones en condiciones adversas. Valoración de la gravedad de la situación y personas o instancias a las que hay que informar:

Variabilidad del medio natural. Respuestas ante agentes meteorológicos adversos.

Deterioro o pérdida del material. Mantenimiento operativo y uso excepcional de medios de fortuna.

Normas de comportamiento en cada tramo. Estudio de las contingencias en la actividad.

Protocolo de seguridad. Medidas para prevenir y resolver situaciones de peligro. Conductas y recursos para la protección del grupo.

Protocolos de socorro-evacuación. Coordinación con los servicios de emergencia.

Sistemas de aviso y comunicación con las y los participantes.

Aparatos de comunicación: funcionamiento y uso, procedimiento de comprobación.

f) Determinación del proceso de seguimiento del recorrido:

Técnicas e instrumentos para el seguimiento de la actividad. Observación sistemática. Planillas de recogida de datos:

Datos sobre las reacciones del grupo. Registros de conductas adecuadas e inadecuadas.

Datos relacionados con los tiempos programados. Registro de incidencias respecto al ajuste de la actividad al programa.

Datos sobre el comportamiento de los equipos y de los materiales utilizados en la actividad.

Datos acerca de las incidencias que afectan a la seguridad durante el desarrollo de la actividad.

Datos sobre la aplicación de la normativa ambiental y la de prevención de riesgos laborales.

Tècniques d'autoavaluació. Dades de la progressió en l'itinerari i de la realització d'activitats.

Informes. Fitxes de valoració de l'activitat. Mesures correctores dels desajustaments detectats. Propostes de millora de l'activitat. Valoració del servei.

5. Mòdul professional: Guia de baixa i mitjana muntanya

Codi: 1333

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Prepara els equips i els recursos per a les rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevad, i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.

Criteris d'avaluació:

a) S'han seguit el protocol de verificació de la documentació, els permisos i els recursos per a la realització de rutes per baixa i mitjana muntanya i terreny nevad.

b) S'han revisat l'avituallament i els materials esportius, tant individuals com col·lectius, per a les rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevad.

c) S'ha comprovat l'estat dels elements específics de seguretat i prevenció de riscos relatius a la seua àrea de responsabilitat.

d) S'ha realitzat el manteniment operatiu del material i de l'equip esportiu, així com dels aparells de comunicació i d'orientació de rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevad.

e) S'han comprovat les zones de cobertura i les bandes d'emissió per als aparells de comunicació.

f) S'ha seleccionat el transport idoni i la manera d'emmagatzematge dels equips i els materials per a assegurar-ne la durabilitat i segons la normativa.

g) S'han senyalitzat en llocs visibles les zones conflictives i les zones de perill per a garantir l'orientació i la seguretat del recorregut en terreny variat de baixa i mitjana muntanya i terreny nevad.

2. Dirigeix la progressió de grups per itineraris de baixa i mitjana muntanya i adapta les tècniques a les característiques del terreny i de les i dels participants.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques d'obtenció d'informació per a valorar el perfil, el nivell tècnic i l'experiència de les persones participants.

b) S'ha proporcionat la informació sobre les característiques i els punts d'interès de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte al medi natural.

c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar en pendents i pedreres amb l'ús o no bastons.

d) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar en terreny nevad.

e) S'ha adequat la tècnica de progressió a les característiques personals, del terreny i de l'activitat.

f) S'han exemplificat les ajudes a les persones participants que presenten alguna dificultat, tècnica o de discapacitat, en la progressió per la ruta.

g) S'han especificat les mesures que cal adoptar davant de símptomes de fatiga, insolació, deshidratació o conductes de risc de les i dels participants.

3. S'orienta en el medi natural i identifica els punts de referència per mitjà d'instruments, mapes i indicis naturals.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat en el terreny els elements significatius representats en el mapa.

b) S'han comprovat en el recorregut els valors de rumb marcat en l'itinerari.

c) S'ha realitzat un circuit d'orientació amb balises i amb l'ús d'una brúixola i un mapa.

d) S'han utilitzat durant el recorregut els instruments d'orientació.

e) S'ha descrit la presa de coordenades en el GPS.

f) S'ha realitzat un camí de retorn des del GPS.

4. Organitza la pernociació en el medi natural i utilitza les tècniques d'acampada, bivac i construeix refugis de fortuna.

Criteris d'avaluació:

Técnicas de autoevaluación. Datos de la progresión en el itinerario y de la realización de actividades.

Informes. Fichas de valoración de la actividad. Medidas correctoras de los desajustes detectados. Propuestas de mejora de la actividad. Valoración del servicio.

5. Módulo profesional: Guía de baja y media montaña.

Código: 1333.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Prepara los equipos y recursos para rutas de baja y media montaña y terreno nevado, indicando los procedimientos para comprobar el buen estado y la funcionalidad de los mismos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha seguido el protocolo de verificación de la documentación, permisos y recursos para la realización de rutas por baja y media montaña y terreno nevado.

b) Se ha revisado el avituallamiento y los materiales deportivos, tanto individuales como colectivos, para las rutas de baja y media montaña y terreno nevado.

c) Se ha comprobado el estado de los elementos específicos de seguridad y prevención de riesgos relativos a su área de responsabilidad.

d) Se ha realizado el mantenimiento operativo del material y del equipo deportivo, así como de los aparatos de comunicación y de orientación de rutas de baja y media montaña y terreno nevado.

e) Se han comprobado las zonas de cobertura y las bandas de emisión para los aparatos de comunicación.

f) Se ha seleccionado el transporte idóneo y el modo de almacenamiento de los equipos y materiales para asegurar su durabilidad y según la normativa.

g) Se han señalado en lugares visibles las zonas conflictivas y las zonas de peligro para garantizar la orientación y la seguridad del recorrido en terreno variado de baja y media montaña y terreno nevado.

2. Dirige la progresión de grupos por itinerarios de baja y media montaña, adaptando las técnicas a las características del terreno y de las y los participantes.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado técnicas de obtención de información para valorar el perfil, nivel técnico y la experiencia de las y los participantes.

b) Se ha proporcionado información sobre las características y puntos de interés del itinerario, el uso del material, y las normas de actuación relacionadas con la seguridad y con el respeto al medio natural.

c) Se han explicado y demostrado las técnicas de progresión que se deben realizar en pendientes y pedreras utilizando o no bastones.

d) Se han explicado y demostrado las técnicas de progresión que se deben realizar en terreno nevado.

e) Se ha adecuado la técnica de progresión a las características personales, del terreno y de la actividad.

f) Se han ejemplificado las ayudas a las y los participantes que presentan alguna dificultad, técnica o de discapacidad, en la progresión por la ruta.

g) Se han especificado las medidas que hay que adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación o conductas de riesgo de las y los participantes.

3. Se orienta en el medio natural, identificando los puntos de referencia por medio de instrumentos, mapas e indicios naturales.

Criterios de evaluación:

a) Se han identificado en el terreno los elementos significativos representados en el mapa.

b) Se han comprobado en el recorrido los valores de rumbo marcado en el itinerario.

c) Se ha realizado un circuito de orientación con balizas y utilizando brújula y mapa.

d) Se han utilizado durante el recorrido los instrumentos de orientación.

e) Se ha descrito la toma de coordenadas en el GPS.

f) Se ha realizado un camino de retorno desde el GPS.

4. Organiza la pernociación en el medio natural, utilizando técnicas de acampada, vivac y construyendo refugios de fortuna.

Criterios de evaluación:

a) S'han argumentat els criteris de selecció dels llocs de pernociació.

b) S'han condicionat les zones d'acampada.

c) S'han identificat els llocs de perill.

d) S'han realitzat i s'han explicat els passos del muntatge d'una tenda de campanya.

e) S'ha establert un protocol de comportament del grup en les acampades en el medi natural.

f) S'ha construït un refugi de fortuna per a realitzar un bivac d'urgència.

5. Reconeix els signes meteorològics i aplica les tècniques d'interpretació de mapes meteorològics i de detecció de signes en l'entorn natural.

Criteris d'avaluació:

a) S'han interpretat els mapes meteorològics.

b) S'han identificat els signes naturals indicadors de canvis meteorològics i la seua evolució.

c) S'ha descrit el funcionament dels diversos aparells de mesurament de les variables meteorològiques.

d) S'han identificat els diversos estrats nivis.

e) S'ha recollit i s'ha interpretat la informació per a prevenir els riscos d'allau.

6. Dirigeix el grup en situacions d'emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en rutes de baixa i mitjana muntanya i muntanya nevada.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha definit el protocol que cal seguir en casos de perill.

b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident.

c) S'han simulat les adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos.

d) S'han determinat les mesures de detecció i de rescat en casos d'allau.

e) S'han aplicat els procediments d'extracció d'un accidentat en cas d'allau.

f) S'ha explicat la utilització de detectors i material en un rescat.

7. Valora les rutes per terrenys de baixa i mitjana muntanya i terrenys nevats i analitza les dades disponibles.

Criteris d'avaluació:

a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat.

b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.

c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles conductes temeràries durant l'activitat.

d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes.

e) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.

f) S'han proposat les mesures correctores dels desajustaments detectats.

g) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.

B. Continguts:

a) Preparació d'equips i recursos:

Característiques de l'equip i del material.

Normativa relacionada amb les activitats de guia per baixa i mitjana muntanya i terreny nevats:

– Normes sobre l'homologació i la caducitat del material.

– Normes relacionades amb els procediments i els permisos per a la realització de rutes.

– Normes relacionades amb el tipus de públic usuari.

Material per a rutes de baixa i mitjana muntanya:

Indumentària per a les rutes. Tipus de peces i calçat: nivell de confort, capacitat de transpiració, impermeabilitat i manteniment de la calor corporal. Teoria de les capes.

Equip per a les rutes: motxilla, sac de dormir, funda bivac, estoreta, tenda de campanya, complementos (bastons, fogons, llanterna frontal i altres).

Material en terreny nevats. Característiques i criteris d'utilització:

Raquetes de neu.

a) Se han argumentado los criterios de selección de los lugares de pernociación.

b) Se han acondicionado las zonas de acampada.

c) Se han identificado los lugares de peligro.

d) Se han realizado y explicado los pasos del montaje de una tienda de campaña.

e) Se ha establecido un protocolo de comportamiento del grupo en las acampadas en el medio natural.

f) Se ha construido un refugio de fortuna para realizar un vivac de urgencia.

5. Reconoce los signos meteorológicos, aplicando las técnicas de interpretación de mapas meteorológicos y de detección de signos en el entorno natural.

Criterios de evaluación:

a) Se han interpretado los mapas meteorológicos.

b) Se han identificado los signos naturales indicadores de cambios meteorológicos y su evolución.

c) Se ha descrito el funcionamiento de los diferentes aparatos de medición de las variables meteorológicas.

d) Se han identificado los diferentes estratos nivios.

e) Se ha recogido e interpretado la información para prevenir los riesgos de avalancha.

6. Dirige al grupo en situaciones de emergencia, coordinando los recursos y las medidas de seguridad, y aplicando técnicas de rescate y evacuación en rutas de baja y media montaña y montaña nevada.

Criterios de evaluación:

a) Se ha definido el protocolo que hay que seguir en casos de peligro.

b) Se han demostrado las técnicas de aproximación y evacuación en caso de accidente.

c) Se han simulado las adaptaciones al medio en caso de fenómenos atmosféricos peligrosos.

d) Se han determinado las medidas de detección y rescate en casos de avalancha.

e) Se ha aplicado los procedimientos de extracción de un accidentado en caso de alud.

f) Se ha explicado la utilización de detectores y material en un rescate.

7. Valora las rutas por terrenos de baja y media montaña y terrenos nevados, analizando los datos disponibles.

Criterios de evaluación:

a) Se han recogido datos sobre la actuación del personal guía y las reacciones del grupo en la actividad.

b) Se han registrado las incidencias relativas a la actividad, a la seguridad y a los tiempos previstos.

c) Se han marcado las pautes que hay que seguir ante posibles conductas temerarias durante la actividad.

d) Se ha valorado la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en las rutas.

e) Se ha rellenado la ficha de valoración de la actividad según el programa de la misma.

f) Se han propuesto medidas correctoras de los desajustes detectados.

g) Se ha elaborado un informe sobre la actividad realizada.

B. Contenidos:

a) Preparación de equipos y recursos:

Características del equipo y del material.

Normativa relacionada con las actividades de guía por baja y media montaña y terreno nevado:

– Normas sobre homologación y caducidad del material.

– Normas relacionadas con procedimientos y permisos para la realización de rutas.

– Normas relacionadas con el tipo de público usuario.

Material para rutas de baja y media montaña:

Indumentaria para las rutas. Tipo de prendas y calzado: nivel de confort, capacidad de transpiración, impermeabilidad y mantenimiento de la calor corporal. Teoría de las capas.

Equipo para las rutas: mochila, saco de dormir, funda vivac, estoreta, tienda de campaña, complementos (bastones, hornillos, linterna frontal y otros).

Material en terreno nevado. Características y criterios de utilización:

Raquetes de nieve.

Piolet.
Grampons.
Altres.
Material per a activitats d'un o més dies:
Material individual i col·lectiu.
Tècniques bàsiques de maneig del material esportiu.
Material de seguretat i primers auxilis.
El transport del material.
Tècniques de reparació, control, manteniment i emmagatzematge del material:
Organització del material esportiu.
Diagnòstic, reparació i verificació del material.
Diagnòstic de deterioració.
Avituallament per a rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevad. Avituallament sòlid i líquid.
Utilització d'equips de comunicació:
Equips de comunicació: radiotransmissors i telefonia mòbil. Funcionament bàsic dels radiotransmissors.
Manteniment dels equips de comunicació. Limitacions funcionals i legals.
Llenguatge radiofònic.
b) Progressió de grups per baixa i mitjana muntanya:
Mètodes d'obtenció d'informació: observació directa en l'activitat, proves tècniques bàsiques, qüestionari i intercanvi d'informació.

Tècniques de progressió en muntanya: en pendent d'herba, pedres, rius, terreny de vegetació espessa, caos de blocs en ascens i descens:

Visualització i elecció de l'itinerari.
Establiment de rutes o itineraris alternatius.
Protocols de seguretat durant la progressió: punts clau.
– Tècniques de progressió en terreny nevad:
Visualització i elecció de l'itinerari.
Tècnica d'ascens i descens amb bastons i raquetes de neu, entre altres. Adaptacions a les característiques individuals. Punts clau relacionats amb la seguretat.
Establiment de rutes alternatives.
Protocols de seguretat durant la progressió:
El ritme de marxa:
Ritme cardíac adequat a l'activitat i al grup. Control del ritme en grup. Consignes cap a les persones participants.
Control dels símptomes de fatiga. Descans, avituallament i hidratació durant l'activitat.
Càlcul del pes que cal transportar.
Avaluació del temps i la distància. Despesa energètica.
Adaptacions a les característiques individuals.
Adaptacions per a persones amb discapacitat:
Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat.
Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia.
Adaptació de consignes i explicacions.
Adaptació d'activitats a les persones amb discapacitat.
c) Tècniques d'orientació:
Orientació per mitjans naturals.
Orientació en situacions de baixa visibilitat.
Càlcul de rumbos: traçar rumbos a punts determinats. Calcular la direcció de marxa entre dos punts.
Orientació del pla amb la brúixola.
Maneig i ús de programes i aplicacions per a GPS:
Configuració del GPS.
El datum.
Mapsource, CompeGPS, OziExplorer, Google Earth, Perfils, altres.
Nocions i fonaments del sistema GPS. Parts del GPS.
Funcions del GPS:
Waypoint, track log, track, trackback, goto i ruta.
Cartografia per a GPS. Mapes ràster, mapes vectorials, calibratge de mapes, crear i editar la ruta, impressió de mapes a escala, models digitals del terreny – DEM.
Comunicació PC-GPS i viceversa per al trasllat de dades.
Utilització i maneig de receptors de GPS.
d) Organització de la pernociació:

Piolet.
Crampones.
Otros.
Material para actividades de uno o más días:
Material individual y colectivo.
Técnicas básicas de manejo del material deportivo.
Material de seguridad y primeros auxilios.
El transporte del material.
Técnicas de reparación, control, mantenimiento y almacenaje del material:
Organización del material deportivo.
Diagnóstico, reparación y verificación del material.
Diagnóstico de deterioro.
Avituallamiento para rutas de baja y media montaña y terreno nevado. Avituallamiento sólido y líquido.
Utilización de equipos de comunicación:
Equipos de comunicación: radiotransmisores y telefonía móvil. Funcionamiento básico de los radiotransmisores.
Mantenimiento de los equipos de comunicación. Limitaciones funcionales y legales.
Lenguaje radiofónico.
b) Progresión de grupos por baja y media montaña:
Métodos de obtención de información: observación directa en la actividad, pruebas técnicas básicas, cuestionario e intercambio de información.

Técnicas de progresión en montaña: en pendiente de hierba, pedras, ríos, terreno de vegetación espesa, caos de bloques en ascenso y descenso:

Visualización y elección del itinerario.
Establecimiento de rutas o itinerarios alternativos.
Protocolos de seguridad durante la progresión: puntos clave
– Técnicas de progresión en terreno nevado:
Visualización y elección del itinerario.
Técnica de ascenso y descenso con bastones y raquetas de nieve, entre otros. Adaptaciones a las características individuales. Puntos clave relacionados con la seguridad.
Establecimiento de rutas alternativas.
Protocolos de seguridad durante la progresión.
El ritmo de marcha:
Ritmo cardíaco adecuado a la actividad y al grupo. Control del ritmo en grupo. Consignas hacia las y los participantes.
Control de los síntomas de fatiga. Descanso, avituallamiento e hidratación durante la actividad
Cálculo del peso que hay que transportar.
Evaluación del tiempo y distancia. Gasto energético.
Adaptaciones a las características individuales.
Adaptaciones para personas con discapacidad:
Aspectos básicos de las características psico-afectivas de las personas con discapacidad.
Ayudas requeridas por la persona con discapacidad hacia la autonomía.
Adaptación de consignas y explicaciones.
Adaptación de actividades a las personas con discapacidad.
c) Técnicas de orientación:
Orientación por medios naturales.
Orientación en situaciones de baja visibilidad.
Cálculo de rumbos: trazar rumbos a puntos determinados. Calcular la dirección de marcha entre dos puntos.
Orientación del plano con la brújula.
Manejo y uso de programas y aplicaciones para GPS:
Configuración del GPS.
El datum.
Mapsource, Compegps, Oziexplorer, Google Earth, Perfils, otros.
Nociones y fundamentos del sistema GPS. Partes del GPS.
Funciones del GPS:
Waypoint, track log, track, trackback, goto y ruta.
Cartografía para GPS. Mapas raster, mapas vectoriales, calibración de mapas, crear y editar track, impresión de mapas a escala, modelos digitales del terreno – DEM.
Comunicación PC – GPS y viceversa para el traslado de datos.
Utilización y manejo de receptores de GPS.
d) Organización de la pernociación:

Legislació sobre l'acampada. Requisits, permisos i procediment:
Legislació d'àmbit estatal.
Legislació d'àmbit autonòmic.
L'acampada:
Tipus d'acampada.
Llocs per a acampar. Condicions topogràfiques i orogràfiques.
Selecció i adequació del lloc per a instal·lar les tendes. Criteris de seguiment.
Estructura i organització d'un campament. Orientació de les tendes segons els vents dominants i altres agents atmosfèrics. Criteris d'organització per a atendre la higiene i el confort.
Muntatge de tendes. Tipus de tendes de campanya.
El bivac:
Elements per a la realització d'un bivac.
Criteris de selecció i d'adaptació del lloc del bivac. Tipus de bivac: bivac planificat, bivac imprevist. Elements de fortuna per a realitzar un bivac d'urgència.
Normes bàsiques de cura i de comportament en el medi natural.
e) Reconeixement de signes meteorològics:
Atmosfera i temps atmosfèric local. Variables meteorològiques; aparells de mesura: funcionament, lectura i interpretació de dades:
Temperatura, sensació tèrmica i inversió tèrmica. Termòmetre, escales.
Pressió atmosfèrica, pressió i altitud, isoterma zero. Baròmetre, unitats de mesura. Altímetre.
Vent, efecte foehn. Anemòmetre i penell.
Radiació solar, mantell niví i radiació. Piranòmetre i heliògraf.
Humitat. Higròmetre, psicròmetre i aspirpsicròmetre.
Precipitacions, classes de precipitacions. Pluviòmetre.
Mapes meteorològics i mapes significatius. Relacions entre variables meteorològiques. Simbologia.
Isòbares, isoterms, isolínies, fronts i altres.
Interpretació de les prediccions meteorològiques, d'avisos de fenòmens adversos i de dades de l'Agència Estatal de Meteorologia o de fonts fiables.
Signes naturals i previsió del temps:
Núvols i boira: gèneres, comportament i previsió de la seua evolució.
Vent: tipus, direcció, intensitat; efectes dels vents en funció de les característiques de l'entorn natural.
Comportament animal i vegetal.
Previsió de l'evolució del temps atmosfèric i mitjançant l'ús del baròmetre i el termòmetre.
El mantell niví:
Característiques del mantell niví.
Allaus: tipus d'allaus.
Proves d'estabilitat.
f) Previsió i socors en muntanya:
Perills en la muntanya:
Perills objectius.
Perills subjectius.
Cerca de persones extraviades.
Actuació davant d'un accident.
Avis a grups de rescat.
Cerca d'ajuda.
Senyals internacionals de socors.
Tècniques de transport d'accidentats:
Elaboració de lliteres de fortuna, escales i tirolines.
Evacuació de l'accidentat.
Protocol de rescat de víctimes en allaus amb arves.
Previ a l'activitat:
Comprovació del funcionament dels arves.
Actuació davant de l'allau:
Avis al grup de rescat.
Inici de la cerca primària.
Cerca secundària.
Cerca terciària.
Sondeig estratègic.
Paleig estratègic.
g) Avaluació de les rutes per baixa i mitjana muntanya i terreny nevats:
Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Legislación sobre acampada. Requisitos, permisos y procedimiento:
Legislación de ámbito estatal.
Legislación de ámbito autonómico.
La acampada:
Tipos de acampada.
Lugares para acampar. Condiciones topográficas y orográficas.
Selección y adecuación del lugar para instalar las tiendas. Criterios de seguridad.
Estructura y organización de un campamento. Orientación de las tiendas según los vientos dominantes y otros agentes atmosféricos. Criterios de organización para atender la higiene y el confort.
Montaje de tiendas. Tipos de tiendas de campaña.
El vivac:
Elementos para la realización de un vivac.
Criterios de selección y adaptación del lugar del vivac. Tipos de vivac: vivac planificado, vivac imprevisto. Elementos de fortuna para realizar un vivac de urgencia.
Normas básicas de cuidado y comportamiento en el medio natural.
e) Reconocimiento de signos meteorológicos:
Atmosfera y tiempo atmosférico local. Variables meteorológicas; aparatos de medida: funcionamiento, lectura e interpretación de datos:
Temperatura, sensación térmica e inversión térmica. Termómetro, escalas.
Presión atmosférica, presión y altitud, isoterma cero. Barómetro, unidades de medida. Altimetro.
Viento, efecto Foehn. Anemómetro y veleta.
Radiación solar, manto nivieo y radiación. Piranómetro y heliógrafo.
Humedad. Higrómetro, psicrómetro y aspirpsicrómetro.
Precipitaciones, clases de precipitaciones. Pluviómetro.
Mapas meteorológicos y mapas significativos. Relaciones entre variables meteorológicas. Simbología:
Isobaras, isotermas, isolíneas, frentes y otros.
Interpretación de las predicciones meteorológicas, de avisos de fenómenos adversos y de datos de la Agencia Estatal de Meteorología o de fuentes fiables.
Signos naturales y previsión del tiempo:
Nubes y niebla: géneros, comportamiento y previsión de su evolución.
Viento: tipos, dirección, intensidad; efectos de los vientos en función de las características del entorno natural.
Comportamiento animal y vegetal.
Previsión de la evolución del tiempo atmosférico utilizando el barómetro y el termómetro.
El manto nivieo:
Características del manto nivieo.
Aludes: tipos de aludes.
Pruebas de estabilidad.
f) Prevención y socorro en montaña:
Peligros en la montaña:
Peligros objetivos.
Peligros subjetivos.
Búsqueda de personas extraviadas.
Actuación ante un accidente.
Aviso grupos de rescate.
Busca de ayuda.
Señales internacionales de socorro.
Técnicas de transporte de accidentados:
Elaboración de camillas de fortuna, escalas y tirolinas.
Evacuación del accidentado.
Protocolo de rescate mediante arvas de víctimas en avalancha.
Previ a la actividad:
Comprobación del funcionamiento de los arvas.
Actuación ante la avalancha:
Aviso grupo de rescate.
Inicio de la búsqueda primaria.
Búsqueda secundaria.
Búsqueda terciaria.
Sondeo estratégico.
Paleo estratégico.
g) Evaluación de las rutas por baja y media montaña y terreno nevado:
Fichas de control de valoración de la actividad. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat.

Recopilació d'informació. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic i valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC. Elaboració de:

Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les i dels participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació i efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i materials utilitzats en l'activitat guiada per baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

6. Mòdul professional: Guia de bicicleta

Codi: 1334

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Prepara els equips i els recursos per a rutes amb bicicleta i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha contrastat la informació sobre la pedalabilitat, la dificultat i la duració prevista de la ruta.

b) S'han determinat els recursos materials i humans per a la preparació d'activitats per itineraris amb bicicleta.

c) S'han seleccionat la bicicleta i el material necessari per a la ruta.

d) S'han determinat les mesures necessàries per a previndre i resoldre les situacions de perill durant el desenvolupament de l'itinerari amb bicicleta.

e) S'ha analitzat la normativa relacionada amb les activitats en el medi natural i la protecció mediambiental que és aplicable a la preparació d'itineraris amb bicicleta.

2. Realitza el manteniment operatiu de la bicicleta i prepara el material necessari per a assegurar-ne el bon estat i el funcionament correcte.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit tècnicament les peces i els components de la bicicleta i la seua funcionalitat.

b) S'han reposat les peces i els components de la bicicleta i el material de reparació deteriorat i s'han mantingut els criteris d'eficàcia recomanats pel fabricant.

c) S'han desmuntat i s'han muntat els elements bàsics de la bicicleta utilitzant les ferramentes específiques.

d) S'han diagnosticat i s'han reparat les avaries bàsiques freqüents de la bicicleta.

e) S'han efectuat les operacions de neteja i greixatge de la bicicleta.

f) S'han utilitzat les ferramentes específiques en la reparació i el manteniment de la bicicleta.

g) S'han realitzat les accions de manteniment preventiu i s'han seguit les instruccions que estableix el fabricant.

3. Dirigeix la progressió de grups per itineraris amb bicicleta i adapta les tècniques a les característiques del terreny i de les i dels participants.

Criteris d'avaluació:

a) S'han determinat les formes d'obtenció d'informació per a valorar el perfil, el nivell tècnic i l'experiència de les persones participants.

Procedimientos de toma de datos en el desarrollo de la actividad.

Recopilación de información. Evaluación interna o autoevaluación y evaluación externa. Encuestas.

Análisis de la actividad, del grupo, del personal técnico, y valoración respecto al programa.

Documentos de evaluación. Fichas de seguimiento. Utilización de las TIC. Elaboración de:

Registros acerca de los comportamientos del grupo. Progresión de las y los participantes en la actividad. Ejecución técnica, efectividad y seguridad.

Registros sobre las actuaciones del personal técnico o guía. Situación y efectividad de la comunicación.

Registro de incidencias y ajuste a los tiempos previstos. Fases de la actividad, tiempos de las intervenciones. Incidencias que afectan a la seguridad del desarrollo de las actividades. Estimación del grado de seguridad de la actividad.

Adecuación de los equipos y materiales utilizados en la actividad guiada por baja y media montaña y terreno nevado.

Elaboración de informes sobre la actividad. Propuestas de medidas correctoras y de mejoras en la programación. Posibles mejoras y creación de nuevas actividades.

6. Módulo profesional: Guía de bicicleta.

Código: 1334

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación

1. Prepara los equipos y recursos para rutas en bicicleta, indicando los procedimientos para comprobar el buen estado y la funcionalidad de los mismos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha contrastado la información sobre la ciclabilidad, dificultad y duración prevista de la ruta.

b) Se han determinado los recursos materiales y humanos para la preparación de actividades por itinerarios en bicicleta

c) Se ha seleccionado la bicicleta y el material necesario para la ruta.

d) Se han determinado las medidas necesarias para prevenir y resolver situaciones de peligro durante el desarrollo del itinerario en bicicleta.

e) Se ha analizado la normativa relacionada con actividades en el medio natural y la protección medioambiental que es aplicable a la preparación de itinerarios en bicicleta.

2. Realiza el mantenimiento operativo de la bicicleta y prepara el material necesario para asegurar su buen estado y correcto funcionamiento.

Criterios de evaluación:

a) Se han descrito técnicamente las piezas y los componentes de la bicicleta y su funcionalidad.

b) Se han repuesto las piezas y componentes de la bicicleta y el material de reparación deteriorado, manteniendo los criterios de eficacia recomendados por el fabricante.

c) Se han desmontado y montado los elementos básicos de la bicicleta utilizando las herramientas específicas.

d) Se han diagnosticado y reparado averías básicas frecuentes de la bicicleta.

e) Se han efectuado las operaciones de limpieza y engrase de la bicicleta.

f) Se han utilizado las herramientas específicas en la reparación y el mantenimiento de la bicicleta.

g) Se han realizado las acciones de mantenimiento preventivo siguiendo las instrucciones establecidas por el fabricante.

3. Dirige la progresión de grupos por itinerarios en bicicleta, adaptando las técnicas a las características del terreno y de las y los participantes.

Criterios de evaluación:

a) Se han determinado las formas de obtención de información para valorar el perfil, nivel técnico y la experiencia de las y los participantes.

b) S'ha proporcionat la informació sobre les característiques i els punts d'interès de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte al medi natural.

c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar i la seua adaptació als diversos tipus de terreny, pendents i possible presència d'altres vehicles o de vianants.

d) S'ha dirigit la bicicleta de manera segura i eficaç per terreny divers fins a mitjana muntanya.

e) S'han adequat les traçades a les dificultats del terreny i a les característiques de les i dels participants i dels vehicles.

f) S'ha circulat per l'entorn urbà i s'ha respectat el codi de circulació.

4. S'orienta en el medi natural i identifica els punts de referència per mitjà d'instruments, mapes i indicis naturals.

Criteris d'avaluació:

a) S'han utilitzat els instruments, els mapes i els indicis naturals per a orientar-se en tota mena de condicions ambientals de muntanya.

b) S'ha interpretat el mapa, el llibre de ruta o roadbook o el GPS durant l'itinerari sense interferir en el ritme de la ruta.

c) S'ha identificat la simbologia pròpia de les descripcions de rutes per a bicicletes.

d) S'han realitzat itineraris alternatius davant de trams amb dificultat i perillositat i s'han seguit els criteris de seguretat.

e) S'han elaborat descripcions de rutes susceptibles de ser utilitzades per altres persones usuàries o personal tècnic.

5. Dirigeix el grup en situacions d'emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en rutes amb bicicleta.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha definit el protocol que cal seguir en casos de perill.

b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident.

c) S'han simulat les adaptacions al mitjà en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos.

d) S'ha previst l'actuació davant d'una avaria mecànica irreparable durant la ruta.

e) S'han previst les actuacions dels tècnics i del grup en cas de necessitat d'evacuació d'algun component del grup.

6. Valora les rutes amb bicicleta i analitza les dades recopilades.

Criteris d'avaluació:

a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat.

b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.

c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles conductes temeràries durant l'activitat.

d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes.

e) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.

f) S'han proposat les mesures correctores dels desajustaments detectats.

g) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.

B. Continguts:

a) Preparació d'equips i recursos per a rutes en bicicleta:

Ressenyes, llibres de ruta, guies i altres fonts d'informació sobre itineraris amb bicicleta i rutes pedalables. Selecció de l'itinerari.

Cicloturisme.

Rutes establides, vies verdes i circuits fixos per a la pràctica de la bicicleta.

Bikeparks.

Rutes urbanes en bicicleta.

Rutes sobre segway, skate-bike, patins o altres vehicles sense motor. Objectius de la ruta. Parades i duració de les fases.

Determinació del material necessari i càlcul de les necessitats per a les activitats d'un o diversos dies. Material esportiu i de seguretat, avituallament i equipament personal i col·lectiu.

Emmagatzematge i transport del material i de les bicicletes.

Serveis complementaris Transport de les persones participants. Consignes tècniques i de seguretat.

b) Se ha proporcionado información sobre las características y puntos de interés del itinerario, el uso del material, y las normas de actuación relacionadas con la seguridad y con el respeto al medio natural.

c) Se han explicado y demostrado las técnicas de progresión que se deben realizar y su adaptación a los diferentes tipos de terreno, pendientes y posible presencia de otros vehículos o de peatones.

d) Se ha dirigido la bicicleta de forma segura y eficaz por terreno variado hasta media montaña.

e) Se han adecuado las trazadas a las dificultades del terreno y a las características de las y los participantes y de los vehículos.

f) Se ha circulado por entorno urbano respetando el código de circulación.

4. Se orienta en el medio natural, identificando los puntos de referencia por medio de instrumentos, mapas e indicios naturales.

Criterios de evaluación:

a) Se han utilizado los instrumentos, mapas e indicios naturales para orientarse en todo tipo de condiciones ambientales de montaña.

b) Se ha interpretado el mapa, roadbook o GPS durante el itinerario sin interferir en el ritmo de la ruta.

c) Se ha identificado la simbología propia de las descripciones de rutas para bicicletas.

d) Se han realizado itinerarios alternativos ante tramos con dificultad y peligrosidad, siguiendo criterios de seguridad.

e) Se han elaborado descripciones de rutas susceptibles de ser utilizadas por otras personas usuarias o personal técnico.

5. Dirige al grupo en situaciones de emergencia, coordinando los recursos y las medidas de seguridad, y aplicando técnicas de rescate y evacuación en rutas en bicicleta.

Criterios de evaluación:

a) Se ha definido el protocolo que hay que seguir en casos de peligro.

b) Se han demostrado las técnicas de aproximación y evacuación en caso de accidente.

c) Se han simulado las adaptaciones al medio en caso de fenómenos atmosféricos peligrosos.

d) Se ha previsto la actuación ante una avería mecánica irreparable durante la ruta.

e) Se han previsto las actuaciones de los técnicos/as y del grupo en caso de necesidad de evacuación de algún componente del grupo.

6. Valora las rutas en bicicleta, analizando los datos recopilados.

Criterios de evaluación:

a) Se han recogido datos sobre la actuación del personal guía y las reacciones del grupo en la actividad.

b) Se han registrado las incidencias relativas a la actividad, a la seguridad y a los tiempos previstos.

c) Se han marcado las pautes que hay que seguir ante posibles conductas temerarias durante la actividad.

d) Se ha valorado la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en las rutas.

e) Se ha rellenado la ficha de valoración de la actividad según el programa de la misma.

f) Se han propuesto medidas correctoras de los desajustes detectados.

g) Se ha elaborado un informe sobre la actividad realizada.

B. Contenidos:

a) Preparación de equipos y recursos para rutas en bicicleta:

Reseñas, roadbooks, guías y otras fuentes de información sobre itinerarios en bicicleta y rutas ciclables. Selección del itinerario.

Cicloturismo.

Rutas establecidas, vías verdes y circuitos fijos para la práctica de la bicicleta.

Bikeparks.

Rutas urbanas en bicicleta.

Rutas sobre segway, skate-bike, patines u otros vehículos sin motor. Objetivos de la ruta. Paradas y duración de las fases.

Determinación del material necesario y cálculo de necesidades para actividades de uno o varios días. Material deportivo y de seguridad, avituallamiento y equipamiento personal y colectivo.

Almacenamiento y transporte del material y de las bicicletas.

Servicios complementarios. Transporte de las personas participantes. Consignas técnicas y de seguridad.

Informació que cal transmetre a les persones participants sobre l'itinerari. Solucions en cas de possibles incidències.

Normativa que pot afectar l'activitat. Normes mediambientals, viàries, de prevenció de riscos i seguretat. Impacte ambiental de l'activitat. Adaptació de la ruta i del material a persones amb discapacitat.

b) Manteniment de la bicicleta:

Mecànica i tipus de bicicleta. Talles i geometries.

Equipament bàsic del taller, ferramentes i recanvis. Tipus, característiques, utilitat, normes de seguretat en la utilització i criteris de manteniment. Materials i productes específics:

Característiques i utilitat d'olis, greixos, antioxidants i pegats, entre altres.

Muntatge i desmuntatge dels components de la bicicleta. Peces i components de la bicicleta:

Sistema de transmissió i tracció: cadena, pedals, bieles, eix de pedaler, casset de pinyons, plats, rodes (radis, coberta, llanda, càmera, fons de llanda, rodets), tancaments ràpids.

Sistema de canvi de velocitats: desviador o canvi de plat, canvi de pinyons, comandaments o controls dels canvis, pota de canvi, cables i fundes de canvis.

Sistema de frens: lleves, sabates, cables i fundes de frens, manetes o palanques de frens.

Sistema de direcció: joc de direcció i pipa de direcció, manillar i potència del manillar.

Sistema de suspensió: forqueta, tisora o suspensió davantera i suspensió posterior.

Sistema estructural: quadre, caixa de pedaler, baines i tirants.

Altres components: selló o seient, anou del selló i tija del selló.

Detecció d'avaries i reposició de peces i components.

Reparacions bàsiques i d'emergència:

Reparacions de la cadena.

Canvis de radi i centrament de rodes. Punxades, canvis de càmera i coberta.

Manteniment preventiu de la bicicleta:

Ajust de direcció.

Canvis de cables.

Centrament i regulació de frens. Estat de les sabates, estat i tensió dels cables.

Regulació de canvis.

Revisió de les juntes d'unió de la forqueta i del quadre.

Manteniment bàsic, emmagatzematge i transport de segways, skate-bikes, patins o altres vehicles sense motor. Indicacions de manteniment del fabricant.

Emmagatzematge de la bicicleta: condicions d'espai, ambientals i mecàniques.

Transport de la bicicleta: mitjans de transport i col·locació.

Neteja i lubricació: procediments, periodicitat, productes i materials necessaris, característiques de l'espai en què es realitza.

Normes de seguretat.

c) Direcció de grups per itineraris en bicicleta:

Maniobres de muntar i desmuntar de la bicicleta en marxa i aturat.

Canvi de velocitats i modificació del desenvolupament en diverses situacions.

Accions tècniques per terrenys variats.

Pedaleig constant i rítmic en posicions assegut i dempeus amb velocitat adequada.

Tècniques d'equilibri, de propulsió i de salt.

Desplaçaments del centre de gravetat en pujades, baixades i revoltes.

Superació d'obstacles.

Descens de rampes i tallats.

Descens per circuits i bikeparks.

Frenades.

Elecció de traçades. Valoracions dels itineraris per trams.

Adaptació de la tècnica a la circulació amb càrrega.

Conducció d'altres vehicles sense motor: segway, skate-bike, snowscoot, patins o altres.

Determinació del nivell de competència de persona usuària en les tècniques bàsiques de progressió:

Nivells d'adquisició del domini tècnic.

Información que hay que transmitir a las y los participantes sobre el itinerario. Soluciones en caso de posibles incidencias.

Normativa que puede afectar a la actividad. Normas medioambientales, viales, de prevención de riesgos y seguridad. Impacto ambiental de la actividad.

Adaptación de la ruta y del material a personas con discapacidad.

b) Mantenimiento de la bicicleta:

Mecánica y tipos de bicicleta. Tallas y geometrías.

Equipamiento básico del taller, herramientas y repuestos. Tipos, características, utilidad, normas de seguridad en la utilización y criterios de mantenimiento. Materiales y productos específicos:

Características y utilidad de aceites, grasas, antioxidantes y parches, entre otros.

Montaje y desmontaje de los componentes de la bicicleta. Piezas y componentes de la bicicleta:

Sistema de transmisión y tracción: cadena, pedales, bielas, eje de pedalier, cassette de piñones, platos, ruedas (radios, cubierta, llanta, cámara, tapafondos, bujes), cierres rápidos.

Sistema de cambio de velocidades: desviador o cambio de plato, cambio de piñones, mandos o controles de los cambios, patilla del cambio, cables y fundas de cambios.

Sistema de frenos: levas, zapatas, cables y fundas de frenos, manetas o palancas de frenos.

Sistema de dirección: juego de dirección y pipa de dirección, manillar y potencia del manillar.

Sistema de suspensión: horquilla, tijera o suspensión delantera y suspensión trasera.

Sistema estructural: cuadro, caja de pedalier, vainas y tirantes.

Otros componentes: sillín o asiento, nuez del sillín y tija del sillín.

Detección de averías y reposición de piezas y componentes.

Reparaciones básicas y de emergencia:

Reparaciones de la cadena.

Cambios de radio y centrado de ruedas. Pinchazos, cambios de cámara y cubierta.

Mantenimiento preventivo de la bicicleta:

Ajuste de dirección.

Cambios de cables.

Centrado y regulación de frenos. Estado de las zapatas, estado y tensión de los cables.

Regulación de cambios.

Revisión de las juntas de unión de la horquilla y del cuadro.

Mantenimiento básico, almacenamiento y transporte de segways, skate bikes, patines u otros vehículos sin motor. Indicaciones de mantenimiento del fabricante.

Almacenamiento de la bicicleta: condiciones de espacio, ambientales y mecánicas.

Transporte de la bicicleta: medios de transporte y colocación.

Limpieza y lubricación: procedimientos, periodicidad, productos y materiales necesarios, características del espacio en que se realiza.

Normas de seguridad.

c) Dirección de grupos por itinerarios en bicicleta:

Maniobras de montar y desmontar de la bicicleta en marcha y en parado.

Cambio de velocidades y modificación del desarrollo en diferentes situaciones.

Acciones técnicas por terrenos variados.

Pedaleo constante y rítmico en posiciones sentado y de pie con velocidad adecuada.

Técnicas de equilibrio, de propulsión y de salto.

Desplazamientos del centro de gravedad en subidas, bajadas y curvas.

Superación de obstáculos.

Descenso de rampas y cortados.

Descenso por circuitos y bikeparks.

Frenadas.

Elección de trazadas. Valoraciones de los itinerarios por tramos.

Adaptación de la técnica a la circulación con carga.

Conducción de otros vehículos sin motor: segway, skate-bike, snowscoot, patines u otros.

Determinación del nivel de competencia del usuario/a en las técnicas básicas de progresión:

Niveles de adquisición del dominio técnico.

Errors en l'execució tècnica. Erros en l'aplicació de l'esforç.

Criteris de valoració.

Instrumentes de recollida d'informació: test, qüestionaris i observació.

Elaboració de proves de nivell.

Interpretació de resultats.

Síntomes de fatiga.

Procediments de conducció de grups en bicicleta:

Selecció i distribució del material esportiu i de seguretat individual i grupal necessari per a desenvolupar l'activitat esportiva.

Adaptació, comprovació i distribució del material. Informació inicial.

Descripció de l'activitat.

Distribució, organització i control del grup. Directrius dels agrupaments i ubicació de les i dels participants.

Transmissió de normes i procediments que cal seguir en ruta i carretera. Instruccions durant l'activitat.

Conducció per diversos tipus de vies.

Col·locació i desplaçament del tècnic durant l'activitat. Lideratge: preses de decisió i estratègies de control.

Gestió de la duració de cadascuna de les activitats. Altres actuacions del personal tècnic.

Recapitulació final i comiat.

Sistemes de comunicació en funció de la zona.

– Orientació en el medi natural:

Lectura i interpretació de guies, mapes, descripcions de rutes i llibres de rutes.

Identificació de punts de referència significatius de l'itinerari.

Reconeixement de punts d'interès de la ruta.

Simbologia específica de les rutes amb bicicleta en guies, descripcions de rutes i llibres de ruta.

Ubicació i col·locació de mapes, descripcions de rutes i llibres de rutes sobre la bicicleta.

Identificació de la ruta sobre el terreny.

Seguiment de rutes i circuits amb GPS.

Ubicació i localització de waypoints sobre la ruta amb GPS.

Identificació d'itineraris alternatius sobre el mapa i sobre el terreny.

Elaboració de perfils d'etapa i llibres de rutes.

d) Direcció del grup en situacions d'emergència:

Sistemes de comunicació amb els serveis d'emergència. Procediments de transmissió de dades sobre les persones usuàries i l'activitat.

Instruccions al grup en cas d'accident.

Reagrupació, assignació de rols i tasques.

Material de seguretat. Eines, farmaciola, vehicle de suport o altres.

Adaptació de les mesures de seguretat a les peculiaritats del recorregut.

Pautes d'actuació davant de la deterioració o la pèrdua del material.

Pautes d'actuació davant d'un accident.

Implementació d'alternatives a la ruta prevista.

e) Valoració de les rutes en bicicleta:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat.

Recopilació d'informació.

Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa.

Enquestes.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del tècnic i valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Elaboració de:

Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les persones participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació, efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat

Errores en la ejecución técnica. Erros en la aplicación del esfuerzo.

Criterios de valoración.

Instrumentos de recogida de información: test, cuestionarios y observación.

Elaboración de pruebas de nivel.

Interpretación de resultados.

Síntomas de fatiga.

Procedimientos de conducción de grupos en bicicleta:

Selección y distribución del material deportivo y de seguridad individual y grupal necesario para desarrollar la actividad deportiva.

Adaptación, comprobación y distribución del material. Información inicial.

Descripción de la actividad.

Distribución, organización y control del grupo. Directrices de los agrupamientos y ubicación de las y los participantes.

Transmisión de normas y procedimientos que hay que seguir en ruta y carretera. Instrucciones durante la actividad.

Conducción por diferentes tipos de vías.

Colocación y desplazamiento del personal técnico durante la actividad. Liderazgo: tomas de decisión y estrategias de control.

Gestión de la duración de cada una de las actividades. Otras actuaciones del personal técnico.

Recapitulación final y despedida.

Sistemas de comunicación en función de la zona.

– Orientación en el medio natural:

Lectura e interpretación de guías, mapas, descripciones de rutas y roadbooks.

Identificación de puntos de referencia significativos del itinerario.

Reconocimiento de puntos de interés de la ruta.

Simbología específica de las rutas en bicicleta en guías, descripciones de rutas y roadbooks.

Ubicación y colocación de mapas, descripciones de rutas y roadbooks sobre la bicicleta.

Identificación de la ruta sobre el terreno.

Seguimiento de rutas y traks con GPS.

Ubicación y localización de waypoints sobre la ruta con GPS.

Identificación de itinerarios alternativos sobre el mapa y sobre el terreno.

Elaboración de perfiles de etapa y roadbooks.

d) Dirección del grupo en situaciones de emergencia:

Sistemas de comunicación con los servicios de emergencia. Procedimientos de transmisión de datos sobre las personas usuarias y la actividad.

Instrucciones al grupo en caso de accidente. Reagrupación, asignación de roles y tareas.

Material de seguridad. Herramientas, botiquín, vehículo de apoyo u otros.

Adaptación de las medidas de seguridad a las peculiaridades del recorrido.

Pautas de actuación ante el deterioro o pérdida del material.

Pautas de actuación ante un accidente.

Implementación de alternativas a la ruta prevista.

e) Valoración de las rutas en bicicleta:

Fichas de control de valoración de la actividad. Tipos.

Procedimientos de toma de datos en el desarrollo de la actividad.

Recopilación de información.

Evaluación interna o autoevaluación y evaluación externa.

Encuestas.

Análisis de la actividad, del grupo, del personal técnico y valoración respecto al programa.

Documentos de evaluación. Fichas de seguimiento. Utilización de las TIC.

Elaboración de:

Registros acerca de los comportamientos del grupo. Progresión de las y los participantes en la actividad. Ejecución técnica, efectivitat y seguridad.

Registros sobre las actuaciones del personal técnico o guía. Situación, efectivitat de la comunicación.

Registro de incidencias y ajuste a los tiempos previstos. Fases de la actividad, tiempos de las intervenciones. Incidencias que afectan a

del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat guiada amb bicicleta.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

7. Mòdul professional: Tècniques de temps lliure

Codi: 1335

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Caracteritza els projectes de temps lliure i analitza el context social i els perfils dels col·lectius destinataris d'aquests.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha identificat el marc sociocultural en el qual se situa el projecte.

b) S'ha valorat la congruència de les activitats del projecte amb les finalitats d'aquest.

c) S'ha justificat la vinculació entre les línies d'actuació del projecte i les característiques de les persones destinatàries.

d) S'han situat en l'organigrama les funcions de l'equip professional implicat en el projecte.

e) S'ha comprovat l'aplicació de la normativa.

2. Organitza activitats lúdiques i de temps lliure i determina els espais i els recursos, així com la normativa en matèria de prevenció i seguretat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han assignat els espais, els recursos i els materials per al desenvolupament d'activitats lúdiques i de temps lliure.

b) S'han seleccionat els jocs per al desenvolupament de les habilitats socials, intel·lectuals i motrius.

c) S'ha argumentat el valor educatiu del joc.

d) S'han tingut en compte els perfils de les persones participants en la proposta dels jocs.

e) S'han tingut en compte les mesures de seguretat i prevenció en l'organització de les activitats de temps lliure educatiu.

f) S'han incorporat les pautes per a l'avaluació de les activitats.

g) S'han adaptat les activitats per a afavorir la participació de persones amb discapacitat.

3. Desenvolupa activitats recreatives i de temps lliure i aplica les tècniques i els recursos d'animació i expressió.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques d'expressió i s'han utilitzat els recursos de diversos àmbits artístics i comunicatius.

b) S'ha adaptat la utilització dels recursos a la participació de persones amb discapacitat, l'evolució dels interessos de les i dels participants i als canvis de l'entorn.

c) S'han reforçat les conductes saludables en la realització de les activitats.

d) S'han utilitzat els recursos audiovisuals i informàtics com a eines d'animació en les activitats de temps lliure.

e) S'han condicionat els espais atenent la potencialitat educativa de les activitats i la participació de les persones amb discapacitat.

f) S'ha argumentat la importància de les tècniques d'expressió per al desenvolupament de la creativitat de les persones usuàries.

4. Desenvolupa les activitats recreatives i de temps lliure en el medi natural i respecta els principis de conservació, sostenibilitat i millora del medi ambient.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat la importància de l'educació mediambiental mitjançant les activitats de temps lliure.

b) S'han aprofitat les característiques del medi natural com a espai per a les activitats recreatives i de temps lliure.

c) S'han aplicat les estratègies i les pautes d'actuació per al desenvolupament d'activitats educatives en el medi natural.

d) S'han generat els entorns segurs i s'han minimitzat els riscos en el medi natural.

la seguridad del desarrollo de las actividades. Estimación del grado de seguridad de la actividad.

Adecuación de los equipos y materiales utilizados en la actividad guiada en bicicleta.

Elaboración de informes sobre la actividad. Propuestas de medidas correctoras y de mejoras en la programación. Posibles mejoras y creación de nuevas actividades.

7. Módulo profesional: Técnicas de tiempo libre.

Código: 1335.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Caracteriza proyectos de tiempo libre, analizando el contexto social y los perfiles de los colectivos destinatarios de los mismos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha identificado el marco sociocultural en el que se sitúa el proyecto.

b) Se ha valorado la congruencia de las actividades del proyecto con las finalidades del mismo.

c) Se ha justificado la vinculación entre las líneas de actuación del proyecto y las características de las personas destinatarias.

d) Se han ubicado en el organigrama las funciones del equipo de profesionales implicado en el proyecto.

e) Se ha comprobado la aplicación de la normativa.

2. Organiza actividades lúdicas y de tiempo libre, determinando los espacios y recursos, así como la normativa en materia de prevención y seguridad.

Criterios de evaluación:

a) Se han asignado espacios, recursos y materiales para el desarrollo de actividades lúdicas y de tiempo libre.

b) Se han seleccionado juegos para el desarrollo de las habilidades sociales, intelectuales y motrices.

c) Se ha argumentado el valor educativo del juego.

d) Se han tenido en cuenta los perfiles de las y los participantes en la propuesta de juegos.

e) Se han tenido en cuenta las medidas de seguridad y prevención en la organización de las actividades de tiempo libre educativo.

f) Se han incorporado pautas para la evaluación de las actividades.

g) Se han adaptado las actividades para favorecer la participación de personas con discapacidad.

3. Desarrolla actividades recreativas y de tiempo libre, aplicando técnicas y recursos de animación y expresión.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado técnicas de expresión, utilizando recursos de distintos ámbitos artísticos y comunicativos.

b) Se ha adaptado la utilización de los recursos a la participación de personas con discapacidad, la evolución de los intereses de las y los participantes y a los cambios del entorno.

c) Se han reforzado las conductas saludables en la realización de las actividades.

d) Se han utilizado recursos audiovisuales e informáticos como herramientas de animación en las actividades de tiempo libre.

e) Se han acondicionado los espacios atendiendo a la potencialidad educativa de las actividades y a la participación de las personas con discapacidad.

f) Se ha argumentado la importancia de las técnicas de expresión para el desarrollo de la creatividad de las personas usuarias.

4. Desarrolla actividades recreativas y de tiempo libre en el medio natural, respetando los principios de conservación, sostenibilidad y mejora del medio ambiente.

Criterios de evaluación:

a) Se ha valorado la importancia de la educación medioambiental a través de las actividades de tiempo libre.

b) Se han aprovechado las características del medio natural como espacio para actividades recreativas y de tiempo libre.

c) Se han aplicado estrategias y pautas de actuación para el desarrollo de actividades educativas en el medio natural.

d) Se han generado entornos seguros, minimizando riesgos en el medio natural.

e) S'han seleccionat els recursos per al desenvolupament de les activitats i els jocs de naturalesa en el medi natural.

f) S'han establert les pautes per a facilitar l'observació i el coneixement de la flora i la fauna en les activitats recreatives en el medi natural.

5. Organitza les activitats de campament, respecta les mesures de prevenció i seguretat i aplica els protocols d'atenció en casos de situacions d'emergència en les activitats que es desenvolupen en el medi natural.

Criteris d'avaluació:

a) S'han elaborat les activitats recreatives complementàries a les rutes i els itineraris en funció dels objectius i les persones usuàries de l'activitat.

b) S'han establert els recursos materials i humans per a establir una acampada individual o col·lectiva respectant les mesures de seguretat establides.

c) S'han organitzat les activitats recreatives i de temps lliure en l'entorn de l'acampada en el medi natural.

d) S'han utilitzat les eines d'orientació en els jocs.

e) S'han formulat les mesures de prevenció de riscos en les activitats d'acampada i els itineraris, ateses les característiques del lloc de desenvolupament.

f) S'han aplicat els protocols d'atenció en casos de situacions d'emergència en les activitats recreatives i de temps lliure en el medi natural.

6. Desenvolupa les activitats de seguiment i d'avaluació de les activitats de temps lliure i selecciona les estratègies, les tècniques i els recursos per a identificar els aspectes susceptibles de millora.

Criteris d'avaluació:

a) S'han valorat els indicadors que cal aplicar en l'avaluació de les activitats recreatives i de temps lliure.

b) S'han omplert els registres de seguiment de les activitats recreatives i de temps lliure.

c) S'han elaborat els informes i les memòries d'avaluació.

d) S'han usat les tecnologies de la informació i la comunicació per al seguiment i l'avaluació de les activitats.

e) S'han transmés els resultats de l'avaluació a les persones implicades.

f) S'ha justificat la importància de l'avaluació en activitats recreatives i de temps lliure.

B. Continguts:

a) Caracterització dels projectes de temps lliure

Oci i temps lliure:

Característiques del temps lliure en la societat.

Anàlisi de la societat i el temps lliure.

Programes de temps lliure per a col·lectius específics: infància i joventut.

Persones adultes i persones de la tercera edat.

Persones amb discapacitat.

Altres col·lectius.

Anàlisi de recursos de temps lliure:

Centres d'activitats recreatives de temps lliure.

Marc legislatiu. Estructura organitzativa i funcional.

b) Organització d'activitats de temps lliure:

El valor educatiu del joc.

El joc:

Tipus i funcions.

Característiques. Evolució del joc.

Ús del joc en l'animació del temps lliure.

Organització i selecció de materials per a les activitats d'oci i temps lliure.

Recursos lúdico-recreatius.

Activitats lúdiques adaptades a persones amb discapacitat.

Organització d'espais d'oci:

Albergs, campaments i granges escolars.

Espais de joc en grans superfícies.

Altres espais (centres hospitalaris, club d'oci, ludoteques i altres).

Parcs d'aventures.

Prevenció i seguretat en espais de temps lliure.

Valoració de la importància de la generació d'entorns segurs en les activitats de temps lliure.

e) Se han seleccionado los recursos para el desarrollo de las actividades y juegos de naturaleza en el medio natural.

f) Se han establecido pautas para facilitar la observación y conocimiento de la flora y la fauna en las actividades recreativas en el medio natural.

5. Organiza actividades de campamento, respetando las medidas de prevención y seguridad y aplicando protocolos de atención en casos de situaciones de emergencia en las actividades desarrolladas en el medio natural.

Criterios de evaluación:

a) Se han elaborado actividades recreativas complementarias a las rutas e itinerarios en función de los objetivos y personas usuarias de la actividad.

b) Se han establecido los recursos materiales y humanos para establecer una acampada individual o colectiva respetando las medidas de seguridad establecidas.

c) Se han organizado las actividades recreativas y de tiempo libre en el entorno de la acampada en el medio natural.

d) Se han utilizado las herramientas de orientación en los juegos.

e) Se han formulado las medidas de prevención de riesgos en las actividades de acampada e itinerarios, atendiendo a las características del lugar de desarrollo.

f) Se han aplicado protocolos de atención en casos de situaciones de emergencia en las actividades recreativas y de tiempo libre en el medio natural.

6. Desarrolla actividades de seguimiento y evaluación de las actividades de tiempo libre, seleccionando estrategias, técnicas y recursos para identificar los aspectos susceptibles de mejora.

Criterios de evaluación:

a) Se han valorado los indicadores que hay que aplicar en la evaluación de las actividades recreativas y de tiempo libre.

b) Se han cumplimentado registros de seguimiento de las actividades recreativas y de tiempo libre.

c) Se han elaborado informes y memorias de evaluación.

d) Se han usado las tecnologías de la información y la comunicación para el seguimiento y evaluación de las actividades.

e) Se han transmitido los resultados de la evaluación a las personas implicadas.

f) Se ha justificado la importancia de la evaluación en actividades recreativas y de tiempo libre.

B. Contenidos:

a) Caracterización de los proyectos de tiempo libre

Ocio y tiempo libre:

Características del tiempo libre en la sociedad.

Análisis de la sociedad y el tiempo libre.

Programas de tiempo libre para colectivos específicos: infancia y juventud.

Personas adultas y personas de la tercera edad.

Personas con discapacidad.

Otros colectivos.

Análisis de recursos tiempo libre:

Centros de actividades recreativas tiempo libre.

Marco legislativo. Estructura organizativa y funcional.

b) Organización de actividades de tiempo libre:

El valor educativo del juego.

El juego:

Tipos y funciones.

Características. Evolución del juego.

Uso del juego en la animación del tiempo libre.

Organización y selección de materiales para las actividades de ocio y tiempo libre.

Recursos lúdico-recreativos.

Actividades lúdicas adaptadas a personas con discapacidad.

Organización de espacios de ocio:

Albergues, campamentos y granjas escuelas.

Espacios de juego en grandes superficies.

Otros espacios (centros hospitalarios, club de ocio, ludotecas y otros).

Parques de aventuras.

Prevención y seguridad en espacios de tiempo libre.

Valoración de la importancia de la generación de entornos seguros en las actividades de tiempo libre.

c) Desenvolupament d'activitats recreatives i temps lliure:
Animació i tècniques d'expressió.
Creativitat, significat i recursos.
Aplicació de tècniques per al desenvolupament de l'expressió oral, plàstica, motriu, musical i audiovisual.
Realització d'activitats per al desenvolupament de l'expressió:
Activitats d'expressió oral, plàstica, musical, audiovisual i motriu.
Jocs per al desenvolupament de les habilitats socials i intel·lectuals.

Jocs per al desenvolupament de conductes saludables.
Jocs per al desenvolupament motor de la persona:
Jocs específics per al desenvolupament motor.
Criteris de selecció dels jocs segons les possibilitats motrius de les persones usuàries.
Els tallers en l'educació en el temps lliure.
Aplicacions dels recursos audiovisuals i informàtics en l'animació de temps lliure.
Disseny d'activitats per al temps lliure a partir de recursos i les tècniques expressives.
Adequació dels recursos expressius a les diverses necessitats de les persones usuàries.
Disseny d'activitats d'oci i de temps lliure normalitzades per a persones amb discapacitat.

d) Desenvolupament d'activitats d'oci i de temps lliure en el medi natural:
Educació ambiental:
Característiques i principis de l'educació ambiental. Ecologia. Meteorologia.
Funcions de l'animador o animadora en l'educació ambiental. Educació ambiental i sostenibilitat.
Marc legislatiu en les activitats en el medi natural.
Ús i manteniment dels recursos en el medi natural.
Activitats recreatives del medi natural:
Observació de la flora i la fauna.
Senderisme i itineraris interpretatius. Adaptació a persones amb discapacitat.
Jocs i activitats mediambientals.
Ecosistema urbà.
Prevenició i seguretat en les activitats de temps lliure en el medi natural.

e) Organització d'activitats de campament:
Organització i desenvolupament d'activitats recreatives d'acampada en el medi natural.
Jocs i activitats recreatives de l'entorn natural:
Orientació en la naturalesa: tècniques i procediments. Mapa i brúixola.
Jocs i carreres d'orientació.
Jocs de naturalesa: rastreig i jocs de pistes.
Rutes i campaments:
Disseny, organització, materials, mesures de seguretat en activitats d'acampada.
Recursos d'excursionisme: relleu i itineraris.
Rutes de reconeixement de l'entorn.
Adaptació a persones amb discapacitat.
Instal·lacions per a la pràctica d'activitats en el medi natural:
Marc legislatiu d'ús de les instal·lacions:
Protocols de seguretat i informació a les persones usuàries.
Situacions d'emergència en el medi natural.

e) Seguiment i avaluació de les activitats de temps lliure:
Avaluació de les activitats d'animació de temps lliure:
Característiques.
Moments de l'avaluació.
Tècniques i instruments per a la realització de l'avaluació en l'àmbit del temps lliure:
Observació.
Entrevistes.
Qüestionaris.
Indicadors d'avaluació.
Elaboració i ompliment de registres de seguiment.
Elaboració de memòries i informes.
Gestió de qualitat en els programes i les activitats de temps lliure.

c) Desarrollo de actividades recreativas y tiempo libre:
Animación y técnicas de expresión.
Creatividad, significado y recursos.
Aplicación de técnicas para el desarrollo de la expresión oral, plástica, motriz, musical y audiovisual.
Realización de actividades para el desarrollo de la expresión:
Actividades de expresión oral, plástica, musical, audiovisual y motriz.
Juegos para el desarrollo de las habilidades sociales e intelectuales.
Juegos para el desarrollo de conductas saludables.
Juegos para el desarrollo motor de la persona:
Juegos específicos para el desarrollo motor.
Criterios de selección de los juegos según las posibilidades motrices de las personas usuarias.
Los talleres en la educación en el tiempo libre.
Aplicaciones de los recursos audiovisuales e informáticos en la animación de tiempo libre.
Diseño de actividades para el tiempo libre a partir de recursos y técnicas expresivas.
Adecuación de los recursos expresivos a las diferentes necesidades de las personas usuarias.
Diseño de actividades de ocio y tiempo libre normalizadas para personas con discapacidad.

d) Desarrollo de actividades de ocio y tiempo libre en el medio natural:
Educación ambiental:
Características y principios de la educación ambiental. Ecología. Meteorología.
Funciones del animador o animadora en la educación ambiental. Educación ambiental y sostenibilidad.
Marco legislativo en las actividades en el medio natural.
Uso y mantenimiento de los recursos en el medio natural.
Actividades recreativas del medio natural:
Observación flora y fauna.
Senderismo e itinerarios interpretativos. Adaptación a personas con discapacidad.
Juegos y actividades medioambientales.
Ecosistema urbano.
Prevenición y seguridad en las actividades de tiempo libre en el medio natural.

e) Organización de actividades de campamento:
Organización y desarrollo de actividades recreativas de acampada en el medio natural.
Juegos y actividades recreativas del entorno natural:
Orientación en la naturaleza: técnicas y procedimientos. Mapa y brújula.
Juegos y carreras de orientación.
Juegos de naturaleza: rastreo y juegos de pistas.
Rutas y campamentos:
Diseño, organización, materiales, medidas de seguridad en actividades de acampada.
Recursos de excursionismo: relieve e itinerarios.
Rutas de reconocimiento del entorno.
Adaptación a personas con discapacidad.
Instalaciones para la práctica de actividades en el medio natural:
Marco legislativo de uso de las instalaciones:
Protocolos de seguridad e información a las personas usuarias.
Situaciones de emergencia en el medio natural.

e) Seguimiento y evaluación de las actividades de tiempo libre:
Evaluación de las actividades de animación de tiempo libre:
Características.
Momentos de la evaluación.
Técnicas e instrumentos para realización de la evaluación en el ámbito del tiempo libre:
Observación.
Entrevistas.
Cuestionarios.
Indicadores de evaluación.
Elaboración y cumplimiento de registros de seguimiento.
Elaboración de memorias e informes.
Gestión de calidad en los programas y actividades de tiempo libre.

8. Mòdul professional: Tècniques de natació
Codi: 1336

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Prepara les activitats lúdiques en el medi aquàtic i combina les habilitats i les destreses bàsiques en condicions de seguretat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han justificat les adaptacions que cal realitzar per al desenvolupament de les habilitats i les destreses motrius bàsiques en el medi aquàtic.

b) S'han relacionat les activitats lúdiques en l'aigua amb les habilitats motrius que s'hi desenvolupen.

c) S'han assignat els materials en funció del caràcter recreatiu de les activitats.

d) S'ha demostrat el control de l'orientació espacial durant la realització de capbussades, desplaçaments, girs i maneig d'objectes, i s'han combinat les possibles variants.

e) S'ha coordinat la respiració en el medi aquàtic i els moments d'apnea amb la propulsió i la flotació en la realització de les habilitats.

f) S'han seguit els criteris de seguretat en la selecció i la realització de les activitats i en l'ús de l'espai i dels materials.

2. Domina l'estil de nadada crol i coordina la posició, les accions tècniques propulsives i equilibradores i la respiració.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil crol.

b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil crol a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.

c) S'ha adaptat la dinàmica de la respiració a la intensitat de nadada.

d) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de nadada contínua a crol.

e) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida de crol.

3. Domina l'estil de nadada esquena i coordina la posició i les accions tècniques propulsives, equilibradores i respiració.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil esquena.

b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil esquena a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.

c) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de natació contínua a esquena.

d) S'ha adoptat la posició hidrodinàmica específica per a l'estil esquena.

e) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida d'esquena.

4. Domina l'estil de nadada braça i coordina la posició, les accions tècniques propulsives i la respiració.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil braça.

b) S'han adaptat les fases respiratòries a les fases de la puntada i de la brazada.

c) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil braça a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.

d) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de nadada contínua a braça.

e) S'ha adoptat la posició hidrodinàmica de desplaçament específica en l'estil braça.

f) S'ha adaptat l'estil braça a situacions d'apnea en desplaçaments subaquàtics.

g) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida de braça.

5. Realitza la coordinació bàsica de l'estil de natació papallona i incorpora les accions segmentàries en el moviment ondulatori.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil papallona.

8. Módulo profesional: Técnicas de natación.
Código: 1336.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Prepara actividades lúdicas en el medio acuático, combinando las habilidades y destrezas básicas en condiciones de seguridad.

Criterios de evaluación:

a) Se han justificado las adaptaciones que hay que realizar para el desarrollo de las habilidades y destrezas motrices básicas en el medio acuático.

b) Se han relacionado las actividades lúdicas en el agua con las habilidades motrices que se desarrollan en las mismas.

c) Se han asignado los materiales en función del carácter recreativo de las actividades.

d) Se ha demostrado control de la orientación espacial durante la realización de zambullidas, desplazamientos, giros y manejo de objetos, combinando las posibles variantes.

e) Se ha coordinado la respiración en el medio acuático y los momentos de apnea con la propulsión y la flotación en la realización de las habilidades.

f) Se han seguido criterios de seguridad en la selección y realización de las actividades y en el uso del espacio y de los materiales.

2. Domina el estilo de nado crol, coordinando la posición, las acciones técnicas propulsivas y equilibradoras y la respiración.

Criterios de evaluación:

a) Se ha justificado la aplicación de los principios generales de avance en el agua a la técnica de ejecución del estilo crol.

b) Se han aplicado los fundamentos técnicos del estilo crol a su ejecución práctica desde un punto de vista de eficacia y exigencia técnica.

c) Se ha adaptado la dinámica de la respiración a la intensidad de nado.

d) Se ha integrado el viraje específico en la acción de nado continuo a crol.

e) Se han seguido criterios de seguridad y eficiencia en la realización de la salida de crol.

3. Domina el estilo de nado espalda, coordinando la posición y las acciones técnicas propulsivas, equilibradoras y respiración.

Criterios de evaluación:

a) Se ha justificado la aplicación de los principios generales de avance en el agua a la técnica de ejecución del estilo espalda.

b) Se han aplicado los fundamentos técnicos del estilo espalda a su ejecución práctica desde un punto de vista de eficacia y exigencia técnica.

c) Se ha integrado el viraje específico en la acción de nado continuo a espalda.

d) Se ha adoptado la posición hidrodinámica específica para el estilo espalda.

e) Se han seguido criterios de seguridad y eficiencia en la realización de la salida de espalda.

4. Domina el estilo de nado braza, coordinando la posición, las acciones técnicas propulsivas y la respiración.

Criterios de evaluación:

a) Se ha justificado la aplicación de los principios generales de avance en el agua a la técnica de ejecución del estilo braza.

b) Se han adaptado las fases respiratorias a las fases de la patada y de la brazada.

c) Se han aplicado los fundamentos técnicos del estilo braza a su ejecución práctica desde un punto de vista de eficacia y exigencia técnica.

d) Se ha integrado el viraje específico en la acción de nado continuo a braza.

e) Se ha adoptado la posición hidrodinámica de desplazamiento específica en el estilo braza.

f) Se ha adaptado el estilo braza a situaciones de apnea en desplazamientos subacuáticos.

g) Se han seguido criterios de seguridad y eficiencia en la realización de la salida de braza.

5. Realiza la coordinación básica del estilo de nado mariposa, incorporando las acciones segmentarias en el movimiento ondulatorio.

Criterios de evaluación:

a) Se ha justificado la aplicación de los principios generales de avance en el agua a la técnica de ejecución del estilo mariposa.

b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil papallona a la seua execució pràctica de manera elemental.

c) S'ha adoptat un moviment global del cos que descriu una trajectòria ondulatòria.

d) S'executen les diverses fases en les accions de braços i cames que contribueixen a la propulsió, la preparació i el recobriment.

e) S'ha realitzat la coordinació braços-respiració, braços-cames i cames-respiració.

f) S'ha completat un trajecte de 25 m de nadada i s'han coordinat les accions de braçada i puntada de l'estil papallona.

6. Domina els estils de natació sota els criteris d'eficiència i velocitat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han realitzat 200 m de nadada en estil de crol, sense parades en menys de quatre minuts i quinze segons.

b) S'han realitzat 200 m de nadada en estil esquena, sense parades en menys de cinc minuts.

c) S'han realitzat 200 m de nadada en estil braça, sense parades en menys de cinc minuts.

d) S'han realitzat 50 m de nadada en estil crol, sense parades en menys de cinquanta segons.

e) S'han realitzat 50 m de nadada en estil esquena, sense parades en menys d'un minut.

f) S'han realitzat 50 m de nadada en estil braça, sense parades en menys d'un minut.

g) S'han realitzat 15 m de nadada subaquàtica en apnea.

B. Continguts:

a) Preparació d'activitats lúdiques en l'aigua:

Habilitats i destreses bàsiques.

Familiarització.

Respiració, apnees i respiracions dinàmiques:

Adaptació de la respiració al medi aquàtic:

Adaptació de la respiració als moviments dins de l'aigua (propulsions elementals i complexes).

Ritmes respiratoris.

Flotació:

Flotacions parcials i globals amb elements auxiliars.

Flotacions amb ajuda.

Flotacions i moments respiratoris; variacions de volum inspiratori, apnea.

Flotació, posicions segmentàries i situació respecte de l'horitzontalitat.

Propulsió:

Propulsions parcials (amb material auxiliar i sense material auxiliar).

Propulsions globals (amb material auxiliar i sense material auxiliar).

Combinació de superfícies propulsives.

Jocs, tasques i activitats lúdiques apropiades per al desenvolupament de la fase d'adaptació al medi aquàtic.

Desplaçaments:

Desplaçaments amb canvis de sentit i de direcció.

Desplaçaments basats en tècniques esportives.

Entrades a l'aigua:

Dempeus, de cap i de genolls.

Amb salt i sense salt.

Amb material auxiliar i sense material auxiliar.

Combinacions amb altres habilitats.

Girs en l'aigua:

Eixos de gir.

Associació dels girs als desplaçaments i als nivells de profunditat.

Llançaments i recepcions:

Distància i precisió.

Recepcions estàtiques i en moviment.

Jocs, tasques i activitats lúdiques apropiades per al desenvolupament de la fase de domini del medi aquàtic.

b) Domini de l'estil de nadada crol:

L'estil crol, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica:

Posició del cos.

Acció dels braços.

Acció de les cames.

Respiració.

b) Se han aplicado los fundamentos técnicos del estilo mariposa a su ejecución práctica de manera elemental.

c) Se ha adoptado un movimiento global del cuerpo que describe una trayectoria ondulatoria.

d) Se ejecutan las diferentes fases en las acciones de brazos y piernas contribuyendo a la propulsión, preparación y recobro.

e) Se ha realizado la coordinación brazos-respiración, brazos-piernas y piernas-respiración.

f) Se ha completado un trayecto de 25 m. de nado coordinando las acciones de brazada y patada del estilo mariposa.

6. Domina los estilos de natación bajo criterios de eficiencia y velocidad.

Criterios de evaluación:

a) Se han realizado 200 m de nado en estilo de crol, sin paradas en menos de cuatro minutos y quince segundos.

b) Se han realizado 200 m de nado en estilo espalda, sin paradas en menos de cinco minutos.

c) Se han realizado 200 m de nado en estilo braza, sin paradas en menos de cinco minutos.

d) Se han realizado 50 m de nado en estilo crol, sin paradas en menos de cincuenta segundos.

e) Se han realizado 50 m de nado en estilo espalda, sin paradas en menos de un minuto.

f) Se han realizado 50 m de nado en estilo braza, sin paradas en menos de un minuto.

g) Se han realizado 15 m de nado subacuático en apnea.

B. Contenidos:

a) Preparación de actividades lúdicas en el agua:

Habilidades y destrezas básicas.

Familiarización.

Respiración, apneas y respiraciones dinámicas:

Adaptación de la respiración al medio acuático:

Adaptación de la respiración a los movimientos dentro del agua (propulsiones elementales y complejas).

Ritmos respiratorios.

Flotación:

Flotaciones parciales y globales con elementos auxiliares.

Flotaciones con ayuda.

Flotaciones y momentos respiratorios; variaciones de volumen inspiratorio, apnea.

Flotación, posiciones segmentarias y situación respecto a la horizontalidad.

Propulsión:

Propulsiones parciales (con y sin material auxiliar).

Propulsiones globales (con y sin material auxiliar).

Combinación de superficies propulsoras.

Juegos, tareas y actividades lúdicas apropiadas para el desarrollo de la fase de adaptación al medio acuático.

Desplazamientos:

Desplazamientos con cambios de sentido y de dirección.

Desplazamientos basados en técnicas deportivas.

Entradas al agua:

De pie, de cabeza y de rodillas.

Con y sin salto.

Con y sin material auxiliar.

Combinaciones con otras habilidades.

Giros en el agua:

Ejes de giro.

Asociación de los giros a los desplazamientos y a los niveles de profundidad.

Lanzamientos y recepciones:

Distancia y precisión.

Recepciones estáticas y en movimiento.

Juegos, tareas y actividades lúdicas apropiadas para el desarrollo de la fase de dominio del medio acuático.

b) Dominio del estilo de nado crol:

El estilo crol, técnica, ejercicios de asimilación y ejecución práctica:

Posición del cuerpo.

Acción de los brazos.

Acción de las piernas.

Respiración.

Coordinació.
Viratge de crol. Eixos de gir.
Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució tècnica.

Eixides de crol.
Adaptacions de l'estil crol al waterpolo: posició corporal i accions propulsives.

c) Domini de l'estil de natació esquena:
L'estil esquena, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica:

Posició del cos.
Acció dels braços.
Acció de les cames.
Respiració.
Coordinació.
Viratge d'esquena. Eixos de gir.
Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució pràctica.

Eixida d'esquena.
Adaptacions de l'estil esquena al waterpolo: posició corporal i accions propulsives.

d) Domini de l'estil de nadada braça:
L'estil braça, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica:

Posició del cos.
Acció dels braços.
Acció de les cames.
Respiració.
Coordinació.
Viratge de braça. Eixos de gir. Braçada subaquàtica. Coordinació del viratge amb la nadada contínua.

Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució pràctica.

Eixida de braça.
Natació subaquàtica. Rescat d'objectes.
Iniciació als arrossegaments.
Adaptacions de l'estil braça al waterpolo: posició corporal i accions propulsives. La patada egg beater.

e) Coordinació de l'estil papallona:
L'estil papallona, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica:

Posició del cos.
Acció dels braços.
Acció de les cames.
Respiració.
Coordinació.
f) Eficiència i velocitat en els estils de crol, esquena i braça:
Desenvolupament de la velocitat en l'estil crol.
Desenvolupament de la velocitat en l'estil esquena.
Desenvolupament de la velocitat en l'estil braça.
Desenvolupament de la resistència en l'estil crol.
Desenvolupament de la resistència en l'estil esquena.
Desenvolupament de la resistència en l'estil braça.
Desenvolupament de la capacitat de natació subaquàtica en apnea.

9. Mòdul professional: Socorrisme en el medi natural
Codi: 1337

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Realitza la valoració inicial de l'assistència en una urgència i analitza els riscos, els recursos disponibles i el tipus d'ajuda necessària.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha justificat la manera d'assegurar la zona i les maniobres necessàries per a accedir a l'accidentat, proposa la millor forma d'accés i identifica els possibles riscos.

b) S'han seguit les pautes d'actuació segons el protocol per a la valoració inicial d'un accidentat.

c) S'han valorat les situacions de risc vital i s'han definit les actuacions que comporten.

Coordinación.
Viraje de crol. Ejes de giro.
Fases en la ejecución del viraje, ejercicios de aplicación y ejecución técnica.

Salidas de crol.
Adaptaciones del estilo crol al waterpolo: posición corporal y acciones propulsivas.

c) Dominio del estilo de nado espalda:
El estilo espalda, técnica, ejercicios de asimilación y ejecución pràctica:

Posición del cuerpo.
Acción de los brazos.
Acción de las piernas.
Respiración.
Coordinación.
Viraje de espalda. Ejes de giro.
Fases en la ejecución del viraje, ejercicios de aplicación y ejecución pràctica.

Salida de espalda.
Adaptaciones del estilo espalda al waterpolo: posición corporal y acciones propulsivas.

d) Dominio del estilo de nado braza:
El estilo braza, técnica, ejercicios de asimilación y ejecución pràctica:

Posición del cuerpo.
Acción de los brazos.
Acción de las piernas.
Respiración.
Coordinación.
Viraje de braza. Ejes de giro. Brazada subacuática. Coordinación del viraje con el nado continuo.

Fases en la ejecución del viraje, ejercicios de aplicación y ejecución pràctica.

Salida de braza.
Nado subacuático. Rescate de objetos.
Iniciación a los arrastres.
Adaptaciones del estilo braza al waterpolo: posición corporal y acciones propulsivas. La patada egg beater.

e) Coordinación del estilo mariposa:
El estilo mariposa, técnica, ejercicios de asimilación y ejecución pràctica:

Posición del cuerpo.
Acción de los brazos.
Acción de las piernas.
Respiración.
Coordinación.
f) Eficiencia y velocidad en los estilos de crol, espalda y braza:
Desarrollo de la velocidad en el estilo crol.
Desarrollo de la velocidad en el estilo espalda.
Desarrollo de la velocidad en el estilo braza.
Desarrollo de la resistencia en el estilo crol.
Desarrollo de la resistencia en el estilo espalda.
Desarrollo de la resistencia en el estilo braza.
Desarrollo de la capacidad de nado subacuático en apnea.

9. Módulo profesional: Socorrismo en el medio natural.
Código: 1337.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Realiza la valoración inicial de la asistencia en una urgencia, analizando los riesgos, los recursos disponibles y el tipo de ayuda necesaria.

Criterios de evaluación:

a) Se ha justificado la forma de asegurar la zona y las maniobras necesarias para acceder al accidentado, proponiendo la mejor forma de acceso e identificando los posibles riesgos.

b) Se han seguido las pautas de actuación según protocolo para la valoración inicial de un accidentado.

c) Se han valorado situaciones de riesgo vital y se han definido las actuaciones que conllevan.

d) S'han discriminat els casos i les circumstàncies en què no s'ha d'intervindre i les tècniques que no ha d'aplicar la primera persona que intervé de manera autònoma.

e) S'han aplicat les tècniques d'autoprotecció en la manipulació de persones accidentades.

f) S'ha revisat el contingut mínim d'una farmaciola d'urgències i les indicacions dels productes i els medicaments.

g) S'han determinat les prioritats d'actuació en funció de la gravetat i el tipus de lesions i les tècniques de primers auxilis que s'han d'aplicar.

h) S'han identificat els factors que predisposen a l'ansietat en les situacions d'accident, emergència i dol.

2. Aplica les tècniques de suport vital i primers auxilis i segueix els protocols establits.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques d'obertura de la via aèria.

b) S'han aplicat les tècniques de suport vital segons el protocol establert.

c) S'han aplicat les tècniques bàsiques i els instrumentals de reanimació cardiopulmonar sobre els maniquins i s'han utilitzat inclusivament un equip d'oxigenoteràpia i un desfibril·lador automàtic.

d) S'han indicat les causes, els símptomes, les pautes d'actuació i els aspectes preventius en les lesions, les patologies o els traumatismes més significatius, en funció del medi en què es desenvolupa l'activitat.

e) S'han aplicat primers auxilis davant d'una simulació de patologies orgàniques d'urgència i de lesions per agents físics, químics i biològics.

f) S'han descrit les estratègies bàsiques de comunicació amb el suposat accidentat i els seus acompanyants en funció dels diversos estats emocionals.

g) S'han especificat les tècniques per a controlar una situació de dol, ansietat i angoixa o agressivitat.

3. Aplica els mètodes de mobilització i immobilització que permeten l'evacuació de l'accidentat i segueix els protocols establits.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat la importància de l'autocontrol i d'infondre confiança i optimisme a l'accidentat durant tota l'actuació.

b) S'han especificat les tècniques per a superar psicològicament el fracàs en la prestació de l'auxili.

c) S'han identificat i s'han aplicat els mètodes bàsics per a efectuar el rescat d'un accidentat.

d) S'han aplicat els mètodes d'immobilització en cas de trasllat del suposat accidentat.

e) S'han confeccionat lliteres i sistemes per a la immobilització i el transport de pacients i accidentats i s'han utilitzat materials convencionals i inespecífics o mitjans de fortuna.

4. Desenvolupa els programes d'autoentrenament i relaciona els paràmetres d'aquests i les mesures complementàries amb els requeriments físics i tècnics del personal guia i del personal socorrista.

Criteris d'avaluació:

a) S'han avaluat les tècniques específiques i les capacitats condicionals que requereixen els diferents tipus de recorreguts pel medi natural.

b) S'han valorat les tècniques específiques i les capacitats condicionals que requereixen els rescats terrestres i aquàtics.

c) S'ha adoptat un pla d'autoentrenament de les tècniques específiques i de les capacitats condicionals requerides en els diferents tipus de recorreguts pel medi natural.

d) S'ha adoptat un pla d'autoentrenament de les tècniques específiques i de les capacitats condicionals requerides en les maniobres de rescat terrestre i aquàtic.

e) S'han argumentat les mesures complementàries que cal introduir en un programa d'entrenament per a millorar-ne l'eficàcia.

f) S'han estimat les quantitats d'aliments i d'hidratació per als itineraris de diferents tipus, intensitats i duracions.

g) S'han aplicat les tècniques que faciliten la recuperació després dels diferents tipus d'esforç físic.

h) S'han fet les maniobres bàsiques de massatge de recuperació.

d) Se han discriminado los casos y circunstancias en los que no se debe intervenir y las técnicas que no debe aplicar la primera persona que interviene de forma autónoma.

e) Se han aplicado las técnicas de autoprotección en la manipulación de personas accidentadas.

f) Se ha revisado el contenido mínimo de un botiquín de urgencias y las indicaciones de los productos y medicamentos.

g) Se han determinado las prioridades de actuación en función de la gravedad y el tipo de lesiones y las técnicas de primeros auxilios que se deben aplicar.

h) Se han identificado los factores que predisponen a la ansiedad en las situaciones de accidente, emergencia y duelo.

2. Aplica técnicas de soporte vital y primeros auxilios, siguiendo los protocolos establecidos.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado técnicas de desobstrucción de la vía aérea.

b) Se han aplicado técnicas de soporte vital según el protocolo establecido.

c) Se han aplicado las técnicas básicas e instrumentales de reanimación cardiopulmonar sobre maniqués, inclusive utilizando equipo de oxigenoterapia y desfibrilador automático.

d) Se han indicado las causas, los síntomas, las pautas de actuación y los aspectos preventivos en las lesiones, patologías o traumatismos más significativos, en función del medio en el que se desarrolla la actividad.

e) Se han aplicado primeros auxilios ante simulación de patologías orgánicas de urgencia y de lesiones por agentes físicos, químicos y biológicos.

f) Se han descrito las estrategias básicas de comunicación con el supuesto accidentado y sus acompañantes en función de diferentes estados emocionales.

g) Se han especificado las técnicas para controlar una situación de duelo, ansiedad y angustia o agresividad.

3. Aplica métodos de movilización e inmovilización que permiten la evacuación del accidentado siguiendo los protocolos establecidos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha valorado la importancia del autocontrol y de infundir confianza y optimismo al accidentado durante toda la actuación.

b) Se han especificado las técnicas para superar psicológicamente el fracaso en la prestación del auxilio.

c) Se han identificado y aplicado los métodos básicos para efectuar el rescate de un accidentado.

d) Se han aplicado los métodos de inmovilización en caso de traslado del supuesto accidentado.

e) Se han confeccionado camillas y sistemas para la inmovilización y transporte de enfermos y accidentados, utilizando materiales convencionales e inespecíficos o medios de fortuna.

4. Desarrolla programas de autoentrenamiento relacionando los parámetros de los mismos y las medidas complementarias con los requerimientos físicos y técnicos del personal guía y del personal socorrista.

Criterios de evaluación:

a) Se han evaluado las técnicas específicas y las capacidades condicionales que requieren los distintos tipos de recorridos por el medio natural.

b) Se han valorado las técnicas específicas y las capacidades condicionales que requieren los rescates terrestres y acuáticos.

c) Se ha adoptado un plan de autoentrenamiento de las técnicas específicas y de las capacidades condicionales requeridas en los distintos tipos de recorridos por el medio natural.

d) Se ha adoptado un plan de autoentrenamiento de las técnicas específicas y de las capacidades condicionales requeridas en las maniobras de rescate terrestre y acuático.

e) Se han argumentado las medidas complementarias que hay que introducir en un programa de entrenamiento para mejorar su eficacia.

f) Se han estimado las cantidades de alimentos y de hidratación para itinerarios de diferentes tipos, intensidades y duraciones.

g) Se han aplicado las técnicas que facilitan la recuperación tras los distintos tipos de esfuerzo físico.

h) Se han realizado las maniobras básicas de masaje de recuperación.

5. Supervisa i vigila la zona de bany d'un espai aquàtic natural, condiciona els recursos materials de rescat i analitza els factors de risc i els protocols d'actuació.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat els procediments de comprovació de les característiques i les condicions que han de complir les zones de bany públiques i les zones de vigilància en els espais aquàtics naturals.

b) S'han analitzat les actituds, les aptituds i les funcions del personal socorrista i la seua responsabilitat en la seguretat i en la prevenció de riscos.

c) S'ha comprovat la funcionalitat i la seguretat dels materials de salvament i socorrisme utilitzats en els espais aquàtics naturals.

d) S'han verificat les adaptacions dels sistemes específics de comunicació per al seu ús en els espais aquàtics naturals, així com el seu manteniment.

e) S'ha seguit el protocol de seguretat i de prevenció de riscos relatiu a la seua àrea de responsabilitat.

f) S'han valorat les dades sobre els accidents i les víctimes d'ofegament en les zones de bany públic i se n'han analitzat les causes.

g) S'han seguit els protocols d'actuació davant de les conductes potencialment perilloses de les persones usuàries d'un espai aquàtic.

h) S'han aplicat els protocols d'anàlisi de les condicions ambientals, de les condicions naturals de l'espai aquàtic i de la fauna i la flora de la zona de bany.

6. Aplica les tècniques específiques de rescat en el medi aquàtic i segueix els protocols de salvament i rescat en entorns simulats d'accident o situació d'emergència.

Criteris d'avaluació:

a) S'han exercit les funcions encomanades en els simulacres de rescat d'accidentats en el medi aquàtic.

b) S'han decidit la intervenció i les maniobres que s'han de realitzar, en funció de la situació del suposat accidentat, de la resta de persones usuàries, de l'entorn i les pròpies condicions.

c) S'han seleccionat els materials que s'han d'utilitzar amb relació al tipus d'intervenció i les vies d'evacuació de l'accidentat en el medi aquàtic natural.

d) S'han demostrat les tècniques d'intervenció pel que fa a: entrades a l'aigua, aproximació, control, remolc de maniquí i extracció d'un accidentat conscient i inconscient, amb material i sense material.

e) S'han executat les tècniques de natació en el medi aquàtic i s'han adaptat a les condicions de l'entorn.

f) S'han descrit les normes que cal seguir i s'han demostrat les tècniques d'escapoliment davant d'un accidentat conscient en procés d'ofegament.

g) S'han realitzat amb seguretat i eficàcia les tècniques següents:

– Entrades a l'aigua en funció de l'accessibilitat, la proximitat i les característiques de l'aigua.

– Tècniques natatòries d'aproximació a l'accidentat.

– 300 m de natació lliure, vestit amb pantalons i samarreta, en un temps màxim de huit minuts.

– Mantindre's surant en l'aigua amb els braços alçats, amb els colzes per damunt de l'aigua, sense desplaçar-se.

– Tècniques de subjecció i remolc de la víctima mantenint les seues vies respiratòries fora de l'aigua.

– Capbussada, més cinquanta metres de natació lliure, més immersió a una profunditat de dos metres, com a mínim, per a recollir un maniquí de competició i remolcar-lo, amb una presa correcta, durant cinquanta metres, i fer-ho en un temps màxim de 3 minuts i 30 segons.

– Remolcar un possible accidentat sense aletes, al llarg de 100 metres, i fer quatre tècniques diferents, en un temps màxim de 4 minuts.

– Remolcar un accidentat, de pes i flotabilitat mitjana, amb aletes, al llarg de 100 metres, i utilitzar una sola tècnica lliure, en un temps màxim de 3 minuts i 45 segons.

– Realitzar l'extracció de l'aigua d'un possible accidentat conscient / inconscient i sense afectació medul·lar, d'acord amb els protocols, i aplicar la tècnica correctament, després d'haver-lo remolcat 100 metres.

5. Supervisa y vigila la zona de baño de un espacio acuático natural y acondiciona los recursos materiales de rescate, analizando los factores de riesgo y los protocolos de actuación.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado procedimientos de comprobación de las características y condiciones que deben cumplir las zonas de baño públicas y las zonas de vigilancia en los espacios acuáticos naturales.

b) Se han analizado las actitudes, aptitudes y funciones del personal socorrista y su responsabilidad en la seguridad y en la prevención de riesgos.

c) Se ha comprobado la funcionalidad y la seguridad de los materiales de salvamento y socorrismo utilizados en los espacios acuáticos naturales.

d) Se han verificado las adaptaciones de los sistemas específicos de comunicación para su uso en los espacios acuáticos naturales, así como su mantenimiento.

e) Se ha seguido el protocolo de seguridad y de prevención de riesgos relativo a su área de responsabilidad.

f) Se han valorado los datos sobre accidentes y víctimas de ahogamiento en las zonas de baño público y se han analizado sus causas.

g) Se han seguido los protocolos de actuación frente a las conductas potencialmente peligrosas de las personas usuarias de un espacio acuático.

h) Se han aplicado los protocolos de análisis de las condiciones ambientales, de las condiciones naturales del espacio acuático y de la fauna y flora de la zona de baño.

6. Aplica técnicas específicas de rescate en el medio acuático siguiendo protocolos de salvamento y rescate en entornos simulados de accidente o situación de emergencia.

Criterios de evaluación:

a) Se han desempeñado las funciones encomendadas en los simulacros de rescate de accidentados en el medio acuático.

b) Se ha decidido la intervención y las maniobras que se han de realizar, en función de la situación del supuesto accidentado, del resto de usuarios/as, del entorno y las propias condiciones.

c) Se han seleccionado los materiales que han de utilizarse en relación con el tipo de intervención y las vías de evacuación del accidentado en el medio acuático natural.

d) Se han demostrado las técnicas de intervención en cuanto a: entradas al agua, aproximación, control, remolque de maniquí y extracción de un accidentado consciente e inconsciente, con y sin material.

e) Se han ejecutado técnicas de nado en el medio acuático adaptándolas a las condiciones del entorno.

f) Se han descrito las normas que hay que seguir y se han demostrado las técnicas de zafaduras ante un accidentado consciente en proceso de ahogamiento.

g) Se han realizado con seguridad y eficacia las siguientes técnicas:

– Entradas al agua en función de la accesibilidad, la proximidad y las características del agua.

– Técnicas natatorias de aproximación al accidentado.

– 300 m. de nado libre, vestido con pantalones y camiseta, en un tiempo máximo de ocho minutos.

– Mantenerse flotando en el agua con los brazos alzados, con los codos por encima del agua, sin desplazarse.

– Técnicas de sujeción y remolque de la víctima manteniendo sus vías respiratorias fuera del agua.

– Zambullida de cabeza, más cincuenta metros de nado libre, más inmersión a una profundidad de dos metros como mínimo para recoger un maniquí de competición y remolcarlo, con una presa correcta, durante cincuenta metros, realizándolo en un tiempo máximo de 3 minutos y 30 segundos.

– Remolcar a un posible accidentado sin aletas, a lo largo de 100 metros, realizando cuatro técnicas diferentes, en un tiempo máximo de 4 minutos.

– Remolcar a un accidentado, de peso y flotabilidad media, con aletas, a lo largo de 100 metros, utilizando una sola técnica libre, en un tiempo máximo de 3 minutos y 45 segundos.

– Realizar la extracción del agua de un posible accidentado consciente / inconsciente y sin afectación medular conforme a los protocolos y aplicando la técnica correctamente, después de haberlo remolcado 100 metros.

– Davant d'un supòsit en el qual un company o companya simula ser un accidentat amb afectació medul·lar, realitzar l'extracció del subjecte, utilitzar el material adequat i organitzar un grup de 2 i/o 3 socorristes d'acord amb els protocols i aplicant les tècniques correctament.

7. Aplica les tècniques específiques de rescat, des d'embarcacions en el medi aquàtic, i segueix els protocols de salvament i rescat en entorns simulats d'accident o situació d'emergència.

Críteris d'avaluació:

a) S'han relacionat les característiques generals de les embarcacions amb la seua importància en el rescat d'una víctima en l'espai aquàtic natural.

b) S'ha fonamentat la ubicació del personal socorrista en les embarcacions per a la vigilància i la intervenció davant de situacions d'emergència en el medi aquàtic natural.

c) S'han seguit els procediments de comunicació i de coordinació amb la resta de l'equip de rescat des d'embarcacions.

d) S'han demostrat les tècniques d'entrada a l'aigua des de l'embarcació.

e) S'han demostrat les maniobres de rescat des d'una embarcació, d'un accidentat conscient o inconscient, amb lesió medul·lar o sense.

f) S'han analitzat les tècniques de rescat des d'una embarcació i des d'una moto aquàtica de rescat a un accidentat pròxim a una zona escarpada.

B. Continguts:

a) Valoració inicial de l'assistència davant d'accidents:

Urgència i emergència: sistemes d'emergència, sistemes integrals d'urgències i organització de sistemes.

Protocol d'actuació davant d'emergències: avaluació inicial del o de la pacient, planificació de l'actuació, localització i formes d'accés, identificació de possibles riscos, protecció de la zona, accés a l'accidentat.

La primera persona que intervé com a part de la cadena assistencial: conducta PAS (protegir, alertar i socórrer). Perfil de la primera persona que intervé i competències.

Objectius i límits de l'actuació de la primera persona que intervé. Principis generals. Riscos i protecció, seguretat en la intervenció, prevenció de malalties i contagis.

Sistemàtica d'actuació: valoració del nivell de consciència, comprovació de la ventilació i actuació davant de signes de risc vital.

Actituds, control de l'ansietat, marc legal, responsabilitat i ètica professional.

La farmaciola de primers auxilis: instruments, material de cura i fàrmacs bàsics.

b) Aplicació de tècniques de suport vital bàsic i primers auxilis:

Protocols davant d'obstrucció de la via aèria. Víctima conscient i víctima inconscient.

Fonaments de la ressuscitació cardiopulmonar bàsica (RCPB).

Instrumental, mètodes i tècniques bàsiques.

Actuació davant d'una parada respiratòria i cardiorespiratòria: massatge cardíac, desfibril·lació externa semiautomàtica; accessoris de suport a la ventilació i oxigenoteràpia.

Protocols d'RCPB en diverses situacions i davant de diferents perfils d'accidentat: persones adultes (inconscient amb signes d'activitat cardíaca, en parada respiratòria, en parada cardiorespiratòria), col·lectius especials (lactants, xiquetes o xiquets i embarassades), mort clínica i biològica: situacions d'ofegament.

Atenció inicial a emergències més freqüents. Pautes d'intervenció en l'aplicació dels primers auxilis. Pautes per a la no intervenció.

Valoració primària i secundària de l'accidentat. Detecció de lesions, malalties i traumatismes. Causes, símptomes i signes: alteracions, de la consciència, febre, vòmits i diarrea, desmaís, lipotímies, síncope, xoc, dolor abdominal i ventre en taula, dolor toràcic.

Tipus de lesions. Classificació, símptomes, signes i tractament bàsic: hemorràgies, ferides, cremades, accidents elèctrics, accidents aquàtics i traumatismes (esquinços, contusions, luxacions, fractures, traumatismes toràcics, traumatismes craneoencefàlics, traumatismes de la columna vertebral, síndrome d'aixafament, politraumatitzats).

– Ante un supuesto, donde un compañero o compañera simula ser un accidentado con afectación medular, realizar la extracción del sujeto utilizando el material adecuado, organizando a un grupo de 2 y/o 3 personal socorrista de manera acorde con los protocolos y aplicando las técnicas correctamente.

7. Aplica técnicas específicas de rescate desde embarcaciones en el medio acuático siguiendo protocolos de salvamento y rescate en entornos simulados de accidente o situación de emergencia.

Criterios de evaluación:

a) Se han relacionado las características generales de las embarcaciones con su importancia en el rescate de una víctima en el espacio acuático natural.

b) Se ha fundamentado la ubicación del personal socorrista en las embarcaciones para la vigilancia e intervención ante situaciones de emergencia en el medio acuático natural.

c) Se han seguido los procedimientos de comunicación y coordinación con el resto del equipo de rescate desde embarcaciones.

d) Se han demostrado las técnicas de entrada al agua desde la embarcación.

e) Se han demostrado las maniobras de rescate desde una embarcación, de un accidentado consciente o inconsciente, con o sin lesión medular.

f) Se han analizado las técnicas de rescate desde una embarcación y desde una moto acuática de rescate a un accidentado próximo a una zona acantilada.

B. Contenidos:

a) Valoración inicial de la asistencia frente a accidentes:

Urgencia y emergencia: sistemas de emergencia, sistemas integrales de urgencias y organización de sistemas.

Protocolo de actuación frente a emergencias: evaluación inicial de la o del paciente, planificación de la actuación, localización y formas de acceso, identificación de posibles riesgos, protección de la zona, acceso al accidentado.

La primera persona que interviene como parte de la cadena asistencial: conducta PAS (proteger, alertar y socorrer). Perfil de la primera persona que interviene y competencias.

Objetivos y límites de la actuación de la primera persona que interviene. Principios generales. Riesgos y protección, seguridad en la intervención, prevención de enfermedades y contagios.

Sistemática de actuación: valoración del nivel de consciencia, comprobación de la ventilación y actuación frente a signos de riesgo vital.

Actitudes, control de la ansiedad, marco legal, responsabilidad y ética profesional.

El botiquín de primeros auxilios: instrumentos, material de cura y fármacos básicos.

b) Aplicación de técnicas de soporte vital básico y primeros auxilios:

Protocolos frente a obstrucción de vía aérea. Víctima consciente y víctima inconsciente.

Fundamentos de la resucitación cardiopulmonar básica (RCPB).

Instrumental, métodos y técnicas básicas.

Actuación frente a parada respiratoria y cardiorespiratoria: masaje cardíaco, desfibrilación externa semiautomática; accesorios de apoyo a la ventilación y oxigenoterapia.

Protocolos de RCPB en diferentes situaciones y frente a distintos perfiles de accidentado: personas adultas (inconsciente con signos de actividad cardíaca, en parada respiratoria, en parada cardiorespiratoria), colectivos especiales (lactantes, niñas y niños y embarazadas), muerte clínica y biológica: situaciones de ahogamiento.

Atención inicial a emergencias más frecuentes. Pautas de intervención en la aplicación de los primeros auxilios. Pautas para la no intervención.

Valoración primaria y secundaria del accidentado. Detección de lesiones, enfermedades y traumatismos. Causas, síntomas y signos: alteraciones, de la consciencia, fiebre, vómitos y diarrea, desmayos, lipotimias, síncope, «shock», dolor abdominal y vientre en tabla, dolor torácico.

Tipos de lesiones. Clasificación, síntomas, signos, y tratamiento básico: hemorragias, heridas, quemaduras, accidentes eléctricos, accidentes acuáticos y traumatismos (esguinces, contusiones, luxaciones, fracturas, traumatismos torácicos, traumatismos craneoencefálicos, traumatismos de la columna vertebral, síndrome de aplastamiento, politraumatizados).

Altres situacions d'urgència: intoxicacions, crisi anafilàctica, epilèpsia i quadres convulsius, deshidratació, cossos estranys: en la pell, els ulls, les orelles i el nas, xicotets traumatismes, urgències maternoinfantils, accidents de trànsit, accidents domèstics, lesions produïdes per calor i per fred.

Intervenció prehospitalària en accidents en el medi aquàtic: intervenció en funció del grau d'ofegament, intervenció davant de lesionats medul·lars.

c) Recollida, trasllat i transport de persones accidentades:

Avaluació de la necessitat d'efectuar el transport d'una o d'un malalt sobtat o accidentat, recollida d'un lesionat. Principis bàsics per al rescat.

Mètodes de mobilització i immobilització més adequats en funció de la patologia.

Trasllat de persones accidentades: confecció de lliteres utilitzant mitjans convencionals o inespecífics.

Transport de persones accidentades a centres sanitaris. Posicions de transport segur: tècniques d'immobilització i transport de malalts sobtats o accidentats utilitzant mitjans convencionals i materials inespecífics o de fortuna.

Emergències col·lectives i catàstrofes: mètodes de triatge simple, rodes d'evacuació.

Tècniques de suport psicològic per a accidentats i familiars:

La comunicació en situacions de crisi, canals i tipus de comunicació. Comunicació assistent accidentat i assistent-família. Perfil psicològic de la víctima.

Habilitats socials en situacions de crisi: escolta activa, resposta funcional i comunicació operativa.

Suport psicològic i autocontrol. Tècniques d'autocontrol davant de situacions d'estrés: mecanismes de defensa. Mesures, tècniques i estratègies de superació de situacions d'ansietat, agressivitat, angoixa, duel i estrés: afrontament i autocura.

d) Desenvolupament de programes d'autoentrenament:

Capacitats condicionals, coordinatives i tècniques requerides en els recorreguts pel medi natural:

A peu, amb bicicleta, a cavall i amb embarcacions.

Capacitats condicionals, coordinatives i tècniques requerides en els rescats terrestres i aquàtics.

Programes específics d'entrenament de la condició física i tècnica per al personal guia d'activitats físiques en el medi natural.

Programes específics de l'entrenament de la condició física en salvament i socorrisme.

Mesures complementàries per a la millora de la condició física individual i sistemes de recuperació:

Activitats físiques complementàries als programes d'entrenament.

Mesures de recuperació de l'esforç físic: massatge, sauna, banys de contrast, aigua freda i hidromassatge, entre altres.

Mètodes i mitjans de recuperació de substrats energètics.

Alimentació i nutrició:

Nutrients. Composició dels aliments, principis immediats. Vitamines, minerals i aigua.

Necessitats calòriques i d'hidratació i exercici físic. Balanços.

Aportacions d'aliments i hidratació abans, durant i després de l'exercici físic.

Dieta equilibrada, recomanacions RDA i dieta mediterrània. Conseqüències d'una alimentació no saludable.

e) Supervisió i vigilància de la zona de bany d'un espai aquàtic natural:

Tipus i característiques d'espais: platges marítimes, platges fluvials, embassaments, llacs, rius i altres.

Normatives aplicables a les zones de bany en els espais aquàtics naturals:

Normativa estatal.

Normativa autonòmica.

Normativa local.

Factors de risc i mesures preventives i informatives per al seu control en els espais aquàtics naturals:

Fauna i flora perilloses. Acotació d'espais prohibits. Factors atmosfèrics: precipitacions, vent, nivells de radiació i temperatura. Simbologia d'avisos a les persones usuàries.

Otras situaciones de urgencia: intoxicaciones, crisis anafiláctica, epilepsia y cuadros convulsivos, deshidratación, cuerpos extraños: en la piel, ojos, oídos y nariz, pequeños traumatismos, urgencias materno-infantiles, accidentes de tráfico, accidentes domésticos, lesiones producidas por calor y por frío.

Intervención prehospitalaria en accidentes en el medio acuático: intervención en función del grado de ahogamiento, intervención ante lesionados medulares.

c) Recogida, traslado y transporte de personas accidentadas:

Evaluación de la necesidad de efectuar el transporte de un enfermo repentino o accidentado, recogida de un lesionado. Principios básicos para el rescate.

Métodos de movilización e inmovilización más adecuados en función de la patología.

Traslado de personas accidentadas: confección de camillas utilizando medios convencionales o inespecíficos.

Transporte de personas accidentadas a centros sanitarios. Posiciones de transporte seguro: técnicas de inmovilización y transporte de enfermos repentinos o accidentados utilizando medios convencionales y materiales inespecíficos o de fortuna.

Emergencias colectivas y catástrofes: métodos de «triage» simple, norias de evacuación.

Técnicas de apoyo psicológico para accidentados y familiares:

La comunicación en situaciones de crisis, canales y tipos de comunicación. Comunicación asistente-accidentado y asistente-familia. Perfil psicológico de la víctima.

Habilidades sociales en situaciones de crisis: escucha activa, respuesta funcional y comunicación operativa.

Apoyo psicológico y autocontrol. Técnicas de autocontrol ante situaciones de estrés: mecanismos de defensa. Medidas, técnicas y estrategias de superación de situaciones de ansiedad, agresividad, angustia, duelo y estrés: afrontamiento y autocuidado.

d) Desarrollo de programas de autoentrenamiento:

Capacidades condicionales, coordinativas y técnicas requeridas en los recorridos por el medio natural:

A pie, en bicicleta, a caballo y con embarcaciones.

Capacidades condicionales, coordinativas y técnicas requeridas en los rescates terrestres y acuáticos.

Programas específicos de entrenamiento de la condición física y técnica para el personal guía de actividades físicas en el medio natural.

Programas específicos del entrenamiento de la condición física en salvamento y socorrismo.

Medidas complementarias para la mejora de la condición física individual y sistemas de recuperación:

Actividades físicas complementarias a los programas de entrenamiento.

Medidas de recuperación del esfuerzo físico: masaje, sauna, baños de contraste, agua fría e hidromasaje, entre otros.

Métodos y medios de recuperación de sustratos energéticos.

Alimentación y nutrición:

Nutrientes. Composición de los alimentos, principios inmediatos. Vitaminas, minerales y agua.

Necesidades calóricas y de hidratación y ejercicio físico. Balances.

Aportes de alimentos e hidratación antes, durante y después del ejercicio físico.

Dieta equilibrada, recomendaciones RDA y dieta mediterránea. Consecuencias de una alimentación no saludable.

e) Supervisión y vigilancia de la zona de baño de un espacio acuático natural:

Tipos y características de espacios: playas marítimes, playas fluviales, embalses, lagos, ríos y otros.

Normativas aplicables a las zonas de baño en los espacios acuáticos naturales:

Normativa estatal.

Normativa autonómica,

Normativa local.

Factores de riesgo y medidas preventivas e informativas para su control en los espacios acuáticos naturales:

Fauna y flora peligrosas. Acotación de espacios prohibidos. Factores atmosféricos: precipitaciones, viento, niveles de radiación y temperatura. Simbología de avisos a las personas usuarias.

Factors del medi aquàtic: mareas, onatge, corrents, canvis de profunditat, temperatura.

Visibilitat i contaminació.

Accessibilitat de persones usuàries i de mitjans de socors: obstacles naturals. Ajudes i suports tècnics.

Factors humans: conductes de risc de les persones usuàries (capbussades perilloses, apnees forçades, activitat amb sobreesforços, jocs descontrolats, incompliment de normes i indicacions del servei de socorrisme), aflluència massiva, desenvolupament d'activitats simultànies.

Gestió i organització del socorrisme aquàtic en platges marítimes, platges fluvials, embassaments, llacs i rius. Recursos humans i materials per a una prevenció eficaç d'accidents aquàtics. Responsabilitats del personal socorrista en espais aquàtics naturals. Rigor en l'aplicació de les normes i les mesures de seguretat en l'espai aquàtic natural. Gestió i organització del socorrisme aquàtic en platges amb bandera blava.

Malalties professionals, riscos laborals i prevenció de riscos.

Comprovació de la vestimenta i de l'equipament personal del personal socorrista (aletes, ulleres i tub de busseig, braç o tub de rescat, mascareta de respiració artificial i altres).

Comprovació del lloc de socorrisme o d'atenció primària i els recursos materials d'aquest.

Materials de salvament aquàtic: de comunicació, d'abast, de contacte, de suport, d'extracció i d'evacuació. Material auxiliar de salvament i socorrisme en espais aquàtics naturals (bossa o corda de seguretat, jupetí o tirants de rescat, lliteres rígides aquàtiques amb immobilitzadors de cap i cos, embarcacions, motos aquàtiques, boia torpede, taula de salvament, rodet de salvament i altres).

Manteniment específic i emmagatzematge per a usar-lo en el medi natural.

Vigilància en els espais aquàtics naturals:

Vigilància com a intervenció primera i imprescindible del personal socorrista en la seguretat.

Recursos humans i materials per a la vigilància.

Tipus de vigilància: estàtica i dinàmica.

Tècniques i estratègies de vigilància.

Factors condicionants de la vigilància.

Aspectes psicològics que intervien en la vigilància.

Error més freqüents en la vigilància.

Criteris per a una vigilància eficaç.

Protocol de supervisió dels riscos del medi aquàtic natural. Elements que cal supervisar, ordre i periodicitat. Formes de registre i d'informació i comunicació.

Protocols d'actuació i evacuació davant d'emergències, catàstrofes, contaminació o invasió de fauna perillosa. Difusió, aplicabilitat a persones amb discapacitat i disponibilitat de recursos.

Accidents en zones de bany: fonts d'informació i causalitat d'accidents i ofegaments. Prevenció i informació.

Protocols d'actuació davant de conductes de les persones usuàries potencialment perilloses.

Tècniques de comunicació amb la persona usuària.

b) Aplicació de tècniques específiques de rescat en el medi aquàtic:

Característiques de l'aigua i consideracions relatives a la roba i el calçat en el medi aquàtic:

Improvisació de flotadors amb roba.

Tècniques per a llevar-se la roba i el calçat en el medi aquàtic.

Roba i calçat específics i adequats per al treball en el medi aquàtic.

Tècniques específiques de rescat aquàtic:

De localització, punts de referència i composició de lloc. D'entrada en l'aigua.

D'aproximació a la víctima.

De presa de contacte, control i valoració de la víctima. De trasllat en el medi aquàtic.

De maneig de la víctima traumàtica en l'aigua. D'extracció de la víctima.

D'evacuació. Coordinació amb altres recursos. De reanimació en l'aigua.

Maneig del material de rescat aquàtic.

Factores del medio acuático: mareas, oleaje, corrientes, cambios de profundidad, temperatura.

Visibilidad y contaminación.

Accesibilidad de personas usuarias y de medios de socorro: obstáculos naturales. Ayudas y apoyos técnicos.

Factores humanos: conductas de riesgo de las personas usuarias (zambullidas peligrosas, apneas forzadas, actividad con sobreesfuerzos, juegos descontrolados, incumplimiento de normas e indicaciones del servicio de socorrismo), afluencia masiva, desarrollo de actividades simultáneas.

Gestión y organización del socorrismo acuático en playas marítimes, playas fluviales, embalses, lagos y ríos. Recursos humanos y materiales para una prevención eficaz de accidentes acuáticos. Responsabilidades del personal socorrista en espacios acuáticos naturales. Rigor en la aplicación de las normas y medidas de seguridad en el espacio acuático natural. Gestión y organización del socorrismo acuático en playas bandera azul.

Enfermedades profesionales, riesgos laborales y prevención de riesgos.

Comprobación de la vestimenta y del equipamiento personal del personal socorrista (aletas, gafas y tubo de buceo, brazo o tubo de rescate, mascarilla de respiración artificial y otros).

Comprobación del puesto de socorrismo o de atención primaria y sus recursos materiales.

Materiales de salvamento acuático: de comunicación, de alcance, de contacto, de apoyo, de extracción y evacuación. Material auxiliar de salvamento y socorrismo en espacios acuáticos naturales (bolsa o cuerda de seguridad, chaleco o tirantes de rescate, camillas rígidas acuáticas con inmovilizadores de cabeza y cuerpo, embarcacions, motos acuáticas, boya torpedo, tabla de salvamento, carrete de salvamento y otros).

Mantenimiento específico y almacenamiento para su uso en el medio natural.

Vigilancia en los espacios acuáticos naturales:

Vigilancia como primera e imprescindible intervención del personal socorrista en la seguridad.

Recursos humanos y materiales para la vigilancia.

Tipos de vigilancia: estática y dinámica.

Técnicas y estrategias de vigilancia.

Factores condicionantes de la vigilancia.

Aspectos psicológicos que intervienen en la vigilancia.

Errores más frecuentes en la vigilancia.

Criterios para una vigilancia eficaz.

Protocolo de supervisión de los riesgos del medio acuático natural. Elementos que hay que supervisar, orden y periodicidad. Formas de registro y de información y comunicación.

Protocolos de actuación y evacuación ante emergencias, catástrofes, contaminación o invasión de fauna peligrosa. Difusión, aplicabilidad a personas con discapacidad y disponibilidad de recursos.

Accidentes en zonas de baño: fuentes de información y causalidad de accidentes y ahogamientos. Prevención e información.

Protocols de actuación frente a conductas de las personas usuarias potencialmente peligrosas.

Técnicas de comunicación con el usuario/a.

b) Aplicación de técnicas específicas de rescate en el medio acuático:

Características del agua y consideraciones relativas a ropa y calzado en el medio acuático:

Improvisación de flotadores con ropa.

Técnicas para quitarse la ropa y el calzado en el medio acuático.

Ropa y calzado específicos y adecuados para el trabajo en el medio acuático.

Técnicas específicas de rescate acuático:

De localización, puntos de referencia y composición de lugar. De entrada en el agua.

De aproximación a la víctima.

De toma de contacto, control y valoración de la víctima. De traslado en el medio acuático.

De manejo de la víctima traumática en el agua. De extracción de la víctima.

De evacuación. Coordinación con otros recursos. De reanimación en el agua.

Manejo del material de rescate acuático.

Entrenament específic dels sistemes de remolc en salvament aquàtic.

Aspectes psicològics en la fase crítica del rescat:

Conducta de la persona que creu que s'ofega. Actituds i resposta del personal socorrista. Maneig de la situació.

Comunicació aplicada a les situacions de rescats en accidents o emergències:

Comunicació amb les víctimes d'accidents.

Habilitats de comunicació en el rescat: verbals i no verbals. Habilitats socials.

Comunicació en situacions conflictives durant el rescat i resolució de conflictes.

c) Aplicació de tècniques específiques de rescat des d'embarcacions en el medi aquàtic:

Embarcacions per al rescat. Tipus d'embarcacions de motor i motos nàutiques destinades al socorrisme aquàtic en funció del lloc i de la comesa:

Embarcacions a rem.

Embarcació pneumàtica.

Moto d'aigua.

Tècniques d'entrada a l'aigua des d'embarcacions.

Protocols de rescat amb l'embarcació de motor:

Situació del personal socorrista en l'embarcació. Ubicació per a la vigilància i per al rescat.

Sistemes de comunicació. Consignes de la tripulació de l'embarcació.

Acostament a l'accidentat. Control de riscos propis, de l'accidentat i de tercers.

Rescat de l'accidentat. Valoració de l'estat de l'accidentat. Selecció de tècniques d'immobilització, trasllat i extracció.

Ubicació de l'accidentat.

Extracció de l'accidentat amb embarcacions de motor. Actuació en les maniobres d'hissada i en les zones de perill especial.

10. Mòdul professional: Guia en el medi natural aquàtic

Codi: 1338

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Prepara els equips i els recursos per a les rutes en el medi natural aquàtic i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha contrastat la informació sobre la navegabilitat, la dificultat i la duració prevista de la ruta.

b) S'han determinat els recursos materials i humans necessaris en la preparació d'activitats per itineraris en el medi natural aquàtic.

c) S'han seleccionat l'embarcació i el material necessari per a la ruta.

d) S'ha seleccionat el material personal de seguretat.

e) S'han concretat les maniobres necessàries per a la navegació i s'han establert els punts o les maniobres de reunió del grup i de descans.

f) S'han determinat les mesures necessàries per a prevenir i resoldre situacions de perill durant el desenvolupament de l'itinerari en el medi natural aquàtic.

g) S'han organitzat els mitjans necessaris per a atendre contingències des de l'aigua o des de terra.

h) S'ha aplicat la normativa relacionada amb la pràctica d'activitats en el medi natural i amb la protecció mediambiental en la preparació d'itineraris en el medi natural aquàtic.

2. Prepara l'embarcació i indica els procediments per a assegurar el bon estat i la funcionalitat dels elements i components d'aquesta.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha transportat i ha fondejat l'embarcació i s'hi han evitat desperfectes atenent els criteris de seguretat personal.

b) S'ha aparellat i s'ha desaparellat l'embarcació i s'ha comprovat el bon estat i el funcionament de totes les seues parts.

c) S'ha valorat l'estat dels components i dels elements de l'embarcació.

Entrenamiento específico de los sistemas de remolque en salvamento acuático.

Aspectos psicológicos en la fase crítica del rescate:

Conducta de la persona que cree ahogarse. Actitudes y respuesta del personal socorrista. Manejo de la situación.

Comunicación aplicada a las situaciones de rescates en accidentes o emergencias:

Comunicación con las víctimas de accidentes.

Habilidades de comunicación en el rescate: verbales y no verbales. Habilidades sociales.

Comunicación en situaciones conflictivas durante el rescate y resolución de conflictos.

c) Aplicación de técnicas específicas de rescate desde embarcaciones en el medio acuático:

Embarcaciones para el rescate. Tipos de embarcaciones a motor y motos náuticas destinadas al socorrismo acuático en función del lugar y del cometido:

Embarcaciones a remo.

Embarcación neumática.

Moto de agua.

Técnicas de entrada al agua desde embarcaciones.

Protocolos de rescate con la embarcación a motor:

Situación del personal socorrista en la embarcación. Ubicación para la vigilancia y para el rescate.

Sistemas de comunicación. Consignes de la tripulación de la embarcación.

Acercamiento al accidentado. Control de riesgos propios, del accidentado y de terceros.

Rescate del accidentado. Valoración del estado del accidentado. Selección de técnicas de inmovilización, traslado y extracción.

Ubicación del accidentado.

Extracción del accidentado con embarcaciones a motor. Actuación en las maniobras de izado y en zonas de especial peligro.

1

0. Módulo profesional: Guía en el medio natural acuático.

Código: 1338.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Prepara los equipos y recursos para rutas en el medio natural acuático, indicando los procedimientos para comprobar el buen estado y la funcionalidad de los mismos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha contrastado la información sobre la navegabilidad, dificultad y duración prevista de la ruta.

b) Se han determinado los recursos materiales y humanos necesarios en la preparación de actividades por itinerarios en el medio natural acuático.

c) Se ha seleccionado la embarcación y el material necesario para la ruta.

d) Se ha seleccionado el material personal de seguridad.

e) Se han concretado las maniobras necesarias para la navegación y establecido los puntos o maniobras de reunión del grupo y de descanso.

f) Se han determinado las medidas necesarias para prevenir y resolver situaciones de peligro durante el desarrollo del itinerario en el medio natural acuático.

g) Se han organizado los medios necesarios para atender contingencias desde el agua o desde tierra.

h) Se ha aplicado la normativa relacionada con la práctica de actividades en el medio natural y con la protección medioambiental en la preparación de itinerarios en el medio natural acuático.

2. Prepara la embarcación, indicando los procedimientos para asegurar el buen estado y la funcionalidad de los elementos y componentes de la misma.

Criterios de evaluación:

a) Se ha transportado y fondeado la embarcación evitando desperfectos en la misma y atendiendo a criterios de seguridad personal.

b) Se ha aparejado y desaparejado la embarcación comprobando el buen estado y funcionamiento de todas sus partes.

c) Se ha valorado el estado de los componentes y elementos de la embarcación.

d) S'han diagnosticat avaries i nivells de deterioració en els components i els aparells de les embarcacions.

e) S'han efectuat les reparacions bàsiques per a assegurar la realització de l'activitat en condicions de seguretat.

f) S'han organitzat els espais per a les persones participants i la càrrega que s'ha de transportar.

g) S'ha emmagatzemat l'embarcació i s'hi han evitat desperfectes atenent els criteris de seguretat personal.

3. Adapta les tècniques de navegació i les relaciona amb les condicions meteorològiques i les característiques del medi.

Criteris d'avaluació:

a) S'han demostrat i s'han explicat les tècniques de navegació bàsiques que s'han de realitzar en les diverses condicions de navegabilitat.

b) S'han realitzat maniobres per a mantindre el rumb de navegació en funció de la direcció del vent, del cabal, de l'onatge, del corrent o la dificultat del tram.

c) S'ha governat l'embarcació i s'han realitzat les maniobres per al canvi de rumb.

d) S'ha adequat la tècnica de navegació a les característiques personals, del medi i de l'activitat.

e) S'han realitzat els itineraris alternatius davant de trams amb dificultat i perillositat i s'han seguit els criteris de seguretat.

f) S'han registrat documentalment les rutes susceptibles de ser utilitzades per altres persones usuàries o personal tècnic.

4. Aplica les tècniques de guiatge de grups per un itinerari en el medi natural aquàtic i s'adequa als perfils de les persones usuàries, el medi i els recursos.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat els procediments d'avaluació del domini tècnic en la progressió pel medi natural aquàtic en embarcacions propulsades per pales o aletes.

b) S'han aplicat els procediments d'avaluació del domini tècnic en la progressió pel medi natural aquàtic en embarcacions de vela.

c) S'ha proporcionat informació sobre les característiques i els punts d'interès de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte cap al medi natural.

d) S'han formulat les instruccions necessàries perquè les i els participants governen o contribuïsqen a governar l'embarcació.

e) S'han exemplificat les ajudes a les persones participants que presenten alguna dificultat, tècnica o de discapacitat, en la progressió per la ruta.

f) S'han seleccionat els aparells de comunicació més adequats en funció de la zona.

g) S'han especificat les mesures que cal adoptar davant de símptomes de fatiga, insolació, deshidratació o conductes de risc de les i dels participants.

5. Aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en el medi natural aquàtic i segueix els protocols dels plans de seguretat i emergència.

Criteris d'avaluació:

a) S'han simulat les adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillousos.

b) S'han identificat els punts de desembarcament al llarg de la ruta.

c) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i evacuació en cas d'accident.

d) S'han determinat les maniobres de desbocada i rescat en el medi natural aquàtic.

e) S'han utilitzat els sistemes de rescat assistit o d'autorescat més adequats a la situació.

f) S'ha conduït l'embarcació de rescat i s'ha garantit la seguretat de l'accidentat i del grup.

6. Valora les rutes en el medi natural aquàtic i n'analitza les dades recopilades.

Criteris d'avaluació:

a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat.

b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.

c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles conductes temeràries durant l'activitat.

d) Se han diagnosticado averías y niveles de deterioro en los componentes y aparejos de las embarcaciones.

e) Se han efectuado las reparaciones básicas para asegurar la realización de la actividad en condiciones de seguridad.

f) Se han organizado los espacios para las y los participantes y la carga que se debe transportar.

g) Se ha almacenado la embarcación evitando desperfectos en la misma y atendiendo a criterios de seguridad personal.

3. Adapta las técnicas de navegación, relacionándolas con las condiciones meteorológicas y las características del medio.

Criterios de evaluación:

a) Se han demostrado y explicado las técnicas de navegación básicas que se deben realizar en las diferentes condiciones de navegabilidad.

b) Se han realizado maniobras para mantener el rumbo de navegación en función de la dirección del viento, del caudal, del oleaje, de la corriente o la dificultad del tramo.

c) Se ha gobernado la embarcación realizando las maniobras para el cambio de rumbo.

d) Se ha adecuado la técnica de navegación a las características personales, del medio y de la actividad.

e) Se han realizado itinerarios alternativos ante tramos con dificultad y peligrosidad, siguiendo criterios de seguridad.

f) Se han registrado documentalment las rutas susceptibles de ser utilizadas por otras personas usuarias o del personal técnico.

4. Aplica técnicas de guiado de grupos por un itinerario en el medio natural acuático, adecuándose a los perfiles de las personas usuarias, el medio y los recursos.

Criterios de evaluación:

a) Se han aplicado procedimientos de evaluación del dominio técnico en la progresión por el medio natural acuático en embarcaciones propulsadas por palas o aletas.

b) Se han aplicado procedimientos de evaluación del dominio técnico en la progresión por el medio natural acuático en embarcaciones de vela.

c) Se ha proporcionado información sobre las características y puntos de interés del itinerario, el uso del material, y las normas de actuación relacionadas con la seguridad y con el respeto al medio natural.

d) Se han formulado las instrucciones necesarias para que las y los participantes gobiernen o contribuyan a gobernar la embarcación.

e) Se han ejemplificado las ayudas a las y los participantes que presentan alguna dificultad, técnica o de discapacidad, en la progresión por la ruta.

f) Se han seleccionado los aparatos de comunicación más adecuados en función de la zona.

g) Se han especificado las medidas que hay que adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación o conductas de riesgo de las y los participantes.

5. Aplica técnicas de rescate y evacuación en el medio natural acuático, siguiendo los protocolos de los planes de seguridad y emergencia.

Criterios de evaluación:

a) Se han simulado las adaptaciones al medio en caso de fenómenos atmosféricos peligrosos.

b) Se han identificado los puntos de desembarque a lo largo de la ruta.

c) Se han demostrado las técnicas de aproximación y evacuación en caso de accidente.

d) Se han determinado las maniobras de desvuelque y rescate en el medio natural acuático.

e) Se han utilizado los sistemas de rescate asistido o de autorescate más adecuados a la situación.

f) Se ha conducido la embarcación de rescate garantizando la seguridad del accidentado y del grupo.

6. Valora las rutas en el medio natural acuático, analizando los datos recopilados.

Criterios de evaluación:

a) Se han recogido datos sobre la actuación del personal guía y las reacciones del grupo en la actividad.

b) Se han registrado las incidencias relativas a la actividad, a la seguridad y a los tiempos previstos.

c) Se han marcado las pautas que hay que seguir ante posibles conductas temerarias durante la actividad.

d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes.

e) S'han proposat mesures correctores dels desajustaments detectats.

f) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.

B. Continguts:

a) Preparació d'equips i recursos per a rutes en el medi natural aquàtic:

Selecció de l'itinerari. Ressenyes, guies i altres fonts d'informació sobre itineraris en el medi natural aquàtic. Objectius de la ruta. Parades i duració de les fases:

Activitats de turisme actiu en la mar, en rius o en llacs.

Rutes establides, itineraris navegables i activitats lúdiques en el medi natural aquàtic.

Rutes combinades en el medi natural terrestre i aquàtic.

Verificació d'itineraris: fases, estimació temporal, valoració tècnica dels trams, accessos, plans alternatius, activitats complementàries i altres.

Adaptació de l'itinerari per a persones amb discapacitat.

Carta náutica. Representació i lectura de trams de navegació.

Característiques dels espais aquàtics i la relació que tenen amb la navegabilitat:

Obstacles naturals i artificials.

Cabdal, variacions i mesurament.

Dificultat i perillositat. Classificació.

Impacte ambiental de l'activitat.

Gestió de recursos per a les activitats de guia en el medi aquàtic: logística, transport de materials i persones participants, serveis complementaris i mitjans materials.

Tipus d'embarcacions. Característiques i idoneïtat per a cada tipus d'activitat.

Emmagatzematge i transport del material i de les embarcacions.

Material per a rutes en el medi natural aquàtic. Equipament personal i col·lectiu. Elements de seguretat personal i d'ajuda a la navegació. Normes d'ús. Material per a activitats de diversos dies. Vestimenta. Criteris d'adaptació del material i la vestimenta a les característiques personals.

Cures i manteniment del material de seguretat i d'ajuda a la navegació.

Consignes tècniques i de seguretat.

Informació que cal transmetre a les persones participants sobre l'itinerari.

Valoració de riscos associats a una ruta en el medi natural aquàtic.

Solucions davant d'incidències. Serveis de rescat i socors. Normes de comportament en situacions d'emergència en rutes pel medi natural aquàtic.

Normativa aplicable a l'activitat. Normativa estatal i autonòmica. Cuencas hidrogràfiques. Autoritzacions d'accés.

b) Preparació d'embarcacions:

Components i elements dels aparells de l'embarcació (casc, mastelers, caps, drisses i cordells, veles, cometes, pales i altres).

Procediments d'aparell i desaparellament de les embarcacions.

Característiques de l'embarcació i dels materials: flotabilitat, estabilitat, estanquitat i evolució.

Navegabilitat i maniobrabilitat específica:

Embarcacions propulsades per pales o aletes (canoes, caiacs, barques i hidrotrineus).

Embarcacions de vela amb aparell fix i amb aparell lliure (olímpiques i no olímpiques, de regates, de «fun» i de propulsió a vela i parapente).

Idoneïtat de les embarcacions en funció de la ruta, les característiques del medi i el nivell de l'usuari/a.

Preparació de l'embarcació per a la ruta. Distribució i subjecció de les càrregues.

Manteniment preventiu i operatiu d'embarcacions. Protocols de revisió del material:

Cures preventives.

Diagnòstic de deterioració o avaries.

Reparacions bàsiques i d'emergència en els diversos tipus d'embarcacions: perforacions lleus del casc, caps deteriorats, defectes

d) Se ha valorado la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en las rutas.

e) Se han propuesto medidas correctoras de los desajustes detectados.

f) Se ha elaborado un informe sobre la actividad realizada.

B. Contenidos:

a) Preparación de equipos y recursos para rutas en el medio natural acuático:

Selección del itinerario. Reseñas, guías y otras fuentes de información sobre itinerarios en el medio natural acuático. Objetivos de la ruta. Paradas y duración de las fases:

Actividades de turismo activo en el mar, en ríos o en lagos.

Rutas establecidas, itinerarios navegables y actividades lúdicas en el medio natural acuático.

Rutas combinadas en el medio natural terrestre y acuático.

Verificación de itinerarios: fases, estimación temporal, valoración técnica de los tramos, accesos, planes alternativos, actividades complementarias y otros.

Adaptación del itinerario para personas con discapacidad.

Carta náutica. Representación y lectura de tramos de navegación.

Características de los espacios acuáticos y su relación con la navegabilidad:

Obstáculos naturales y artificiales.

Caudal, variaciones y medición.

Dificultad y peligrosidad. Clasificación.

Impacto ambiental de la actividad.

Gestión de recursos para las actividades de guía en el medio acuático: logística, transporte de materiales y personas participantes, servicios complementarios y medios materiales.

Tipos de embarcaciones. Características e idoneidad para cada tipo de actividad.

Almacenamiento y transporte del material y de las embarcaciones.

Material para rutas en el medio natural acuático. Equipamiento personal y colectivo. Elementos de seguridad personal y de ayuda a la navegación. Normas de uso. Material para actividades de varios días. Vestimenta. Criterios de adaptación del material y la vestimenta a las características personales.

Cuidados y mantenimiento del material de seguridad y de ayuda a la navegación.

Consignas técnicas y de seguridad.

Información que hay que transmitir a las y los participantes sobre el itinerario.

Valoración de riesgos asociados a una ruta en el medio natural acuático.

Soluciones ante incidencias. Servicios de rescate y socorro. Normas de comportamiento en situaciones de emergencia en rutas por el medio natural acuático.

Normativa aplicable a la actividad. Normativa estatal y autonómica. Cuencas hidrográficas. Autorizaciones de acceso.

b) Preparación de embarcaciones:

Componentes y elementos de los aparejos de la embarcación (casco, mástiles, cabos, drizas y cordeles, velas, cometas, palas y otros).

Procedimientos de aparejo y desaparejo de las embarcaciones.

Características de la embarcación y de los materiales: flotabilidad, estabilidad, estanquidad y evolución.

Navegabilidad y maniobrabilidad específica:

Embarcaciones propulsadas por palas o aletas (canoas, kayaks, balsas e hidrotrineos).

Embarcaciones de vela con aparejo fijo y con aparejo libre (olímpicas y no olímpicas, de regatas, de «fun» y de propulsión a vela y parapente).

Idoneidad de las embarcaciones en función de la ruta, las características del medio y el nivel del usuario/a.

Preparación de la embarcación para la ruta. Distribución y sujeción de las cargas.

Mantenimiento preventivo y operativo de embarcaciones. Protocolos de revisión del material:

Cuidados preventivos.

Diagnóstico de deterioro o averías.

Reparaciones básicas y de emergencia en los diferentes tipos de embarcaciones: perforaciones leves del casco, cabos deteriorados,

en corrioles i mecanismes d'activació de les parts mòbils i altres aparells.

Ferramentes per a la reparació.

Emmagatzematge d'embarcacions. Condicions específiques d'emmagatzematge. Estiba de les veles, l'orsa, el timó, el pal, la botavara, els cascos. Protecció i subjecció de les embarcacions i el material.

Transport i fondeig dels diversos tipus d'embarcacions. Tècniques de subjecció en els transports amb remolc, carros de varada i baca. Seguretat en el transport d'embarcacions.

Cordam: els sis nusos bàsics.

Normes de seguretat.

c) Adaptació de les tècniques de navegació:

Anàlisi del tram de navegació i dels elements físics de l'entorn (dinàmica fluvial, vents, ones, corrents i altres). Propulsió i resistència a l'avanç.

Accions tècniques fonamentals amb embarcacions propulsades per pales o aletes (paleig, palada circular, tracció orientada i altres).

Accions tècniques fonamentals amb embarcacions de vela (caçar, amollar, orsar, arribar). Relació de les tècniques amb les condicions de vent.

Utilització de les accions tècniques en funció de la dificultat. Equilibri, propulsió i conducció.

Maniobres i trajectòries amb embarcacions propulsades per pales o aletes: eixida curta i llarga, eixida amb presa de corrent, canvis de trajectòria, presa de corrent a dreta i esquerra, curtes i llargues, parada a dreta i esquerra en contracorrents d'intensitat diversa, «bac» a dreta i esquerra, surf en un tren d'ones, navegació en positiu i en negatiu, esquimotatge, recuperació de l'embarcació.

Maniobres i trajectòries amb embarcacions de vela: atracada i desatracada, parada i arrancada, eixida i aproximació amb el vent a favor i en contra, viratge per avant i en redó.

Sistema vent-vela-casco-aigua (VVCA). Vent real, de velocitat i aparent. Deriva. Navegació en cenyida, de través, a un llarg i en popa. Mantindre el rumb i passar les boies.

Pràctiques d'adreçament. Utilització de la vela per a equilibrar el vaixell.

Rutes de seguretat alternatives. Memòria i representació de rutes.

Adaptació de les tècniques de navegació a persones amb limitacions en la seua autonomia personal.

d) Tècniques de guiatge de grups en el medi natural aquàtic:

Determinació del nivell de competència de la persona usuària. Tècniques i instruments d'obtenció de dades de valoració. Errors típics en l'execució tècnica i en l'aplicació de l'esforç. Nivells d'adquisició del domini tècnic. Criteris de valoració.

Etaques en el domini de la navegació: característiques, condicions de realització i criteris d'avaluació:

Avaluació de navegació (direcció, propulsió, equilibri i orientació espacial).

Avaluació de seguretat (seguretat activa i passiva).

Avaluació de maniobres (maniobra, equip de navegació i aparell).

Procediments de conducció de grups en el medi natural aquàtic:

Adjudicació, distribució i comprovació del material segons els perfils de les i dels participants i les condicions ambientals.

Material esportiu i de seguretat individual i grupal.

Transmissió d'informació rellevant: consignes tècniques, de seguretat, de motivació. Instruccions durant l'activitat. Transmissió de normes i procediments que cal seguir durant la ruta. Descripció de l'activitat. Recapitulació final i comiat.

Directrius dels agrupaments i ubicació de les i dels participants.

Distribució, organització i control del grup en funció de l'activitat i dels perfils de les i dels participants.

Procediments per al control del temps i de les actuacions durant l'activitat. Col·locació i desplaçament del personal tècnic. Lideratge: preses de decisió i estratègies de control. Altres actuacions del personal tècnic.

Detecció de símptomes de fatiga, insolació i deshidratació i mesures que s'han de prendre davant d'aquests.

Estratègies de control de conductes perilloses de les i dels participants.

defectos en poleas y mecanismos de activación de las partes móviles y demás aparejos.

Herramientas para la reparación.

Almacenamiento de embarcaciones. Condiciones específicas de almacenamiento. Estibación de las velas, orza, timón, palo, botavara, cascos. Protección y sujeción de las embarcaciones y el material.

Transporte y fondeo de los diferentes tipos de embarcaciones. Técnicas de sujeción en los transportes con remolque, carros de varada y baca. Seguridad en el transporte de embarcaciones.

Cabuyería: los 6 nudos básicos.

Normas de seguridad.

c) Adaptación de las técnicas de navegación:

Análisis del tramo de navegación y de los elementos físicos del entorno (dinámica fluvial, vientos, olas, corrientes y otros). Propulsión y resistencia al avance.

Acciones técnicas fundamentales con embarcaciones propulsadas por palas o aletas (paleo, palada circular, tracción orientada y otras).

Acciones técnicas fundamentales con embarcaciones de vela (cazar, amollar, orzar, arribar). Relación de las técnicas con las condiciones de viento.

Utilización de las acciones técnicas en función de la dificultad. Equilibrio, propulsión y conducción.

Maniobras y trayectorias con embarcaciones propulsadas por palas o aletas: salida corta y larga, salida con toma de corriente, cambios de trayectoria, toma de corriente a derecha e izquierda, cortas y largas, parada a derecha e izquierda en contracorrientes de diferente intensidad, «bac» a derecha e izquierda, surf en un tren de olas, navegación en positivo y en negativo, esquimotaje, recuperación de la embarcación.

Maniobras y trayectorias con embarcaciones de vela: atraque y desatraque, parada y arrancada, salida y aproximación con el viento a favor y en contra, viraje por adelante y en redondo.

Sistema viento-vela-casco-agua (VVCA). Viento real, de velocidad y aparente. Deriva. Navegación en ceñida, través, largo y popa. Mantener rumbo y pasar boyas.

Prácticas de adrizamiento. Utilización de la vela para equilibrar el barco.

Rutas de seguridad alternativas. Memoria y representación de rutas.

Adaptación de las técnicas de navegación a personas con limitaciones en su autonomía personal.

d) Técnicas de guiado de grupos en el medio natural acuático:

Determinación del nivel de competencia del usuario/a. Técnicas e instrumentos de obtención de datos de valoración. Errores tipo en la ejecución técnica y en la aplicación del esfuerzo. Niveles de adquisición del dominio técnico. Criterios de valoración.

Etaques en el dominio de la navegación: características, condiciones de realización y criterios de evaluación:

Evaluación de navegación (dirección, propulsión, equilibrio y orientación espacial).

Evaluación de seguridad (seguridad activa y pasiva).

Evaluación de maniobras (maniobra, equipo de navegación y aparejo).

Procedimientos de conducción de grupos en el medio natural acuático:

Adjudicación, distribución y comprobación del material según los perfiles de las y los participantes y las condiciones ambientales.

Material deportivo y de seguridad individual y grupal.

Transmisión de información relevante: consignas técnicas, de seguridad, de motivación. Instrucciones durante la actividad. Transmisión de normas y procedimientos que hay que seguir durante la ruta. Descripción de la actividad. Recapitulación final y despedida.

Directrices de los agrupamientos y ubicación de las y los participantes.

Distribución, organización y control del grupo en función de la actividad y de los perfiles de personas participantes.

Procedimientos para el control del tiempo y de las actuaciones durante la actividad. Colocación y desplazamiento del personal técnico. Liderazgo: tomas de decisión y estrategias de control. Otras actuaciones del personal técnico.

Detección de síntomas de fatiga, insolación y deshidratación y medidas que se han de tomar frente a los mismos.

Estrategias de control de conductas peligrosas de las y los participantes.

Conducció per diversos tipus de cursos aquàtics.
Maniobres d'ajuda a persones amb dificultats en la realització de la ruta.

Sistemes de comunicació en entorns naturals. Criteris d'utilització.

d) Tècniques de rescat i evacuació en el medi natural aquàtic:

Desbolcada de l'embarcació.

Rescat assistit.

Maniobres d'autorescat.

Esquimotatge.

Bolcada i recuperació de l'embarcació.

Abandó i entrada en l'embarcació.

Nadada en aigües braves:

Entrada en el llit d'aigües braves, posició de seguretat, eixida del corrent, nadada a contracorrent, bac i altres.

Corda de seguretat: agafada i remolc.

Intervencions en funció de la situació del medi, de l'accidentat i de les possibilitats del personal guia.

Estratègies de suport al grup en situacions d'emergència des de l'embarcació, des de l'aigua i des de la riba.

Utilització del material específic de seguretat i/o de rescat. Comunicació entre els rescatadors.

Tècniques d'extracció de caiguts a l'aigua en funció de les característiques de les persones usuàries, de l'embarcació i del medi.

Recuperació de caiguts a l'aigua des d'una embarcació amb altres persones usuàries.

Recuperació del material des de l'embarcació.

Maniobres de rescat des de la riba.

Material específic de remolc des de la riba.

Posició del personal guia i maniobres d'entrada en l'aigua en rescats des de la riba.

Muntatge de línies de seguretat per al rescat.

e) Avaluació de les rutes pel medi aquàtic:
Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Recopilació d'informació. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic i valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Elaboració de:

Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les i dels participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació, efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat guiada pel medi aquàtic.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

11. Mòdul professional: Maniobres amb cordes

Codi: 1339

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Prepara els equips i els recursos per a les maniobres amb cordes i les activitats de multiaventura i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha seguit el protocol de verificació de la documentació, els permisos i els recursos per a la realització d'activitats en instal·lacions d'oci i aventura, escalada, espeleologia i barrancos.

b) S'han seguit els procediments de manteniment, transport i emmagatzematge del material i de l'equip esportiu i de seguretat per a les maniobres amb cordes i les instal·lacions d'oci i aventura.

Conducción por diferentes tipos de cursos acuáticos.

Maniobras de ayuda a personas con dificultades en la realización de la ruta.

Sistemas de comunicación en entornos naturales. Criterios de utilización.

d) Técnicas de rescate y evacuación en el medio natural acuático:

Desvuelque de la embarcación.

Rescate asistido.

Maniobras de autorescate.

Esquimotaje.

Vuelco y recuperación de la embarcación.

Abandono y entrada en la embarcación.

Nado en aguas bravas:

Entrada en el cauce de aguas bravas, posición de seguridad, salida de la corriente, nado a la contracorriente, bac y otros.

Cuerda de seguridad: agarre y remolque.

Intervenciones en función de la situación del medio, del accidentado y las posibilidades del personal guía.

Estrategias de apoyo al grupo en situaciones de emergencia desde la embarcación, desde el agua y desde la orilla.

Utilización del material específico de seguridad y/o de rescate. Comunicación entre los rescatadores.

Técnicas de extracción de caídos al agua en función de las características de las personas usuarias, de la embarcación y del medio.

Recuperación de caídos al agua desde una embarcación con otras personas usuarias.

Recuperación del material desde la embarcación.

Maniobras de rescate desde la orilla.

Material específico de remolque des de la orilla.

Posición del personal guía y maniobras de entrada en el agua en rescats desde la orilla.

Montaje de líneas de seguridad para el rescate.

e) Evaluación de las rutas por el medio acuático:

Fichas de control de valoración de la actividad. Tipos.

Procedimientos de toma de datos en el desarrollo de la actividad. Recopilación de información. Evaluación interna o autoevaluación y evaluación externa. Encuestas.

Análisis de la actividad, del grupo, del personal técnico, y valoración respecto al programa.

Documentos de evaluación. Fichas de seguimiento. Utilización de las TIC.

Elaboración de:

Registros acerca de los comportamientos del grupo. Progresión de las y los participantes en la actividad. Ejecución técnica, efectividad y seguridad.

Registros sobre las actuaciones del personal técnico o guía. Situación, efectividad de la comunicación.

Registro de incidencias y ajuste a los tiempos previstos. Fases de la actividad, tiempos de las intervenciones. Incidencias que afectan a la seguridad del desarrollo de las actividades. Estimación del grado de seguridad de la actividad.

Adecuación de los equipos y materiales utilizados en la actividad guiada por el medio acuático.

Elaboración de informes sobre la actividad. Propuestas de medidas correctoras y de mejoras en la programación. Posibles mejoras y creación de nuevas actividades.

11. Módulo profesional: Maniobras con cuerdas.

Código: 1339.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Prepara los equipos y recursos para las maniobras con cuerdas y las actividades de multiaventura, indicando los procedimientos para comprobar el buen estado y la funcionalidad de los mismos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha seguido el protocolo de verificación de la documentación, los permisos y los recursos para la realización de actividades en instalaciones de ocio y aventura, escalada, espeleología y barrancos.

b) Se han seguido los procedimientos de mantenimiento, transporte y almacenamiento del material y del equipo deportivo y de seguridad para las maniobras con cuerdas y las instalaciones de ocio y aventura.

c) S'han revisat l'avituallament i els materials esportius individuals i col·lectius necessaris en les activitats d'escalada, barrancs, espeleologia i vies ferrades.

d) S'ha seguit el protocol per a la col·locació i la comprovació de l'estat dels elements específics de seguretat i prevenció de riscos en les instal·lacions d'oci i aventura relatius a la seua àrea de responsabilitat.

e) S'han descrit les característiques, el funcionament i el manteniment operatiu dels aparells de comunicació i d'orientació propis d'escalada, barrancs, espeleologia i altres activitats de multiaventura.

f) S'han comprovat les zones de cobertura i les bandes d'emissió dels aparells de comunicació.

2. Valora la viabilitat en l'aplicació de les mesures de control de riscos en les activitats d'espeleologia, descens de barrancs, escalada o multiaventura, i analitza les dades del context.

Criteris d'avaluació:

a) S'han seleccionat les dades rellevants per a la prevenció de riscos en una activitat.

b) S'ha estimat la perillositat d'un barranc en funció del càlcul del seu cabal.

c) S'ha identificat i s'ha descrit la dinàmica del fluid en els fenòmens del medi fluvial que afecten els descensos de barrancs.

d) S'han descrit les tècniques preventives i operatives aplicades a cada fenomen del medi fluvial.

e) S'han identificat en un pla de la cavitat les possibles vies d'escapada i s'han relacionat amb la tipologia de les contingències que s'hi puguen donar.

f) S'ha definit el mètode de senyalització per a progressar amb seguretat en una zona laberíntica i caos de blocs en funció de la disponibilitat de material de senyalització.

g) S'han determinat les possibilitats d'establir un itinerari alternatiu i s'han seguit els criteris de seguretat.

3. Aplica les tècniques de conducció de grups per barrancs, desnivells i coves i les adapta a les característiques de les i dels participants i del medi per a avançar eficaçment en condicions de seguretat.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha seguit el protocol d'equipament i desequipament d'una cavitat.

b) S'han senyalitzat en llocs visibles les zones conflictives, com ara els laberints i els caos de blocs, per a garantir l'orientació i la seguretat del recorregut.

c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques d'utilització i maneig de cordes en activitats d'escalada, barrancs, espeleologia i vies ferrades.

d) S'han explicat i s'han demostrat els protocols de seguretat en la col·locació d'aparells, connectors i caps d'ancoratge, així com en la progressió per cordes, tobogans i salts a tolls.

e) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió i d'ajuda per a superar els punts de dificultat en els barrancs aquàtics.

f) S'han indicat durant la progressió les possibles zones de perill en terreny variat de muntanya i escalada, coves, vies ferrades i barrancs.

g) S'han adequat la tècnica i el ritme de progressió a les característiques personals, del terreny i de l'activitat.

4. Supervisa i dirigeix la realització de les activitats en instal·lacions d'oci i aventura i aplica els protocols de prevenció i control de riscos.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha seguit el protocol de comprovació de seguretat dels elements fixos de la instal·lació d'oci i aventura.

b) S'ha seguit el protocol de muntatge i desmuntatge dels elements portàtils de les instal·lacions de multiaventura.

c) S'han explicat les normes de seguretat i l'ús de les instal·lacions.

d) S'ha seguit el protocol de col·locació dels equips de seguretat de les persones usuàries d'una instal·lació d'oci i aventura.

e) S'han definit i s'han demostrat les tècniques d'utilització i maneig de cordes en les instal·lacions i activitats d'oci i aventura.

f) S'han explicat les tècniques de progressió per als successius nivells dels circuits verticals i aeris de les instal·lacions d'oci i aventura.

c) Se ha revisado el avituallamiento y los materiales deportivos individuales y colectivos necesarios en las actividades de escalada, barrancos, espeleología y vías ferratas.

d) Se ha seguido el protocolo para la colocación y comprobación del estado de los elementos específicos de seguridad y prevención de riesgos en las instalaciones de ocio y aventura relativos a su área de responsabilidad.

e) Se han descrito las características, el funcionamiento y el mantenimiento operativo de los aparatos de comunicación y de orientación propios de escalada, barrancos, espeleología y demás actividades de multiaventura.

f) Se han comprobado las zonas de cobertura y las bandas de emisión de los aparatos de comunicación.

2. Valora la viabilidad en la aplicación de las medidas de control de riesgos en las actividades de espeleología, descenso de barrancos, escalada o multiaventura, analizando los datos del contexto.

Criterios de evaluación:

a) Se han seleccionado los datos relevantes para la prevención de riesgos en una actividad.

b) Se ha estimado la peligrosidad de un barranco en función del cálculo de su caudal.

c) Se ha identificado y descrito la dinámica del fluido en los fenómenos del medio fluvial que afectan a los descensos de barrancos.

d) Se han descrito las técnicas preventivas y operativas aplicadas a cada fenómeno del medio fluvial.

e) Se han identificado en un plano de la cavidad las posibles vías de escape relacionándolas con la tipología de las contingencias que se puedan dar.

f) Se ha definido el método de señalización para progresar con seguridad en una zona laberíntica y caos de bloques en función de la disponibilidad de material de señalización.

g) Se han determinado las posibilidades de establecer un itinerario alternativo siguiendo criterios de seguridad.

3. Aplica técnicas de conducción de grupos por barrancos, desniveles y cuevas, adaptándolas a las características de las y los participantes y del medio para avanzar eficazmente en condiciones de seguridad.

Criterios de evaluación:

a) Se ha seguido el protocolo de equipamiento y desequipamiento de una cavidad.

b) Se han señalizado en lugares visibles las zonas conflictivas como los laberintos y caos de bloques para garantizar la orientación y seguridad del recorrido.

c) Se han explicado y demostrado las técnicas de utilización y manejo de cuerdas en actividades de escalada, barrancos, espeleología y vías ferratas.

d) Se han explicado y demostrado los protocolos de seguridad en la colocación de aparatos, conectores y cabos de anclaje, así como en la progresión por cuerdas, toboganes y saltos a pozas.

e) Se han explicado y demostrado las técnicas de progresión y de ayuda para superar puntos de dificultad en los barrancos acuáticos.

f) Se han indicado durante la progresión las posibles zonas de peligro en terreno variado de montaña y escalada, cuevas, vías ferratas y barrancos.

g) Se han adecuado la técnica y el ritmo de progresión a las características personales, del terreno y de la actividad.

4. Supervisa y dirige la realización de las actividades en instalaciones de ocio y aventura aplicando protocolos de prevención y control de riesgos.

Criterios de evaluación:

a) Se ha seguido el protocolo de comprobación de seguridad de los elementos fijos de la instalación de ocio y aventura.

b) Se ha seguido el protocolo de montaje y desmontaje de los elementos portátiles de las instalaciones de multiaventura.

c) Se han explicado las normas de seguridad y uso de las instalaciones.

d) Se ha seguido el protocolo de colocación de los equipos de seguridad de las personas usuarias de una instalación de ocio y aventura.

e) Se han definido y demostrado las técnicas de utilización y manejo de cuerdas en las instalaciones y actividades de ocio y aventura.

f) Se han explicado las técnicas de progresión para los sucesivos niveles de los circuitos verticales y aéreos de las instalaciones de ocio y aventura.

g) S'ha controlat el compliment de les normes de seguretat.
h) S'han explicat les mesures que cal adoptar davant de situacions de fatiga o de bloqueig en les persones usuàries de les instal·lacions d'oci i aventura.

5. Dirigeix el grup de persones participants en situacions simulades d'incidències o emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i evacuació.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha seguit el protocol específic de prevenció i seguretat en les activitats.

b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident.

c) S'han simulat les possibles adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos.

d) S'ha explicat la utilització correcta del material en un rescat.

e) S'han instal·lat les cordes de progressió.

f) S'han determinat les habilitats necessàries per a solucionar qualsevol incidència durant el transcurs d'un descens per corda.

g) S'ha dissenyat la construcció d'una llitera de fortuna i la instal·lació d'una tirolina.

6. Valora les activitats guiades per barrancs, cavitats i en instal·lacions d'oci i aventura i analitza les dades disponibles.

Criteris d'avaluació:

a) S'han recollit les dades sobre la mateixa actuació i sobre les reaccions del grup en l'activitat.

b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.

c) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat.

d) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.

e) S'han proposat mesures correctores dels desajustaments detectats.

f) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.

B. Continguts:

a) Preparació d'equips i recursos per a les maniobres amb cordes i les activitats de multiaventura:

Normativa aplicable en les activitats de multiaventura. Permisos relacionats amb les conques hidrogràfiques.

Característiques de l'equip i el material.

Normativa actual sobre l'homologació i la caducitat del material.

El material i l'avituallament individual i col·lectiu:

Vestuari i equip.

Avituallament sòlid i líquid.

Material de seguretat i primers auxilis.

Materials per a les activitats d'un o més dies.

Tècniques de reparació, control, manteniment i emmagatzematge del material:

Reparació i verificació del material.

Diagnòstic de deterioració.

El transport del material. Organització del material esportiu.

Tècniques bàsiques de maneig del material.

Utilització d'equips de comunicació:

Equips de comunicació: radiotransmissors i telefonia mòbil. Avantatges i desavantatges.

Funcionament bàsic dels radiotransmissors. Manteniment dels equips de comunicació. Limitacions funcionals i legals.

Llenguatge radiofònic.

Equip de comunicació en cavitats: genèfon i sistemes de radiotransmissió sense fil a través de terra.

Material tèxtil: cordes, cintes i cordinos.

Material mecànic.

b) Valoració de la viabilitat de mesures de control de riscos:

Anàlisi dels riscos associats a les activitats d'espeleologia, descens de barrancs, escalada o multiaventura.

Control de riscos i presa de decisions.

Transmissió de normes i procediments que s'han de seguir.

Conceptes bàsics de les aigües vives.

Hidrotopografia. Comportament dels fluids i riscos de les tècniques d'aigües vives: contracorrents, rebuf, remolí, sífo, drosatge i encorbatat.

Coneixements bàsics d'un barranc.

g) Se ha controlado el cumplimiento de las normas de seguridad.

h) Se han explicado las medidas que hay que adoptar ante situaciones de fatiga o de bloqueo en las personas usuarias de las instalaciones de ocio y aventura.

5. Dirige al grupo de personas participantes en situaciones simuladas de incidencias o emergencia coordinando los recursos, las medidas de seguridad y aplicando técnicas de rescate y evacuación.

Criterios de evaluación:

a) Se ha seguido el protocolo específico de prevención y seguridad en las actividades.

b) Se han demostrado las técnicas de aproximación y evacuación en caso de accidente.

c) Se han simulado las posibles adaptaciones al medio en caso de fenómenos atmosféricos peligrosos.

d) Se ha explicado la utilización correcta del material en un rescate.

e) Se han instalado las cuerdas de progresión.

f) Se han determinado las habilidades necesarias para solventar cualquier incidencia durante el transcurso de un descenso por cuerda.

g) Se ha diseñado la construcción de una camilla de fortuna y la instalación de una tirolina.

6. Valora las actividades guiadas por barrancos, cavidades y en instalaciones de ocio y aventura analizando los datos disponibles.

Criterios de evaluación:

a) Se han recogido datos sobre la actuación del personal guía y las reacciones del grupo en la actividad.

b) Se han registrado las incidencias relativas a la actividad, a la seguridad y a los tiempos previstos.

c) Se ha valorado la adecuación de los equipos y de los materiales utilizados en la actividad.

d) Se ha rellenado la ficha de valoración de la actividad según el programa de la misma.

e) Se han propuesto medidas correctoras de los desajustes detectados.

f) Se ha elaborado un informe sobre la actividad realizada.

B. Contenidos:

a) Preparación de equipos y recursos para maniobras con cuerdas y actividades de multiaventura:

Normativa de aplicación en las actividades de multiaventura. Permisos relacionados con las cuencas hidrográficas.

Características del equipo y material.

Normativa actual sobre homologación y caducidad del material.

El material y avituallamiento individual y colectivo:

Vestuario y equipo.

Avituallamiento sólido y líquido.

Material de seguridad y primeros auxilios.

Materiales para las actividades de uno o más días.

Técnicas de reparación, control, mantenimiento y almacenaje del material:

Reparación y verificación del material.

Diagnóstico de deterioro.

El transporte del material. Organización del material deportivo.

Técnicas básicas de manejo del material.

Utilización de equipos de comunicación:

Equipos de comunicación: radiotransmisores y telefonía móvil. Ventajas y desventajas.

Funcionamiento básico de los radiotransmisores. Mantenimiento de los equipos de comunicación. Limitaciones funcionales y legales.

Lenguaje radiofónico.

Equipo de comunicación en cavidades: genéfono y sistemas de radio transmisión inalámbrica a través de tierra.

Material textil: cuerdas, cintas y cordinos.

Material mecánico.

b) Valoración de la viabilidad de medidas de control de riesgos:

Análisis de los riesgos asociados a las actividades de espeleología, descenso de barrancos, escalada o multiaventura.

Control de riesgos y toma de decisiones.

Transmisión de normas y procedimientos que se deben seguir.

Conceptos básicos de las aguas vivas.

Hidrotopografía. Comportamiento de los fluidos y riesgos de las técnicas de aguas vivas: contracorrents, rebuf, remolino, sífon, drosatge y encorbatado.

Conocimientos básicos de un barranco.

Maniobres bàsiques d'escapada en barrancs d'aigües vives.
Lectura de dades hidrogràfiques en els mapes.
Cartografia i topografia espeleològica: instruments i signes topogràfics més utilitzats.

Mètode de senyalització subterrània.

c) Tècniques de conducció de grups per barrancs, desnivells i coves:

Tècniques generals de progressió en muntanya:
Simbologia internacional utilitzada en la senyalització de sendes de muntanya.

Visualització i elecció de l'itinerari.

Tècniques de progressió en barrancs:

Progressió sense corda: caminar, nadar, bussejar, saltar i lliscar.

Progressió per corda: ancoratges, nusos d'unió de cordes, ràpel i passamans.

Tècniques de progressió en espeleologia:

Cavitats horitzontals: per caos de blocs i passos estrets.

Cavitats verticals: ús d'escalas, maniobres de descens.

Maniobres d'ascens, pas de fraccionaments, pas de desviadors, passamans i tirolines.

Tècniques de progressió en escalada:

Progressió per adherència, fissures, escalada en X, Dülfer i fumeral.

Nusos més utilitzats.

Tècniques d'agafada i suports.

Tècniques de progressió en vies ferrades:

Trepada i destrepada, tècnica de subjecció de les cintes dissipadores, tècnica de progressió per ponts, passamans, ràpel i tirolines.

Protocols de seguretat durant la progressió i/o l'activitat.

El ritme de marxa:

El control del ritme en grup. Ritme cardíac adequat a l'activitat.

Descans, avituallament i hidratació durant l'activitat.

Avaluació del temps i la distància.

Despesa energètica.

Pes que transportem.

Protocol d'equipament i desequipament d'una instal·lació.

Teoria de la seguretat:

La reunió.

Assegurar el company o companya.

El ràpel.

Elaboració de tirolines i telefèrics.

Cadena de seguretat, factor de caiguda, comportament de l'assegurador.

Maniobres de recuperació de cordes. Polipastos.

Adaptacions per a persones amb discapacitat:

Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat.

Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia.

Adaptació de consignes i explicacions.

Adaptació d'activitats a les persones amb discapacitat.

d) Supervisió de les activitats en instal·lacions d'oci i aventura:

Protocol de comprovació de seguretat dels elements fixos de la instal·lació d'oci i aventura. Elements en instal·lacions d'oci i aventura:

Ponts (nepalés, tibetà, de mico, de cordes, d'equilibrista, redó, rodant, d'encreuaments i articulats), xarxes (en «U», de baixada, d'aranya, amb obstacles i camí), tirolines (d'arbre en arbre i final), balancí, barra fixa, engrunsadores, escalada a l'arbre, escala de pujada, liana mòbil, travessia infernal, surf, salt de Tarzan, telesquí i altres.

Protocol d'equipament i desequipament dels elements portàtils de la instal·lació.

Normes bàsiques de seguretat. Informació per a persones usuàries. Interpretació de símbols.

Tècniques d'utilització de maneig de cordes.

Circuits verticals i aeris de les instal·lacions d'oci i aventura. Nivells de dificultat. Adaptacions segons els perfils de les i dels participants.

Tècniques de progressió en instal·lacions d'oci i aventura:

Ancoratge a la línia de vida.

Maniobras básicas de escape en barrancos de aguas vivas.

Lectura de datos hidrográficos en los mapas.

Cartografía y topografía espeleológica: instrumentos y signos topográficos más utilizados.

Método de señalización subterránea.

c) Técnicas de conducción de grupos por barrancos, desniveles y cuevas:

Técnicas generales de progresión en montaña:

Simbología internacional empleada en la señalización de senderos de montaña.

Visualización y elección del itinerario.

Técnicas de progresión en barrancos:

Progresión sin cuerda: andar, nadar, bucear, saltar y deslizar.

Progresión por cuerda: anclajes, nudos de unión de cuerdas, rápel y pasamanos.

Técnicas de progresión en espeleología:

Cavidades horizontales: por caos de bloques y pasos estrechos.

Cavidades verticales: uso de escalas, maniobras de descenso.

Maniobras de ascenso, paso de fraccionamientos, paso de desviadores, pasamanos y tirolinas.

Técnicas de progresión en escalada:

Progresión por adherencia, fisuras, escalada en X, dulfor y chimenea.

Nudos más utilizados.

Técnicas de agarre y apoyos.

Técnicas de progresión en vías ferradas:

Trepada y destrepada, técnica de sujeción de las cintas dissipadoras, técnica de progresión por puentes, pasamanos, rápel y tirolinas.

Protocolos de seguridad durante la progresión y/o la actividad.

El ritmo de marcha:

El control del ritmo en grupo. Ritmo cardíaco adecuado a la actividad.

Descanso, avituallamiento e hidratación durante la actividad.

Evaluación del tiempo y distancia.

Gasto energético.

Peso que transportamos.

Protocolo de equipamiento y desequipamiento de una instalación.

Teoría de la seguridad:

La reunión.

Asegurar al compañero o compañera.

El rapel.

Elaboración de tirolinas y teleféricos.

Cadena de seguridad, factor de caída, comportamiento del asegurador.

Maniobras de recuperación de cuerdas. Polipastos.

Adaptaciones para personas con discapacidad:

Aspectos básicos de las características psico-afectivas de las personas con discapacidad.

Ayudas requeridas por la persona con discapacidad hacia la autonomía.

Adaptación de consignes y explicaciones.

Adaptación de actividades a las personas con discapacidad.

d) Supervisión de las actividades en instalaciones de ocio y aventura:

Protocolo de comprobación de seguridad de los elementos fijos de la instalación de ocio y aventura. Elementos en instalaciones de ocio y aventura:

Puentes (nepalés, tibetano, de mico, de cuerdas, de equilibrista, redondo, rodante, de cruces y articulado), redes (en «U», de bajada, de araña, con obstáculos y camino), tirolinas (de árbol en árbol y final), balancín, barra fija, columpios, escalada al árbol, escalera de subida, liana móvil, travesía infernal, surf, salto de Tarzán, telesquí y otros.

Protocolo de equipamiento y desequipamiento de los elementos portátiles de la instalación.

Normas básicas de seguridad. Información para las personas usuarias. Interpretación de símbolos.

Técnicas de utilización de manejo de cuerdas.

Circuitos verticales y aéreos de las instalaciones de ocio y aventura. Niveles de dificultad. Adaptaciones según perfiles de las y los participantes.

Técnicas de progresión en instalaciones de ocio y aventura:

Anclaje a la línea de vida.

Ús d'escales, maniobres d'ascens i descens, progressió per tirolina, ponts, xarxes, engronsadores i lianes.

Protocols de seguretat durant la progressió: col·locació i control dels equips de seguretat.

Adaptacions per a persones amb discapacitat:

Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat.

Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia.

Adaptació de consignes i explicacions.

Tècniques d'actuació davant de situacions de fatiga, por i bloqueig.

Maniobres d'ajuda.

e) Prevenció, rescat i evacuació:

Perills durant l'activitat:

Atmosfèrics: boira, temperatura, humitat, vent, precipitacions, llamp i radiacions solars.

Terrestres: desprendiments de pedres i terreny inestable.

Aquàtics: cabal, crescudes i elements de dinàmica fluvial.

Subterranis: blocs inestables, desprendiment de pedres.

Crescudes del cabal hídric, pèrdues o equivocacions d'itinerari i passos estrets.

Protocols de seguretat en el tir amb arc, guerra de pintura (paintball), salt de pont, vies ferrades, espeleologia, escalada i barrancs:

Col·locació d'aparells.

Delimitació de la línia de seguretat i distància de tret en tir amb arc i guerra de pintura (paintball).

Col·locació dels mitjans de protecció.

Actuació davant de caigudes de pedres.

Actuació davant d'un accident:

Pautes generals d'actuació.

Valoració de la situació de la persona ferida.

Valoració de l'abast de les lesions.

Construcció d'un «punt calent».

Avís a grups de rescat.

Cerca d'ajuda:

En absència de mitjans de radiocomunicació o telefonia mòbil.

Senyals internacionals de socors.

Tècniques de transport d'accidentats:

Elaboració de lliteres de fortuna i elaboració de tirolines.

Tècniques bàsiques d'autosocors:

Protocol d'autorescat.

Tècniques de descens per cordes tibants: nus de valldostà.

Tècniques d'autorescat en progressió vertical sobre corda.

f) Avaluació de les activitats guiades per barrancs, espeleologia i activitats de multiaventura:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat.

Recopilació d'informació.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic, valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació.

Elaboració de:

Registres sobre els comportaments del grup. Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos.

Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats.

Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat guiada per barrancs, espeleologia, vies ferrades i instal·lacions d'oci i aventura.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores.

Uso de escalas, maniobras de ascenso y descenso, progresión por tirolina, puentes, redes, columpios y lianas.

Protocolos de seguridad durante la progresión: Colocación y control de los equipos de seguridad.

Adaptaciones para personas con discapacidad:

Aspectos básicos de las características psico-afectivas de las personas con discapacidad.

Ayudas requeridas por la persona con discapacidad hacia la autonomía.

Adaptación de consignas y explicaciones.

Técnicas de actuación ante situaciones de fatiga, miedo y bloqueo.

Maniobras de ayuda.

e) Prevención, rescate y evacuación:

Peligros durante la actividad:

Atmosféricos: niebla, temperatura, humedad, viento, precipitaciones, rayo y radiaciones solares.

Terrestres: desprendimientos de piedras y terreno inestable.

Acuáticos: caudal, crecidas y elementos de dinámica fluvial.

Subterráneos: bloques inestables, desprendimiento de piedras.

Crecidas del caudal hídrico, pérdidas o equivocaciones de itinerario y pasos estrechos.

Protocolos de seguridad en el tiro con arco, paintball, puenting, vías ferratas, espeleología, escalada y barrancos:

Colocación de aparatos.

Delimitación de la línea de seguridad y distancia de disparo en tiro con arco y paintball.

Colocación de los medios de protección.

Actuación ante caídas de piedras.

Actuación ante un accidente:

Pautas generales de actuación.

Valorar la situación de la persona herida.

Valorar el alcance de las lesiones.

Construcción de un «punto caliente».

Aviso grupos de rescate.

Busca de ayuda:

En ausencia de medios de radiocomunicación o telefonía móvil.

Señales internacionales de socorro.

Técnicas de transporte de accidentados:

Elaboración de camillas de fortuna y elaboración de tirolinas.

Técnicas básicas de autosocorro:

Protocolo de autorescate.

Técnicas de descenso por cuerdas tensas: nudo de valldostano.

Técnicas de autorescate en progresión vertical sobre cuerda.

f) Evaluación de las actividades guiadas por barrancos, espeleología y actividades de multiaventura:

Fichas de control de valoración de la actividad. Tipos.

Procedimientos de toma de datos en el desarrollo de la actividad.

Recopilación de información.

Análisis de la actividad, del grupo, del personal técnico, valoración respecto al programa.

Documentos de evaluación.

Elaboración de:

Registros acerca de los comportamientos del grupo. Registros sobre las actuaciones del técnico o técnica o personal guía.

Registro de incidencias y ajuste a los tiempos previstos.

Incidencias que afectan a la seguridad del desarrollo de las actividades.

Estimación del grado de seguridad de la actividad.

Adecuación de los equipos y materiales utilizados en la actividad guiada por barrancos, espeleología, vías ferratas e instalaciones de ocio y aventura.

Elaboración de informes sobre la actividad. Propuestas de medidas correctoras.

12. Mòdul professional: Formació i orientació laboral
Codi: 1340

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Selecciona oportunitats d'ocupació, identifica les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències del procés productiu.

b) S'han identificat els itineraris formativoprofessionals relacionats amb el perfil professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

c) S'han determinat les aptituds i les actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol.

d) S'han identificat els principals jaciments d'ocupació i d'inserció laboral per al tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

e) S'han determinat les tècniques utilitzades en el procés de cerca d'ocupació.

f) S'han previst les alternatives d'autoocupació en els sectors professionals relacionats amb el títol.

g) S'ha realitzat la valoració de la personalitat, les aspiracions, les actituds i la formació pròpia per a la presa de decisions.

2. Aplica les estratègies del treball en equip i valora l'eficàcia i l'eficiència d'aquestes per a la consecució dels objectius de l'organització.

Criteris d'avaluació:

a) S'han valorat els avantatges del treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

b) S'han identificat els equips de treball que es poden constituir en una situació real de treball.

c) S'han determinat les característiques de l'equip de treball eficaç davant dels equips ineficaços.

d) S'ha valorat positivament l'existència necessària de la diversitat de rols i opinions assumits per cada membre d'un equip.

e) S'ha reconegut la possible existència de conflicte entre el conjunt de membres d'un grup com un aspecte característic de les organitzacions.

f) S'han identificat els tipus de conflictes i les seues fonts.

g) S'han determinat els procediments per a la resolució del conflicte.

3. Exerceix els drets i compleix les obligacions que es deriven de les relacions laborals, i les reconeix en els diversos contractes de treball.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball.

b) S'han distingit els principals organismes que intervenen en les relacions entre empresariat i plantilla.

c) S'han determinat els drets i les obligacions derivats de la relació laboral.

d) S'han classificat les modalitats principals de contractació i s'han identificat les mesures de foment de la contractació per a col·lectius determinats.

e) S'han valorat les mesures establides per la legislació vigent per a la conciliació de la vida laboral i familiar.

f) S'han identificat les causes i els efectes de la modificació, la suspensió i l'extinció de la relació laboral.

g) S'ha analitzat el rebut de salaris i s'han identificat els elements principals que l'integren.

h) S'han analitzat les diverses mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.

i) S'han determinat les condicions de treball pactades en un conveni col·lectiu que es pot aplicar al sector relacionat amb el títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

j) S'han identificat les característiques definidores dels nous entorns d'organització del treball.

4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant de les diferents contingències cobertes i identifica les diferents classes de prestacions.

12. Módulo profesional: Formación y orientación laboral.
Código: 1340.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Selecciona oportunitats de empleo, identificando las diferentes posibilidades de inserción y las alternativas de aprendizaje a lo largo de la vida.

Criterios de evaluación:

a) Se ha valorado la importancia de la formación permanente como factor clave para la empleabilidad y la adaptación a las exigencias del proceso productivo.

b) Se han identificado los itinerarios formativo-profesionales relacionados con el perfil profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

c) Se han determinado las aptitudes y actitudes requeridas para la actividad profesional relacionada con el perfil del título.

d) Se han identificado los principales yacimientos de empleo y de inserción laboral para el técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

e) Se han determinado las técnicas utilizadas en el proceso de búsqueda de empleo.

f) Se han previsto las alternativas de autoempleo en los sectores profesionales relacionados con el título.

g) Se ha realizado la valoración de la personalidad, aspiraciones, actitudes y formación propia para la toma de decisiones.

2. Aplica las estrategias del trabajo en equipo, valorando su eficacia y eficiencia para la consecución de los objetivos de la organización.

Criterios de evaluación:

a) Se han valorado las ventajas del trabajo en equipo en situaciones de trabajo relacionadas con el perfil del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

b) Se han identificado los equipos de trabajo que pueden constituirse en una situación real de trabajo.

c) Se han determinado las características del equipo de trabajo eficaz frente a los equipos ineficaces.

d) Se ha valorado positivamente la necesaria existencia de diversidad de roles y opiniones asumidos por el conjunto de miembros de un equipo.

e) Se ha reconocido la posible existencia de conflicto entre cada miembro de un grupo como un aspecto característico de las organizaciones.

f) Se han identificado los tipos de conflictos y sus fuentes.

g) Se han determinado procedimientos para la resolución del conflicto.

3. Ejerce los derechos y cumple las obligaciones que se derivan de las relaciones laborales, reconociéndolas en los diferentes contratos de trabajo.

Criterios de evaluación:

a) Se han identificado los conceptos básicos del derecho del trabajo.

b) Se han distinguido los principales organismos que intervinen en las relaciones entre empresariado y plantilla.

c) Se han determinado los derechos y obligaciones derivados de la relación laboral.

d) Se han clasificado las principales modalidades de contratación, identificando las medidas de fomento de la contratación para determinados colectivos.

e) Se han valorado las medidas establecidas por la legislación vigente para la conciliación de la vida laboral y familiar.

f) Se han identificado las causas y efectos de la modificación, suspensión y extinción de la relación laboral.

g) Se ha analizado el recibo de salarios, identificando los principales elementos que lo integran.

h) Se han analizado las diferentes medidas de conflicto colectivo y los procedimientos de solución de conflictos.

i) Se han determinado las condiciones de trabajo pactadas en un convenio colectivo aplicable al sector relacionado con el título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

j) Se han identificado las características definitorias de los nuevos entornos de organización del trabajo.

4. Determina la acción protectora del sistema de la Seguridad Social ante las distintas contingencias cubiertas, identificando las distintas clases de prestaciones.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.
 - b) S'han enumerat les diverses contingències que cobreix el sistema de Seguretat Social.
 - c) S'han identificat els règims existents en el sistema de Seguretat Social.
 - d) S'han identificat les obligacions d'empresari i plantilla dins del sistema de Seguretat Social.
 - e) S'han identificat, en un supòsit senzill, les bases de cotització d'un treballador o treballadora i les quotes corresponents a la plantilla i l'empresari.
 - f) S'han classificat les prestacions del sistema de Seguretat Social i s'han identificat els requisits.
 - g) S'han determinat les possibles situacions legals de desocupació.
 - h) S'ha realitzat el càlcul de la duració i la quantia d'una prestació per desocupació de nivell contributiu bàsic.
5. Avalua els riscos derivats de la seua activitat i analitza les condicions de treball i els factors de risc presents en el seu entorn laboral.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva en tots els àmbits i les activitats de l'empresa.
 - b) S'han relacionat les condicions laborals amb la salut del treballador o treballadora.
 - c) S'han classificat els factors de risc en l'activitat i els danys derivats d'aquests.
 - d) S'han identificat les situacions de risc més habituals en els entorns de treball del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.
 - e) S'ha determinat l'avaluació de riscos en l'empresa.
 - f) S'han determinat les condicions de treball amb significació per a la prevenció en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.
 - g) S'han classificat i s'han descrit els tipus de danys professionals, amb una referència especial als accidents de treball i les malalties professionals, relacionats amb el perfil professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.
6. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos en una petita empresa i identifica les responsabilitats de tots els agents implicats.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
 - b) S'han classificat les diferents formes de gestió de la prevenció en l'empresa, en funció dels diferents criteris que estableix la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
 - c) S'han determinat les formes de representació de la plantilla en l'empresa en matèria de prevenció de riscos.
 - d) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
 - e) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu en l'empresa que incloga la seqüenciació d'actuacions que s'han de fer en cas d'emergència.
 - f) S'ha definit el contingut del pla de prevenció en un centre de treball relacionat amb el sector professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.
 - g) S'ha projectat un pla d'emergència i evacuació d'una empresa del sector.
7. Aplica les mesures de prevenció i protecció i analitza les situacions de risc en l'entorn laboral del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure. Criteris d'avaluació:
- a) S'han definit les tècniques de prevenció i de protecció individual i col·lectiva que s'han d'aplicar per a evitar els danys en origen i minimitzar les seues conseqüències en cas que siguin inevitables.
 - b) S'ha analitzat el significat i l'abast dels diferents tipus de senyalització de seguretat.
 - c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha valorado el papel de la Seguridad Social como pilar esencial para la mejora de la calidad de vida de los ciudadanos.
 - b) Se han enumerado las diversas contingencias que cubre el sistema de Seguridad Social.
 - c) Se han identificado los regímenes existentes en el sistema de Seguridad Social.
 - d) Se han identificado las obligaciones de empresariado y plantilla dentro del sistema de Seguridad Social.
 - e) Se han identificado, en un supuesto sencillo, las bases de cotización de un trabajador o trabajadora y las cuotas correspondientes a plantilla y empresariado.
 - f) Se han clasificado las prestaciones del sistema de Seguridad Social, identificando los requisitos.
 - g) Se han determinado las posibles situaciones legales de desempleo.
 - h) Se ha realizado el cálculo de la duración y cuantía de una prestación por desempleo de nivel contributivo básico.
5. Evalúa los riesgos derivados de su actividad, analizando las condiciones de trabajo y los factores de riesgo presentes en su entorno laboral.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha valorado la importancia de la cultura preventiva en todos los ámbitos y actividades de la empresa.
 - b) Se han relacionado las condiciones laborales con la salud del trabajador o trabajadora.
 - c) Se han clasificado los factores de riesgo en la actividad y los daños derivados de los mismos.
 - d) Se han identificado las situaciones de riesgo más habituales en los entornos de trabajo del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.
 - e) Se ha determinado la evaluación de riesgos en la empresa.
 - f) Se han determinado las condiciones de trabajo con significación para la prevención en los entornos de trabajo relacionados con el perfil profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.
 - g) Se han clasificado y descrito los tipos de daños profesionales, con especial referencia a accidentes de trabajo y enfermedades profesionales, relacionados con el perfil profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.
6. Participa en la elaboración de un plan de prevención de riesgos en una pequeña empresa, identificando las responsabilidades de todos los agentes implicados.

Criterios de evaluación:

- a) Se han determinado los principales derechos y deberes en materia de prevención de riesgos laborales.
 - b) Se han clasificado las distintas formas de gestión de la prevención en la empresa, en función de los distintos criterios establecidos en la normativa sobre prevención de riesgos laborales.
 - c) Se han determinado las formas de representación de la plantilla en la empresa en materia de prevención de riesgos.
 - d) Se han identificado los organismos públicos relacionados con la prevención de riesgos laborales.
 - e) Se ha valorado la importancia de la existencia de un plan preventivo en la empresa que incluya la secuenciación de actuaciones que se deben realizar en caso de emergencia.
 - f) Se ha definido el contenido del plan de prevención en un centro de trabajo relacionado con el sector profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.
 - g) Se ha proyectado un plan de emergencia y evacuación de una empresa del sector.
7. Aplica las medidas de prevención y protección, analizando las situaciones de riesgo en el entorno laboral del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre. Criterios de evaluación:
- a) Se han definido las técnicas de prevención y de protección individual y colectiva que deben aplicarse para evitar los daños en su origen y minimizar sus consecuencias en caso de que sean inevitables.
 - b) Se ha analizado el significado y alcance de los distintos tipos de señalización de seguridad.
 - c) Se han analizado los protocolos de actuación en caso de emergencia.

d) S'han identificat les tècniques de classificació de persones ferides en cas d'emergència on hi haja víctimes de diversa gravetat.

e) S'han identificat les tècniques bàsiques de primers auxilis que s'han d'aplicar al lloc de l'accident davant de diferents tipus de danys i la composició i l'ús de la farmaciola.

f) S'han determinat els requisits i les condicions per a la vigilància de la salut de la plantilla i la importància que tenen com a mesura de prevenció.

B. Continguts:

a) Recerca activa d'ocupació:

Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

Anàlisi d'interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.

Identificació dels itineraris formatius relacionats amb el tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

Responsabilització del propi aprenentatge. Coneixement dels requeriments i dels fruits previstos.

Definició i anàlisi del sector professional del títol de tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

Planificació de la pròpia carrera:

Establiment d'objectius laborals, a mitjà i llarg termini, compatibles amb necessitats i preferències.

Objectius realistes i coherents amb la formació actual i la projectada.

Procés de cerca d'ocupació en petites, mitjanes i grans empreses del sector.

Oportunitats d'aprenentatge i ocupació a Europa. Europass, Ploteus.

Tècniques i instruments de cerca d'ocupació.

Valoració de l'autoocupació com a alternativa per a la inserció professional.

El procés de presa de decisions.

Establiment d'una llista de comprovació personal de coherència entre pla de carrera, formació i aspiracions.

b) Gestió del conflicte i equips de treball:

Mètodes per a la resolució o la supressió del conflicte. Valoració dels avantatges i els inconvenients del treball d'equip per a l'eficàcia de l'organització.

Equips en el sector de les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure segons les funcions que exerceixen.

Anàlisi de la formació dels equips de treball.

Característiques d'un equip de treball eficaç.

La participació en l'equip de treball. Anàlisi dels possibles rols dels seus integrants.

Conflicte: característiques, fonts i etapes del conflicte.

Mètodes per a la resolució o la supressió del conflicte: mediació, conciliació i arbitratge.

c) Contracte de treball:

El dret del treball.

Intervenció dels poders públics en les relacions laborals.

Anàlisi de la relació laboral individual.

Determinació de les relacions laborals excloses i de les relacions laborals especials.

Modalitats de contracte de treball i mesures de foment de la contractació.

Drets i deures derivats de la relació laboral.

Condicions de treball. Salari, temps de treball i descans laboral.

Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.

Representació dels treballadors i les treballadores.

Negociació col·lectiva com a mitjà per a la conciliació dels interessos de plantilla i empresariats

Anàlisi d'un conveni col·lectiu aplicable a l'àmbit professional del tècnic o tècnica en Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure.

Conflictes col·lectius de treball.

Nous entorns d'organització del treball: subcontractació i tele treball, entre altres.

Beneficis per a la plantilla en les noves organitzacions: flexibilitat i beneficis socials, entre altres.

d) Seguretat Social, ocupació i desocupació:

d) Se han identificado las técnicas de clasificación de personas heridas en caso de emergencia donde existan víctimas de diversa gravedad.

e) Se han identificado las técnicas básicas de primeros auxilios que deben ser aplicadas en el lugar del accidente ante distintos tipos de daños y la composición y uso del botiquín.

f) Se han determinado los requisitos y condiciones para la vigilancia de la salud del trabajador o trabajadora y su importancia como medida de prevención.

B. Contenidos:

a) Búsqueda activa de empleo:

Valoración de la importancia de la formación permanente para la trayectoria laboral y profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

Análisis de los intereses, aptitudes y motivaciones personales para la carrera profesional.

Identificación de los itinerarios formativos relacionados con el técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

Responsabilización del propio aprendizaje. Conocimiento de los requerimientos y de los frutos previstos.

Definición y análisis del sector profesional del título de técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

Planificación de la propia carrera:

Establecimiento de objetivos laborales, a medio y largo plazo, compatibles con necesidades y preferencias.

Objetivos realistas y coherentes con la formación actual y la proyectada.

Proceso de búsqueda de empleo en pequeñas, medianas y grandes empresas del sector.

Oportunidades de aprendizaje y empleo en Europa. Europass, Ploteus.

Técnicas e instrumentos de búsqueda de empleo.

Valoración del autoempleo como alternativa para la inserción profesional.

El proceso de toma de decisiones.

Establecimiento de una lista de comprobación personal de coherencia entre plan de carrera, formación y aspiraciones.

b) Gestión del conflicto y equipos de trabajo:

Métodos para la resolución o supresión del conflicto. Valoración de las ventajas e inconvenientes del trabajo de equipo para la eficacia de la organización.

Equipos en el sector de las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre según las funciones que desempeñan.

Análisis de la formación de los equipos de trabajo.

Características de un equipo de trabajo eficaz.

La participación en el equipo de trabajo. Análisis de los posibles roles de sus integrantes.

Conflicto: características, fuentes y etapas del conflicto.

Métodos para la resolución o supresión del conflicto: mediació, conciliación y arbitraje.

c) Contrato de trabajo:

El derecho del trabajo.

Intervención de los poderes públicos en las relaciones laborales.

Análisis de la relación laboral individual.

Determinación de las relaciones laborales excluidas y relaciones laborales especiales.

Modalidades de contrato de trabajo y medidas de fomento de la contratación.

Derechos y deberes derivados de la relación laboral.

Condiciones de trabajo. Salario, tiempo de trabajo y descanso laboral.

Modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo.

Representación de los trabajadores o trabajadoras.

Negociación colectiva como medio para la conciliación de los intereses de plantilla y empresariado.

Análisis de un convenio colectivo aplicable al ámbito profesional del técnico o técnica en Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre.

Conflictos colectivos de trabajo.

Nuevos entornos de organización del trabajo: subcontractación y teletrabajo, entre otros.

Beneficios para la plantilla en las nuevas organizaciones: flexibilidad y beneficios sociales, entre otros.

d) Seguridad Social, empleo y desempleo:

El sistema de la Seguretat Social com a principi bàsic de solidaritat social.

Estructura del sistema de la Seguretat Social.

Determinació de les obligacions principals d'empresariat i plantilla en matèria de Seguretat Social: afiliació, altes, baixes i cotització.

L'acció protectora de la Seguretat Social.

Classes, requisits i quantia de les prestacions.

Concepte i situacions protegibles per desocupació.

Sistemes d'assessorament de la plantilla respecte dels seus drets i deures.

e) Avaluació de riscos professionals:

Importància de la cultura preventiva en totes les fases de l'activitat professional.

Valoració de la relació entre treball i salut.

Anàlisi i determinació de les condicions de treball.

El concepte de risc professional. Anàlisi de factors de risc.

L'avaluació de riscos en l'empresa com a element bàsic de l'activitat preventiva.

Anàlisi de riscos lligats a les condicions de seguretat.

Anàlisi de riscos lligats a les condicions ambientals.

Anàlisi de riscos lligats a les condicions ergonòmiques i psicossocials.

Riscos específics en el sector de les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Determinació dels possibles danys a la salut d'un treballador o treballadora que es poden derivar de les situacions de risc detectades.

f) Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.

Responsabilitats en matèria de prevenció de riscos laborals.

Gestió de la prevenció en l'empresa.

Representació dels treballadors o treballadores en matèria preventiva.

Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.

Planificació de la prevenció en l'empresa.

Plans d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.

Elaboració d'un pla d'emergència en una petita o mitjana empresa del sector.

g) Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.

Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.

Primers auxilis. Urgència mèdica. Conceptes bàsics.

Aplicació de tècniques de primers auxilis.

Formació a la plantilla en matèria de plans d'emergència.

Vigilància de la salut dels treballadors o treballadores.

13. Mòdul professional: Empresa i iniciativa emprenedora
Codi: 1341

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Reconeix les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la relació que té amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar de les persones.

b) S'ha analitzat el concepte de cultura emprenedora i la importància que té com a font de creació d'ocupació i benestar social.

c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per a tindre èxit en l'activitat emprenedora.

d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona ocupada en una petita i mitjana empresa relacionada amb les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

e) S'ha analitzat el desenvolupament de l'activitat emprenedora d'un empresari/a que s'inicie en el sector del turisme actiu i de l'educació no formal.

f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat emprenedora.

El sistema de la Seguridad Social como principio básico de solidaridad social.

Estructura del sistema de la Seguridad Social.

Determinación de las principales obligaciones de empresariado y plantilla en materia de Seguridad Social: afiliación, altas, bajas y cotización.

La acción protectora de la Seguridad Social.

Clases, requisitos y cuantía de las prestaciones.

Concepto y situaciones protegibles por desempleo.

Sistemas de asesoramiento de la plantilla respecto a sus derechos y deberes.

e) Evaluación de riesgos profesionales:

Importancia de la cultura preventiva en todas las fases de la actividad profesional.

Valoración de la relación entre trabajo y salud.

Análisis y determinación de las condiciones de trabajo.

El concepto de riesgo profesional. Análisis de factores de riesgo.

La evaluación de riesgos en la empresa como elemento básico de la actividad preventiva.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones de seguridad.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones ambientales.

Análisis de riesgos ligados a las condiciones ergonómicas y psicossociales.

Riesgos específicos en el sector de las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Determinación de los posibles daños a la salud trabajador o trabajadora que pueden derivarse de las situaciones de riesgo detectadas.

f) Planificación de la prevención de riesgos en la empresa:

Derechos y deberes en materia de prevención de riesgos laborales.

Responsabilidades en materia de prevención de riesgos laborales.

Gestión de la prevención en la empresa.

Representación de los trabajadores o trabajadoras en materia preventiva.

Organismos públicos relacionados con la prevención de riesgos laborales.

Planificación de la prevención en la empresa.

Planes de emergencia y de evacuación en entornos de trabajo.

Elaboración de un plan de emergencia en una pequeña o mediana empresa del sector.

g) Aplicación de medidas de prevención y protección en la empresa:

Determinación de las medidas de prevención y protección individual y colectiva.

Protocolo de actuación ante una situación de emergencia.

Primeros auxilios. Urgencia médica. Conceptos básicos.

Aplicación de técnicas de primeros auxilios.

Formación a la plantilla en materia de planes de emergencia.

Vigilancia de la salud de los trabajadores o trabajadoras.

13. Módulo profesional: Empresa e iniciativa emprenedora.
Código: 1341.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Reconoce las capacidades asociadas a la iniciativa emprenedora, analizando los requerimientos derivados de los puestos de trabajo y de las actividades empresariales.

Criterios de evaluación:

a) Se ha identificado el concepto de innovación y su relación con el progreso de la sociedad y el aumento en el bienestar de las personas.

b) Se ha analizado el concepto de cultura emprenedora y su importancia como fuente de creación de empleo y bienestar social.

c) Se ha valorado la importancia de la iniciativa individual, la creatividad, la formación y la colaboración como requisitos indispensables para tener éxito en la actividad emprenedora.

d) Se ha analizado la capacidad de iniciativa en el trabajo de una persona empleada en una pequeña y mediana empresa relacionada con las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

e) Se ha analizado el desarrollo de la actividad emprenedora del empresariado que se inicie en el sector del turismo activo y de la educación no formal.

f) Se ha analizado el concepto de riesgo como elemento inevitable de toda actividad emprenedora.

g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i les actituds necessaris per a desenvolupar l'activitat empresarial.

h) S'ha descrit l'estratègia empresarial i s'ha relacionat amb els objectius de l'empresa.

i) S'ha definit una idea de negoci determinada, en l'àmbit eqüestre, que servisca de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.

2. Defineix l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.

Críteris d'avaluació:

a) S'han descrit les funcions bàsiques que es fan en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a aquesta.

b) S'han identificat els components principals de l'entorn general que envolta l'empresa, especialment l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.

c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial de les relacions amb la clientela, amb els proveïdors o proveïdores i amb la competència, com a integrants principals de l'entorn específic.

d) S'ha identificat els elements de l'entorn d'una pime d'activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

e) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa i la seua relació amb els objectius empresarials.

f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social de les empreses i la seua importància com un element de l'estratègia empresarial.

g) S'ha elaborat el balanç social d'una empresa relacionada amb les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure i s'han descrit els principals costos socials en què incorren aquestes empreses, així com els beneficis socials que produeixen.

h) S'han identificat, en empreses relacionades amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure, pràctiques que incorporen valors ètics i socials.

i) S'ha dut a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'una pime relacionada amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

3. Realitza activitats per a la constitució i la posada en marxa d'una empresa, selecciona la forma jurídica i identifica les obligacions legals associades.

Críteris d'avaluació:

a) S'han analitzat les diverses formes jurídiques de l'empresa.

b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal de les persones propietàries de l'empresa, en funció de la forma jurídica triada.

c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per a les diverses formes jurídiques de l'empresa.

d) S'han analitzat els tràmits que exigeix la legislació vigent per a la constitució d'una empresa.

e) S'ha realitzat una cerca exhaustiva de les diverses ajudes per a la creació d'empreses relacionades amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure, en la localitat de referència.

f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el que fa referència a l'elecció de la forma jurídica, l'estudi de viabilitat econòmicofinancera, els tràmits administratius, les ajudes i les subvencions.

g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externes existents a l'hora de posar en marxa una pime.

4. Realitza activitats de gestió administrativa i financera d'una pime, identifica les principals obligacions comptables i fiscals i ompli la documentació.

Críteris d'avaluació:

a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com les tècniques de registre de la informació comptable.

b) S'han descrit les tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, especialment referent a la solvència, la liquiditat i la rendibilitat de l'empresa.

c) S'han definit les obligacions fiscals d'una empresa relacionada amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

d) S'han diferenciat els tipus d'impostos en el calendari fiscal.

e) S'ha omplert la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi i xecs, entre altres) per a una pime d'activitats físicoesportives en el medi natural i

g) Se ha analizado el concepto de empresariado y los requisitos y actitudes necesarios para desarrollar la actividad empresarial.

h) Se ha descrito la estrategia empresarial, relacionándola con los objetivos de la empresa.

i) Se ha definido una determinada idea de negocio, en el ámbito recreativo, que sirva de punto de partida para la elaboración de un plan de empresa.

2. Define la oportunidad de creación de una pequeña empresa, valorando el impacto sobre el entorno de actuación e incorporando valores éticos.

Críteris de evaluación:

a) Se han descrito las funciones básicas que se realizan en una empresa y se ha analizado el concepto de sistema aplicado a la empresa.

b) Se han identificado los principales componentes del entorno general que rodea a la empresa, en especial el entorno económico, social, demográfico y cultural.

c) Se ha analizado la influencia en la actividad empresarial de las relaciones con la clientela, con los proveedores/as y con la competencia, como principales integrantes del entorno específico.

d) Se han identificado los elementos del entorno de una pyme de actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

e) Se han analizado los conceptos de cultura empresarial e imagen corporativa y su relación con los objetivos empresariales.

f) Se ha analizado el fenómeno de la responsabilidad social de las empresas y su importancia como un elemento de la estrategia empresarial.

g) Se ha elaborado el balance social de una empresa relacionada con las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre y se han descrito los principales costes sociales en que incurren estas empresas, así como los beneficios sociales que producen.

h) Se han identificado, en empresas relacionadas con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre, prácticas que incorporan valores éticos y sociales.

i) Se ha llevado a cabo un estudio de viabilidad económica y financiera de una pyme relacionada con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

3. Realiza actividades para la constitución y puesta en marcha de una empresa, seleccionando la forma jurídica e identificando las obligaciones legales asociadas.

Críteris de evaluación:

a) Se han analizado las diferentes formas jurídicas de la empresa.

b) Se ha especificado el grado de responsabilidad legal de las personas propietarias de la empresa, en función de la forma jurídica elegida.

c) Se ha diferenciado el tratamiento fiscal establecido para las diferentes formas jurídicas de la empresa.

d) Se han analizado los trámites exigidos por la legislación vigente para la constitución de una empresa.

e) Se ha realizado una búsqueda exhaustiva de las diferentes ayudas para la creación de empresas relacionadas con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre, en la localidad de referencia.

f) Se ha incluido en el plan de empresa todo lo relativo a la elección de la forma jurídica, estudio de viabilidad económico-financiera, trámites administrativos, ayudas y subvenciones.

g) Se han identificado las vías de asesoramiento y gestión administrativa externas existentes a la hora de poner en marcha una pyme.

4. Realiza actividades de gestión administrativa y financiera de una pyme, identificando las principales obligaciones contables y fiscales y cumplimentando la documentación.

Críteris de evaluación:

a) Se han analizado los conceptos básicos de contabilidad, así como las técnicas de registro de la información contable.

b) Se han descrito las técnicas básicas de análisis de la información contable, en especial en lo referente a la solvencia, liquidez y rentabilidad de la empresa.

c) Se han definido las obligaciones fiscales de una empresa relacionada con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

d) Se han diferenciado los tipos de impuestos en el calendario fiscal.

e) Se ha cumplimentado la documentación básica de carácter comercial y contable (facturas, albaranes, notas de pedido, letras de cambio y cheques, entre otros) para una pyme de actividades físico-deportivas

de temps lliure, i s'han descrit els circuits que aquesta documentació recorre en l'empresa.

f) S'han identificat els instruments principals de finançament bancari.

g) S'ha inclòs tota la documentació esmentada en el pla d'empresa.

B. Continguts:

a) Iniciativa emprenedora:

Innovació i desenvolupament econòmic. Principals característiques de la innovació en activitats físicoesportives en el medi natural i activitats de temps lliure (materials, tecnologia i organització de la producció, entre altres).

La cultura emprenedora com a necessitat social.

El caràcter emprenedor.

Factors clau de les persones emprenedores: iniciativa, creativitat i formació.

La col·laboració entre persones emprenedores.

L'actuació de les persones emprenedores com a empleades d'una empresa relacionada amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

L'actuació les persones emprenedores com a empresariat en el sector del turisme actiu i l'educació no formal.

El risc en l'activitat emprenedora.

Concepte d'empresariat. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.

Objectius personals versus objectius empresarials.

Pla d'empresa: la idea de negoci en l'àmbit de les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Bones pràctiques de cultura emprenedora en l'activitat de turisme actiu i l'educació no formal en l'àmbit local.

b) L'empresa i el seu entorn:

Funcions bàsiques de l'empresa.

L'empresa com a sistema.

L'entorn general de l'empresa.

Anàlisi de l'entorn general d'una empresa relacionada amb les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

L'entorn específic de l'empresa.

Anàlisi de l'entorn específic d'una empresa relacionada amb les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Relacions d'una empresa d'activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure amb el seu entorn.

Relacions d'una empresa d'activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure amb el conjunt de la societat.

La cultura de l'empresa: imatge corporativa.

La responsabilitat social.

El balanç social.

L'ètica empresarial.

Responsabilitat social i ètica de les empreses del sector de les activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

c) Creació i posada en marxa d'una empresa:

Concepte d'empresa.

Tipus d'empresa.

La responsabilitat de les persones propietàries de l'empresa.

La fiscalitat en les empreses.

Elecció de la forma jurídica. Dimensió i nombre de socis i sòcies.

Tràmits administratius per a la constitució d'una empresa.

Viabilitat econòmica i viabilitat financera d'una empresa relacionada amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Anàlisi de les fonts de finançament i elaboració del pressupost d'una empresa relacionada amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Ajudes, subvencions i incentius fiscals per a les pimes relacionades amb activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

Pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

d) Funció administrativa:

Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.

en el medio natural y de tiempo libre, y se han descrito los circuitos que dicha documentación recorre en la empresa.

f) Se han identificado los principales instrumentos de financiación bancaria.

g) Se ha incluido toda la documentación citada en el plan de empresa.

B. Contenidos:

a) Iniciativa emprenedora:

Innovación y desarrollo económico. Principales características de la innovación en actividades físico-deportivas en el medio natural y actividades de tiempo libre (materiales, tecnología y organización de la producción, entre otros).

La cultura emprenedora como necesidad social.

El carácter emprenedor.

Factores clave de las personas emprenedoras: iniciativa, creatividad y formación.

La colaboración entre personas emprenedoras.

La actuación de las personas emprenedoras como empleadas de una empresa relacionada con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

La actuación de las personas emprenedoras como empresariado en el sector del turismo activo y la educación no formal.

El riesgo en la actividad emprenedora.

Concepto de empresariado. Requisitos para el ejercicio de la actividad empresarial.

Objetivos personales versus objetivos empresariales.

Plan de empresa: la idea de negocio en el ámbito de las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Buenas prácticas de cultura emprenedora en la actividad de turismo activo y educación no formal en el ámbito local.

b) La empresa y su entorno:

Funciones básicas de la empresa.

La empresa como sistema.

El entorno general de la empresa.

Análisis del entorno general de una empresa relacionada con las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

El entorno específico de la empresa.

Análisis del entorno específico de una empresa relacionada con las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Relaciones de una empresa de actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre con su entorno.

Relaciones de una empresa de actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre con el conjunto de la sociedad.

La cultura de la empresa: imagen corporativa.

La responsabilidad social.

El balance social.

La ética empresarial.

Responsabilidad social y ética de las empresas del sector de las actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

c) Creación y puesta en marcha de una empresa:

Concepto de empresa.

Tipos de empresa.

La responsabilidad de las personas propietarias de la empresa.

La fiscalidad en las empresas.

Elección de la forma jurídica. Dimensión y número de socios y socias.

Trámites administrativos para la constitución de una empresa.

Viabilidad económica y viabilidad financiera de una empresa relacionada con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Análisis de las fuentes de financiación y elaboración del presupuesto de una empresa relacionada con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Ayudas, subvenciones e incentivos fiscales para las pymes relacionadas con actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

Plan de empresa: elección de la forma jurídica, estudio de viabilidad económica y financiera, trámites administrativos y gestión de ayudas y subvenciones.

d) Función administrativa:

Concepto de contabilidad y nociones básicas.

Operacions comptables: registre de la informació econòmica d'una empresa.

La comptabilitat com a imatge fidel de la situació econòmica.

Anàlisi de la informació comptable.

Obligacions fiscals de les empreses.

Requisits i terminis per a la presentació de documents oficials.

Gestió administrativa d'una empresa d'activitats físicoesportives en el medi natural i de temps lliure.

14. Mòdul professional: Formació en centres de treball

Codi: 1342

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Identifica l'estructura i l'organització de l'empresa i les relaciona amb la mena de servei que presta.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat l'estructura organitzativa de l'empresa i les funcions de cada àrea d'aquesta.

b) S'ha comparat l'estructura de l'empresa amb les organitzacions empresarials tipus existents en el sector.

c) S'han relacionat les característiques del servei i el tipus de clientela amb el desenvolupament de l'activitat empresarial.

d) S'han identificat els procediments de treball en el desenvolupament de la prestació de servei.

e) S'han valorat les competències necessàries dels recursos humans per al desenvolupament òptim de l'activitat.

f) S'ha valorat la idoneïtat dels canals de difusió més freqüents en aquesta activitat.

2. Aplica hàbits ètics i laborals en el desenvolupament de la seua activitat professional d'acord amb les característiques del lloc de treball i amb els procediments establits en l'empresa.

Criteris d'avaluació:

a) S'han reconegut i s'han justificat:

- La disponibilitat personal i temporal necessària en el lloc de treball.

- Les actituds personals (puntualitat, empatia, entre altres) i professionals (ordre, neteja, responsabilitat, entre altres), necessàries per al lloc de treball.

- Els requeriments actitudinals davant de la prevenció de riscos en l'activitat professional.

- Els requeriments actitudinals referits a la qualitat en l'activitat professional.

- Les actituds relacionals amb el propi equip de treball i amb les jerarquies establides en l'empresa.

- Les actituds relacionades amb la documentació de les activitats realitzades en l'àmbit laboral.

- Les necessitats formatives per a la inserció i la reinserció laboral en l'àmbit científic i tècnic del bon treball del o de la professional.

b) S'han identificat les normes de prevenció de riscos laborals i els aspectes fonamentals de la Llei de prevenció de riscos laborals d'aplicació en l'activitat professional.

c) S'han posat en marxa els equips de protecció individual segons els riscos de l'activitat professional i les normes de l'empresa.

d) S'ha mantingut una actitud de respecte del medi ambient en les activitats desenvolupades.

e) S'ha mantingut organitzat, net i lliure d'obstacles el lloc de treball o l'àrea corresponent al desenvolupament de l'activitat.

f) S'ha responsabilitzat del treball assignat, i ha interpretat i ha complert les instruccions rebudes.

g) S'ha establert una comunicació eficaç amb la persona responsable en cada situació i amb cada membre de l'equip.

h) S'ha coordinat amb la resta de l'equip i ha comunicat les incidències rellevants que es presenten.

i) S'ha valorat la importància de la seua activitat i la necessitat d'adaptació als canvis de tasques.

j) S'ha responsabilitzat de l'aplicació de les normes i els procediments en el desenvolupament del seu treball.

3. Organitza els itineraris pel medi natural per a diversos perfils de persones usuàries seguint les directrius de l'empresa, aplicant els criteris de seguretat i de qualitat i col·laborant amb els equips responsables.

Operaciones contables: registro de la información económica de una empresa.

La contabilidad como imagen fiel de la situación económica.

Análisis de la información contable.

Obligaciones fiscales de las empresas.

Requisitos y plazos para la presentación de documentos oficiales.

Gestión administrativa de una empresa de actividades físico-deportivas en el medio natural y de tiempo libre.

14. Módulo profesional: Formación en centros de trabajo.

Código: 1342.

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Identifica la estructura y organización de la empresa, relacionándolas con el tipo de servicio que presta.

Criterios de evaluación:

a) Se han identificado la estructura organizativa de la empresa y las funciones de cada área de la misma.

b) Se ha comparado la estructura de la empresa con las organizaciones empresariales tipo existentes en el sector.

c) Se han relacionado las características del servicio y el tipo de clientela con el desarrollo de la actividad empresarial.

d) Se han identificado los procedimientos de trabajo en el desarrollo de la prestación de servicio.

e) Se han valorado las competencias necesarias de los recursos humanos para el desarrollo óptimo de la actividad.

f) Se ha valorado la idoneidad de los canales de difusión más frecuentes en esta actividad.

2. Aplica hábitos éticos y laborales en el desarrollo de su actividad profesional, de acuerdo con las características del puesto de trabajo y con los procedimientos establecidos en la empresa.

Criterios de evaluación:

a) Se han reconocido y justificado:

- La disponibilidad personal y temporal necesaria en el puesto de trabajo.

- Las actitudes personales (puntualidad y empatía, entre otras) y profesionales (orden, limpieza y responsabilidad, entre otras) necesarias para el puesto de trabajo.

- Los requerimientos actitudinales ante la prevención de riesgos en la actividad profesional.

- Los requerimientos actitudinales referidos a la calidad en la actividad profesional.

- Las actitudes relacionales con el propio equipo de trabajo y con las jerarquías establecidas en la empresa.

- Las actitudes relacionadas con la documentación de las actividades realizadas en el ámbito laboral.

- Las necesidades formativas para la inserción y reinserción laboral en el ámbito científico y técnico del buen hacer del o de la profesional.

b) Se han identificado las normas de prevención de riesgos laborales y los aspectos fundamentales de la Ley de Prevención de Riesgos Laborales de aplicación en la actividad profesional.

c) Se han puesto en marcha los equipos de protección individual según los riesgos de la actividad profesional y las normas de la empresa.

d) Se ha mantenido una actitud de respeto al medio ambiente en las actividades desarrolladas.

e) Se ha mantenido organizado, limpio y libre de obstáculos el puesto de trabajo o el área correspondiente al desarrollo de la actividad.

f) Se ha responsabilizado del trabajo asignado interpretando y cumpliendo las instrucciones recibidas.

g) Se ha establecido una comunicación eficaz con la persona responsable en cada situación y con el conjunto de miembros del equipo.

h) Se ha coordinado con el resto del equipo, comunicando las incidencias relevantes que se presenten.

i) Se ha valorado la importancia de su actividad y la necesidad de adaptación a los cambios de tareas.

j) Se ha responsabilizado de la aplicación de las normas y procedimientos en el desarrollo de su trabajo.

3. Organiza itinerarios por el medio natural para diferentes perfiles de personas usuarias siguiendo las directrices de la empresa, aplicando criterios de seguridad y de calidad, y colaborando con los equipos responsables.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha comprovat *in situ* la informació recaptada de la zona per al disseny de cada tipus d'itinerari.
 - b) S'ha organitzat la informació sobre les característiques de les i dels participants en l'activitat.
 - c) S'ha tramitat la sol·licitud de permisos d'acord amb la normativa específica de cada tipus d'itinerari.
 - d) S'han determinat els nivells de dificultat i s'han calculat la duració, els desnivells, les distàncies i els passos conflictius dels trams en cada tipus d'itinerari.
 - e) S'ha col·laborat en l'ajust dels paràmetres de l'itinerari al perfil de les i dels participants i s'ha aplicat la premissa de garantir la seguretat.
 - f) S'han especificat els recursos, els serveis i la logística per a garantir la qualitat de l'activitat en cadascuna de les seues fases.
4. Prepara i assegura la disponibilitat dels recursos per als recorreguts pel medi natural i per a les activitats de temps lliure, revisa el seu estat i segueix els protocols que garanteixen la seguretat en el seu ús.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha revisat l'equipament de les vies o les rutes.
 - b) S'ha comprovat l'estat del material esportiu individual i col·lectiu i el de seguretat i primers auxilis per als recorreguts pel medi natural i per a les activitats de temps lliure.
 - c) S'ha col·laborat en les operacions de cura, manteniment bàsic i actualització de l'inventari dels materials, els equips i els mitjans que s'empraran en les rutes i en les activitats de temps lliure.
 - d) S'han preparat els cavalls per a la ruta equestre.
 - e) S'ha verificat la disponibilitat dels serveis auxiliars implicats en les activitats.
 - f) S'han preparat els útils per a efectuar reparacions i cures bàsiques durant l'activitat.
 - g) S'han efectuat les comprovacions dels sistemes de comunicació i d'orientació.
5. Cooperar en el guiatge de persones usuàries per recorreguts en el medi natural, informa i ajuda les i els participants i col·labora en el control dels riscos de l'activitat.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han explicat i s'han demostrat a les persones participants els aspectes tècnics de la mena de progressió i s'ha informat sobre els aspectes rellevants de l'itinerari.
- b) S'ha comprovat l'adequació dels equips i els mitjans a les característiques de les i dels participants i el compliment de les mesures de prevenció i protecció per part d'aquests durant l'activitat.
- c) S'han alternat posicions dins del grup durant la progressió i s'han controlat el ritme i els possibles ressagats.
- d) S'han detectat situacions de fatiga i de possible risc.
- e) S'ha ajudat les i els participants a resoldre passos complicats durant l'itinerari.
- f) S'ha col·laborat en les reparacions bàsiques i en les cures dels equips, dels mitjans i dels materials que s'utilitzen en l'activitat.

- g) S'ha col·laborat en el muntatge i desmuntatge de la zona de pernoctació.
 - h) S'han utilitzat els instruments d'orientació, els mapes i els indicis naturals per a seguir el recorregut de l'activitat.
6. Participa en la dinamització d'activitats de temps lliure.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha col·laborat en l'organització d'activitats lúdiques i de temps lliure i s'han preparat els espais i els materials, atenent la seguretat, la potencialitat educativa de les activitats i la participació de les persones amb discapacitat.
- b) S'han desenvolupat activitats que potencien la socialització, l'educació mediambiental i les conductes saludables.
- c) S'ha adaptat la utilització dels recursos i el ritme de les activitats a la participació de persones amb discapacitat, a l'evolució dels interessos de les i dels participants i als canvis de l'entorn.
- d) S'ha ocupat el lloc apropiat per a permetre una comunicació eficaç i l'organització del grup i per a anticipar-se a les contingències.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha comprobado *in situ* la información recabada de la zona para el diseño de cada tipo de itinerario.
 - b) Se ha organizado la información sobre las características de las y los participantes en la actividad.
 - c) Se ha tramitado la solicitud de permisos conforme a la normativa específica de cada tipo de itinerario.
 - d) Se han determinado los niveles de dificultad calculando la duración, los desniveles, las distancias y los pasos conflictivos de los tramos en cada tipo de itinerario.
 - e) Se ha colaborado en el ajuste de los parámetros del itinerario al perfil de las y los participantes, aplicando la premisa de garantizar la seguridad.
 - f) Se han especificado los recursos, servicios y logística para garantizar la calidad de la actividad en cada una de sus fases.
4. Prepara y asegura la disponibilidad de los recursos para los recorridos por el medio natural y para las actividades de tiempo libre revisando su estado y siguiendo los protocolos que garantizan la seguridad en su uso.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha revisado el equipamiento de las vías o rutas.
 - b) Se ha comprobado el estado del material deportivo individual y colectivo y el de seguridad y primeros auxilios para los recorridos por el medio natural y para las actividades de tiempo libre.
 - c) Se ha colaborado en las operaciones de cuidado, mantenimiento básico y actualización del inventario de los materiales, los equipos y los medios que se van a emplear en las rutas y en las actividades de tiempo libre.
 - d) Se han preparado los caballos para la ruta ecuestre.
 - e) Se ha verificado la disponibilidad de los servicios auxiliares implicados en las actividades.
 - f) Se han preparado los útiles para efectuar reparaciones y cuidados básicos durante la actividad.
 - g) Se han efectuado las comprobaciones de los sistemas de comunicación y de orientación.
5. Cooperar en el guiado de usuarios/as por recorridos en el medio natural informando y ayudando a las y los participantes y colaborando en el control de los riesgos de la actividad.

Criterios de evaluación:

- a) Se han explicado y demostrado a las y los participantes los aspectos técnicos del tipo de progresión y se ha informado sobre los aspectos relevantes del itinerario.
- b) Se ha comprobado la adecuación de los equipos y medios a las características de las y los participantes y el cumplimiento de las medidas de prevención y protección por parte de los mismos durante la actividad.
- c) Se han alternado posiciones dentro del grupo durante la progresión, controlando el ritmo y los posibles rezagados.
- d) Se han detectado situaciones de fatiga y de posible riesgo.
- e) Se ha ayudado a las y los participantes a resolver pasos complicados durante el itinerario.
- f) Se ha colaborado en las reparaciones básicas y en los cuidados de los equipos, de los medios y de los materiales que se utilizan en la actividad.
- g) Se ha colaborado en el montaje y desmontaje de la zona de pernoctación.

- h) Se han utilizado los instrumentos de orientación, los mapas y los indicios naturales para seguir el recorrido de la actividad.
6. Participa en la dinamización de actividades de tiempo libre.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha colaborado en la organización de actividades lúdicas y de tiempo libre preparando los espacios y los materiales y atendiendo a la seguridad, a la potencialidad educativa de las actividades y a la participación de las personas con discapacidad.
- b) Se han desarrollado actividades que potencien la socialización, la educación medioambiental y las conductas saludables.
- c) Se ha adaptado la utilización de los recursos y el ritmo de las actividades a la participación de personas con discapacidad, a la evolución de los intereses de las y los participantes y a los cambios del entorno.
- d) Se ha ocupado el lugar apropiado para permitir una comunicación eficaz y la organización del grupo y para anticiparse a las contingencias.

e) S'han aprofitat les característiques del medi natural com a espai per a activitats recreatives i de temps lliure.

f) S'han generat entorns segurs i s'han minimitzat riscos en el medi natural.

g) S'han emprat estratègies assertives per a reorientar les conductes que pertorben el desenvolupament de l'activitat i el clima relacional.

h) S'han omplert registres de seguiment i avaluació de les activitats recreatives i de temps lliure.

7. Col·labora en l'establiment de les mesures preventives i en l'atenció en cas d'incidències o emergències produïdes en el desenvolupament de les activitats guiades en el medi natural terrestre i aquàtic i de temps lliure, aplicant els protocols establits.

Críteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques de supervisió i l'anàlisi del context d'intervenció per a detectar factors de perillositat en les zones en les quals es realitza l'activitat.

b) S'ha col·laborat en l'elaboració i/o l'adaptació de protocols d'actuació preventius, de rescat i d'evacuació per a les zones en les quals es realitza l'activitat.

c) S'han seguit les mesures previstes per a l'autoprotecció i la prevenció de riscos laborals en el desenvolupament de l'activitat i en l'àrea d'actuació corresponent.

d) S'ha col·laborat en la valoració de les situacions d'emergència que poden esdevenir en els espais naturals en els quals es desenvolupa l'activitat.

e) S'han realitzat les tècniques de rescat i s'han adaptat a les condicions de l'entorn, de l'accident, de l'estat de la víctima i dels recursos humans i materials disponibles.

f) S'han aplicat les tècniques i els protocols de vigilància en la zona de bany públic assignada.

g) S'han realitzat les tècniques de rescat aquàtic des d'embarcacions i s'han adaptat a les condicions de l'entorn, de l'accident, de l'estat de la víctima i dels recursos humans i materials disponibles.

h) S'han aplicat les tècniques de comunicació i les habilitats socials que millor s'adapten als diversos usuaris/usuàries i situacions.

B. Continguts:

a) Identificació de l'estructura i organització empresarial:

Estructura i organització empresarial del sector del turisme actiu i de l'educació no formal.

Activitat de l'empresa i la seua ubicació en el sector del turisme actiu i de l'educació no formal.

Organigrama de l'empresa. Relació funcional entre departaments.

Organigrama logístic de l'empresa. Proveïdors o proveïdores, clientela i canals de comercialització.

Procediments de treball en l'àmbit de l'empresa. Sistemes i mètodes de treball.

Recursos humans en l'empresa: requisits de formació i de competències professionals, personals i socials associades als diversos llocs de treball.

Sistema de qualitat establert en el centre de treball.

Sistema de seguretat establert en el centre de treball.

b) Aplicació d'hàbits ètics i laborals:

Actituds personals: empatia, puntualitat.

Actituds professionals: ordre, neteja, responsabilitat i seguretat.

Actituds davant de la prevenció de riscos laborals i ambientals.

Jerarquia en l'empresa. Comunicació amb l'equip de treball.

Documentació de les activitats professionals: mètodes de classificació, codificació, renovació i eliminació.

Reconeixement i aplicació de les normes internes de l'empresa, instruccions de treball, procediments normalitzats de treball i altres.

c) Organització d'itineraris pel medi natural:

Identificació de nivells, característiques i expectatives de les persones participants. Organització de les dades, compliment de fitxes.

Maneig de documentació tècnica sobre itineraris: mapes, normativa, reglamentació, informació meteorològica i llocs de socors i emergència, entre altres. Recollida i processament d'informació. Seguiment dels tràmits de gestió de permisos, assegurances i llicències.

e) Se han aprovechado las características del medio natural como espacio para actividades recreativas y de tiempo libre.

f) Se han generado entornos seguros, minimizando riesgos en el medio natural.

g) Se han empleado estrategias asertivas para reorientar las conductas que perturban el desarrollo de la actividad y el clima relacional.

h) Se han cumplimentado registros de seguimiento y evaluación de las actividades recreativas y de tiempo libre.

7. Colabora en el establecimiento de las medidas preventivas y en la atención en caso de incidencias o emergencias producidas en el desarrollo de las actividades guiadas en el medio natural terrestre y acuático y de tiempo libre, aplicando los protocolos establecidos.

Críteris de evaluació:

a) Se han aplicado técnicas de supervisión y análisis del contexto de intervención para detectar factores de peligrosidad en las zonas en las que se realiza la actividad.

b) Se ha colaborado en la elaboración y/o adaptación de protocolos de actuación preventivos, de rescate y de evacuación para las zonas en las que se realiza la actividad.

c) Se han seguido las medidas previstas para la autoprotección y prevención de riesgos laborales en el desarrollo de la actividad y en el área de actuación correspondiente.

d) Se ha colaborado en la valoración de las situaciones de emergencia que pueden acontecer en los espacios naturales en los que se desarrolla la actividad.

e) Se han realizado las técnicas de rescate adaptándolas a las condiciones del entorno, del accidente, del estado de la víctima y de los recursos humanos y materiales disponibles.

f) Se han aplicado técnicas y protocolos de vigilancia en la zona de baño público asignada.

g) Se han realizado las técnicas de rescate acuático desde embarcaciones, adaptándolas a las condiciones del entorno, del accidente, del estado de la víctima y de los recursos humanos y materiales disponibles.

h) Se han aplicado las técnicas de comunicación y habilidades sociales que mejor se adapten a diferentes personas usuarias y situaciones.

B. Contenidos:

a) Identificación de la estructura y organización empresarial:

Estructura y organización empresarial del sector del turismo activo y de la educación no formal.

Actividad de la empresa y su ubicación en el sector del turismo activo y de la educación no formal.

Organigrama de la empresa. Relación funcional entre departamentos.

Organigrama logístico de la empresa. Proveedores/as, clientela y canales de comercialización.

Procedimientos de trabajo en el ámbito de la empresa. Sistemas y métodos de trabajo.

Recursos humanos en la empresa: requisitos de formación y de competencias profesionales, personales y sociales asociadas a los diferentes puestos de trabajo.

Sistema de calidad establecido en el centro de trabajo.

Sistema de seguridad establecido en el centro de trabajo.

b) Aplicación de hábitos éticos y laborales:

Actitudes personales: empatía, puntualidad.

Actitudes profesionales: orden, limpieza, responsabilidad y seguridad.

Actitudes ante la prevención de riesgos laborales y ambientales.

Jerarquía en la empresa. Comunicación con el equipo de trabajo.

Documentación de las actividades profesionales: métodos de clasificación, codificación, renovación y eliminación.

Reconocimiento y aplicación de las normas internas de la empresa, instrucciones de trabajo, procedimientos normalizados de trabajo y otros.

c) Organización de itinerarios por el medio natural:

Identificación de niveles, características y expectativas de las personas participantes. Organización de los datos, cumplimentación de fichas.

Manejo de documentación técnica sobre itinerarios: mapas, normativa, reglamentación, información meteorológica y puestos de socorro y emergencia, entre otros. Recogida y procesamiento de información. Seguimiento de los trámites de gestión de permisos, seguros y licencias.

Paràmetres i control de qualitat establits per l'empresa per a les activitats de turisme actiu. Serveis auxiliars. Ajust del càlcul de recursos per a l'activitat.

Càlculs de duració, dificultat i intensitat sobre el mapa, segons la mena de progressió.

Possibles entrades i eixides de la ruta, zones de reunió, de pernocració, elements paisatgístics i altres.

Seguretat en les activitats guiades en el medi natural. Control de riscos derivats de la mateixa activitat, de l'entorn i del seu grau d'incertesa.

Reconeixement dels límits de risc assumibles en les activitats de conducció de grups pel medi natural a peu, amb bicicleta, a cavall i amb embarcacions:

Perills i dificultats dels recorreguts a peu. Comprovació dels trams en sendes, en cavitats, en barrancs, en vies ferrades.

Perills i dificultats dels recorreguts amb bicicleta. Comprovació de l'estat del ferm.

Perills i dificultats dels recorreguts a cavall. Comprovació de les característiques dels trams sobre el cavall.

Perills i dificultats dels recorreguts amb embarcacions. Comprovacions de cabal, corrents, obstacles i altres.

d) Preparació de recursos per a les rutes pel medi natural, les activitats de temps lliure i en les instal·lacions d'oci i aventura:

Seguiment dels procediments de revisió dels equipaments de vies ferrades i de cavitats. Consultes en bases de dades especialitzades.

Seguiment dels procediments de revisió de les instal·lacions d'oci i aventura.

Comprovació del manteniment preventiu i operatiu bàsic de bicicletes o altres vehicles, material d'escalada i embarcacions.

Preparació dels cavalls per a les rutes eqüestres.

Revisió del material individual i grupal esportiu i de seguretat. Preparació i utilització de l'equipament bàsic per a reparacions de materials i equips.

Preparació de les zones de pernocració.

Preparació i utilització dels equips de comunicació i d'orientació.

e) Cooperació en el guiatge de persones usuàries per recorreguts en el medi natural:

Direcció del grup: recepció, relació i comiat de les persones usuàries.

Informació sobre l'activitat, les accions tècniques i les normes de seguretat que ha de conèixer un grup de clients/clientes abans de realitzar un recorregut.

Ús de la demostració i de les tècniques de comunicació oral, escrita o gestual adequades al context.

Organització del material. Adjudicació de les bicicletes o altres vehicles, els cavalls i les embarcacions segons les característiques de les persones usuàries.

Organització dels grups i situació com a personal guia per a facilitar el control de riscos i la bona marxa de l'activitat. Actuacions davant de situacions de baixa visibilitat i difícil comunicació.

Intervencions com a personal guia en maniobres de suport als i les participants que ho requerisquen.

Orientació mitjançant mapa, brúixola, GPS i indicis naturals.

Control de les conductes relacionades amb el respecte al medi natural.

Modificació d'aspectes del recorregut i activitats per a adaptar-los a persones amb discapacitats.

Adaptacions del material a persones amb discapacitat.

Actuació segons el protocol, en cas d'incidències i emergències.

Reparacions bàsiques dels equips i dels materials durant la marxa.

Solucions d'emergència.

Ompliment dels instruments de recollida d'informació: tests, qüestionaris i observació; valoració de l'activitat i redacció d'informes.

f) Participació en la dinamització d'activitats de temps lliure:

Organització dels espais i els materials per al desenvolupament d'activitats recreatives.

Adaptacions per a facilitar l'accés i la mobilitat de persones amb discapacitat.

Parámetros y control de calidad establecidos por la empresa para las actividades de turismo activo. Servicios auxiliares. Ajuste del cálculo de recursos para la actividad.

Cálculos de duración, dificultad e intensidad sobre el mapa, según el tipo de progresión.

Posibles entradas y salidas de la ruta, zonas de reunión, de pernocración, elementos paisajísticos y otros.

Seguridad en las actividades guiadas en el medio natural. Control de riesgos derivados de la propia actividad, del entorno y de su grado de incertidumbre.

Reconocimiento de los límites de riesgo asumibles en las actividades de conducción de grupos por el medio natural a pie, en bicicleta, a caballo y con embarcaciones:

Peligros y dificultades de los recorridos a pie. Comprobación de los tramos en senderos, en cavidades, en barrancos, en vías ferradas.

Peligros y dificultades de los recorridos en bicicleta. Comprobación del estado del firme.

Peligros y dificultades de los recorridos a caballo. Comprobación de las características de los tramos sobre el caballo.

Peligros y dificultades de los recorridos con embarcaciones. Comprobaciones de caudal, corrientes, obstáculos y otros.

d) Preparación de recursos para las rutas por el medio natural, las actividades de tiempo libre y en las instalaciones de ocio y aventura:

Seguimiento de los procedimientos de revisión de los equipamientos de vías ferradas y de cavidades. Consultas en bases de datos especializadas.

Seguimiento de los procedimientos de revisión de las instalaciones de ocio y aventura.

Comprobación del mantenimiento preventivo y operativo básico de bicicletas u otros vehículos, material de escalada y embarcaciones.

Preparación de los caballos para las rutas ecuestres.

Revisión del material individual y grupal deportivo y de seguridad. Preparación y utilización del equipamiento básico para reparaciones de materiales y equipos.

Preparación de las zonas de pernocración.

Preparación y utilización de los equipos de comunicación y de orientación.

e) Cooperación en el guiado de usuarios/as por recorridos en el medio natural:

Dirección del grupo: recepción, relación y despedida de las personas usuarias.

Información sobre la actividad, las acciones técnicas y las normas de seguridad que debe conocer un grupo de clientela antes de realizar un recorrido.

Empleo de la demostración y de las técnicas de comunicación oral, escrita o gestual adecuadas al contexto.

Organización del material. Adjudicación de las bicicletas u otros vehículos, los caballos y las embarcaciones según las características de las personas usuarias.

Organización de los grupos y situación como personal guía para facilitar el control de riesgos y la buena marcha de la actividad. Actuaciones frente a situaciones de baja visibilidad y difícil comunicación.

Intervenciones como personal guía en maniobras de apoyo a los y las participantes que lo requieran.

Orientación mediante mapa, brújula, GPS e indicios naturales.

Control de las conductas relacionadas con el respeto al medio natural.

Modificación de aspectos del recorrido y actividades para adaptar-los a personas con discapacidades.

Adaptaciones del material a personas con discapacidad.

Actuación según protocolo, en caso de incidencias y emergencias.

Reparaciones básicas de los equipos y de los materiales durante la marcha.

Soluciones de emergencia.

Cumplimentación de los instrumentos de recogida de información: tests, cuestionarios y observación; valoración de la actividad y redacción de informes.

f) Participación en la dinamización de actividades de tiempo libre:

Organización de los espacios y los materiales para el desarrollo de actividades recreativas.

Adaptaciones para facilitar el acceso y la movilidad de personas con discapacidad.

Selecció i adaptació de jocs segons els grups d'edat, les característiques i els interessos.

Direcció de les activitats: explicació, demostració, organització dels i les participants.

Adaptacions per a fomentar la participació de les persones amb discapacitat.

Aplicació d'estratègies recreatives que fomenten la socialització, la comunicació, la interculturalitat.

Realització de jocs relacionats amb la cura mediambiental.

Posada en pràctica d'activitats recreatives pròpies de la zona.

Promoció de conductes saludables.

Control de la intensitat en els jocs amb alt component físic.

g) Col·laboració en l'establiment de mesures preventives i atenció en incidències:

Operacions bàsiques encaminades a l'elaboració de protocols de vigilància i control.

Revisió dels protocols de vigilància establits per l'empresa i adequació dels elements necessaris.

Col·laboració en les funcions de control i vigilància de zones d'activitat en el medi natural. Aplicació de tècniques d'anàlisi i supervisió de les diferents zones i instal·lacions de l'espai natural i dels elements que cal revisar.

Execució del protocol d'actuació davant d'un accident. Execució del pla d'emergència.

Aplicació de tècniques de valoració inicial de la persona accidentada: localització de les formes d'accés, identificació de possibles riscos, protecció de la zona, execució de maniobres d'accés.

Atenció inicial a emergències més freqüents: determinació de les pautes d'intervenció i discriminació de casos per a la no intervenció. Reconeixement i ubicació de les vies d'evacuació de la persona accidentada.

Recollida, trasllat i transport de persones accidentades: mobilització i immobilització, pràctica de la posició lateral de seguretat, ús de posicions d'espera no lesives o segures.

Suport psicològic a la persona accidentada mitjançant l'aplicació de tècniques apropiades.

Aplicació de les tècniques d'autocontrol davant de situacions d'estrés: afrontament i autocura.

Aplicació de la normativa de protecció de riscos laborals. Preparació i utilització dels equips i materials d'autoprotecció. Elaboració d'informes.

Participació en els simulacres de rescat des de la riba i des d'embarcacions i motos aquàtiques.

Assistència en els processos d'informació a les persones usuàries sobre seguretat. Utilització de les tècniques de comunicació i habilitats socials més adequades a cada situació i establides per l'empresa.

Selección y adaptación de juegos según grupos de edad, características e intereses.

Dirección de las actividades: explicación, demostración, organización de los y las participantes.

Adaptaciones para fomentar la participación de las personas con discapacidad.

Aplicación de estrategias recreativas que fomenten la socialización, la comunicación, la interculturalidad.

Realización de juegos relacionados con el cuidado medioambiental.

Puesta en práctica de actividades recreativas propias de la zona.

Promoción de conductas saludables.

Control de la intensidad en los juegos con alto componente físico.

g) Colaboración en el establecimiento de medidas preventivas y atención en incidencias:

Operaciones básicas encaminadas a la elaboración de protocolos de vigilancia y control.

Revisión de los protocolos de vigilancia establecidos por la empresa y adecuación de los elementos necesarios.

Colaboración en las funciones de control y vigilancia de zonas de actividad en el medio natural. Aplicación de técnicas de análisis y supervisión de las distintas zonas e instalaciones del espacio natural y de los elementos que hay que revisar.

Ejecución del protocolo de actuación ante un accidente. Ejecución del plan de emergencia.

Aplicación de técnicas de valoración inicial de la persona accidentada: localización de las formas de acceso, identificación de posibles riesgos, protección de la zona, ejecución de maniobras de acceso.

Atención inicial a emergencias más frecuentes: determinación de las pautes de intervención y discriminación de casos para la no intervención. Reconocimiento y ubicación de las vías de evacuación de la persona accidentada.

Recogida, traslado y transporte de personas accidentadas: movilización e inmovilización, práctica de la posición lateral de seguridad, uso de posiciones de espera no lesivas o seguras.

Apoyo psicológico a la persona accidentada mediante la aplicación de técnicas apropiadas.

Aplicación de las técnicas de autocontrol ante situaciones de estrés: afrontamiento y autocuidado.

Aplicación de la normativa de protección de riesgos laborales. Preparación y utilización de los equipos y materiales de autoprotección. Elaboración de informes.

Participación en los simulacros de rescate desde la orilla y desde embarcaciones y motos acuáticas.

Asistencia en los procesos de información a las personas usuarias sobre seguridad. Utilización de las técnicas de comunicación y habilidades sociales más adecuadas a cada situación y establecidas por la empresa.

ANNEX II

Seqüenciació i distribució horària setmanal dels mòduls professionals

Cicle formatiu de grau mitjà: Guia en el Medi Natural i de Temps Lliure				
MÒDUL PROFESSIONAL	Duració (hores)	Primer curs (h/setmana)	Segon curs	
			2 trimestres (h/setmana)	1 trimestre (hores)
1325. Tècniques d'equitació ⁽¹⁾	224	7		
1327. Guia eqüestre ⁽¹⁾	64	2		
1329. Organització d'itineraris ⁽¹⁾	64	2		
1333. Guia de baixa i mitjana muntanya	192	6		
1334. Guia de bicicleta	192	6		
1336. Tècniques de natació	64	2		
1340. Formació i orientació laboral	96	3		
CV0001. Anglès tècnic. Horari reservat per a la docència en anglès	64	2		
1328. Atenció a grups ⁽¹⁾	44		2	

1335. Tècniques de temps lliure	88		4	
1337. Socorrisme en el medi natural	132		6	
1338. Guia en el medi natural aquàtic	132		6	
1339. Maniobres amb cordes	154		7	
1341. Empresa i iniciativa emprenedora	66		3	
CV0002. Anglès tècnic II-M. Horari reservat per a la docència en anglès	44		2	
1342. Formació en centres de treball	380			380
Total en el cicle formatiu	2000	30	30	380

(1): Mòduls professionals transversals a altres títols de Formació Professional.

* * * * *

ANEXO II
Secuenciación y distribución horaria semanal de los módulos profesionales

Ciclo Formativo de Grado Medio: Guía en el Medio Natural y de Tiempo Libre				
<i>MÓDULO PROFESIONAL</i>	<i>Duración (horas)</i>	<i>Primer curso (h/semana)</i>	<i>Segundo curso</i>	
			<i>2 trimestres (h/semana)</i>	<i>1 trimestre (horas)</i>
1325. Técnicas de equitación. ⁽¹⁾	224	7		
1327. Guía ecuestre. ⁽¹⁾	64	2		
1329. Organización de itinerarios. ⁽¹⁾	64	2		
1333. Guía de baja y media montaña.	192	6		
1334. Guía de bicicleta.	192	6		
1336. Técnicas de natación.	64	2		
1340. Formación y orientación laboral.	96	3		
CV0001. Inglés técnico I-M. Horario reservado para la docencia en inglés	64	2		
1328. Atención a grupos. ⁽¹⁾	44		2	
1335. Técnicas de tiempo libre.	88		4	
1337. Socorrismo en el medio natural.	132		6	
1338. Guía en el medio natural acuático.	132		6	
1339. Maniobras con cuerdas.	154		7	
1341. Empresa e iniciativa emprenedora.	66		3	
CV0002. Inglés técnico II-M. Horario reservado para la docencia en inglés	44		2	
1342. Formación en centros de trabajo.	380			380
Total en el ciclo formativo	2000	30	30	380

(1): Módulos profesionales transversales a otros títulos de Formación Profesional.

ANNEX III
Professorat

A. ATRIBUCIÓ DOCENT

Mòduls professionals	Especialitat del professorat	Cos
CV0001. Anglès tècnic I-M CV0002. Anglès tècnic II-M	Anglès	– Catedràtic d'Ensenyament Secundari – Professorat d'Ensenyament Secundari

B. FORMACIÓ INICIAL REQUERIDA AL PROFESSORAT DE CENTRES DOCENTS DE TITULARITAT PRIVADA O D'ALTRES ADMINISTRACIONS DIFERENTS DE L'EDUCATIVA

Mòduls professionals	Requisits de formació inicial
CV0001. Anglès tècnic I-M CV0002. Anglès tècnic II-M	Els indicats per a impartir la matèria d'Anglès, d'Educació Secundària Obligatòria o Batxillerat, segons estableix el Reial decret 860/2010, de 2 de juliol, pel qual es regulen les condicions de formació inicial del professorat dels centres privats per a exercir la docència en els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria o de Batxillerat (BOE 173, 17.07.2010).

ANNEX IV

Curriculum complet de mòduls professionals d'Anglès tècnic

Mòdul professional: Anglès tècnic I-M
Codi: CV0001

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació.

1. Reconeix informació professional i quotidiana continguda en discursos orals emesos en llengua estàndard, analitza el contingut global del missatge i el relaciona amb els recursos lingüístics corresponents.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha situat el missatge en el seu context.
- b) S'ha identificat la idea principal del missatge.
- c) S'ha reconegut la finalitat del missatge directe, telefònic o per un altre mitjà auditiu.
- d) S'ha extret informació específica en missatges relacionats amb aspectes quotidians de la vida professional i quotidiana.
- e) S'han seqüenciat els elements constituents del missatge.
- f) S'han identificat les idees principals d'un discurs sobre temes coneguts, transmesos pels mitjans de comunicació i emesos en llengua estàndard i articulats amb claredat.
- g) S'han reconegut les instruccions orals i s'han seguit les indicacions.
- h) S'ha pres consciència de la importància de comprendre globalment un missatge, sense entendre tots i cadascun dels elements d'aquest.

2. Interpreta informació professional continguda en textos escrits senzills i analitza de manera comprensiva els seus continguts.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han seleccionat els materials de consulta i els diccionaris tècnics.
- b) S'han llegit de manera comprensiva textos clars en llengua estàndard.
- c) S'ha interpretat el contingut global del missatge.
- d) S'ha relacionat el text amb l'àmbit del sector a què es refereix.
- e) S'ha identificat la terminologia utilitzada.
- f) S'han realitzat traduccions de textos en llengua estàndard i s'ha utilitzat material de suport, si cal.
- g) S'ha interpretat el missatge rebut per mitjà de suports telemàtics: correu electrònic, fax, entre altres.

ANEXO III
Profesorado

A. ATRIBUCIÓN DOCENTE

Módulos profesionales	Especialidad del profesorado	Cuerpo
CV0001. Inglés técnico I-M CV0002. Inglés técnico II-M	Inglés	– Catedrático de Enseñanza Secundaria – Profesorado de Enseñanza Secundaria

B. FORMACIÓN INICIAL REQUERIDA AL PROFESORADO DE CENTROS DOCENTES DE TITULARIDAD PRIVADA O DE OTRAS ADMINISTRACIONES DISTINTAS DE LA EDUCATIVA

Módulos profesionales	Requisitos de formación inicial
CV0001. Inglés técnico I-M CV0002. Inglés técnico II-M	Los indicados para impartir la materia de inglés, de Educación Secundaria Obligatoria o Bachillerato, según establece el Real decreto 860/2010, de 2 de julio, por el que se regulan las condiciones de formación inicial del profesorado de los centros privados para ejercer la docencia en las enseñanzas de educación secundaria obligatoria o del bachillerato (BOE núm.173, de17.07.2010).

ANEXO IV

Currículo completo de módulos profesionales de Inglés técnico

Módulo profesional: Inglés técnico I-M.
Código: CV0001

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Reconoce información profesional y cotidiana contenida en discursos orales emitidos en lengua estándar, analizando el contenido global del mensaje y relacionándolo con los recursos lingüísticos correspondientes.

Criterios de evaluación:

- a) Se ha situado el mensaje en su contexto.
- b) Se ha identificado la idea principal del mensaje.
- c) Se ha reconocido la finalidad del mensaje directo, telefónico o por otro medio auditiu.
- d) Se ha extraído información específica en mensajes relacionados con aspectos cotidianos de la vida profesional y cotidiana.
- e) Se han secuenciado los elementos constituyentes del mensaje.
- f) Se han identificado las ideas principales de un discurso sobre temas conocidos, transmitidos por los medios de comunicación y emitidos en lengua estándar y articuladas con claridad.
- g) Se han reconocido las instrucciones orales y se han seguido las indicaciones.
- h) Se ha tomado conciencia de la importancia de comprender globalmente un mensaje, sin entender todos y cada uno de los elementos del mismo.

2. Interpreta información profesional contenida en textos escritos sencillos, analizando de forma comprensiva sus contenidos.

Criterios de evaluación:

- a) Se han seleccionado los materiales de consulta y diccionarios técnicos.
- b) Se han leído de forma comprensiva textos claros en lengua estándar.
- c) Se ha interpretado el contenido global del mensaje.
- d) Se ha relacionado el texto con el ámbito del sector a que se refiere.
- e) Se ha identificado la terminología utilizada.
- f) Se han realizado traducciones de textos en lengua estándar utilizando material de apoyo en caso necesario.
- g) Se ha interpretado el mensaje recibido a través de soportes telemáticos: e-mail, fax, entre otros.

3. Emet missatges orals clars estructurats i participa com a agent actiu en converses professionals.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els registres utilitzats per a l'emissió del missatge.

b) S'ha comunicat utilitzant fórmules, nexes d'unió i estratègies d'interacció.

c) S'han utilitzat normes de protocol en presentacions.

d) S'han descrit fets breus i imprevistos relacionats amb la seua professió.

e) S'ha utilitzat correctament la terminologia de la professió.

f) S'han expressat sentiments, idees o opinions.

g) S'ha enumerat les activitats de la tasca professional.

h) S'ha descrit i s'ha seqüenciat un procés de treball de la seua competència.

i) S'ha justificat l'acceptació o no de propostes que s'han fet.

j) S'ha argumentat l'elecció d'una determinada opció o un procediment de treball triat.

k) S'ha sol·licitat la reformulació del discurs o part d'aquest quan s'ha considerat necessari.

4. Elabora textos senzills en llengua estàndard i respecta les regles gramaticals.

Criteris d'avaluació:

a) S'han redactat textos breus relacionats amb aspectes quotidians i/o professionals.

b) S'ha organitzat la informació de manera coherent i cohesionada.

c) S'han fet resums de textos relacionats amb el seu entorn professional.

d) S'ha omplert documentació específica del seu camp professional.

e) S'han resumit les idees principals d'informacions donades i s'han utilitzat els seus propis recursos lingüístics.

f) S'han utilitzat les fórmules de cortesia pròpies del document que ha d'elaborar.

5. Aplica actituds i comportaments professionals en situacions de comunicació i descriu les relacions típiques característiques del país de la llengua estrangera.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit els protocols i les normes de relació social propis del país tenint en compte els costums i els usos de la comunitat on es parla la llengua anglesa.

b) S'han identificat els valors i les creences propis de la comunitat on es parla la llengua anglesa.

c) S'han identificat els aspectes socioprofessionals propis del sector, en qualsevol mena de text.

d) S'han aplicat els protocols i les normes de relació social propis del país de la llengua anglesa.

B. Continguts:

Comprensió de missatges orals:

– Missatges professionals del sector i quotidians.

– Missatges directes (en persona, per videoconferència...), telefònics i gravats.

– Coneix la terminologia específica del sector.

– Sap extraure'n la idea principal i les idees secundàries.

– És conscient dels diferents recursos gramaticals i lingüístics perquè la comunicació siga possible.

– Interpretació de missatges escrits:

– Comprensió de missatges, textos, articles bàsics professionals i quotidians.

– Suports telemàtics: fax, correu electrònic, burofax.

– Terminologia específica del sector.

– Idea principal i idees secundàries.

– Recursos gramaticals. Temps verbals, preposicions, adverbis, locucions preposicionals i adverbials, ús de la veu passiva, oracions de relatiu, estil indirecte i altres.

– Relacions temporals: anterioritat, posterioritat, simultaneïtat. Producció de missatges orals:

– Registres utilitzats en l'emissió de missatges orals.

– Terminologia específica del sector.

– Marcadors lingüístics de relacions socials, normes de cortesia i diferències de registre.

3. Emite mensajes orales claros estructurados, participando como agente activo en conversaciones profesionales.

Criterios de evaluación:

a) Se han identificado los registros utilizados para la emisión del mensaje.

b) Se ha comunicado utilizando fórmulas, nexos de unión y estrategias de interacción.

c) Se han utilizado normas de protocolo en presentaciones.

d) Se han descrito hechos breves e imprevistos relacionados con su profesión.

e) Se ha utilizado correctamente la terminología de la profesión.

f) Se han expresado sentimientos, ideas u opiniones.

g) Se han enumerado las actividades de la tarea profesional.

h) Se ha descrito y secuenciado un proceso de trabajo de su competencia.

i) Se ha justificado la aceptación o no de propuestas realizadas.

j) Se ha argumentado la elección de una determinada opción o procedimiento de trabajo elegido.

k) Se ha solicitado la reformulación del discurso o parte del mismo cuando se ha considerado necesario.

4. Elabora textos sencillos en lengua estándar, respetando las reglas gramaticales.

Criterios de evaluación:

a) Se han redactado textos breves relacionados con aspectos cotidianos y/o profesionales.

b) Se ha organizado la información de manera coherente y cohesionada.

c) Se han realizado resúmenes de textos relacionados con su entorno profesional.

d) Se ha cumplimentado documentación específica de su campo profesional.

e) Se han resumido las ideas principales de informaciones dadas, utilizando sus propios recursos lingüísticos.

f) Se han utilizado las fórmulas de cortésia propias del documento a elaborar.

5. Aplica actitudes y comportamientos profesionales en situaciones de comunicación, describiendo las relaciones típicas características del país de la lengua extranjera.

Criterios de evaluación:

a) Se han descrito los protocolos y normas de relación social propios del país teniendo en cuenta las costumbres y usos de la comunidad donde se habla la lengua inglesa.

b) Se han identificado los valores y creencias propios de la comunidad donde se habla la lengua inglesa.

c) Se han identificado los aspectos socio-profesionales propios del sector, en cualquier tipo de texto.

d) Se han aplicado los protocolos y normas de relación social propios del país de la lengua inglesa.

B. Contenidos:

Comprensió de missatges orals:

– Missatges professionals del sector i quotidians.

– Missatges directos (en persona, per videoconferència...), telefònics i gravats.

– Conociendo la terminología específica del sector.

– Sabiendo extraer la idea principal e ideas secundarias.

– Siendo conscientes de los distintos recursos gramaticales y lingüísticos para que la comunicación sea posible.

– Interpretación de mensajes escritos:

– Comprensió de missatges, textos, artículos básicos profesionales y quotidians.

– Soportes telemáticos: fax, e-mail, burofax.

– Terminología específica del sector.

– Idea principal e ideas secundarias.

– Recursos gramaticales: Tiempos verbales, preposiciones, adverbios, locuciones preposicionales y adverbiales, uso de la voz pasiva, oraciones de relativo, estilo indirecto, y otros.

– Relaciones temporales: anterioridad, posterioridad, simultaneidad. Producción de mensajes orales:

– Registros utilizados en la emisión de mensajes orales.

– Terminología específica del sector.

– Marcadores lingüísticos de relaciones sociales, normas de cortésia y diferencias de registro.

- Manteniment i seguiment del discurs oral:
- Suport, demostració d'enteniment, petició d'aclariment i altres.

- Entonació com a recurs de cohesió del text oral.

Emissió de textos escrits:

- Elaboració de textos senzills professionals del sector i quotidians.

- Adequació del text al context comunicatiu.

- Registre.

- Selecció lèxica, selecció d'estructures sintàctiques, selecció de contingut rellevant.

- Ús dels signes de puntuació.

- Coherència en el desenvolupament del text.

- Identificació i interpretació dels elements culturals més significatius dels països de llengua anglesa:

- Valoració de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions internacionals.

- Ús dels recursos formals i funcionals en situacions que requereixen un comportament socioprofessional amb la finalitat de projectar una bona imatge de l'empresa.

C. Orientacions pedagògiques:

Aquest mòdul conté la formació necessària per a l'exercici d'activitats relacionades amb les funcions d'atenció a la clientela, informació i assessorament i compliment de processos i protocols de qualitat, tot això en anglès, incloent-hi aspectes com ara:

- L'ús i l'aplicació de les diverses tècniques de comunicació per a informar i assessorar a la clientela durant els processos de servei.

- El desenvolupament i la formalització dels processos i els protocols de qualitat associats a les activitats del servei. Les activitats professionals associades a aquestes funcions s'apliquen en els processos corresponents a la qualificació professional.

La formació del mòdul contribueix a assolir els objectius generals del cicle formatiu i les competències del títol.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

- La descripció, l'anàlisi i l'aplicació dels processos de comunicació i les tècniques d'imatge personal utilitzant l'anglès.

- Els processos de qualitat en l'empresa, la seua avaluació i la identificació i la formalització de documents associats a la prestació de serveis en anglès.

- La identificació, l'anàlisi i els procediments d'actuació davant de queixes o reclamacions de la clientela en anglès.

Mòdul professional: Anglès tècnic II-M

Codi: CV0002

A. Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació

1. Produïx missatges orals senzills en llengua anglesa, en situacions habituals de l'àmbit social i professional de l'empresa, reconeix i aplica les normes pròpies de la llengua anglesa.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els missatges de salutacions, presentació i comiat, amb el protocol i les pautes de cortesia associades.

b) S'han utilitzat amb fluïdesa els missatges proposats en la gestió de cites.

c) S'han transmés missatges relatius a la justificació de retards, absències o qualsevol altra eventualitat.

d) S'han utilitzat amb suficient fluïdesa les expressions habituals per al requeriment de la identificació de les persones interlocutores.

e) S'han identificat missatges senzills relacionats amb el sector.

2. Manté converses en llengua anglesa, senzilles i rutinàries del sector, i interpreta la informació de partida.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha utilitzat un vocabulari tècnic bàsic adequat al context de la situació.

b) S'han utilitzat els missatges adequats de salutacions, presentació, identificació i altres, amb les pautes de cortesia associades dins del context de la conversa.

c) S'han atés consultes directes telefònicament amb suposats clients/clients i proveïdors o proveïdores.

d) S'ha identificat la informació facilitada i els requeriments realitzats per l'interlocutor o interlocutora.

- Mantenimiento y seguimiento del discurso oral:

- Apoyo, demostración de entendimiento, petición de aclaración, y otros.

- Entonación como recurso de cohesión del texto oral.

Emisión de textos escritos:

- Elaboración de textos sencillos profesionales del sector y cotidianos.

- Adecuación del texto al contexto comunicativo.

- Registro.

- Selección léxica, selección de estructuras sintácticas, selección de contenido relevante.

- Uso de los signos de puntuación.

- Coherencia en el desarrollo del texto.

Identificación e interpretación de los elementos culturales más significativos de los países de lengua inglesa:

- Valoración de las normas socioculturales y protocolarias en las relaciones internacionales.

- Uso de los recursos formales y funcionales en situaciones que requieren un comportamiento socioprofessional con el fin de proyectar una buena imagen de la empresa

C. Orientaciones pedagógicas:

Este módulo contiene la formación necesaria para el desempeño de actividades relacionadas con las funciones de atención a la clientela, información y asesoramiento, desarrollo y seguimiento de normas de protocolo y cumplimiento de procesos y protocolos de calidad; todo ello en inglés, incluyendo aspectos como:

- El uso y aplicación de las diversas técnicas de comunicación para informar y asesorar a la clientela durante los procesos de servicio.

- El desarrollo y formalización de procesos y protocolos de calidad asociados a las actividades del servicio. Las actividades profesionales asociadas a estas funciones, se aplican en los procesos correspondientes a la cualificación profesional.

La formación del módulo contribuye a alcanzar los objetivos generales del ciclo formativo y las competencias del título.

Las líneas de actuación en el proceso de enseñanza aprendizaje que permiten alcanzar los objetivos del módulo, versarán sobre:

- La descripción, análisis y aplicación de los procesos de comunicación y las técnicas de imagen personal utilizando el inglés.

- Los procesos de calidad en la empresa, su evaluación y la identificación y formalización de documentos asociados a la prestación de servicios en inglés.

- La identificación, análisis y procedimientos de actuación ante quejas o reclamaciones de la clientela en inglés.

Módulo profesional: Inglés técnico II-M.

Código: CV0002

A. Resultados de aprendizaje y criterios de evaluación.

1. Produce mensajes orales sencillos en lengua inglesa, en situaciones habituales del ámbito social y profesional de la empresa reconociendo y aplicando las normas propias de la lengua inglesa.

Criterios de evaluación:

a) Se han identificado mensajes de saludos, presentación y despedida, con el protocolo y las pautas de cortesia asociadas.

b) Se han utilizado con fluidez mensajes propuestos en la gestión de citas.

c) Se ha transmitido mensajes relativos a justificación de retrasos, ausencias, o cualquier otra eventualidad.

d) Se han empleado con suficiente fluidez las expresiones habituales para el requerimiento de la identificación de las personas interlocutoras.

e) Se han identificado mensajes sencillos relacionados con el sector.

2. Mantiene conversaciones en lengua inglesa, sencillas y rutinarias del sector interpretando la información de partida.

Criterios de evaluación:

a) Se ha utilizado un vocabulario técnico básico adecuado al contexto de la situación.

b) Se han utilizado los mensajes adecuados de saludos, presentación, identificación y otros, con las pautas de cortesia asociadas dentro del contexto de la conversación.

c) Se han atendido consultas directas telefónicamente con supuestos clientes/clientas y proveedoras/as.

d) Se ha identificado la información facilitada y requerimientos realizados por la persona interlocutora.

e) S'han formulat les preguntes necessàries per a afavorir i confirmar la recepció correcta del missatge.

f) S'han proporcionat les respostes correctes als requeriments i les instruccions rebuts.

g) S'han realitzat les anotacions oportunes en anglés, en cas que haja calgut.

h) S'han utilitzat les fórmules comunicatives bàsiques més usuals utilitzades en el sector.

i) S'han comprés sense dificultat els punts principals de la informació.

3. Ompli documents rutinaris de caràcter tècnic en anglés i reconeix i aplica les normes pròpies de la llengua anglesa.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha identificat un vocabulari bàsic d'ús general en la documentació pròpia del sector.

b) S'han identificat les característiques bàsiques i dades clau del document.

c) S'han analitzat el contingut i la finalitat de diferents documents tipus d'altres països, en anglés.

d) S'han omplert documents professionals relacionats amb el sector.

e) S'han redactat cartes d'agraïments a proveïdors o proveïdores i clients/clientes en anglés.

f) S'han omplert documents d'incidències i reclamacions.

g) S'han rebut i s'han remés correus electrònics i faxos en anglés amb les expressions correctes de cortesia, salutació i comiat.

h) S'han utilitzat les eines informàtiques en la redacció i l'ompliment dels documents.

4. Redacta documents senzills de caràcter administratiu/laboral i reconeix i aplica les normes pròpies de la llengua anglesa i del sector.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha identificat un vocabulari bàsic d'ús general en la documentació pròpia de l'àmbit laboral.

b) S'ha elaborat un currículum i s'ha seguit el model europeu (Europass) o altres propis dels països de parla anglesa.

c) S'han identificat borses d'ocupació en anglés accessibles per mitjans tradicionals i amb les noves tecnologies.

d) S'ha redactat la carta de presentació per a una oferta d'ocupació.

e) S'han descrit les habilitats personals més adequades a la sol·licitud d'una oferta d'ocupació.

f) S'ha inserit un currículum en una borsa de treball en anglés.

g) S'han redactat cartes de citació, rebuig i selecció per a un procés de selecció en l'empresa.

h) S'ha desenvolupat una actitud de respecte cap a les diferents formes d'estructurar l'entorn laboral.

i) S'ha valorat la llengua anglesa com a mitjà de relació i enteniment en el context laboral.

5. Interpreta textos, documents, converses, gravacions o altres en llengua anglesa relacionats amb la cultura general de negoci i empresa i utilitza les eines de suport més adequades.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha interpretat informació bàsica sobre l'empresa, el producte i el servei.

a) S'han interpretat estadístiques i gràfics en anglés sobre l'àmbit professional.

b) S'han aplicat els coneixements de la llengua anglesa a les noves tecnologies de la comunicació i de la informació.

c) S'ha valorat la dimensió de la llengua anglesa com a mitjà de comunicació base en la relació empresarial, tant europea com mundial.

B. Continguts:

Missatges orals senzills en anglés en situacions pròpies del sector:

– Recursos, estructures lingüístiques i lèxic bàsic sobre: presentació de persones, salutacions i comiats, tractaments de cortesia, identificació de les persones interlocutores, gestió de cites, visites, justificació de retards o absències, allotjaments, mitjans de transports, horaris, actes culturals i anàlegs.

e) Se han formulado las preguntas necesarias para favorecer y confirmar la recepción correcta del mensaje.

f) Se han proporcionado las respuestas correctas a los requerimientos e instrucciones recibidos.

g) Se han realizado las anotaciones oportunas en inglés en caso de ser necesario.

h) Se han utilizado las fórmulas comunicativas básicas más usuales utilizadas en el sector.

i) Se han comprendido sin dificultad los puntos principales de la información.

3. Cumplimenta documentos rutinarios de carácter técnico en inglés, reconociendo y aplicando las normas propias de la lengua inglesa.

Criterios de evaluación:

a) Se ha identificado un vocabulario básico de uso general en la documentación propia del sector.

b) Se ha identificado las características básicas y datos clave del documento.

c) Se ha analizado el contenido y finalidad de distintos documentos tipo de otros países en inglés.

d) Se han cumplimentado documentos profesionales relacionados con el sector.

e) Se han redactado cartas de agradecimiento a proveedores/as y clientela en inglés.

f) Se han cumplimentado documentos de incidencias y reclamaciones.

g) Se ha recepcionado y remitido email y fax en inglés con las expresiones correctas de cortesia, saludo y despedida.

h) Se han utilizado las herramientas informáticas en la redacción y cumplimentación de los documentos.

4. Redacta documentos sencillos de carácter administrativo/laboral reconociendo y aplicando las normas propias de la lengua inglesa y del sector.

Criterios de evaluación:

a) Se ha identificado un vocabulario básico de uso general en la documentación propia del ámbito laboral.

b) Se ha elaborado un Curriculum Vitae siguiendo el modelo europeo (Europass) u otros propios de los países de habla inglesa.

c) Se han identificado bolsas de empleo en inglés accesibles por medios tradicionales y utilizando las nuevas tecnologías.

d) Se ha redactado la carta de presentación para una oferta de empleo.

e) Se han descrito las habilidades personales más adecuadas a la solicitud de una oferta de empleo.

f) Se ha insertado un Curriculum Vitae en una bolsa de empleo en inglés.

g) Se han redactado cartas de citación, rechazo y selección para un proceso de selección en la empresa.

h) Se ha desarrollado una actitud de respeto hacia las distintas formas de estructurar el entorno laboral.

i) Se ha valorado la lengua inglesa como medio de relación y entendimiento en el contexto laboral.

5. Interpreta textos, documentos, conversaciones, grabaciones u otros en lengua inglesa relacionados con la cultura general de negocio y empresa utilizando las herramientas de apoyo más adecuadas.

Criterios de evaluación:

a) Se ha interpretado información básica sobre la empresa, el producto y el servicio.

b) Se han interpretado estadísticas y gráficos en inglés sobre el ámbito profesional.

c) Se han aplicado los conocimientos de la lengua inglesa a las nuevas Tecnologías de la Comunicación y de la Información.

d) Se ha valorado la dimensión de la lengua inglesa como medio de comunicación base en la relación empresarial, tanto europea como mundial.

B. Contenidos:

Mensajes orales sencillos en inglés en situaciones propias del sector:

– Recursos, estructuras lingüísticas y léxico básico sobre: Presentación de personas, saludos y despedidas, tratamientos de cortesia, identificación de las personas interlocutoras, gestión de citas, visitas, justificación de retrasos o ausencias, alojamientos, medios de transportes, horarios, actos culturales y análogos.

– Recepció i transmissió de missatges de manera: presencial, telefònica o telemàtica.

– Sol·licituds i peticions d'informació.

– Convencions i pautes de cortesia en les relacions professionals: horaris, festes locals i professionals i adequació al llenguatge no verbal.

– Estils comunicatius formals i informals: la recepció i la relació amb la clientela.

Conversa bàsica en llengua anglesa en l'àmbit de l'atenció a la clientela:

– Recursos, estructures lingüístiques i lèxic bàsic relacionats amb la contractació, l'atenció a la clientela, les queixes i les reclamacions: documents bàsics. Formulació de disculpes en situacions delicades.

– Planificació d'agendes: concert, ajornament i anul·lació de cites.

– Presentació de productes/serveis: característiques de productes/serveis, mesures, quantitats, serveis i valors afegits, condicions de pagament, etc.

– Convencions i pautes de cortesia, relacions i pautes professionals, usades en l'atenció a la clientela, extern i intern.

Ompliment de documentació administrativa i comercial en anglès:

– Interpretació de les condicions d'un contracte de compravenda.

– Ompliment de documentació comercial bàsica: propostes de comanda, albarans, factures proforma, factures, documents de transport, documents de pagament o altres.

– Recursos, estructures lingüístiques i lèxic bàsic relacionats amb la gestió de comandes, contractació, intenció i preferència de compra, devolucions i descomptes.

Redacció de documentació relacionada amb la gestió laboral en anglès:

– Recursos, estructures lingüístiques i lèxic bàsic relacionats amb l'àmbit laboral: Currículum en diferents models. Borses d'ocupació. Ofertes d'ocupació. Cartes de presentació.

– La selecció i la contractació del personal: contractes de treball. Cartes de citació, admissió i rebuig en processos de selecció.

– L'organització de l'empresa: llocs de treball i funcions.

Interpretació de textos amb eines bàsiques de suport (TIC):

– Ús de diccionaris temàtics, correctors ortogràfics, programes de traducció automàtics aplicats a textos relacionats amb:

– La cultura d'empresa i objectius: diferents enfocaments.

– Articles de premsa específics del sector.

– Descripció i comparació de gràfics i estadística. Compresió dels indicadors econòmics més habituals.

– Agenda. Documentació per a l'organització de cites, trobades i reunions. Organització de les tasques diàries.

– Consulta de pàgines web amb continguts econòmics en anglès amb informació rellevant per a l'empresa.

C. Orientacions pedagògiques:

Aquest mòdul conté la formació necessària per a l'exercici d'activitats relacionades amb les funcions d'atenció a la clientela, informació i assessorament i compliment de processos i protocols de qualitat, tot això en anglès, incloent-hi aspectes com ara:

– L'ús i l'aplicació de les diverses tècniques de comunicació per a informar i assessorar la clientela durant els processos de servei.

– El desenvolupament i la formalització dels processos i els protocols de qualitat associats a les activitats del servei.

Les activitats professionals associades a aquestes funcions s'apliquen fonamentalment en els processos propis del nivell de qualificació.

La formació del mòdul contribueix a assolir els objectius generals del cicle formatiu i les competències del títol.

Les línies d'actuació en el procés d'ensenyament aprenentatge que permeten assolir els objectius del mòdul versaran sobre:

– La descripció, l'anàlisi i l'aplicació dels processos de comunicació i les tècniques d'imatge personal utilitzant l'anglès.

– Els processos de qualitat en l'empresa, la seua avaluació i la identificació i la formalització de documents associats a la prestació de serveis en anglès.

– La identificació, l'anàlisi i els procediments d'actuació davant de queixes o reclamacions de la clientela en anglès.

– Recepció y transmisión de mensajes de forma: presencial, telefónica o telemática.

– Solicitudes y peticiones de información.

– Convenciones y pautas de cortesia en las relaciones profesionales: horarios, fiestas locales y profesionales y adecuación al lenguaje no verbal.

– Estilos comunicativos formales e informales: la recepción y relación con la clientela.

Conversación básica en lengua inglesa en el ámbito de la atención a la clientela

– Recursos, estructuras lingüísticas y léxico básico relacionados con la contratación, la atención a la clientela, quejas y reclamaciones: documentos básicos. Formulación de disculpas en situaciones delicadas

– Planificación de agendas: concierto, aplazamiento y anulación de citas.

– Presentación de productos/servicios: características de productos/servicios, medidas, cantidades, servicios y valores añadidos, condiciones de pago, etc.

– Convenciones y pautas de cortesia, relaciones y pautas profesionales, usadas en la atención a la clientela, externo e interno.

Cumplimentación de documentación administrativa y comercial en inglés:

– Interpretación de las condiciones de un contrato de compraventa.

– Complimentación de documentación comercial básica: propuestas de pedido, albaranes, facturas proforma, facturas, documentos de transporte, documentos de pago u otros.

– Recursos, estructuras lingüísticas, y léxico básico relacionados con la gestión de pedidos, contratación, intención y preferencia de compra, devoluciones y descuentos.

Redacción de documentación relacionada con la gestión laboral en inglés:

– Recursos, estructuras lingüísticas, y léxico básico relacionados con el ámbito laboral: Currículum Vitae en distintos modelos. Bolsas de empleo. Ofertas de empleo. Cartas de presentación.

– La selección y contratación del personal: Contratos de trabajo. Cartas de citación, admisión y rechazo en procesos de selección.

– La organización de la empresa: puestos de trabajo y funciones.

Interpretación de textos con herramientas básicas de apoyo (TIC):

– Uso de diccionarios temáticos, correctores ortográficos, programas de traducción automática aplicados a textos relacionados con:

– La cultura de empresa y objetivos: distintos enfoques.

– Artículos de prensa específicos del sector.

– Descripción y comparación de gráficos y estadística. Compresión de los indicadores económicos más habituales.

– Agenda. Documentación para la organización de citas, encuentros, y reuniones. Organización de las tareas diarias.

– Consulta de páginas webs con contenidos económicos en inglés con información relevante para la empresa.

C. Orientaciones pedagógicas:

Este módulo contiene la formación necesaria para el desempeño de actividades relacionadas con las funciones de atención a la clientela, información y asesoramiento y cumplimiento de procesos y protocolos de calidad, todo ello en inglés, incluyendo aspectos como:

– El uso y aplicación de las diversas técnicas de comunicación para informar y asesorar a la clientela durante los procesos de servicio.

– El desarrollo y formalización de procesos y protocolos de calidad asociados a las actividades del servicio.

Las actividades profesionales asociadas a estas funciones se aplican fundamentalmente en los procesos propios del nivel de cualificación.

La formación del módulo contribuye a alcanzar los objetivos generales del ciclo formativo y las competencias del título.

Las líneas de actuación en el proceso de enseñanza aprendizaje que permiten alcanzar los objetivos del módulo, versarán sobre:

– La descripción, análisis y aplicación de los procesos de comunicación y las técnicas de imagen personal utilizando el inglés.

– Los procesos de calidad en la empresa, su evaluación y la identificación y formalización de documentos asociados a la prestación de servicios en inglés.

– La identificación, análisis y procedimientos de actuación ante quejas o reclamaciones de la clientela en inglés.

ANNEX V
Espais mínims

Espai formatiu	Superfície m ²	
	30 persones	20 persones
Aula polivalent	60	40
Aula fisicoesportiva ⁽¹⁾	180	120
Pista poliesportiva*	969	608
Piscina climatitzada*	5 carrers	3 carrers
Rocòdrom o paret natural*	55	40
Entorn natural aquàtic, entorn natural condicionat per a la pràctica de bicicleta i senderisme, espai natural preparat per a l'espeleologia i el barranquisme pròxim al centre*		
Terreny nevad tipus nòrdic*		
Pista de treball exterior per a cavalls*	800	800

(1) No s'inclouren en aquesta superfície les superfícies destinades al magatzem, les dutxes ni els vestidors.

(*) Espai singular no necessàriament situat en el centre de formació.

ANNEX VI

Titulacions acadèmiques requerides per a la impartició dels mòduls professionals que conformen el cicle formatiu en els centres de titularitat privada o d'altres administracions diferents de l'educativa

Mòduls professionals	Titulacions
1327. Guia eqüestre 1329. Organització d'itineraris 1333. Guia de baixa i mitjana muntanya* 1334. Guia de bicicleta* 1335. Tècniques de temps lliure* 1336. Tècniques de natació 1337. Socorrisme en el medi natural 1338. Guia en el medi natural aquàtic 1339. Maniobres amb cordes*	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, enginyeria, arquitectura o amb un títol de grau corresponent o amb altres títols equivalents
1325. Tècniques d'equitació*	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, enginyeria, arquitectura o amb un títol de grau corresponent o amb altres títols equivalents • Enginyeria tècnica agrícola, en totes les especialitats • Enginyeria tècnica forestal, en totes les especialitats
1328. Atenció a grups	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, enginyeria, arquitectura o títol de grau corresponent o amb altres títols equivalents • Mestre/a, en totes les especialitats • Diplomatura en Educació Social • Diplomatura en Treball Social
1340. Formació i orientació laboral 1341. Empresa i iniciativa emprenedora	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, enginyeria, arquitectura o títol de grau corresponent o amb altres títols equivalents • Diplomatura en Ciències Empresarials • Diplomatura en Relacions Laborals • Diplomatura en Treball Social • Diplomatura en Educació Social • Diplomatura en Gestió i Administració Pública

(*) Aquest mòdul podrà de ser impartit també per professorat especialista.

ANEXO V
Espacios mínimos

Espacio formativo	Superficie m ²	
	30 personas	20 personas
Aula polivalente.	60	40
Aula físico-deportiva. ⁽¹⁾	180	120
Pista polideportiva*	969	608
Piscina climatizada *	5 calles	3 calles
Rocódromo o pared natural *	55	40
Entorno natural acuático, entorno natural acondicionado para la práctica de bicicleta y senderismo, espacio natural preparado para espeleología y barranquismo próximo al centro *		
Terreno nevado tipo nórdico *		
Pista de trabajo exterior para caballos *	800	800

(1) No se incluirán en esta superficie, las destinadas a almacén, duchas ni vestuarios.

(*) Espacio singular no necesariamente ubicado en el centro de formación.

ANEXO VI

Titulaciones académicas requeridas para la impartición de los módulos profesionales que conforman el ciclo formativo en los centros de titularidad privada, o de otras Administraciones distintas de la educativa

Módulos profesionales	Titulaciones
1327. Guía ecuestre. 1329. Organización de itinerarios. 1333. Guía de baja y media montaña.* 1334. Guía de bicicleta.* 1335. Técnicas de tiempo libre.* 1336. Técnicas de natación. 1337. Socorrismo en el medio natural. 1338. Guía en el medio natural acuático. 1339. Maniobras con cuerdas.*	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, ingeniería o arquitectura o título de Grado correspondiente u otros títulos equivalentes.
1325. Técnicas de equitación.*	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, ingeniería o arquitectura o título de Grado correspondiente u otros títulos equivalentes. • Ingeniería Técnica Agrícola, en todas sus especialidades. • Ingeniería Técnica Forestal, en todas sus especialidades.
1328. Atención a grupos.	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, ingeniería o arquitectura o título de Grado correspondiente u otros títulos equivalentes. • Maestro/a, en todas sus especialidades. • Diplomatura en Educación Social • Diplomatura en Trabajo Social.
1340. Formación y orientación laboral. 1341. Empresa e iniciativa emprenedora.	<ul style="list-style-type: none"> • Llicenciatura, ingeniería o arquitectura o título de Grado correspondiente u otros títulos equivalentes. • Diplomatura en Ciencias Empresariales. • Diplomatura en Relaciones Laborales. • Diplomatura en Trabajo Social. • Diplomatura en Educación Social. • Diplomatura en Gestión y Administración Pública.

(*) Este módulo podrá de ser impartido también por profesorado especialista.